

Raftul
Denisei

VIETILE SECRETE AL CULORILOR

LAUR
IMAN
MESSIA

LAURA IMAI MESSINA

VIEȚILE SECRETE ALE CULORILOR

TRADUCERE DE CRISTINA GOGIANU

Colecție coordonată de

DENISA COMĂNESCU

EDITURA HUMANITAS FICTION
2023

LAURA IMAI MESSINA
LE VITE NASCOSTE DEI COLORI
Copyright © 2021

First published in Italy by Giulio Einaudi Editore.
This edition published in arrangement with Grandi i
Associati
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2023, pentru prezenta versiune în
limba română (ediția digitală)

EDITURA HUMANITAS FICTION

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021.408.83.50, fax 021.408.83.51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 0723.684.194

ISBN: 978-606-097-346-1 (epub)

Redactor: Anca Dumitru

Coperta: Angela Rotaru

Tehnoredactor: Manuela Măxineanu

Corector: Marilena Brînzan

DTP: Dragoș Dumitrescu, Veronica Dinu

Tehnoredactor ebooks: Radu Dobreci

Acest e-book este protejat de legea drepturilor de autor. Reproducerea sa integrală sau parțială, multiplicarea sa prin orice mijloace și sub orice formă, punerea sa la dispoziție publică pe internet sau în rețele de calculatoare, stocarea sa temporară sau permanentă pe diverse dispozitive sau în sisteme care permit recuperarea informației, gratuit sau în scop comercial, precum și alte fapte similare, fără permisiunea scrisă a editurii reprezintă o

încălcarea a legislației privind protecția dreptului de autor și se pedepsesc conform legilor în vigoare.

Lui Emilio, care crește

Prolog

Într-un timp nedeslușit al acestei povești, în două locuri diferite din regiunea Kantō, doi copii de patru și șase ani desenează.

Mio, fetița, s-a întins cu burta pe podea și-și vântură picioarele în aer. Are părul prins în codițe împletite îngrijit, ochi de un negru vâscos, o rochiță albăstrie. Desenează o frunză, o singură frunză, imprimându-i cu buricele degetelor zeci de nuanțe de verde; amestecă verdele luat de la creioane – cele obișnuite și cele cerate –, de la tempera și de la vopselurile pe bază de ulei. Unde capacitatea culorilor se dovedește insuficientă, schimbă materialele. Lipește bucățele de hârtie, zgârie precum un pisic suprafețele; a jupuit o veche geantă de piele sintetică de-a mamei, ca să scoată un alt verde, pe care acum îl lipește pe unica ei frunză. Pare un dezastru, însă efectul final – e convinsă de asta – va fi splendid.

În schimb, Aoi, băiețelul, stă cuminte la masa din sufragerie. Are ochi negri, mari și liniștiți, gura asemeni unei linii și fruntea destinsă. El desenează un copac, nu o frunză. Mama trece pe lângă masă și își aruncă privirea pe

desenul băiatului: scoarța e verde, coroana, roz. Își așază mâinile pe umerii lui Aoi, îl sărută pe creștet și exclamă înduioșată: „Dar ce minunăție!”

Partea întâi

灰桜 Gri-cenușă și roz-floare-de-cireș

Și, în anumite clipe, această senzație extraordinară că nimic nu s-a pierdut; – nimic nu se pierde.

IANNIS RITSOS

Despre culori diferite, perfecte în aceeași măsură, care vor apărea excelente dacă sunt privite în îmbinarea cu propria culoare complementară... albastru combinat cu galben, verde combinat cu roșu: întrucât fiecare culoare se vede mai distinct atunci când i se opune complementarei sale, în locul oricărei alte culori asemănătoare.

LEONARDO DA VINCI

Unu

Revelația despre cine este fiica ei, Kaneko Yoshida a avut-o într-o dimineață de mai, când cea mică avea numai câteva săptămâni. Pe o străduță din cartierul Kagurazaka din Tōkyō, verdele era orbitor, iar frunzulițele de ceai aveau culoarea *shinryoku* 新緑: verdele cel nou, cel mai proaspăt din an.

Mama o privea încântată cum se joacă pe pat, când a auzit o voce dinspre intrare: vecina le aducea în dar mici prăjituri *mochi*, proaspăt făcute. Chiar dacă dincolo se afla soțul ei, iar undeva prin casă erau și părinții, ar fi fost nepoliticos să nu apară și ea pentru a mulțumi. Kaneko s-a îndepărtat de cameră, lăsând-o pe Mio să gângurească de bucuria aceea simplă a celor mici când își mișcă în soare mânuțele și piciorușele.

Dar, câteva clipe mai târziu, când femeia se întoarse în cameră, în mijlocul patului nu mai era nimeni. Totul era cufundat în tăcere.

Trupul lui Kaneko suferi un soi de accelerare ieșită din comun. O experiență pe care, în anii ce vor veni, avea s-o descrie ca pe lucrul cel mai apropiat de o călătorie în timp.

În cele treizeci de minute care au urmat, pline ochi de alergătură și urlete, au fost cu toții convinși că fetița fusese răpită: fereastra era deschisă, vântul umfla perdeaua asemeni pânzelor unei corăbii. Bunica Yōko a ieșit în fugă, cât îi permitea chimonoul; bunicul Mamoru a rămas în ușa privind-o, în timp ce ea, cu sufletul la gură, se îndrepta spre *kōban*. Tatăl lui Mio, în schimb, a luat-o razna de frică. Fără să scoată un cuvânt, s-a apucat să răstoarne casa întreagă cu susul în jos. A ridicat în aer stofele strânse grămadă pe

pat, a deschis sertare și dulapuri, s-a uitat sub măsuța din bucătărie. Ai fi zis că-și rătăcise un plămân sau splina.

Agitația căutării a cuprins întreg cartierul – femeile își scoaseră bărbații din magazine sau din ateliere, a fost chemat să intervină polițistul din zonă: un nou-născut fusese smuls din brațele mamei sale! Să fie urmărită femeia aceea a cărei umbră o zărise cineva în treacăt, în spatele unei porți! Să fie cercetat bărbatul care o ștersese în mare grabă la capătul străzii principale din Kagurazaka! Îl văzuse Shimizu-san, da, și chiar și Abe-san zărise o siluetă suspectă în spatele platanului, ba nu, în spatele stejarului! În frământarea generală care cuprindea casele din vecinătate, copiii începură să alerge pe stradă, incapabili să discearnă între agitație și frică. Li se părea un soi de sărbătoare.

Mama lui Mio, în schimb, nu se resemnă în fața ideii de a nu-și mai găsi fiica acolo unde o lăsase.

Ca atunci când continui să-ți cauți cheile de la casă în aceeași geantă răscolită deja de nenumărate ori, Kaneko se întoarce în mod repetat în locul în care până în urmă cu câteva clipe era așezată fetița. Parcă o și vedea jucându-se în mijlocul patului, iar uscătorul metalic de rufe, care se legăna în fața ferestrei, răspândea irizații de alamă în cameră.

Kaneko se aruncă în lacrimi la pământ, strivită de greutatea unei dureri atât de uriașe, încât îi părea obscenă.

Exact în acel moment văzu o mișcare ușoară printre stofele pe care le luase la cercetat de atâtea ori. Nu părea să fie vântul, ci ceva viu, care se agita. Poate pisica? Nu, pisica era la soare, pe verandă.

Mama întinse mâna.

Pe jos, la picioarele patului, pânzeturile se adunaseră ca o floare foarte înfoiată ale cărei petale erau făcute din in,

câneapă și mătase, în mijlocul căreia se făcea simțită prezența a ceva cu totul nou.

Kaneko, mișcându-se încet, în maniera aceea de neexplicat cu care întârzie deznodământul unei dileme, întinse în cele din urmă degetele. Scotoci cu delicatețe printre petalele bobocului de trandafir.

Și iat-o pe copila ei.

Dormea. Ochii închiși, animați de mișcări imperceptibile: Mio continua să privească și în somn, precum cățeei care mimează fuga dând din labe. Ceea ce observa mai cu seamă erau culorile, petele distincte care încă se găseau din abundență, dincolo de capacitatea fizică a pupilelor.

Femeia rămase nemișcată, mută. Cum de era posibil ca fetița să nu se fi trezit în zarva pricinuită de căutare? Cum de n-o găsisese tot ridicând și scuturând cearșafurile și stofele? E oare cu puțință ca nici unul să nu fi călcat pe ea? Că nu plânsese atunci când căzuse? O răpire întreruptă fix la țanc? De ce?

Își luă în brațe fetița și o așază din nou la locul ei. Ieși în tăcere ca să le dea de știre celor care încă strigau în stradă: polițistul, escortat de o mică mulțime având-o în frunte pe bunica Yōko, care era pe punctul să intre în casă, soțul, cu chipul desfigurat de frică, bunicul Mamoru, încă nemișcat în prag.

De atunci încolo, după ceea ce aveau să-și amintească mereu drept Marea Sperietură, o așezară întotdeauna pe Mio într-un balansoar, înconjurată de pereți dintr-un lemn subțire și paie. Iar mama începu să-și privească fetița cu acel amestec de admirație și suspiciune de care nu avea să mai scape vreodată.

Cine era fiica ei?

Mio se născuse printre chimonouri, în agitația unei dimineți de noiembrie.

În ziua aceea fusese un continuu du-te-vino de copii care, din pricina sărbătorii de *shichi-go-san*, erau cu toții înveșmântați în ȧesături decorate cu șoimi, coifuri, clopoȧei, bujori. La sanctuarul din Akagi avea loc o căsătorie, iar ȧesăturile vopsite de bunicul ei erau ca o explozie de culoare pe pielea miresei. Familia lui Mio își legase întru totul propria existenȧă de ȧesături, vopseluri, motive tradiȧionale desenate pe *shiromuku*, bine-cunoscutele chimonouri de nuntă.

A fost o mare sărbătoare, dar și o suferinȧă cumplită.

De mai bine de douăzeci și patru de ore, la intervale tot mai apropiate, mama lui Mio strângea o batistă în mâinile încreștate. Mușca dintr-un prosop mare, pătrat, căruia îi dădea drumul numai între contracȧii, pentru a înfuleca înghiȧituri mari de *onigiri*.

Strop cu strop, sângele picură pe ȧesături fără să zică nimeni ceva. A fost absorbit de trunchiul unui cireș în floare, pictat pe un chimonou nefolosit de ani de zile. Bunica lui Mio își amintea că-l îmbrăcase în fiecare primăvară pe când era doar o copilă. Îl alesese dinadins: pânza acelui chimonou cunoștea iubirea, nerăbdarea.

Era o tradiȧie de familie pe care oricine altcineva ar fi găsit-o bizară (dacă nu de-a dreptul respingătoare) – dar care printre femeile din neamul Yoshida era transmisă mai departe de cel puțin trei generaȧii –, și anume ca nașterea să aibă loc pe haine ce nu mai erau folosite, și ca acestea să fie păstrate până la moarte; ritualul cerea ca, după slujba de înmormântare, hainele astfel pătate să fie incinerate laolaltă cu persoana căreia îi aparȧinuseră.

Urletul s-a auzit când ceasul bătuse ora patru de numai un minut. Prosopul de culoarea fildeșului a intrat cu iuȧeală în scenă și s-a făcut auzită vestea aceea ridicolă („Se naște fetiȧa!”), care era deopotrivă o evidenȧă și o prezicere.

După ce a fost scoasă din pânțelele umflat al mamei, micuța a fost culcată pe o fașă de bumbac având o nuanță abia perceptibilă de *hai-zakura* 灰桜, gri-cenușă și roz-floare-de-cireș.

În culoarea aceea, au șoptit cele trei femei prezente la naștere, mama, bunica și moașa, era viața, dar și moartea. Erau începutul și sfârșitul.

Mio, care încă nu avea cum să perceapă sușoteala aceea de voci joase, și-a însușit totuși fiecare lucru în parte. Cenușă și floare de cireș, avea să se gândească într-o zi, iar de atunci avea să creadă asta cu fermitate pentru totdeauna: cenușă și floare de cireș, iată ce înseamnă să vii pe lume.

Când Mio s-a născut, ceața care îi acoperea vederea a ajutat-o să rămână calmă.

— Este o fetiță foarte liniștită, se lăuda mama. Noaptea doarme și zece ore legate, iar ziua cel puțin șase.

Kaneko o ținea lângă ea în balansoar, în timp ce lucra vreo pânză sau ajusta un *shiromuku* pe trupul tinerelor mirese. Și-o lega la spate când ieșea pentru diferite comisioane, când făcea ordine, gătea sau primea musafiri. Mio, lipită de mama ei, rămânea absorbită în a nu privi nimic. Să trăiască i se părea o sarcină mult prea mare.

În cea mai mare parte a timpului, fetița suga la sân și dormea; plângea cu moderație, doar pentru a-și face cunoscută foamea încă prezentă sau vreun gol de aer rămas în gât.

Totuși, transformarea s-a produs când copila a început să vadă. Desigur, încă nu distingea formele, ci doar umbrele colorate care se agitau în orizontul ei limitat. Dar erau suficiente pentru ca Mio, deodată și numai în acele momente, să ridice vocea. Încă nu articula cuvinte, ci numai sunete. *Intra* în culoare, reacționa fizic la acele lucruri pe

care abia într-o bună zi, cu mult mai târziu, avea să le poată numi.

Și era o certitudine că, atunci când o să vină acea zi specială, Mio avea să cunoască numele oricărei culori din lume.

Dacă cineva i-ar fi cerut pe neașteptate – poate într-un interviu dintre nenumăratele care se fac în Tōkyō pe stradă – să enumere câteva sunete care-i aminteau de copilărie, Mio ar fi vorbit despre foșnetul chimonourilor croite dintr-o singură, foarte lungă bucată de material, despre bunica ei care le mângâia, considerându-le ceva viu, și lăudându-le de parcă ar fi fost copii („Ce frumos ești!”, „Păi, tu ești splendid!”, „O să faci o figură grozavă la cununie!”); și apoi despre fâșăitul scos de centurile *obi*, care strângeau talia și sprijineau întreaga siluetă, sau despre sulurile care erau desfăcute și apoi împăturite unul peste altul, precum niște plicuri de zahăr, în dulapurile cu uși glisante – *oshiire* – de la primul etaj. Găurile acelea circulare, asemeni unor ochi, începeau de la podea și continuau până la tavan.

— Ah, uitam, i-ar fi zis Mio bărbatului care-și îndrepta acum microfonul spre ea.

Camera de filmat era undeva în spate, ținută de o fată.

— Mai este și hârtia velină care proteja chimonourile așezate în scrin. Sunetul acela mă înnebunea. Și apoi... îmi dați de gândit, ah, clătirea țesăturilor după ce erau vopsite în bazinele uriașe, pline de culoare. Se trecea de la albastru de fier la verde-apă, de la culoarea caisei la violet.

Reporterul ar fi fixat-o cu o privire admirativă pentru toate acele detalii pe care femeia le adăuga unul după altul. Și totuși i-ar fi aruncat o otheadă și operatoarei de la cameră: începea să-și facă griji de lungimea interviului.

În jurul gării din Yurakuchō, unde Mio coborâse în dimineața aceea pentru o consultanță, s-ar fi adunat între timp o adevărată mulțime. Turiști cu pălărioare galbene, cu

insignele prinse la piept, cu stegulețul pe care ghidul îl agita ca pe un bici.

— Și-apoi mai era sporovăiala femeilor mutate în corpul de casă alăturat, în jurul unui *shiromuku*, acel chimonou complet alb, îl vedeți cu ochii minții? Albul acela orbitor, bătlanii, prunii, siluetele pinilor... Îl consider cel mai frumos chimonou din lume. Cei mai mulți văd numai albul, și totuși acolo înăuntru sunt zeci de tonuri de alb. Este precum o scară cromatică semicompletă a unei singure culori, o minunăție... Reușiți să v-o imaginați?

Bărbatul, fără să-i răspundă, s-ar grăbi să-i mulțumească pentru timpul pe care li-l acordase. Era de-ajuns așa. Avea să-și ia la revedere de la ea cât se poate de abrupt.

În timp ce reporterul și operatoarea se vor fi întrebat dacă era cazul să oprească și alte persoane sau, mai înainte, să mănânce ceva în micul restaurant de *râmen* aflat în pasajul gării, Mio avea să-și continue drumul spre Ginza. Tăind cu pași mari bulevardul ivoriu care traversează Ginza, trecând pe lângă magazinele fastuoase ale caselor de modă Dior, Chanel, Gucci și Prada – bărbații de la pază, atât de frumoși, drepti precum niște statui la intrare –, se gândea că, pentru a explica basul continuu din casa copilăriei ei, în fond, ar fi fost de ajuns să întocmească o simplă și rapidă listă de verbe: alege plantele, mărunțești frunzele, le cufunzi cu gesturi delicate pentru a nu împrășca în jur. Și apoi filtrezi încet, clătești energic, storci, întinzi, presezi. Și vuietul vântului sau al ventilatoarelor care usucă. Întinzi la soare. După care, pe rând: coși, calci, înnozi haina.

Iar în cele din urmă: „Oh!” exclami de admirație.

În ciuda premiselor promițătoare, la patru ani Mio încă nu pronunța nici un cuvânt.

În misterul care era fiica ei, când o vecină sau vreo rudă îndepărtată o întreba cum este cea mică, mama căpătase

obiceiul să o definească cu voce tare: „încăpățânată”, „neobișnuită”, „excepțională”. Cu voce joasă, în schimb, în familie, Kaneko spunea „diferită”, „un pic ciudată”. Și totuși, prin acel *un pic* limita cât de mult posibil teama care o măcina pe dinăuntru: ca nu cumva fetița să ajungă o bizară, o originală. Una care nu se căsătorește.

Sporind îngrijorarea și sentimentul de vină al părinților ei (care aveau efectiv foarte puțin timp pe care să i-l dedice fiicei lor), Mio se folosea numai de degete ca să indice lucrurile.

În ciuda asigurărilor oferite de medici, convinsă că era vorba de o lene prelungită, familia se abandonase ideii că fetița avea să rămână mută pentru tot restul vieții. O minunată păpușă stricată.

Bunica Yōko o alinta în secret pe Mio. O ducea în camera ei, deschidea scrinul, îi îngăduia să mângâie chimonourile, o privea cum urmărește broderiile cu degetele ei mici de copil. Atunci îi explica ce semnificație are carapacea, *akikusa* – iarba tomnatică –, de ce culoarea violet, *murasaki* 紫, fusese cândva rezervată numai aristocrației.

Mio își asculta bunica, se întindea cu delicatețe pe chimonourile care desfășurate luau forma unei enorme litere T din pânză, își întindea cât putea de mult picioarele și brațele. Astfel socotea cât îi mai rămânea până să devină adultă.

Abia în jurul vârstei de patru ani și jumătate a început să vorbească.

Ezita însă să folosească același cuvânt pentru a indica două lucruri diferite, de parcă ar fi putut să pronunțe *galben* abia când întâlnea un obiect având exact aceeași nuanță cu care îl reținuse prima dată.

Mio era descumpănită de faptul că în jurul ei se creau continuu corespondențe greșite. De fiecare dată,

ascultându-i pe adulți, simțea că trebuie să reformuleze tot ceea ce deprinsese până în acel moment. Ca atunci când, spre marea ei uimire, descoperise că două persoane care nu aveau nimic în comun împărțeau același nume.

În general, Mio pătea asta cu toate lucrurile (o ceașcă, un câine, bețișoarele), totuși nu era nici o îndoială că i se întâmpla mai ales când era vorba de culori. Acolo unde oricine altcineva vedea un simplu roșu, Mio observa cel puțin zece nuanțe diferite. Și i se părea o greșeală să le rezume pe toate într-un singur cuvânt.

La un moment dat însă, trebuie să fi intuit că pentru a comunica e nevoie să renunți la precizie. Și de atunci: „vreau să mănânc”, „mi-e cald”, „nu vreau să ies”, „mă ajuți să-mi fac ordine în cameră?”

Bucuria în familie a fost atât, dar atât de mare, încât Kaneko a căpătat obiceiul să-i dăruiască o bomboană ori de câte ori Mio spunea ceva. Era un mic premiu pentru faptul că-i luase de pe inimă o piatră atât de grea, a doua cea mai grea după aceea din ziua cu Marea Sperietură – când copila dispăruse, cine știe cum, pentru ca apoi să reapară înfășurată într-o floare din pânzeturi.

Astfel că, de la patru la cinci ani, Mio a avut obrazii umflați de bomboane.

Dentistul îi reproșa și ei, și mamei:

— Tot zahărul ăsta îți strică dinții, bomboanele sunt un adevărat atentat la dantura frumoasă a fetei, obiceiurile proaste se plătesc, doamnă Yoshida!

Dar Mio nu avea nici urmă de carie, ba mai mult, dințișorii i se înșiruiău dreپți și frumoși în gură, fără fisuri, fără să se-ncalece, de un alb smălțuit, al cărui nume avea să-l pronunțe cu satisfacție într-o bună zi: „Enpaku 鉛白 – un alb extrem de vechi, de plumb, folosit inclusiv pe trupuri, înainte să se știe cât e de periculos.”

Firește, fetița continua să ezite, convinsă că nu va putea niciodată să spună cu exactitate ceea ce avea în gând. Dar apoi slobozea toate cuvintele laolaltă, ca o capitulare. Iar mama ei era atât de fericită, că Mio a devenit dependentă de a o bucura.

Kaneko exulta de bucurie și se ducea să cumpere alte pungi cu bomboane.

— Yoshida-san, bună ziua! Dar Mio-chan chiar se dă-n vânt după aceste dulciuri!

— Da, Sano-san, le adoră... și de-ați ști ce mi-a spus în dimineața asta.

— Ce anume?

— Că vrea să invite zebra, și girafa, și toate animalele de la grădina zoologică la petrecerea ei. Am dus-o să vadă parcul din Ueno săptămâna trecută...

— Ha, ha, ce nostimă! Câți ani are de-acum?

— Cinci, o să împlinească cinci în noiembrie.

Mama încetase în cele din urmă să o mai definească „încăpățânată” sau „excepțională”. Acum era cu adevărat convinsă că Mio era astfel, și se lăsa cuprinsă de o bucurie nemaiauzită la fiecare banalitate pe care o spunea copila: fiica ei era sănătoasă, numai asta conta.

Cea de-a doua răpire pe care o suferise – aceea a cuvântului – se încheiase la rândul său cu bine.

Un singur lucru persista, o pată minusculă care totuși s-a tot mărit în timpul acelui an de transformare: Mio nu le spunea culorilor pe nume, în cazul lor refuza cu îndârjire.

Au luat-o drept o fază trecătoare (cel puțin la început), un fapt întâmplător.

Doar mama a intrat la bănuieli.

A început să pună deoparte bomboanele *bonbon*, cele mai apetisante, și, asemeni unui cățeluș care nu dă lăbuța, îi repeta continuu lui Mio aceeași întrebare: „Ce culoare are?”

În fața copilei care șovăia, Kaneko insista: „Ce culoare are asta?”

Însă fetița o lua pe ocolite, numea obiectul cu pricina, îi descria în felul ei forma și întrebuințarea, inventa inclusiv o mică poveste. Dar mama îi cerea insistent culoarea, acel aspect atât de fundamental în viața cotidiană a familiei lor: filtrezi, clătești, presezi, întinzi la soare, coși, netezești cu fierul de călcat și un „oh” plin de admirație.

Punguța colorată, plină-vârf de bomboane, rămânea atârnată, ca o dojană, cât mai la vedere în bucătărie.

Îngrijorarea lui Kaneko începu să se arate din nou: Cine era fiica ei?

Dacă Mio nu spunea ce culoare are cutare lucru, pentru mama ei lucrul acela nu exista.

— Mama, mă ajuți să-mi închei haina?

— Ce culoare are haina?

— Mama, plastilina!

— Ce culoare are plastilina pe care o vrei?

Doar în cazul mâncării se abținea, temându-se la gândul că, încăpățânată cum era, copila ar sfârși prin a muri de foame.

— Aici, în casa asta, sunt atât de multe culori, încât poate că e buimăcită, încerca să o apere bunica Yōko, care, încă de la bun început, nu simțise toată acea urgență de a-și auzi nepoata vorbind. Dimpotrivă, dacă ar fi fost după ea, i-ar mai fi permis fetei să copilărească încă un pic.

— Dar e absurd, răspundea Kaneko. Cum de știe numele fiecărei legume în parte, dar nu spune că mărul e roșu? E mare, neted, ba chiar succulent, ieri a spus chiar așa: „Succulent!”, dar nu reușește să pronunțe roșu. E o jignire, o face dinadins!

— La vârsta asta, copiii nu au răutăți, Kaneko. Las-o în pace, o să vezi că, mai devreme sau mai târziu, va spune tot, sugera bunica.

Și totuși, Kaneko avea dreptate cu privire la un lucru: Mio o făcea dinadins. Dar nu pentru a o necăji, fiindcă ultimul lucru pe care l-ar fi vrut ar fi fost să-și întristeze mama.

Ni se întâmplă adesea ca în legătură cu lucrurile pe care le iubim mai mult și mai mult să dezvoltăm un simț al protecției. Și, totodată, se coace în noi și un soi de rezistență față de modul în care toți ceilalți le percep.

Mio a deprins culorile tocmai în felul acesta nervos. A învățat și cuvintele, dar cuvintele nu au fost cele ale celorlalți copii. Păreau deja îndreptate spre ceva cu mult mai mare.

La grămada de substantive și adjective obișnuite, Mio adăuga denumiri stranii. Nemulțumită de efectul unui „mai puțin” sau al unui „mai mult”, al unui „deschis” sau al unui „închis”, colecționa expresii care pentru ceilalți nu însemnau nimic – *un verde tânăr, un bleu vechi de șase ani, un galben care se învâрте în horă, albastrul cerului de la șapte seara*. Erau cuvinte care creșteau odată cu ea și pe care adulții le puneau pe seama acelei dezordini vesele a celui care învață o limbă diferită de cea maternă.

— E uluitor, murmurau unii, adresându-li-se lui Kaneko și mamei ei, ca la vârsta aceasta să aibă o asemenea cunoaștere a limbii japoneze!

Din mută, devenise fetița cea mai elocventă dintre toți copiii cartierului.

Ușurarea lui Kaneko a durat însă fix câteva zile. Începuse să-i întindă din nou bomboane, dar acum Mio le strângea în palmă, mulțumea plecându-și capul și le strecura repede în buzunar, fără să le ducă la gură. Nu părea deloc bucuroasă de darul primit, percepea șantajul din spatele lui.

Nimeni nu bănuia, dar pentru Mio acela a fost al doilea compromis uriaș din minuscula ei viață. La momentul acela descoperise deja că, dacă un cuvânt putea să îmbrățișeze

iritant de multe lucruri diferite, exista și un mod de a-l elibera: era de-ajuns să-i adaugi în jur altele, să creezi un soi de mulțime.

Astfel, chiar dacă o frază pornea pe un făgaș greșit, amestecând un pic, reușea să ajusteze lucrurile din mers.

În definitiv, i se întâmpla la fel și în cazul culorilor: le putea îngroșa sau dilua în apă, și astfel arătau diferit.

— Ce culoare are, Mio?

— Culoarea stafidei coapte, cu coajă subțire.

— Dar asta?

— E negru ca de miezul nopții, cu un strop de lună.

Acele expresii lipite de *galben*, de *gri* amuzau pe toată lumea, dar o scoteau din minți pe mamă.

Se declanșase un război.

Pentru Mio, momentul preferat al zilei coincidea cu cel în care casa toată se pregătea pentru odihnă. Atelierul se închidea, mirosul vopselurilor pe care familia Yoshida le folosea ca să coloreze micile accesorii care completau *shikomoku* rămânea afară, pe verandă, acele pentru brodat stăteau înfipite în ghemul de ață, *tatami*-ul acum pustiu învăluia camera. Erau desfăcute saltelele *futon*, rămase la întins toată dimineața ca să absoarbă parfumul și lumina soarelui; se puneau la punct seara.

Atunci, micuța Mio se întindea pe podea. Simțea răcoarea panourilor de lemn căptușite cu paie, le mângâia marginile cu buricele degetelor, urmărind străzi imaginare de-a lungul fâșiilor multicolore. Așa și le dorise bunicul Mamoru, în maniera specifică vechilor familii nobile *daimyō*: un capriciu pe care o familie de artizani ai țesăturilor și-l putea permite cu ușurință.

Își amintea discuțiile dintre bunici. Bătrâna Yōko, ridicând vocea, de parcă soțul ei n-ar fi fost chiar acolo lângă ea: fâșiile acelea i se păreau de prost gust, le-ar fi preferat într-o singură culoare, poate cel mult cu o inserție

indigo sau în nuanța creimei de ouă. Bunicul îi răspundea că ea n-avea gusturi alese, că trebuia să depășească împărțirile impuse de lume.

De altfel, culoarea a fost întotdeauna un privilegiu, semnala casta.

Într-o zi, pe băncile școlii, Mio avea să învețe cele douăsprezece straturi care compun chimonourile femeilor de la înalta curte imperială: se numeau *jūnihitoe*. Avea să învețe sistemul *kan'i jūnikai* care, în zorii anului 600 după Hristos, stabilise o împărțire socială riguroasă, în funcție de nuanța acoperămintelor de cap lungi și subțiri care se purtau la curte. În ambele cazuri existau douăsprezece nuanțe care te ajutau să înțelegi ierarhia, ca să știi cui te adresezi și cum anume.

Crescând, Mio avea să-și imagineze cu admirație acele vremuri în care drepturile unui individ erau indicate prin culori și jumătăți de culoare. Avea să viseze că într-o bună zi lumea ar putea să arate din nou așa: având culorile care să-i indice cum să se comporte, cum să înțeleagă relațiile dintre persoane.

Exista un singur moment al zilei când tatăl i se dedica în întregime fiicei, și fiica învăța cine era tatăl ei.

Se întâmpla seara, chiar înainte de somn, când deschideau o carte de basme, mereu aceeași: Yōsuke își înmuia arătătorul în gură și îi citea o nouă poveste, căreia îi urma o alta, de obicei una din cele mai iubite două povești ale lui Mio: *Orihime și Hikoboshi*¹ sau *Hainele cele noi ale împăratului*.

¹ Protagonistii – reprezentând stelele Vega și Altair – legendei din spatele sărbătorii Tanabata (Sărbătoarea stelelor sau Sărbătoarea stelelor îndrăgostite), celebrată în fiecare an pe 7 iulie. Conform legendei, cei doi îndrăgostiți se pot reîntâlni o singură dată pe an, în ziua a șaptea a celei de-a șaptea luni.

Fetița se ghemuia cu spatele lipit de trupul tatălui, ținându-și capul aplecat pe unghiul făcut la îmbinarea dintre pânțele și coapse. Cu timpul, Mio a prins obiceiul de a-i sta alături, încercând să nu atingă nici măcar în treacăt brațele hirsute ale părintelui său.

Cartea aceea nu conținea ilustrații, dar pe ea n-o afecta asta. Ba mai mult, în mintea ei totul se desfășura cu o mulțime de detalii pe care nici un desen nu ar fi fost în stare să le redea. Pentru Mio, să vadă lucrurile însemna cel mai adesea o dezamăgire.

Prefera mai degrabă să-și întrerupă tatăl ca să-l întrebe ce culoare aveau bărbița lui Momotarō și blana cățelului care i s-a alăturat în călătoria sa spre ținutul balaurilor (era oare *kogecha* 焦茶, maroniul frunzelor arse de ceai, sau poate *tobi-iro* 鳶色, cel cu nuanțe roșiatice al zăganului?), sau chimonoul prințesei Kaguya, născută dintr-o trestie de bambus (dacă era roșu, să fi fost oare vorba despre *akabeni-iro* 赤紅色, roșul ca de mușcată al femeilor din înalta societate din Kyōto?).

Tatăl râdea, îl amuzau întrebările fiicei lui.

Mama, în schimb, refuza până și să rămână în aceeași cameră. Astfel că Mio nu punea întrebări când se întâmpla (foarte rar, trebuie spus) să fie ea cea care îi citea un basm. Tăcută, se abandona cu totul vocii, de parcă Kaneko ar fi recitat o foarte lungă sutra.

Bunica Yōko privea scena mai de la depărtare: era bucuroasă că ginerele ei se dovedea mai conciliant cu cea mică. De altfel, și soțul ei fusese la fel cu Kaneko pe vremea când era copilă: bunicul Mamoru aparținea unei generații de bărbați care abia dacă-și vedeau copiii.

Când va fi învățat să citească, Mio avea să iubească cu ardoare romanele dense de descrieri: jungla lui Salgari, senzuală și toată numai un hățiș, misterioasele Ținuturi din Sud ale lui Stevenson, peisajele înzăpezite ale lui Kawabata.

Asupra pasajelor pe care de obicei restul lumii le sărea, ea, în schimb, zăbovea îndelung.

Nu conta niciodată *ce*. Pentru ea important era *cum*.

Până când sosi acea dimineață care o făcuse să alunece în hăul alb. Mio trebuie să fi avut în jur de cinci ani.

Din curtea interioară pătrundeau țipetele de pui de pisică de curând fătați, vântul freca ușor crengile copacilor de geamuri.

Venise în vizită, din prefectura Gunma, un cuplu de prieteni agricultori. De decenii, alimentau provizia anuală a familiei Yoshida cu prețioasele frunze de indigoferă². Așezați pe *tatami*, potopiți de căldura de august, cei doi soți sorbeau veseli dintr-un pahar de *soba-cha* plin cu gheață.

Lui Mio îi aduseseră în dar o păpușă de la Festivalul Primăverii, iar fetița, încurajată de cadoul primit, rămăsese jucându-se printre picioarele adulților. În timp ce ei vorbeau de anul în curs – cum fusese producția, noua rețea capilară de irigație, practică, dar mai puțin eficientă –, ea se rostogolea într-o parte și-n alta pe *tatami*, se juca scoțând din teci boabele de *sora-mame*, dând bobârnace firimiturilor de *senbei*.

Apoi, pe neașteptate, poate unde se apropia ora ca invitații să se întoarcă acasă, discuțiile s-au mai rărit, și atenția adulților s-a îndreptat spre fetiță.

— Care este culoarea ta preferată, Mio-chan?

Întrebarea, mai degrabă previzibilă, a declanșat o tensiune care s-a întins precum firul unei pânze de păianjen dintr-un capăt în celălalt al camerei.

Mio era obișnuită, vârsta o făcea să ia drept evidente chiar și lucrurile care nu erau deloc așa. Lucruri precum

² Plantă originară din regiunile tropicale și subtropicale, numărând peste 300 de specii, cu flori roz sau roșii-purpur dispuse în ciorchine, din care se extrag pigmentii indigo.

furia mamei, bomboanele ba scoase, ba imediat băgate înapoi în punguță când spunea (sau nu spunea) cuvintele potrivite, proteza dentară pe care bunicul o lăsa pe masă înainte să bea *umeshu*.

— Îmi plac multe culori, nu doar una.

— Și îți place indigoul, Mio-chan? Îți pare frumos indigoul nostru?

— Foarte.

A urmat un zâmbet general de mulțumire, de parcă însăși casa ar fi respirat ușurată.

— Dar dintre toate, a continuat ea, cel mai mult îmi place acela care aduce cu afinele și e ușor umed.

— Afine? a întrebat curioasă femeia.

S-a întors spre bunica lui Mio pentru confirmare: auzise oare bine?

— Și-n plus, îmi place portocaliul... cel de la apus. Cel de la șase după-amiaza.

— Portocaliul apusului de la șase după-amiaza, a repetat amuzat oaspetele. E o imagine foarte frumoasă.

— Iar galbenul? a întrebat soțul, râzând. Trebuia să fie un joc la mijloc, cu siguranță.

Nimeni nu băgase de seamă expresia care se tot întindea pe chipul lui Kaneko. Nici măcar Mio, de obicei atât de atentă la volubilitatea mamei, nu-și dăduse seama. Era distrasă de bucuria de a fi devenit centrul atenției, după ore întregi în care se simțise de prisos.

— Galbenul trebuie să fie...

Deodată, o mână tăie aerul de sus până jos, ca o secure:

— Și-acum gata, o întrerupse mama. Și-acum gata!

Nimeni nu reacționează, luați cu toții pe sus de surpriză.

Kaneko își apucă flica de umeri.

— Încetează, Mio! țipă. Încetează cu toate cuvintele acestea idioate!

Bunica se ridică în picioare ca s-o oprească. Dintotdeauna se văzuse pe ea însăși în Kaneko: o rătăcire a ceva ce se naște din propriul trup, dar care evoluează într-un fel neprevăzut.

— Galbenul e galben! continua să țipe Kaneko, neîncetând să smucească fetița. E închis sau deschis, nimic altceva! Ai priceput?

Cu toții se ridicară în picioare și abia atunci, odată cu alarma declanșată de acele siluete apărute în câmpul său vizual, Kaneko a dat drumul prinsorii. Poate și din pricina rușinii că-și pierduse controlul, femeia a căzut în genunchi.

Războiul era pierdut.

În seara aceea, Mio căzu din picioare în hăul alb.

A fost primul dintr-un lung șir de leșinuri care aveau să i se întâmple de-a lungul anilor, ca niște pauze lăptoase în care viața aproape se dizolva cu totul.

Câteva ore mai târziu, când oaspeții își luaseră de-acum rămas-bun, copila redeschise ochii, cuibărită în *futon* și părând să nu-și mai aducă aminte nimic: camera în care se găsea, cine era acolo, mama care se năpustea spre ea, chipul răvășit și culorile rămase suspendate pe buze, bunica alergând s-o ajute, adulții stând jos pe *tatami*, și apoi, deodată, în picioare, ca o pădure ivită de dimineața până seara.

Uitase totul. Totul, mai puțin urgența de a găsi cuvintele potrivite ca să spună cum era galbenul. Și laolaltă cu acestea, o nouă și încăpățânată precauție: hotărârea de a nu mai face pe nimeni părtaș la căutările sale.

În laboratorul de vopsit al familiei i se dezvăluia latura practică a treburilor, de parcă proza ar fi rechemat la ordine poezia.

De-a lungul unei zile obișnuite, Mio se înfățișa adesea în laborator, aducând tava cu ceștile de ceai pentru tatăl și

bunicul ei. Traversa cu precauție magazia plină ochi de țesături, șoptind cu un fir de voce, iar în timp ce tatăl își ștergea sudoarea cu degetele pătate toate de vopseluri, ea răsfoia ca pe niște cărți ilustrate volumele masive în care se înlănțuiau modelele tradiționale tipărite pe hârtie *washi*. Uneori, își asculta tatăl gândind cu voce tare pe marginea ispitei (mereu reținute) de a crea altele noi. În schimb, bunicul Mamoru tăcea, rezumându-se la a-și bea ceaiul cu mici sorbituri: cu fiecare zi în care îmbătrânea, părea să mai elimine un cuvânt.

Fetița deprinse pigmentii, precum și metodele tradiționale de prelucrare a țesăturilor și ierburile cu nume speciale. Înainte să învețe să-și scrie propriul nume, știa deja să recunoască momentul precis al fierberii păstăilor de fasole *azuki*, mâinile scobite de vântul iernii, indigoul botezat *Japan Blue* de primii străini poposiți în țara ei.

— Trebuie să cunoști întreaga filieră, trebuie să știi fiecare etapă ca să înțelegi valoarea rezultatului final, îi spunea tatăl ei. E ca atunci când îți amintești cu ochii închiși detaliile unui drum, ca să-l poți regăsi chiar și pe întuneric.

Yōsuke Yoshida iubea metaforele, dar adevărul era că te lua aproape cu amețea să descoperi prin câte mâini trecea un chimonou de mireasă. Ceea ce ajungea împăturit în hârtie velină și în stofă, gata să fie îmbrăcat, era rezultatul unei călătorii incredibile dintr-o parte într-alta a Japoniei.

Însă abia intrând în atelier, Mio simțea că pătrunde într-o cu totul altă lume.

Pentru a se găsi în locul în care călătoria unui *shiromuku* se apropia de scopul său final, îi era de ajuns să traverseze curtea interioară, să urce din nou până la galeria din lemn, să împingă în lături ușile glisante, să verifice că este curată-lună, să îndepărteze al nu știu câtealea paravan de bambus

shōji, să murmure „*sumimasen*”, plecându-și capul în felul cum o învățase bunica.

Copila iubea candoarea locului acela, delicatețea în primul rând morală. Emană bogăție, iar înăuntrul acelei bogății părea să-și înalțe cuib iluzia că ai putea lua fericirea cu tine acasă datorită unui chimonou de mireasă.

Atelierul de croitorie era cunoscut și apreciat în toată zona, și o mare parte dintre fetele din vecinătate sfârșiseră prin a trece de cele două porți de lemn de cedru și a se încredința mâinilor pricepute ale femeilor din familia Yoshida. Din generație în generație, toate păstrau același vocabular suplu, aceeași eficiență în a îmbrăca și sfătui, în a vorbi despre lucruri extrem de practice și, totodată, în a convinge viitoarele mirese de poezia intrinsecă a uniunii prin căsătorie.

Mio auzise de nenumărate de ori istoria despre *shiromuku*, despre cum în creația acestuia se împleteau laolaltă stofele cele mai prețioase și talentul celor mai străluciți meșteri din țară. Povestea aceea le fascina pe tinerele femei, care ieșeau din atelierul de croitorie având capul involburat de cocori cu aripile întinse, de țestoase, de cețuri și de simboluri precum *goshoguruma*, carul tras de boi. În timp ce fixau un *obi* sau conturau cu ajutorul stofei curba senzuală a gâtului coborând spre umeri, femeile din neamul Yoshida nu precupețeau niciodată să ofere sfaturi pentru ziua nunții: poziția în care trebuia menținut trupul, pentru ca astfel coafura să rămână dreaptă, picioarele arcuite spre interior, privirea care să nu fie niciodată de o bătaie mai mică sau mai mare de trei metri, punctul precis în care să apuce rochia prinzând-o între arătător și degetul mijlociu de la dreapta, ca să nu o târâie pe cărarea de piatră ce duce la sanctuar.

Însă, mai mult decât convorbirile purtate, pe Mio o încânta paleta nuanțelor de alb etalată odată cu fiecare strat

de țesătură, fiecare cu numele său: de la fildeș (*zōge-iro* 象牙色) la albul brut (*kinari-iro* 生成色), de la albul ca de aluat (*neri-iro* 練色) trecând prin pulberea obținută din cochiliile de stridie (*gofun-iro* 胡粉色) și până la albul florii deuzia (*unohana-iro* 卯の花色). Se minuna de fiecare dată cum un splendid chimonou putea să pălească la întâlnirea cu o anumită nuanță a pielii, la fel de bine cum o stofă fără nici o pretenție reușea să ascundă complet defectele unui trup.

Observa vrăjită degetele roase de împunsăturile acelor, broderia care se realiza în luni întregi, îmbrăcatul care avea nevoie de ore. Iată, se gândea Mio, că frumusețea îi fura fiecăruia câte ceva. Le fura vederea mamei și bunicii ei, le fura pielea tatălui și bunicului ei. Frumusețea nu-i lucru ușor.

I se permitea să intre în atelier cu singura condiție ca nimeni să nu-i bage de seamă prezența.

— Dacă vrei să privești, nu trebuie să fii văzută, dacă vrei să asculți, nimeni nu trebuie să știe că ești acolo.

Îi era categoric interzis să atingă vreun chimonou, precum și să se apropie de clienți sau să-i adreseze cuiva vreun cuvânt.

În tăcere, făcându-se una cu peretele ca să devină invizibilă, fixa cu privirea viitoarele mirese, studiindu-le fețele. Toate păreau atât de frumoase, și cu toate acestea nu înțelegea ce sentimente le încearcă. Erau speriate, sau fericite? Iar dacă erau bucuroase, de ce li se citea în priviri acea dorință de fugă? E oare cu putință ca înăuntrul fericirii să fie și toată frica aceea?

— Dar e firesc, Mio, îi spuse într-o zi bunica. Vin să-și aleagă *shiromuku*, dar totodată se pregătesc și să moară puțin.

— Să moară? întrebă ea uluită.

— Știi ce semnifică albul în istoria noastră? Albul este culoarea cea mai pură, culoarea sacră prin excelență. Dar, încă din Antichitate, se leagă mai degrabă de doliu decât de viață. Albul a fost dintotdeauna culoarea sfârșitului, în timp ce roșu este a începutului.

Mio nu luase niciodată parte la o înmormântare. O singură dată, într-o dimineață, văzuse o mulțime compactă, îmbrăcată în negru, mergând încet de-a lungul străzii. Îi explicaseră că murise un om, bătrânul Abe-san de la patiseria de *wagashi*.

— Într-o vreme, veșmintele de înmormântare nu erau negre, ci albe, i-a explicat cu răbdare bunica Yōko. Albe precum un chimonou de mireasă.

Fetița rămăsese perplexă.

— Dacă te gândești bine, în ambele cazuri, trecutul se oprește, fie că treci din viață în moarte, sau de la tânără nubilă la femeie căsătorită. Leși din casa tatălui tău și încetezi să mai faci parte din familia aceea. Murim, așadar, ca fiice și renaștem ca soții în noua noastră casă.

— Și roșul? a întrebat Mio.

Conform tradiției, roșul își făcea intrarea imediat după ceremonia de la sanctuar, când proaspăta soție se dezbrăca de *shiromuku*, își schimba rochia și, purtând un chimonou în tonuri de stacojiu și auriu, își întâmpina oaspeții la ospățul de nuntă. Prin valul acela de sângerieu se făcea cunoscută noua ei existență.

Să te precipiți în alb, să te arunci în roșu: în după-amiaza aceea, Mio, la cei șase ani ai săi, se întrebă – sau, mai bine spus, intuit, fără ca acel gând să ia o formă – dacă merita cu adevărat sacrificiul de a muri astfel pentru un bărbat.

Pe Mio o îngrozeau mâinile tatălui ei.

Obişnuită cu albul strălucitor al *shiromuku*, cu porunca de a-și spăla orice urmă de murdărie înainte de a-și vârî fie

și doar nasul în atelier, degetele acelea bondoace și pătate de vopseluri îi evocau mai degrabă o amenințare decât iubire.

Și totuși, ele dețineau o putere extraordinară: știau să repare lucruri.

Adesea, la ușă sunau vecini neașteptați, cărora le fuseseră recomandate mâinile pricepute ale lui Yoshida-san, pentru a repune în funcțiune o sobă sau o mașină de spălat, vreun mic radio sau o ramă oarecare. „Ni s-a spus că dumneavoastră sunteți tare priceput”, începeau imediat după salutul convenit. Firește, se ofereau și să-l plătească, însă, dat fiind că li se răspundea „Nu, nu e nevoie, pentru mine nu e o muncă”, la finalul anului apăreau tot felul de mici daruri: *mochi* proaspăt făcute, o lădiță cu bere, saci de cartofi sau roșii. Casa se umplea de flori.

Cu timpul, la ore complet diferite, au început să-și facă apariția și copiii din cartier ca să-l întrebe dacă le poate repara jucăriile pe care părinții le categoriseau de-acum ca fiind stricate.

Yōsuke Yoshida cerea să i se predea bucățile, spunea scurt un „bine” sau „vino mâine”, iar apoi, noaptea, când toți dormeau, întindea pe masa din bucătărie șurubelnițe, pile, chei franceze, bețișoare și alte instrumente cu formă neobișnuită. A doua zi, pe ascuns de copiii care adeseori și uitau să-i mulțumească – atât de mare era bucuria de a-și vedea restituite comorile pe care le crezuseră pierdute pentru totdeauna –, bărbatul zâmbea în felul acela atât de dulce pe care și-l îngăduia doar când nu era nimeni prin preajma să-l vadă.

Abia cu timpul, fiica lui avea să i-l descopere. Prima dată s-a întâmplat într-o dimineață, pe când ea se afla în cameră, se îmbrăca în fața oglinzii – un chimonou roz-portocaliu pentru petrecerea ei de opt ani – și a surprins acel zâmbet dinspre hol. A doua oară, Mio l-a revăzut pe când traversa

strada întorcându-se de la școală, iar Yōsuke râdea sprijinit de poartă în timp ce un băiețel înălța în văzduh același zmeu de plastic care cu o seară mai înainte zăcuse fără o aripă pe masa din bucătăria lor.

Dacă i s-ar fi cerut să-și deseneze părinții – acele teme care deseori pun bine în lumină cum percep copiii ordinea ierarhică a unei familii –, Mio și-ar fi desenat mama ca pe arborele uriaș de ginkgo din curtea casei, iar pe tatăl ei, ca pe o mică floare spontană.

L-ar fi vrut mai hotărât, mai de partea ei. În timpul discuțiilor furtunoase dintre Mio și mama ei, deși se înțelegea că bărbatul era de acord cu fiica lui, Yōsuke părea să renunțe la partea lui de judecată. Tăcut, părea convins că, orice ar fi zis, nu ar fi schimbat oricum cu nimic lucrurile. Însă numai dacă l-ar fi privit în ochi! Mio se minuna cum de nimeni din casă nu se oprea asupra acelor sfere luminoase de culoarea scoarței și care grăiau în chip aproape copilăresc ce sentimente îl încercau. Când mama o ataca, frustrarea lui Mio era uriașă. De ce nu spunea el nici o vorbă în apărarea ei?

Dar apoi uite că tatăl scotea la iveală din buzunar un mic titirez, iar Mio, în loc să privească dungile concentrice de culoare, rămânea hipnotizată de chipul părintelui ei. Frumusețea acelor jocuri cu totul practice, de făcut împreună, fără să-și vorbească, îi răscumpărau orice neplăcere. La fel ca bunicul Mamoru, și tatăl ei părea să pună prea puțină bază pe cuvinte. Le folosea, dar cu zgârcenie, de parcă nu s-ar fi încrezut în ele până la capăt.

Seara, odată atelierul închis și cina deja încheiată, Mio rămânea să se înmoaie îndelung în apa din cadă. Cufundată în uriașa *ofuro* împreună cu mama și bunica, le asculta vorbind până când apa devenea călăie.

Când Mio era foarte mică, obișnuia să facă baie cu tatăl și bunicul. Se dezbrăcau în camera din fața băii, iar apoi, în

sala acoperită cu plăci de faianță smălțuite cu albastru, cei doi bărbați se frecau cu vigoare ca să-și scoată – din păr, de pe sub unghii – urmele de vopseluri. Apoi, tatăl îi vărsa peste creștet o căldare plină ochi și, râzând, se băgau în sfârșit în cadă. Privită de jos, *ofuro* îi apărea lui Mio precum cazanul fumegând al unei supe urieșești.

Sprijiniți de marginea căzii, Mio îi privea pe tatăl Yōsuke și bunicul Mamoru cum închid ochii, cu prosopul făcut sul sub cap. I se părea un mister liniștea aceea a lor concentrată, de parcă și-ar fi întins degetele cu mare greutate spre miezul din ei înșiși: se eliberau nu doar de murdărie, ci de întreaga zi. De toate zilele lumii ăsteia. Înmuiați în apa fierbinte, deveneau, în ochii ei, niște ființe fără memorie.

Femeile, spre deosebire de bărbați, sporovăiau mult în *ofuro*. Nu lăsau ziua în urmă, ci mai curând puneau din nou mâna pe ea.

Astfel descoperea că, deși trăind sub același acoperiș, viețile celor din familia ei coincideau numai în parte.

Acum păreau să fie toți uniți laolaltă, pentru ca apoi să intervină momente în care unul dintre ei părăsea încăperea și trecea la o altă treabă, sau altul făcea o pauză pentru baie ori ca să meargă la poartă. Kaneko se separa de mama ei ca să robotească în bucătărie, bunicul își adjudeca timpul necesar unui *senbei* sau pentru o bere cu ucenicii, tatăl, cel pentru o țigară.

Și, dincolo de toate, mai era acea altă viață, cu totul interioară și secretă, prezentă în fiecare dintre membrii familiei. Aceeași care le făcea pe bunica și pe mama lui Mio să-și înceapă adesea istorisirea cu „Azi, tocând ceapa, m-am gândit că...”, „În timp ce întindeam stofa, mi-a zburat gândul la...”, „Terminând broderia de la rochia lui Yoshiko-san, mi-am amintit de...”.

Înmuiate în supa din cadă, chipurile celor două femei se destindeau, iar Mio observa acea metamorfoză în plin fapt. Încet, încet, pe măsură ce porii li se dilatau, copila cerceta ceea ce într-un răstimp de câțiva ani avea să devină obsesia ei.

Din ziua aceea și până în cea din urmă a vieții sale, când și ea avea să fie incinerată – înfășurată în chimonourile pătate cu sângele în care se născuse –, Mio avea să caute mereu culoarea intimă a fiecărei persoane.

Acea nuanță unică, precisă, care îi reda esența.

Poate că la mijloc a fost chipul de nedescris al fetei, sau cicadele care vara bâzâiau puternic. Sau poate, mai simplu, faptul că Mio creștea și toate acele mici imbolduri ale anilor adunați au făcut-o în ziua aceea, pe neașteptate, mai matură.

Convinsă că în atelier se afla fiica ei, bunica Yōko stătea nemișcată în fața mesei din bucătărie, cu mâinile acoperindu-i fața. Plângea pentru o prietenă foarte dragă, care murise. Între timp, Kaneko, convinsă la rândul său că în prăvălie era mama ei, se închisese în baie, chinuită de una dintre frecvențele ei migrene.

Clienta, care cunoștea bine spațiile, pătrunsese în liniștea din atelier. Se îndreptase cu pași siguri spre încăperea separată de o perdea, care servea drept cabină de probă și, așteptând să vină careva, se dezbrăcase. Miresele care voiau să li se croiască un *shiomuku* veneau în mai multe rânduri ca să verifice detaliile, materialele, socotelile.

Când a intrat, Mio a observat imediat ventilatorul aprins. Fluxul de aer era îndreptat spre perdea care, bătută de curentul de aer, acoperea și dezvelea trupul pe jumătate gol al unei tinere femei. Rămase într-atât de impresionată, încât nu se întrebă nici măcar pe unde or fi fost mama și bunica.

Era prima dată când vedea o piele atât de acoperită de semne: părea o foaie de hârtie pe care cineva pictase

îndelung, cu mare grijă, și deasupra căreia mai apoi fuseseră trasate linii haotice și contradictorii cu un creion cu vârful tocit.

Copila rămase uluită de urzeala de cicatrici și desene, executate în culori uimitoare.

Privirea trebuie să-i fi fost într-atât de intensă, că a pus-o în gardă pe cealaltă: femeia se întorsese c-o mișcare bruscă, alarmată. Evaluând apoi proporțiile acelei prezențe, redeveni calmă.

— Vino, îi zise, făcându-i semn cu degetul. Apropie-te.

Mio ridică mirată din sprâncene.

— Nu ai mai văzut niciodată un tatuaj?

Văzând-o atât de absorbită de pielea ei, femeia s-a apropiat pentru ca Mio să i-o poată atinge.

— Vrei să vezi cum se simte? șopti întinzându-i palma.

Atunci, Mio întinse mânuța, pe care femeia i-o luă cu blândețe. A fost un gest rapid, firesc.

Ghidă buricele degetelor copilei pe șoldul ei gol, unde o cascadă de bujori urma linia osoasă a toracelui. Îi închise degetele mici într-un pumn, lăsându-i liber arătătorul, pentru ca numai el să alunece de-a lungul încolăcirilor unui șarpe care i se insinua în jurul coapsei stângi; coborî de-a lungul trupului care i se înfășura până la gleznă. Împreună urcară la loc pornind de la piciorul drept, parcurgând în sens invers călătoria petalelor de cireș care se scuturau în jos dintr-o creangă noduroasă, întinsă în diagonală pe abdomen.

Deși lui Mio îi părea deja bătrână, necunoscuta trebuie că nu avea mai mult de douăzeci de ani.

Îngenunche în fața copilei și se întoarse, descoperindu-și astfel spatele.

— Acesta, în schimb, este tatuajul meu cel mai prețios, spuse. Blazonul familiei mele.

Pe partea stângă a spatelui se desfășura un desen amplu, în nenumărate nuanțe de negru. În mijloc, două frunze de stejar se înfruntau prinse ca într-o horă.

— Dar... nu se șterg? întrebă mirată Mio.

Degetele îi erau acum libere să colinde singure pe pielea miresei.

— Dacă voi vrea asta, poate, cândva, într-o zi.

În schimb, despre cicatrici nu pomeni nici un cuvânt și nici nu trecu degetele fetei pe deasupra acestora decât accidental.

La momentul respectiv, Mio nu avea încă de unde să știe, dar o impresie la fel de puternică avea s-o încerce numai foarte mulți ani mai târziu, dând complet din întâmplare peste o fotografie a lui Andy Warhol. Într-o revistă franceză, artistul își expunea cicatricile de pe piept, urmele gloanțelor ieșite din pistolul lui Valerie Solanas, tăieturile și cusăturile chirurgilor ca să-l poată aduce înapoi pe lumea asta. Iubirea, precum furia, avea să se gândească atunci Mio, lasă mereu semne.

Mio n-avea să uite niciodată după-amiaza aceea de vară de la vârsta de șapte ani. Nu numai pentru că tatuajele îi părură uluitoare, la fel ca și ideea că pictura putea să alunece colorând nu doar pe *deasupra* lucrurilor, ci și pe *sub* piele. Mai mult decât orice, ceea ce o izbise fusese, în schimb, umbra pe care o surprinsese pe trupul femeii.

Era vorba despre o culoare nedeslușită, ceva între vinețiul unei vinete, negrul lemnului dulce și leșie. O culoare cum nu mai văzuse vreodată, adăpostită cu grijă în punctul unde spinarea întâlnea șezutul.

Pentru Mio a fost o adevărată epifanie: așadar, fiecare parte a trupului avea o nuanță diferită! Există un punct mai adevărat decât toate celelalte, capabil să dezvăluie intimitatea unui bărbat sau a unei femei.

Și tocmai atunci, în momentul în care dădea să-și întindă degetul ca să atingă umbra aceea, a auzit niște pași mărunți, apropiindu-se în grabă.

Kaneko ajunse gâfâind, cu sufletul la gură.

— Vă rog din adâncul inimii mele să mă iertați, copila vă deranja, spuse, trăgându-și brusc fiica în spate.

Mio se retrase rapid, cu o plecăciune: „*Sumimasen, gomennasai, mōshiwakearimasen deshita.*”

— Nu mă deranja deloc, răspunse tânăra pe un ton calm, însă ferm. Ar trebui să-i fiți recunoscătoare, în schimb. Mi-a ținut de urât în timp ce așteptam aici, singură.

— Sunt cumplit de rușinată, continuă Kaneko. Își lăasă cât mai jos capul, până la a-și ascunde cu totul fața.

Înainte să pășească dincolo de ușa care lega atelierul de restul casei, Mio își văzu mama închizând ochii, aproape de parcă i-ar fi fost teamă. Părea păpușa de plastic pe care o primise de ziua ei, aceea care-și închidea automat pleoapele când îi lăsa capul pe spate și care și le deschidea când o așezai din nou dreaptă.

— Vă aduc într-o clipă chimonoul, continuă Kaneko. Broderia pe care ne-ați cerut-o săptămâna trecută a ieșit foarte bine.

— O să constat eu singură rezultatul.

Vocea dintr-odată glacială a femeii o lovi pe Mio. Se mai întoarse o dată ca să se asigure că era vorba despre aceeași persoană, aceea care cu numai câteva clipe înainte îi dezvăluise cu atâta blândețe geografia propriului spate.

Însă mama ei, obișnuită probabil să fie mereu tratată în felul acela de către clientă, nu se tulbură. Răspunse că lucrurile stăteau firește întocmai așa cum spunea ea și că era nerăbdătoare să-i afle părerea. Merse să aducă chimonoul și își făcu de lucru în jurul viitoarei mirese.

Mio nu avea să-și mai scoată vreodată din minte curiozitatea de a ști cu precizie ce culoare purta fiecare parte a trupului.

Crescând mai mare, în jurul vârstei de paisprezece ani, avea să se cerceteze îndelung.

Complet goală, cu capul aplecat spre podea, și-l vârâse între genunchi ca să observe, în oglinda lungă lipită de peretele băii, locul unde picioarele se prindeau de șezut, curba ascunsă a cării, culoarea maronie și umflată a sexului, smocul de păr care creștea de la an la an, roșul închis al anusului.

Într-o zi, în timp ce era prinsă în mijlocul acelui exercițiu, mama intră peste ea în baie și rămase profund tulburată. Nu din pricina imaginii pe care i-o oferea fiica ei, cu tot trupul contorsionat în poziția aceea ca de circ (cu intenția precisă să-și observe fără pic de pudoare fesele, trase în lături precum jumătățile unei piersici), ci a firescului cu care Mio îi explicase că ceea ce căuta era culoarea.

Nu dezvoltarea propriului trup – cine nu avusese oare curiozitatea asta? –, ci culoarea.

Numai asta căuta. *Numai* culoarea.

Cine era fiica ei?

Altă dată, la cincisprezece ani, fusese aspru certată pentru că se plimbase în văzul tuturor cu un băiat al cărui nume mama ei nu-l cunoștea. Mio se revoltă și ridică atât de mult vocea, încât Kaneko, drept pedeapsă, îi interzise după aceea să mai participe la festivalul *matsuri* din cartier, pentru care se pregătea încă de la începutul verii.

Mio avu o reacție isterică. Cu cât ea sughița mai tare, cu atât mai de neclintit devenea mama. Ca întotdeauna, bunica Yōko încercă să îndulcească tonul, dar Kaneko i-o tăie scurt:

— Tu să nu te bagi! E fiica mea, nu a ta! Știu eu cum s-o educ!

Bunicul Mamoru, enervat de atâta zarvă, se retrăsese în camera lui, în timp ce Yōsuke asista nemișcat la confruntarea celor două. Tensiunea bărbatului se vedea toată în mâinile pe care și le ținea între genunchi, în ochii ațintiți în supa *miso*, care se răcise de-acum.

Mio i se adresă atunci tatălui:

— Dar tu de ce nu zici nimic niciodată?

Toate privirile se întoarseră ba spre Mio, ba spre Yōsuke, care, uimit, își ridicase privirea din farfurie.

— Nu-mi iei niciodată partea, spuse Mio, cu o voce joasă și feroce. Dar tu ești tatăl meu, sau lacheul ei, servitorul ei? Șuieră Mio, arătând spre mama ei. Faci întotdeauna numai și numai ce zice ea!

Bărbatul n-a reacționat nici de data asta, ci tot Kaneko. Care cu o mână își apucă de-o încheietură fata, iar cu cealaltă îi arse o palmă peste obraz.

Ce s-a întâmplat după nu avea să-și amintească nici unul. Mio se prăvăli din nou în hăul alb, uitând totul.

Cu timpul, când învăță să se apere singură, fata reuși totuși să-și ierte tatăl. Nu-i lua niciodată apărarea, însă pentru Mio începu să cântărească deja mai mult faptul că el o accepta mereu așa cum era, spre deosebire de mama ei, care îi măsura fusta ori de câte ori ieșea din casă, îi lua fața în mâini ca să verifice cât și cum se machiase, îi dădea mâncarea jos din furculiță dacă i se întâmpla s-o ducă la gură în mod greșit. Oaza lipsită de orice intervenție în care tatăl o primea sfârși prin a i se arăta prețioasă. Nu exista o cale dreaptă. Și chiar dacă era, cu toată buna lui credință, el n-o cunoștea.

În ciuda tuturor diferențelor, părinții ei se iubeau mult. În unele dimineți, se întâmpla ca Yōsuke să se trezească cu o privire visătoare. Kaneko îi șoptea atunci lui Mio: „Tatăl tău

a fost ieri seară la cinema.” Soția nu-l lua peste picior, cu siguranță nu-l înțelegea, dar în definitiv îi plăcea că soțul ei se îndepărta uneori de casa și de viața acelea. I se părea că astfel se află în posesia a ceva ce ea nu avea.

Uneori, pașii îl purtau pe Yōsuke spre Ginza, schimba câteva trenuri și se întorcea cu un pachet de *wagashi* de la cofetăria Akebano, la al cărei simplu nume părinților ei li se umezeau ochii. Erau dulciurile preferate ale mamei și ale bunicii, iar lui îi plăcea nespus să le aducă mici daruri ca să le facă fericite.

— În definitiv, tocmai ceea ce *nu* știi despre o persoană te face să te îndrăgostești de ea, îi spunea râzând mama. Mio, încearcă să-ți găsești și tu pe cineva despre care să nu știi mai nimic. Așa vei rămâne îndrăgostită toată viața.

Abia doisprezece ani mai târziu avea să pătrundă și în casa Yoshida o teorie care printre neurologi circula deja de câteva decenii și care pleca de la ipoteza că în cadrul populației generale ar exista un procent foarte redus de indivizi de sex feminin care, datorită unei misterioase și la fel de fascinante mutații genetice, avea pe retină un număr superior de receptori.

Abia din momentul acela, cu toții aveau să înțeleagă – sau să intuiască măcar – că ochii lui Mio identificau milioane de culori în plus față de ceilalți. Pentru că fiecare dintre acei receptori, denumiți „celule cu conuri” (de regulă, de trei tipuri), avea capacitatea de a distinge aproximativ o sută de nuanțe de culoare. Iar dacă o persoană dotată în mod normal reușea să identifice sute de mii de culori, o persoană având patru tipuri de celule cu conuri – care dispunea așadar de o privire „tetracromatică” – avea un spectru de percepție ridicat la pătrat.

Numai când a ajuns și la ei conceptul de vedere tetracromatică, cei din familia Yoshida și-au amintit cum Mio, încă de copilă, părea continuu stimulată. Până și pe

stradă sau la piață ai fi zis că se găsește într-o sală de teatru pe a cărei scenă, în fața ochilor ei, ar fi defilat cele șapte minuni ale lumii.

Dacă ar fi știut toate acestea mai dinainte, ar fi fost cu toții cruțați de o mulțime de temeri.

Însă la vremea acestei povești, în familia lor se credea că cei mici nu știu nimic. Că nu ar fi altceva decât niște recipiente menite să fie golite de nimicuri și umplute apoi cu ceea ce era *important*.

Și probabil că lucrurile ar fi evoluat în felul acela, dacă Mio n-ar fi fost convinsă că dreptatea e de partea ei. Copila nu le permitea s-o golească pe dinăuntru. Din instinct, lăsa la vedere o mică adâncitură, pentru ca adulții să poată pune înăuntru ei ceea ce considerau indispensabil.

Totuși, ea era în cu totul altă parte. Rând pe rând, se afla într-un șifonier încastrat în perete, înăuntru unei crăpături, într-un spațiu oarecare în care-și imagina că se pune la adăpost pe sine și extraordinara ei percepție.

În astfel de ascunzișuri a luat naștere viața ei secretă.

Doi

Copil fiind, când îl întreba ce meserie are tatăl lui, Aoi răspundea că e un vrăjitor.

Nu ar fi știut să explice altfel senzația aceea că asistă la o minune, care îl cuprindea când observa mișcările rapide pe

care le făceau degetele tatălui descojind un măr într-o singură fâșie lungă sau când, din coaja unei mandarine, scotea la iveală un elefant sau o broască. Altă dată, aduna întreaga familie în jurul mesei din bucătărie și, ca din nimic, le expunea în cele mai mici detalii planul pentru sfârșitul de săptămână. Uluit, Aoi se întreba când rezervase tatăl lui biletele, cum făcuse să-și găsească timp ca să organizeze fiecare lucru în parte.

Dar mai cu seamă sentimentele erau cele care-l fermecau cu totul. Asemeni unor obiecte care ieșeau mereu altele din jobenul magicianului, tatăl lui era capabil să schimbe emoțiile între ele cu o atât de mare ușurință, încât acum putea să treacă drept liniștit, pentru ca-n clipa următoare să se arate devastat. Bucuria devenea într-o clipită euforie, apoi, uite, durerea ciocănea, iar disperarea dădea buzna cu totul, trântind ușa. Firește, erau comportamente care destabilizau întreaga familie, însă Aoi intuia curând că, în viață, să nu te prefaci a fi normal precum ceilalți înseamnă un real curaj. Pe care tatăl lui îl avea.

Cine știe, își va fi spus Aoi crescând, dacă nu cumva, tocmai ca reacție la părintele său – ale cărui schimbări bruște îi păruseră mereu un lucru cumplit și totuși imposibil de separat de afecțiunea pe care i-o purta –, devenise atât de precaut în sentimente.

Aoi avea numai cinci ani când se întâmplă ca tatăl să planteze înăuntrul lui prima dintre cele trei semințe care, germinând, aveau să-i pecetluiască definitiv copilăria.

Era sâmbătă, firma urma să deschidă abia după-amiaza.

— Ieșim? îl luă prin surprindere invitația părintelui său.

Micuțul se urcă fericit în scăunelul lui montat pe bicicletă, lăsându-se purtat până în parc. Frecventaseră adesea locul acela, dar până atunci privirea lui Aoi nu se avântase niciodată mai departe de spațiul gol al leagănului, de-a lungul scărilor de piatră care duceau la templu.

În ziua aceea, vara își dădea în petic, emana prin toți porii un aer umed. Munții Kamakura se vedeau limpede în zare.

Intrând în incinta parcului, bărbatul ținu strâns mânuța copilului. Îl opri din saltul prin care dădea să se îndrepte spre carusel. Îl conduse în schimb spre un răzor cu flori.

— Vino să vezi ceva.

Lăsându-se pe vine, îi arătă un fir de iarbă răsucită, o floare minusculă.

— Privește, îi spuse din nou copilului.

În ciuda vârstei foarte fragede, Aoi trebuie să fi intuit solemnitatea invitației, fiindcă, pentru prima dată, își ținu în frâu dorința de a o zbughi la joacă. Își sprijini spatele de pieptul tatălui în timp ce el îi povestea despre floarea de rapiță, despre zambilă, despre pulberea care se obținea din sămânța de noptiță.

Urmări cu atenție mișcările făcute de degetele tatălui, râse, scoase câte un „oh” de nenumărate ori.

Astfel, Aoi descoperi grădina de flori, parcela de zarzavaturi și jungla, pădurile ivite într-o vază cu toporași. Rămase uluit de multitudinea de lucruri pe care le putea conține un metru de pământ. Prin înlesnirea pasiunii tatălui său – acea neliniște foarte puternică de a-i preda ceva – ajungeau la el zeci de exemplare vegetale cărora trebuia să le cunoască cât mai degrabă numele, să le învețe pe de rost fructul și frunza.

De la vârsta de șase ani, cu complicitatea școlii și a propriei neliniști de a clasifica orice lucru, Aoi avea să înceapă să facă un adevărat recensământ al plantelor. Le categorisea în singurul mod pe care-l cunoștea, desenându-le într-un album pe care-l purta mereu cu el.

Când tatăl își dădu seama de gradul de precizie pe care-l atinsese fiul lui, îi arătă pe-un raft din dormitor câteva cărți care cuprindeau întregul său univers deja atât de concentrat. Albumele burdușite cu desene din enciclopedia

botanică publicată de Honzōzuhu, planșele lui Ernst Haeckel.

Nu a fost nevoie să-i povestească cum și în cazul său prima îndrăgostire de copil fusese pentru grădina lui de acasă, de la Ōdawara. De altfel, Aoi cunoștea deja bucuria de a împărți lumea. Ceea ce deprindea acum însă era o fericire încă și mai mare: descoperirea unuia dintre extrem de puținele lucruri în stare să destindă chipul nervos al părintelui său.

Aoi înțelese ce muncă făcea cu adevărat tatăl lui – și motivul pentru care la școală îl luau atâta la ochi – în ziua în care împlini șapte ani și, din pură întâmplare, se oficie slujba de înmormântare a mamei unui coleg de-al său de clasă.

Până atunci, exceptând orele de la școală, Aoi își petrecuse fiecare zi în încăperile firmei de pompe funebre. Se juca cu mașinuțele lui și hoinărea printre picioarele părinților săi și ale angajaților care soseau punctuali dimineața și tot punctuali se întorceau seara acasă.

Dar mai cu seamă îi privea intrând pe aceia pe care-i numeau „Cei Rămași”. Erau îmbrăcați în negru și alb, vădind gesturi puține și ordonate. Lui Aoi îi plăcea felul acela deosebit al lor de a se așeza, de parcă ar fi urmat eticheta la masă: soseau cu țărâita sau în mici grupuri, în taxi sau pe jos, adesea de acasă, uneori de la gară; își așezau hainele pe spătarul scaunelor, luau loc. Însă aproape întotdeauna se ridicau imediat din nou în picioare; cu privirile rătăcite, se uitau în jur, căutând pe cineva care să le explice cum să se comporte.

— Ce fac? întrebasese cândva Aoi.

— Așteaptă să fie pregătiți, îi răspunsese mama, iar de atunci înainte aceea deveni singura frază cu care răspundea

la întrebările pe care i le adresa copilul. *Așteaptă să fie pregătiți.*

Și uite că în sală intra tatăl său, cu baghetă magică și joben, și deodată fiecare dintre Cei Rămași știa unde să se ducă, ce anume să ia în mână – dacă un bețișor de tămâie sau o floare –, în ce moment să se așeze sau să meargă, când să plângă sau să suspine, pentru că în viață vine un moment anume, „micul meu Aoi, în care nu ne rămâne decât să ne luăm rămas-bun”.

Din acea înșiruire de momente care se repetau în fiecare zi, mai mult decât orice altceva lui Aoi îi plăcea clipa în care, la sfârșitul ceremoniei, i se îngăduia în secret să se apropie de sicriu și să privească. Tatăl zicea că acolo înăuntru puteai să găsești de toate: în definitiv, nu era cu mult diferit de o valiză.

— Dar unde se duc?

— Ah, cine știe. Fiecare are propria idee.

Iar valiza – îi explicase – urma să fie cuprinsă de flăcări, să se topească în parte, și apoi să se usuce atât de tare, încât să se facă cenușă. Nimic nu avea să rămână din dulciuri și cărți, din plicurile de ceai și cafea, din pomană, din creioanele colorate, din haina preferată, din batista care ștersese mâini și fețe ani la rând.

Da, își întărea tatăl vorbele în fața privirii copilului care amuțise, trebuia ca lucrurile să se petreacă precis în felul acela:

— În afară de o mână de oase, nimic nu trebuie să rămână.

Până atunci, totul fusese un joc pentru Aoi: mașinuțele lansate de pe treapta aflată la intrarea în firmă, socoteala nesfârșită a florilor, bomboana pe care i-o întindea șoferul carului mortuar ori de câte ori îl vedea.

Dar apoi, în ziua celei de-a șaptea aniversări, își văzu intrând în capela mortuară colegul de clasă. Matsuda Takeru, își amintea încă numele lui. Era îmbrăcat în negru, înconjurat de o aureolă de adulți.

Toți se apropiaseră de altarul acoperit de flori. Mulți plângeau, așa cum se întâmpla întotdeauna când cel care murise se ducea înainte de vreme.

Aoi își recunoscuse colegul, îi făcuse chiar și un semn de salut, dar băiatul nu băgase de seamă prezența lui.

Toți luaseră loc. Copilul, după o clipă în care se lăsase târât în fața sicriului, își trăgea acum tatăl de mânecă. Voia să stea în ultimul rând, cât mai departe cu putință de trupul mamei.

În momentul acela, Aoi s-a apropiat de Takeru. Îl bătuse ușor pe spate, iar el se întorsese, cu față împietrită și disperată de la atâta plâns. În jur, nimeni nu băgase de seamă scena.

Aoi îi oferise atunci Bolidul Roșu, una dintre cele trei mașinuțe preferate cu care adora să brâzdeze holul firmei de pompe funebre, conducându-le pe o pistă imaginară pe care o perfecționase cu trecerea anilor.

Întinzându-i-o, Aoi își amintea că se gândise că nu era încă pregătit să se despartă de jucărie, dar că i-ar fi cedat-o colegului său, dacă acesta ar fi vrut-o. Părea atât de necăjit.

Dar Takeru, în loc să se arate recunoscător, păru surprins și imediat rănit. Își lăsase privirea în jos pe plăcuța de metal inscripționată pe una din laturi: SUPER FAST. Pentru ca apoi, de parcă un mecanism blocat s-ar fi repus deodată în funcțiune, să lovească cu violență mâna lui Aoi. Mașinuța se izbise de perete.

Iar apoi îi întorsese spatele, fără să-i mai arunce vreo privire.

Din ziua înmormântării, colegul lui, care fusese mereu politicos, încetă să-i mai adreseze vreo vorbă lui Aoi. La școală îl evita și numai atunci când era obligat – pentru o temă sau o activitate de grup – accepta să stea lângă el. Dacă din greșeală li se intersectau privirile, Aoi recunoștea în căutătura colegului său amestecul de ură, rușine și neputință cu care-l pironise în după-amiaza aceea.

Takeru îl ura pentru că fusese martor la suferința lui.

Iată ce voia să spună tatăl lui Aoi când repeta că munca lui este dură și că lumea, adesea, nu înțelege.

— Dar nu-i ca și cum e vina ta, nu? Doar nu i-ai omorât tu pe oamenii aceia!

— Nu, firește, dar suferința nu se interesează de ce este adevărat și ce este fals.

Să contemple îndelung trupul nemișcat al mamei, să-l lase să se ducă cine știe unde, pentru ca apoi să-l vadă întorcându-se într-o grămăjoară de oase albe, trebuie să i se fi părut lui Takeru o operațiune de-a dreptul monstruoasă. Ani buni mai târziu, Aoi avea să se întrebe dacă nu cumva colegul lui ar fi suportat ceva mai ușor descompunerea acelui trup mai degrabă decât dispariția lui.

Astfel, în ziua când împlini șapte ani, Aoi plantă înăuntrul său a doua sămânță: înțelese în sfârșit natura muncii tatălui și se convinse, de asemenea, că cine considera că el făcea afaceri cu moartea se înșela cumplit. Cu siguranță nu moartea, ci viața mai degrabă era cea care producea suferință.

De ani buni, Morioka-san, tatăl lui Aoi, își dorea o casă mai mare.

Nu ca să strângă și mai multe lucruri, ci pentru grădina pe care își imagina că ar crește-o în jurul ei. După una dintre crizele lui nervoase – momente în care era cuprins de o dorință abstractă de a-și încheia socotelile cu lumea –, mama lui Aoi își luă soțul deoparte. Pe un ton ferm cum nu

mai folosisese vreodată, femeia îi spusese că aveau suficiente economii ca să investească, așa că să caute casa aia!

Fiecare alegere însă sfârșea prin a depăși suma pe care el era dispus să o plătească. Bărbatul visa la pomi fructiferi, tufe de iasomie, un cireș care, la sfârșitul lui martie, să acopere locul de petale. Nu reușea să ajungă la un compromis.

Doamna Morioka începu să creadă că soțul ei avea să renunțe definitiv la ideea de a se muta, când, într-o zi, din întâmplare, tatăl lui Aoi vorbi cu un bătrân, iar acel bătrân îi pomeni de un triunghi de pământ mănșos care se afla, în mod curios, chiar în mijlocul unei treceri la nivel cu calea ferată, în nodul feroviar dintre Kamakura și Zushi. În locul acela se ramificau șinele în cele două direcții, fiecare strecurându-se în tunelurile care străbăteau muntele.

— Ca două picioare, chiar așa! rânjea deșănțat bătrânul când au mers să-l vadă.

Tatăl lui Aoi se hotărâse deja, chiar înainte să răsunese semnalul anunțând trecerea trenului, barierele să coboare, și ei să vadă convoiul de vagoane brăzdând aerul: nu de o casă nouă avea nevoie, ci tocmai de grădina aceea.

Pe mama lui Aoi o înspăimânta gândul că băiatul o să-și poată însoți tatăl acolo. Ideea în sine era bună, însă poziționarea grădinii era teribilă. Una era un adult, și alta un copil: nu se știe niciodată ce-i trece prin cap; culoarea semaforului, trenurile atât de rapide, că nici măcar nu le auzi venind.

Nu, o asigură soțul ei, putea să se încreadă în el: n-avea să-l piardă din vedere nici măcar o clipă.

Într-o zi de aprilie, cea de-a treia și ultima sămânță a fost plantată în Aoi.

Timpul contemplării se încheiase: tatăl și fiul inauguraau grădina, treceau de partea lui Dumnezeu. După ce se

deprinsese cu moartea, copilul urma să învețe ce sentimente te încearcă atunci când dai naștere unui lucru.

Morioka-san, atât de puțin deprins cu atingerile fizice, își ținu promisiunea făcută soției: la fiecare trecere a trenului, ca să-l știe la adăpost, își îmbrățișa fiul. Într-atât, încât în anumite zile Aoi sfârși prin a-i simți brațele în jur și de cincisprezece ori într-o singură oră.

Când Aoi mai cresc, tatăl încetă să-l mai strângă în brațe la trecerea trenurilor, dar din instinct întindea oricum mâna și-și lăsa palma pe spatele băiatului. După ce împlinise opt ani, se limita să-l privească drept în ochi până când trecea trenul.

Chiar dacă gestul nu avea să se mai repete niciodată, acel neprețuit contact fizic cu tatăl se împleti în Aoi inseparabil cu ideea de grijă. Nu doar față de plante, ci și pentru oameni. Mai precis, cu aceea de grijă pentru sufletul lor.

Morioka-san cumpără două sape, una mare pentru el și una mai mică pentru Aoi. Își procură saci cu îngrășământ și dozatoare pentru apă, cărți ca să citească despre lumină și cum trebuia valorificată mai bine, ca să studieze vântul și vibrațiile produse de trecerea trenurilor. Pregăti pământul, împărțind parcelele ca într-o rețetă. Nu diferă cu nimic, se gândi Aoi, de felul în care se prepară o prăjitură.

Cuprins de entuziasm, copilul începu să strângă semințe de peste tot: de la mărul pe care mama îl curăța de coajă în bucătărie, de la kiwi în timp ce-l mânca, de la fructul de yuzu care plutea în cada de baie și pe care el îl descojea pe ascuns.

Anii aceia au fost cu adevărat fericiți.

În caietul de desen, de care era nedespărțit, Aoi întocmea un adevărat registru al grădinii. Uneori, în timp ce întorcea brazdele, tatăl îi vorbea despre durata doliului. Despre cum părea să fie nevoie de optsprezece luni ca să te consolezi

după moartea unui părinte, iar ca să interiorizezi sfârșitul unei povești de iubire era nevoie de un timp mai mult sau mai puțin asemănător.

Aoi era atât de obișnuit cu acele discuții ca de om mare, că nu le mai băga de seamă.

— Peste cât timp răsar roșiile? întreba nerăbdător, punând aceeași întrebare pentru fiecare sămânță pe care o plantase.

— Abia ce am pus-o în pământ, e nevoie de timp.

— Măine?

— E nevoie de timp.

— Ce trebuie să fac?

— Îi poți pune apă, poți face în așa fel încât soarele să bată potrivit, dar apoi trebuie să aștepti, încheia bărbatul. Tu faci anumite lucruri, timpul face restul.

— Și apoi?

— Și apoi nimic. E suficient să aștepti, îi răspundea calm părintele.

Odată cu vara, sosiră păstăile și vinetele. Castraveții răsăriră lungindu-se pe tulpinile lor, cu frunzele brăzdate de nervuri precum fața vecinei de acasă, cea care hoinărea ținând în gură periuța de dinți.

Și prin forța gestului de a observa natura minusculă a grădinii de plante și zarzavaturi, Aoi se convinsese că tatăl lui avea dreptate: era de ajuns să aștepti pentru ca totul să se întâmple.

Dacă tatăl vedea în fiul său o plantă, creșterea lentă și apoi febrilă a leandruului, micile izbucniri alăturate, care un lucru făceau seara, și un altul a doua zi dimineață, mama lui Aoi vedea în fiul ei o creatură care trebuia în primul rând protejată.

Iubit de părinții lui în felul precis și unic în care fiecare din cei doi știa să iubească, privirea ațintită asupra lui se construia din contrarii. Prin tatăl său cunoscuse timpul

morților și al plantelor, prin mama, în schimb, deprinse capacitatea de a surprinde fericirea în lucrurile mici. Aoi se arăta vesel și exuberant cu el, calm și măsurat cu ea.

Doamna Morioka era o femeie veselă. Când se născuse Aoi își promisese solemn să nu devină o mamă anxioasă, dar nu-i reușise. În schimb, își dăduse seama că născuse o absență, carne din carnea ei, care de atunci înainte avea să hoinărească prin lume de una singură. Pentru a compensa acea neliniște, care adesea se traducea în excese de severitate, își îndopa fiul cu dulciuri.

Prima dată când îl dusese la magazinul de *dagashi*, Aoi avea trei ani. Firma magazinului era decolorată, iar bătrânul proprietar ședea moțâind în spatele tejghelei. Din el se vedea numai capul, restul trupului zăcea cufundat sub mici compartimente cu bomboane, cutii cu bezele moi, borcane de sticlă și cutii de tablă doldora de dulciuri. În locul acela, totul era magie pură, și nu era nevoie să cheltuiești mai mult de cinci, zece yen pe bucată.

La intrarea în magazin, mama îi întindea coșul în miniatură, și Aoi se repezea printre rafturi ca să apuce o budincă mare cât un deget, sau vreun bastonaș presărat cu bucățele de ciocolată.

Revoluția s-a produs când Aoi a descoperit acadelele Chupa Chups. Mama citise cândva într-un ziar despre un accident grotesc și se temea că acadeaua s-ar putea desprinde de bețișor, blocându-se în gâtul copilului.

— Trebuie să faci în așa fel încât să te țină până acasă, trebuie s-o sugi, dar fără să o spargi! îi porunci speriată. Și ai mare grijă nu cumva s-o desprinzi de pe băț. Ai înțeles?

Întorcându-se cu pași mici și concentrați de la magazinul de *dagashi* pe strada Komachi-dōri, Aoi desfăcu ambalajul de la Chupa Chups și-și strecură în gură bila de culoarea cireșei. A fost o senzație fulgerătoare ca o supernovă.

Când și când se oprea extaziat, își ridica privirea spre mama și, arătându-i cât mai rămăsese din biluță, o întreba:

— Acum pot să fac trosc?

Fără să-și dea seama cu adevărat, Aoi legă acadelele Chupa Chups de o lecție importantă: învță alături de mama lui durata fericirii. Era dulce precum ochii ei de culoarea ambrei, dar nu rezista niciodată mai mult de o biluță de zahăr, sirop de glucoză, pulpă, suc de fructe.

Exista un gând precis care, pe măsură ce se contura fie și în mii de variante, avea să devină o constantă în viața lui Aoi: „Este fundamental să pornești cu sufletul bine pregătit. E nevoie să te înarmezi împotriva fricii, a superstiției, a tuturor celorlalte piedici ale inimii.”

N-avea importanță cine spusese fraza aceea. Pentru el, în general, nu conta prea mult cine anume spunea un lucru sau altul.

Dar, în amintirea lui Aoi, tatăl lui fusese primul care pronunțase acele cuvinte.

Tânăr fiind, Morioka-san fusese nevoit să lupte împotriva prejudecăților rudelor sale, mai ales ale unchiului său matern. Își pierduse tatăl când avea numai șaisprezece ani, mama îl urmase la scurtă vreme, iar el, pentru a face față situației financiare dezastruoase a familiei, acceptase cu recunoștință munca aceea prea puțin râvnită, dar bine plătită. Deși în ochii tuturor meseria aceea apărea ca monstruoasă, tatălui lui Aoi îi plăcuse încă din prima clipă.

— Avem de-a face cu partea cea mai delicată a existenței, nu e un lucru care se poate îndeplini cu lejeritate, își repeta el, și avea să continue să le-o repete și copiilor săi, de-a lungul anilor. Dar este și-un motiv de mândrie.

Și totuși, lejeritatea pe care tatăl lui Aoi considera necesar s-o alunge îl ajunsese din urmă din pântecul soției lui. Sosi pe calea acelui fiu al lor, care hoinărea prin încăperile firmei

de pompe funebre, aceleași pe unde el se învârtea mândru și auster, impecabil în sacou și cravată. Morioka-san nu reușea sub nici o formă să-l certe pe Aoi. Era conștient, după atâția ani în care practicase meseria aceea frumoasă, dar atât de dură, că vârsta tânără nu cruța pe nimeni de nimic. Se putea muri cu ușurință chiar și la numai o lună de viață.

Și apoi se întâmplase ceva ce lui Morioka-san i se păru de-a dreptul miraculos: Aoi se îndrăgostise de tatăl lui.

Cum se câștigă iubirea unui fiu?

Era o întrebare pe care el nu și-o pusese niciodată, într-atât era de convins că așa ceva nu avea să i se întâmple vreodată. Ce avea el special ca un copil să ajungă să-l iubească? Nu, mai bine să aibă grijă de familie, să aducă mâncare pe masă, să-i țină pe toți la distanță când îl apucau crizele sale furtunoase.

În schimb, afecțiunea năvalnică a lui Aoi își croise drum atât de firesc până la el, încât bărbatul se convinsese în cele din urmă că la întrebarea despre cum se câștigă iubirea unui fiu nu era decât un singur răspuns: *Din întâmplare.*

La început, cu Aoi care i se împleticea printre picioare ziua întreagă, Morioka-san se simți confuz, iar mai apoi, cuprins de o fericire cu totul nouă. Copilul îi murdărea hainele și fața cu dăre lipicioase de la pupicii plini de frișcă. Și el nu se supăra, ba chiar îi lua apărarea când mama alerga după el ca să-l pună la punct.

După ani de zile în care crezuse că pentru a-și face bine meseria era nevoie să demonstreze mai ales coerență și că trebuia să rămână impasibil, pentru a întâmpina cât mai corect durerea celorlalți, iată că Aoi îi deschidea o cale cu totul diferită.

Și atunci, privindu-l pe cel mic cum se strecoară printre sicrie, cum mângâie obraji împietriți și ciocăne ușor unghiile

cu buricele degetelor ca de insectă, apoi descoperindu-l – când se depărta un moment – aplecat să observe fețele deformate ale unor necunoscuți și povestindu-le acestora cum îi fusese ziua la grădiniță, simți cum, datorită acelei minuscule bucăți de viață umană, lejeritatea își făcea simțită din nou prezența.

Meseria lui îi devenea astfel și mai dragă.

Morioka-san reuși în felul acesta să aline moartea, durerea simțită de Cei Rămași, înainte, în timpul și după înmormântare. Nu era vorba doar despre obișnuință, ci de iubire autentică. Încetă să-și mai ascundă plânsul atunci când se întâmpla să sosească un sicriu micuț, sau când rudele rămăneau înmărmurite privindu-l, loviți de o durere căreia nu știau încă să-i dea un nume. Întindea brațul, acolo unde simțea că gestul său avea să fie bine primit, și le strângea mâna. Îi dăruia o îmbrățișare cui simțea nevoia, înfrunta tulburarea celorlalți.

Mai presus de toate, asculta, căci să asculți reprezintă dintotdeauna forma cea mai înaltă de iubire.

— Nu e nevoie să te prefaci trist, nu, nu e nevoie nici măcar să crezi că cel mort era o persoană minunată, spunea el.

Cu Cei Rămași era nevoie mai ales să fii omenos, să-i asculți suficient și să le oferi acel spațiu comun al emoției, „cel care te face să simți că împărtășești o experiență mai mare decât tine, viața, în general”, zicea cu vocea sa calmă și solemnă, „pentru că nimeni n-o spune, dar toți știu asta, și anume că *acum* cineva își plânge persoana iubită și suferă, dar *într-o zi* același lucru li se va întâmpla tuturor, fiecăruia în parte: celui care acum se află în încăperea aceasta, în orașul ăsta, în oricare alt colț al lumii”.

Nașterea surorii a fost o revoluție pentru Aoi, exact din motivul că n-a avut loc nici o revoluție. Sau, mai bine spus,

poate unde fusese anunțată ca un eveniment enorm, dar la care Sayaka, încă de nou-născută, nu părea să intenționeze să ia parte.

Mama avea să-i repete lui Aoi până la epuizare formula magică conform căreia, de-acum, el era cel în care-și punea toată baza: „Poți să ai grijă de Sayaka, ca un bun *frate mai mare*, cât timp fac eu cumpărăturile?”, „Când Sayaka se întoarce de la școală, ca un bun *frate mai mare* ce ești, îi poți pregăti un pic de orez cu *furikake* pe deasupra?”, „Tu ești salvarea mea, Aoi: dacă nu ai fi tu, care ești un *frate mai mare* așa bun, eu cum m-aș descurca?”

Și totuși, Sayaka nu avea nevoie de el, de fratele ei, față de care arăta o curiozitate stinsă.

La trei ani se așeza singură pe vasul de toaletă, iar la patru cunoștea deja *hiragana*. Avea pretenția să fie autonomă în tot ceea ce i se întâmpla, anticipând cu câțiva ani fiecare etapă. Extrem de precocă, diferită.

Doamnei Morioka îi plăcea să pregătească porții uriașe de mâncare, pe care sfârșea apoi prin a le împărți vecinilor și angajaților de la firma de pompe funebre. Deseori, Aoi era însărcinat să meargă să recupereze farfuriile și tăvile; se ducea, suna la sonerii și striga rușinat „*sumimasen*” peste perdelele atârinate la intrare.

Când Sayaka s-a făcut îndeajuns de mare ca să-i poată da o mână de ajutor fratelui său, Aoi a fost bucuros la gândul să împartă cu ea acea activitate jenantă.

Încă de la bun început, Sayaka a părut să prefere observația în detrimentul acțiunii. Știa mereu ce anume să spună, dar nu simțea nici o dorință de a-și exprima propria părere. Nu pentru că nu s-ar fi considerat inteligentă, ci fiindcă pentru a vorbi trebuie să te intereseze la ce anume se gândesc ceilalți, or pe ea o interesau numai propriile lucruri. Îi plăcea să se plimbe, picioarele ei păreau să nu știe

nici de foame, nici de sete. Și totuși, nu-i plăcea să mănânce, privea lumea cu un interes redus, pentru ca apoi, deodată, să se înfigă în mijlocul vieții, după cum avea să spună Aoi când s-a făcut mai mare: privind-o, părea să asiste la una dintre acele scene din documentare unde, în calmul imperturbabil al savanei, o leoaică își înalță deodată capul, ia în cătare prada, și o clipă mai târziu țâșnește la fugă.

La școală, Sayaka a făcut o pasiune pentru persoane. Câteva persoane, extrem de atent selecționate, de la care învăța pe de rost ceea ce ea definea „expresiile de mijloc”, acele grimase la jumătate de drum între emoțiile cele mai genuine, cele pe care știe să le recunoască numai cine învață să iubească cu devotament. Iar ea își revărsă acea iubire asupra unor colege de școală și mai ales asupra unchiului său, fratele mamei, care venea să-i viziteze adesea. În schimb, față de Aoi, în ciuda raportului invers al vârstelor, pe Sayaka o încercă mereu un sentiment de protecție.

La opt ani și jumătate, când înțelesese deja de câțva timp că desenele lui erau toate greșite, Aoi își pierde curajul.

Cuiburi făcute în pământ, flori, proiectile înfipte în țărână, sfere suculente, bulbi, clopoței goliți de *hozuki*. Și apoi: ghiveci, recipient, vas, borcan, canal, sistem de irigare, mici tuneluri albe de nailon ca niște ciorapi, care să protejeze de frig plântuțele cele mai delicate.

Totul foarte frumos, însă oricum *greșit*. Era de ajuns să-l așezi alături de caietul de desen al surorii sale ca astfel să iasă la iveală o comparație nemiloasă: caietul lui era o amestecătură de culori, pretutindeni numai imprecizii.

Aoi încetă să mai deseneze. Doamna Morioka băgă de seamă imediat acest fapt și făcu tot ce-i stătea în putință pentru a-și ajuta fiul să fie mai bine. Dar, cu cât se străduia ea mai tare, cu atât mai mult se închidea Aoi în sine, ba

poate că tocmai acea îngrijorare din partea ei era cea care-l dezorienta.

Aoi încă nu înțelegea cât era de grav defectul său de vedere, însă privirea îndurerată a mamei și neliniștea ei de a-i vorbi despre asta cu orice preț îi părură deja un răspuns.

Cum tatăl, în schimb, nu băga în seamă neliniștile soției lui, unchiul matern era cel care-l asigura că totul era perfect normal: „Obstacolele există numai dacă te duci să le cauți cu lumânarea”, îi plăcea să spună.

În această atmosferă s-a petrecut ziua tragică în care Aoi a văzut curgând sânge.

În dimineața aceea se duseseră devreme la grădina de zarzavaturi. Era o sâmbătă din martie, și nu se ținea nici o înmormântare. Vremea era înnorată, prognoza anunța ploi.

De-acum, Aoi nu mai desena nimic de săptămâni bune. Caietul de desen îl pitise, c-un gest de-o agresivitate fățișă, în fundul șifonierului.

Tatăl și băiatul se puseră pe lucrat pământul ca să scoată la iveală combinația corectă. Se hotărâseră să planteze cartofi dulci, din cei de culoare violacee, specifici zonei Okinawa. Mama lui Aoi le promitea să facă din ei briose și budinci la toamnă, dar și gustări crocante de pus la păstrare pentru la iarnă.

La jumătatea dimineții, Aoi stătea încă aplecat deasupra pământului, unde lucra cu sapa tot felul de amestecuri de îngrășământ organic și nisip. Tatăl verifica diferitele faze, ținându-și pumnii strânși pe șolduri, simțindu-se, în tăcere, mândru de el.

Apoi, a început să pâlpâie semnalul de trecere la nivel de cale ferată, iar odată cu acesta s-a auzit și sunetul obișnuit al alarmei. Bărbatul și-a mutat distrat privirea pe latura din stânga, unde bariera începea să se lase încet.

În aceeași clipă, străpungând norii, își făcu loc cu violență o rază de soare, iar tatăl lui Aoi, aplecându-se din

obișnuință spre Aoi, își protejă ochii cu brațul de lumina orbitoare.

Într-o fracțiune de secundă, totul se dădu peste cap.

Se auzi un scrâșnet asurzitor de metal, țipătul alarmei și mișcarea aerului împins de trenul care se oprește brusc. După câteva minute se dezlănțuiră vuiete lugubre de sirene. Apărură în mare grabă ambulanțele, pompierii. Lumea ieși de prin case ca să dezlege grămada aceea de întâmplări ciudate.

Un bărbat zăcea sub roțile trenului.

Întotdeauna există amintiri pe sub pielea altor amintiri.

Totul rămâne ascuns până când acea peliculă subțire începe să se destrame pe la unul dintre colțuri.

Din ziua aceea, Aoi avea să-și amintească două lucruri în mod deosebit.

Primul: brațele tatălui care-l țineau cu putere – fața lipită strâns de pieptul lui, aproape sufocându-l, numai ca să-l împiedice să vadă ceea ce se întâmplase –, senzația limpede că strânsoarea aceea nu era o invitație, ci o poruncă; cea de pe urmă încercare de a-l împiedica să devină un adult înainte de vreme.

Al doilea: lichidul acela galben împrăștiat sub roțile trenului, pe care Aoi îl zări în timp ce se îndepărtau precauți de locul cu pricina, și pietrele din jur, până și ele, împrășcate cu o culoare secretă, diluată de ploaia care începuse să răpăie cu putere.

Împrejurările accidentului rămaseră neclare.

O neatenție, sau poate chiar o sinucidere – cine știe? Era bătrân, sau tânăr? Mergea la muncă, sau era în vacanță? Avea soție și copii, sau trăia singur? Care era mâncarea lui preferată? Ținea cu echipa de baseball Hanshin Tigers? Admirase oare, pe când era mic, cum se profila imaginea muntelui Fuji, aceeași care în zilele senine se întrevedea la

orizont exact de acolo, din acel loc al căii ferate unde-și găsisese sfârșitul?

Ziarul local îi dedică un scurt articol. Cu toate acestea, scria mai degrabă despre operațiunile de repunere în folosință a căii ferate și despre întârzierile suferite de tren decât despre cine fusese acel bărbat.

În amintirea lui Aoi, întâmplarea se destrămă. Odată cu trecerea timpului, miezul se separă firesc de pleavă și rămase oftatul trist al tatălui – cum se întâmpla mereu când la firma de pompe funebre ajungea un trup sfâșiat sau prea tânăr –, iar apoi, fraza aceea pe care el o pronunțase și care, ani mai târziu, continua să reverbereze ca un ecou înăuntrul lui, cine știe de ce tocmai aceea dintre milioane de alte fraze, toate egale între ele: „Ceea ce nu este numit dispare.”

I-o șoptise în timp ce, într-un târziu, ieșeau din sediul poliției, după ce răspunseseră la o serie extenuantă de întrebări.

— De ce nu ne-au spus numele lui? De ce, în tot timpul ăsta, au continuat să-l numească *victima* și atât? întrebasese Aoi.

Îl neliniștea să nu poată numi lucrurile: îi plăcea să citească, iar în cărți părea că fiecare sentiment în parte, fiecare lucru oricât de mic putea fi numit ca atare.

Tatăl îi răspunse că așa funcționa birocrăția. Intimitatea individuală, protocolul. Și totuși, firește, înțelegea nelămurirea copilului.

— Ceea ce nu este numit dispare, spusese calm.

Cine murea *cu adevărat*, așa murea. De aceea în ritualurile de înmormântare se pronunța de atâtea ori numele celui defunct.

Semaforul își schimbase culoarea în verde, și cei doi se grăbiseră să traverseze pe trecerea de pietoni. Ploaia continua să cadă, chiar dacă nu la fel de puternic.

— Poate că la mijloc e speranța că o părticică din acea persoană rămâne pe undeva, șoptise Morioka-san, de parcă își vorbise numai sieși.

— Dar atunci trebuie să știm numele tuturor! exclamase Aoi pe un ton hotărât.

— Suntem atât de mulți, Aoi, îi răspunsese tatăl cu blândețe, că ne lipsește timpul să-i pomenim pe toți. Abia dacă ne ajunge timpul să trăim.

În anii de școală gimnazială, când îi sporea curiozitatea față de moarte, Aoi se apropia de sicrie, încercând să-și imagineze cauza acelui deces. Se întreba, cu naivitate, cum de sfârșiseră acolo oamenii aceia: în cărți, când cineva pleca din lumea asta, exista mereu un de ce.

Când trupurile ajungeau la firma de pompe funebre, se strecura în încăpere ca să le vadă. Era uimit de gurile care uneori rămăseseră deschise, de aerul care circula printre dinți; observa micile firișoare de sânge, pe care tatăl le tampona introducând cu delicatețe bețișoare de bumbac în nări și în urechi.

În ziua în care de la morgă sosise trupul unei fete de șaisprezece ani – influențat de *Păpădiile*, ultimul roman al lui Yasunari Kawabata, care se sinucisese nu cu mult timp în urmă –, Aoi crezu că murise din cauza aceleiași boli despre care vorbea scriitorul.

Eroina romanului, Ineko, suferea de o boală misterioasă, care o împiedica să vadă trupul celui iubit. Aoi era fascinat de ideea că tocmai iubirea era cea care făcea invizibil trupul celuilalt. Își imagină că se poate muri din cauza invizibilității, din simplul motiv că, atunci când nu reușești să-l vezi pe cel iubit, suferi nespus.

După școală, străbătea cu ghiozdanul în spinare străduțe înguste și întortocheate, nefrecventate de turiști. I se părea

că pe acele drumeaguri bântuite noaptea de *yōkai* și de fantome zăboveau și pașii celor morți.

Printre multele suferințe imaginare pe care uneori le atribuia trupurilor, preferata lui era nufărul înflorit în pieptul lui Chloe, descris de Boris Vian. Citind *Spuma zilelor*, Aoi se îndrăgostise de fata aceea și de lumea ei atât de colorată. Totul era adevărat pentru el, până și pantofii care făceau de-a dreptul găuri în pământ, pereții casei care se tot strângeau din cauza suferinței celor doi îndrăgostiți. Învățase pe de rost fragmentele care descriau floarea otrăvită care-i tăia respirația lui Chloe și din pricina căreia avea să moară curând. În imaginația de copil a lui Aoi, plămânii deveneau aripi, iar cei morți se transformau în păsări.

Astfel, în timp ce străbătea cu pași mărunți și rezezi acele străduțe, își ridica privirea spre cablurile electrice pe care se cuibăreau păsăruicile și unde corbii stăteau mereu în gardă. Și atunci i se părea că-i vede pe cei morți întinzându-și aripile și bătând cu ciocurile în geamurile caselor pentru a-și anunța întoarcerea.

Își imagina că lumea de jos era în grija acelui continuu fâlfâit de aripi.

Se simțea la adăpost.

Pasiunea lui pentru literatură l-ar fi dus departe, dacă destinul nu s-ar fi așezat de-a curmezișul.

La douăzeci și cinci de ani, Aoi studia ca să devină profesor: îl entuziasma gândul să le poată transmite și altora ceva ce-i hrănise sufletul atâta vreme.

Citind *Cartea pernei* de Sei Shōnagon, apoi *Vita sexualis* de Mori Ōgai, iar după aceea, *Frumoasele adormite* de Yasunari Kawabata, i se întipărise senzația că lumea era mult mai mare decât și-o imaginase, iar acea revelație – cum că viața ar putea fi efectiv amplificată citind – îl copleșise de bucurie.

Nu înceta să-l uimească faptul că, deși rămânând nemișcat într-o cămăruță de numai câțiva *tatami*, trupul lui reacționa la imagini create chiar și cu multe secole în urmă. Apoi, că era o carte de literatură japoneză sau străină nu schimba prea mult lucrurile. Pentru Aoi, fericirea era momentul acela în care el stătea nemișcat, în tăcere, iar în tot acel timp capul i se umplea de nenumărate lucruri.

Și cu toate acestea, în ziua în care i-a murit tatăl, nu a ezitat nici măcar o clipă.

Se punea problema ca activitatea firmei de pompe funebre să treacă în mâinile altcuiva sau să o gestioneze el de atunci înainte, abandonându-și toate celelalte proiecte.

Sora lui lucra deja de ani buni alături de părinții lor: se ocupa de primenirea trupurilor, de machiajul defuncților, ținea legătura cu cel care executa îmbălsămarea. Doamna Morioka avea în grijă contabilitatea, relațiile cu florăriile specializate, cu cimitirele și companiile care se ocupau de vânzarea altarului pentru acasă, așa-numitul *butsudan*. Împreună cu soțul ei se îngrijise de toată acea activitate febrilă care începe de îndată ce se primește un telefon, chiar și în inima nopții, și care, din clipa în care se ridică receptorul, trebuie să se săvârșească în mai puțin de șaiszeci și două de ore.

Tatăl coordona fiecare etapă. Se îngrijea să-l cheme pe bonz, călugărul budist, sau pe *kannushi*, în funcție de ritualul de înmormântare care urma să fie oficiat: budist sau șintoist, lua legătura cu spitalul unde, cel mai adesea, se afla defunctul, alerga acasă la rudele celui dispărut pentru a planifica ceremonia, rezerva mașina care să meargă să ridice trupul neînsuflețit, suna la crematoriu pentru a stabili ora, pregătea priveghiul, amenaja altarul *makura-kazari*, contacta firma de catering, dând indicații despre cantitățile necesare în funcție de numărul oaspeților

așteptați, rezerva micul autobuz privat pentru deplasări. Și încă multe altele asemenea.

Era o muncă ce presupunea numeroase etape și care se încrucișa cu munca multor altora. Și totuși, după cum obișnuia să spună tatăl lui, întâmpinarea și ascultarea Celor Rămași însemnau jumătate din întreaga lor muncă: jumătatea cea mai semnificativă.

— În ritual trebuie să intri în vârful degetelor. Pe durata lui se construiește una dintre cele mai puternice amintiri pentru persoanele care iau parte la el, spunea el. În meseria aceasta nu există corect, nu există frumos, nu există bun. Trebuie doar să asculți, să absorbi, să întrebi atunci când nu știi sau nu înțelegi.

Aoi îl auzise folosind aceleași cuvinte când o sfătuia pe sora lui sau pe ucenici, care însă adesea abandonau la scurtă vreme. Nu era o muncă potrivită pentru oricine.

— Se va întâmpla ca vreunul dintre Cei Rămași să vă fixeze cu privirea pe stradă, ca alții, dimpotrivă, să-și întoarcă ochii, le repetase lui și Sayakăi încă de când se născuseră. Nu puneți la suflet, nu este rea-voință. Atâta doar că, fără să vreți, le aduceți aminte de un moment de profundă tristețe. Dacă ați făcut o treabă bună, îi va încerca oricum și-un sentiment de recunoștință. Dar tot se vor simți stânjeniți, pentru că i-ați văzut pe când erau disperați și rătăciți, așa cum nimeni nu ar vrea să se arate vreodată în fața necunoscuților.

Și, de fiecare dată când întărea aceste cuvinte, Aoi își amintea de colegul lui de clasă din școala primară, căruia îi murise mama, și de mașinuța roșie izbită de perete.

— Acum, că tata nu mai este, ce facem cu firma? a sunat sec întrebarea Sayakăi, în seara din ajunul înmormântării lui Morioka-san.

— Mă voi ocupa eu de acum înainte. Dați-mi numai un răgaz de câteva zile ca să-mi pun lucrurile în ordine, răspunse Aoi.

Și astfel, cu numai câteva luni înainte să i se stingă și mama, Aoi și-a încheiat socotelile cu vechea sa viață și a început să lucreze la firma de pompe funebre împreună cu unchiul său matern și sora lui.

Trecuseră zece ani de atunci, iar el nu-și regretase nici măcar o dată alegerea.

Trei

În fiecare dimineață, la trezire, Mio era asaltată de același gând: imediat ce o să deschidă ochii, întregul univers i se va așterne în față.

Cu pleoapele încă închise, întinsă în pat, savura așteptarea, explozia de culori care urma s-o copleșească. Își imagina particulele în suspensie care luminau încăperea cu mii de nuanțe aurii, galbenul smălțuit care pornea de la policandru și se descompunea în reflexii de muștar și șofran. Și apoi, culoarea roz-mandarină a perdelelor, punctul acela precis al cojii care, strivit, căpăta o nuanță mai închisă. Roșul tăciune al peretelui, carminul care o cotea hotărât spre negru, de parcă ar fi alunecat în întuneric.

Atunci Mio respira adânc și deschidea ochii.

În ziua aceea, îmbrăcându-se ca să meargă la muncă, asculta distrată televizorul, când se trezi apărând în mijlocul unei emisiuni de divertisment a postului *Nihon Terebi*. Se revăzu astfel în rochia pe care și-o cumpărase cu două primăveri în urmă și care expunea întreaga paletă de culori a unui răsărit pe ghețurile din marea Ohotsk. Ascultă fără prea mare interes răspunsul pe care ea însăși i-l dăduse reporterului în piațeta din cartierul comercial Yurakuchō. Era mai degrabă concentrată să observe cum arăta pe ecran griul ca de focă al mânecilor bufante și azuriul palid ca de cristal de pe șolduri.

Și Aoi, la vreo sută de kilometri distanță și la niște mii de pereți înșirați în linie față de ea, se pregătea să-și întâmpine ziua. Deși avea televizorul pornit pe exact același post, nu auzi nici măcar un singur cuvânt din interviu. Se privea în oglindă, surprins de un rid apărut pe frunte și care nu se afla acolo cu o seară înainte.

Timpul lucra în salturi, se gândi, iar el trebuie că pierduse din vedere unul.

Din cauza emisiunii de la televizor, în miercurea aceea Mio ieși din casă cu douăzeci de minute întârziere. Din Kagurazaka, cartierul unde locuia, luă trenul pe linia Tōzai, schimbă la stația Tōkyō-eki, unde străbătu labirinturile subterane, laolaltă cu o mulțime disciplinată, până la gara din districtul Ōtemachi. Schimbă două trenuri, apoi urcă în cel pe o singură șină și, în cele din urmă, coborî la stația din Tennōzu-airu.

De-a lungul acestui periplu, scoase de mai multe ori din buzunar un carnet alb cu coperte de stofă și își luă câțva notițe frugale, privind cu atenție, pe rând, persoanele din jurul ei.

Între timp, pe o bancă din gara din Kamakura, Aoi aștepta trenul de la ora 7:51. Urcă fără să tragă nădejde că ar putea găsi un loc liber unde să se așeze. Se apropie oricum de scaunele aflate față în față, două câte două, își puse geanta în locul destinat bagajelor de deasupra scaunelor și începu să citească o carte. Spre marea lui mirare, la Ōfună coborî o femeie, și astfel putu să se așeze pe locul de lângă fereastră, cu soarele intrându-i ochi.

Toate cărțile lui Aoi erau îmbrăcate într-o pânză albă care le ascundea titlul și coperta. Iar asta pentru că ceea ce citea vorbea adesea despre moarte. Nu atât despre latura filozofică a evenimentului, ci despre cum să te îngrijești de aspectele sale practice: cum să ridici trupul neînsuflețit, cum să-l recompu când se-ntâmplă să fie alterat, cum să-i reconstitui trăsăturile feței, cum să-l speli, îmbraci, machiezi. Cunoștea pe de rost până și gesturile ritualice ale călugărului, cuvintele care erau șoptite la ureche în orele imediat următoare decesului, în care se credea că defunctul putea să audă în continuare zgomotele lumii.

Aoi organiza înmormântări având conștiința faptului că începutul lucrurilor era la fel de important precum sfârșitul lor. Iar după el, moartea însemna să-i iei de mână pe Cei Rămași și să-i ajuți să transforme prezența în absență.

Să renunțe pentru totdeauna la gândul de a mai cunoaște ceva în plus despre acea persoană.

Titlul cărții pe care Aoi o citea în tren în ziua aceea

Sachiya, Hiro, *O-sōshiki wo dō suru ka – nihon-jin no shūkyō to shūzoku*³, PHP, Tōkyō 2000.

Mio se gândi că, în sfârșit, urma să înceapă o epocă în declin. Însăși morfologia cartierului Kagurazaka, unde se

³ Cum se desfășoară funeraliile – religia și credințele populare ale japonezilor (în japoneză, în orig.). (N. red.)

născuse, îi întărea acest gând: după un urcuș vine mereu o coborâre vertiginoasă.

Cinci zile pe săptămână, la opt fără un sfert, pășea dincolo de ușile automate ale magazinului Pigment, pentru a se regăsi în pânțele unei balene. Își petrecea ziua întreagă sub valuri de bambus: erau stinghii subțiri, foarte ușoare, care se înșiruiă de-a lungul tavanului și atârând mai jos pe anumite porțiuni din încăperea uriașă; osatura aceea lemnoasă părea să se arcuiască ici și colo pentru a înghiți lumina și aerul.

Starea de bine pe care Mio o încerca acolo, la Pigment, era în primul rând vizuală: înșiruirea ordonată a celor 4 500 de sticlute conținând pigmenții se întindea de-a lungul peretelui din spate, culorile creșteau și descreșteau firească; cele 600 de modele de peneluri, pensule plate și palete atârneau pe verticală, flancate una de alta în funcție de lungimile și lățimile lor discontinue. Mese de lemn deschise la culoare, netede asemenea unei *plum-cake*, decupau în diagonală spațiile.

Pe rafturi și etajere erau depozitate tuburile de tempera, diluanții, zeci de tipuri diferite de lipici (de origine vegetală și animală), foițe de aur, lacuri de diferite nuanțe și sute de alte substanțe al căror nume cea mai mare parte a persoanelor din afara aceluiași magazin nu ar fi știut să-l spună.

Pe lângă faptul că acolo se vindeau tuburi tempera, culori sub formă de pulbere și un torent de materiale și instrumente de pictură, în magazinul acela se oferea și consultanță specializată pentru realizarea unor spații publice sau private, intervenții privind amenajarea locuințelor sau a diferitelor localuri, se organizau lecții și seminarii care abordau aspecte dintre cele mai variate referitoare la viețile secrete ale culorilor.

Mio se simțea fericită încă din clipa în care cobora din tren și, ieșind din stație, recunoștea dreptunghiul impunător al clădirii care adăpostea magazinul Pigment: două treimi ferestre delimitate de rame dreptunghiulare pe un fundal cenușiu murdar, o treime vitrine și volute din bambus.

Își iubea munca și simțea că în locul acela inexprimabilul era exprimat, iar invizibilul își revendica o formă. În magazinul acela uimitor din apropierea gării Tennōzu-airu, la est de Tōkyō, se adunau laolaltă nu doar materiile prime, ci și gândurile care făceau culoarea să ajungă până la fiecare om în parte.

După terminarea universității, când auzise de deschiderea unui loc unic în lume, sub îngrijirea unuia dintre cei mai iluminați critici de la Universitatea de Arte Aplicate din Kyōto, își trimisese imediat CV-ul.

În timpul interviului, îi lăsase pe toți muți de uimire datorită revărsării de cuvinte care anticipau excepționala ei sensibilitate în fața culorii. Imediat după, fusese din nou sunată.

Mai mult decât orice altceva, ceea ce o cucerea la Pigment era faptul că fiecare detaliu de acolo sugera cum, în definitiv, pentru a reuși să înțelegi ce anume înseamnă lumea este suficient să clasifici și să pui lucrurile la locul potrivit.

Oamenii se identifică adesea cu un sentiment.

Cine scrie se identifică cu nostalgia lucrurilor pierdute. Emil Cioran – pe care Mio îl citea și recitea, imaginându-și că scrisul lui acoperă toate gradele posibile de maro și verde – se identifica cu nostalgia timpului din care se simțea exilat.

Dacă toate acestea i-ar fi fost puse sub forma unei probleme, Mio s-ar fi identificat cu foamea, cu sentimentul

de incompletitudine pe care i-l provoca viața. Pentru ea, totul era parțial și imprecis, aproximarea copleșea denumirea lucrurilor, or numele reprezenta linia de demarcație între ceea ce exista și ceea ce, în schimb, nu era.

Pentru Mio, numai culoarea însemna precizie.

Fiecare om își ducea în spate o culoare numai a lui, și aceea era soluția.

Își dăduse seama de asta încă de când era numai o copilă, în ziua în care, aducându-și aminte de o mătușă, respectiva îi apărură ca *fiind* verde: când era veselă, părea de-un verde strălucitor ca al licorilor din sticlulele vrăjitoarelor, în timp ce când era obosită o asocia cu nuanța unei alge uscate. Femeia avea apucătura îngrozitoare de a deschide ușile dulapurilor din casele altora („atunci era verde salcie 柳綠”), iar ca dar aducea mereu dulciuri învechite cu *matcha* („verde bambus învechit 老竹色”).

Mai fusese apoi un anumit coleg din școala primară, pe care Mio îl asocia cu rugina, câmpurile arse, vârfuri izolate de alb Livorno. Copilul acela avea un suflet întunecat: strivea furnicile ferindu-se de învățătoare, gărgărițele le făcea fărâme cu degetele în timpul pauzei. Mio îl spiona stărnită și îngrozită: pentru prima dată în viața ei întâlnea pe cineva care privea lumea numai pentru a-i face rău.

Crescând, Mio depistă aceeași aură întunecată în mecanicul din atelierul aflat la parterul casei. Și atunci senzația fusese imediată. Într-o zi de vară, îl surprinsese călcând cu violență un greiere mare; grămăjoara fremăta încă de viață, strivită de asfaltul străzii, cu aripile frânte de la contactul cu talpa pantofului. Mio își ridicase furioasă ochii, și bărbatul îi susținuse ferm privirea, de parcă ar fi fost un concurs de forță.

Te nășteași astfel? Culoarea unei persoane era deja în ADN-ul ei sau, dimpotrivă, se întâmpla ceva care o schimba pe parcurs?

Posibil să fi fost adevărate ambele variante, că te nășteai cu o anumită culoare, dar că experiența căpătată în lume îi modifica, în timp, nuanțele.

În dimineața aceea de miercuri, înainte ca magazinul să se deschidă pentru public, Mio adusese la zi catalogul cu pigmenți și aranjase o încărcătură de cutii cadou în tonuri de galben. La ora zece îl consiliase pe un antreprenor care voia să renoveze interiorul celor cinci localuri ale sale: două restaurante, o cafenea și două snack baruri, risipite în zona dintre Shinjuku, Roppongi și micul golf Hamamatsu-chō. Fiecare dintre acestea avea nevoie de un plan individual pentru relansarea publicitară și înnoirea imaginii.

Mio îl ascultase cu atenție pe bărbat, care îi explica pe un ton ferm tipul de clientelă, arătându-i pe ecranul telefonului pereții, mesele și decorațiile florale amplasate în zona caselor de marcat. Aproape jumătate de oră mai târziu, când s-a lăsat prins în mrejele unei povestiri nostalgice de pe vremea când era copil și când, în anumite seri, rămânea cu orele sub tejgheaua acelui snack bar unde mama lui le servea clienților de băut, Mio se gândise că bărbatul acela răspândea un albastru *seitai* 青袋 sobru și profund, punctat cu negru-cărbune și străfulgerări de galben-castană.

Era o profesionistă empatică și eficientă. În decursul unei singure ore întocmise un plan de lucru detaliat pentru trei dintre cele cinci localuri și stabilise deja pentru săptămâna următoare o serie de întâlniri la fața locului cu decoratorul și responsabilul de la compania publicitară.

Antreprenorul, înainte de a-și lua rămas-bun, nu mai conținea cu mulțumirile.

— Da, da, *kuri-iro* 栗色, galben-castană, murmurase Mio către sine, urmărind din priviri silueta bondoacă a bărbatului care se îndrepta spre ieșire.

După o ultimă plecăciune, își scosese din buzunar carnetul cu coperte de stofă. În el și-a notat numele și

prenumele clientului, iar în dreptul lui a transcris: *albastru* seitai 青袋, *stropi de negru-cărbune*, *galben-castană*.

La unsprezece, intrase în magazin un domn mai în vârstă, cu părul alb și chipul brăzdat de riduri. Voia să-i fie restaurat un tablou înfățișând o casă, pe care soția lui îl pictase în tinerețea ei. Amândoi țineau foarte mult la el și nu suportau gândul că se deteriorează. În procesul de restaurare însă, era important ca acoperișul să fie recolorat în roșu.

— Așadar, totul identic, mai puțin acoperișul?

— Întocmai. Știți, înfățișează casa noastră. Cea pe care ne-am construit-o împreună imediat ce ne-am căsătorit. Acoperișul a fost mereu negru, dar, când am pus meșterii să-l repare, ni s-a părut mai frumos să-l vopsim în roșu, de data aceasta.

Acea folosire continuă a persoanei a doua plural și ideea că, de fapt, culoarea ar trebui să le urmeze viața, și nu invers, o impresionaseră. „*Sabi-shu* 錆朱, nu poate fi decât *sabi-shu*”, murmurase Mio, odată ce rămăsese singură. Parcurgând din nou în minte întâlnirea, identificase în acel bărbat în vârstă un roșu brun, din cele patinate de trecerea anilor. Și-l notase în carnet, specificând imediat dedesubt, între paranteze, nuanțele de liliachiu atunci când bărbatul râdea.

Scrisul acela mărunț și secret pe care Mio îl practica imediat ce se despărțea de un client, colegii i-l luaseră drept zel; se gândeau că procedează precum coafezele care-și umplu agendele de notițe în așa fel încât să fie capabile să reia firul atunci când clientul avea să revină pentru a-și tunde părul.

Nu aveau de unde să știe că Mio adusese și-n viața ei de adult visul de când era copilă, de a recunoaște culoarea fiecărei persoane.

Pentru ea, momentele acelea erau cele mai fericite din întreaga zi.

Adresa exactă a magazinului Pigment și indicațiile traseului (unul dintre cele cinci posibile) pe care Mio îl alegea ca să ajungă de la Kagurazaka

TERRADA Harbor One Bldg. 1F, 2-5-5 Higashi-Shinagawa, Shinagawa-ku, Tōkyō 〒140-0002.

Din gara Kagurazaka iei → linia Tōzai în direcția Tōyō-Katsutadai până la Ōtemachi → te deplasezi pe jos preț de zece minute până la Tōkyō-eki. De acolo iei → Linia Yamanote în direcția Shinagawa până la Hamamatsu-chō. Cobori și iei → Linia trenului pe o singură șină Tōkyō-monorēru în direcția Terminalului 2 al Aeroportului din Haneda. Cobori la Tennōzu-airu → mergi pe jos încă trei minute⁴.

În anumite momente din viața noastră, ni se pare că putem risca sau, cel puțin, că putem paria mai mult pe prezent. Un prezent cu bătaie lungă, un timp care până în acel moment ni s-a părut mereu că trece un pic dincolo de punctul în care ne găseam noi. Până când, pe neașteptate, iată că prezentul se oprește lângă noi, precum un străin care, din întâmplare, ni se așază alături.

Totuși, ca să ne hotărâm să punem în pericol trecutul în numele acelui prezent precis (despre care, în definitiv, încă ignorăm orice aspect) este nevoie să acceptăm ideea că incertitudinea (și nu convingerea) este cea care ne

⁴ Timpul mediu de parcurgere a traseului era de treizeci și șase de minute, schimburile făcute erau trei, costul unui drum cu bilet individual însuma 530 de yenî, iar pe cartelă reîncărcabilă, 524 yenî. (N. a.)

călăuzește: faptul că nu știm nimic despre nimic și că este în regulă așa.

Dimineața lui Mio se scursese destul de repede: răspunsese la vreo treizeci de e-mailuri și stabilise numeroase întâlniri cu potențiali clienți.

În timpul pauzei de prânz, luată în grădina în aer liber, căutase să-și convingă directorul să investească în doi pigmenți noi: unul obținut din așchiile de lemn brazilian, numit fernambuc, iar celălalt, un pigment pur Siena, de origine spaniolă, scos la licitație de un muzeu din Catalonia. Bărbatul își deschisese și închisese în repetate rânduri propria cutie de *bentō*, renunțând în cele din urmă să-și mai mănânce pachetul, ca s-o asculte pe Mio și să împărtășească entuziasmul ei.

Era ora 15:47 a acelei după-amiezi, când alinierea emoțională a lui Mio s-a prăbușit. Iar asta s-a întâmplat pentru că, în secunda douăzeci și doi a acelui minut, Aoi s-a apropiat de intrarea magazinului Pigment, a trecut de ușile automate și, după un prim moment de ezitare, fiindcă se trezise sub un cer de bambus, s-a îndreptat hotărât spre ea.

Mio știa, datorită lui Emil Cioran, că certitudinile au o mare valoare practică, dar că apoi, în teorie, nu se dovedesc mai robuste decât un castel de nisip. Certitudinile se veștejesc în grabă, în timp ce dubiile rămân acolo, ca niște flori mereu proaspete din camera de zi.

Renunțase cu de la sine putere să se mai îndrăgostească și ani la rând își spusese, convinsă, că experiențele din trecut erau acolo ca să-i dea dreptate. Nu avusese noroc, iar puținul bine care i se întâmplase îl arsese din prea multă pasiune. De atunci, Mio evitase cu deosebită grijă întâlnirile romantice, se izolase mai întâi de bărbați, apoi de femei, sfârșind prin a-și petrece timpul de una singură.

Și totuși, acum era vorba să se încreadă, mai degrabă decât în trecutul care o condusese până acolo, în prezentul pe care Aoi îl purta cu sine.

— Mă scuzați, ce este acesta?

— Se numește *nibi-iro* 鈍色. La origini, este o culoare care se folosea pentru hainele de doliu, răspunse Mio. Buzele i se mișcă automat, însă ochii, de la bun început, îl privesc numai pe el. Este vorba despre o nuanță extrasă din scoarța mai multor tipuri de stejar japonez, precum *kashiwa* și *kunugi*, un colorit întunecat care era văzut ca sinonim pentru toate culorile închise.

Bărbatul încuviință din cap, cercetând micul dreptunghi negru din catalogul pe care Mio îl ținea larg deschis pe tejghea.

— În epoca Heian, era considerată *kyōshiki* 凶色, continuă ea. Cu alte cuvinte, o culoare de rău augur, ghinionistă, de doliu: nimeni nu se aventura să o poarte.

— Chiar așa?

— Da, însă, cu trecerea timpului, pe măsură ce amintirea acestei credințe se estompa tot mai mult, a revenit triumfătoare, mai ales în epoca Edo, când paleta de griuri devine foarte populară.

— Hmm, un soi de revanșă, comentă el, zâmbind.

— Dacă o priviți cu atenție, adăugă Mio, aplecându-se deasupra eșantionului, veți observa un gri-cenușă cu reflexii albastrii, un azuriu discret, scânteieri de verzui și minuscule irizații de mușchi. Le vedeți?

În fața acelei liste de cuvinte atât de apropiate și ireale, bărbatul făcu ochii mari și, cu o privire surprinsă, zâmbetul i se întinse apoi pe chip.

Mio își strânse buzele ușor jenată.

El, în schimb, era amuzat.

— Ca să spun adevărul, nu reușesc să văd nimic din tot ceea ce pomeniți dumneavoastră, dar îmi pare că este oricum o minunăție, conchise el, izbucnind în râs.

Despre influența pe care culoarea ochilor tatălui o are în alegerile sentimentale ale fiicei. Despre cum s-ar fi schimbat ceva (sau poate nimic), dacă Mio ar fi cunoscut acest aspect

Conform unui studiu publicat on-line, cu titlul *Influența pe care ochii tatălui o are în felul în care fiica își alege partenerii de lungă și scurtă durată*⁵, întocmit de Paola Bressan și Valeria Damian, culoarea ochilor tatălui influențează fiica în alegerea partenerilor. Experiența precede iubirea, chiar și când acea iubire s-a erodat în timp.

De asemenea, este demonstrația că iubirea se învață pe propria piele, cu mult înainte să fim conștienți de calitatea acesteia.

Dacă și Mio ar fi știut toate acestea, probabil nimic nu s-ar fi schimbat. Privindu-l pe Aoi, s-ar fi gândit poate, preț de o clipă, la culoarea ochilor tatălui său, și-ar fi dat seama că-i studiasse cu precizie copilă fiind, când el îi citea cărțile ilustrate, și că încetase să-i mai bage în seamă când era deja adultă.

Poate că și-ar fi dat seama (cu sau fără tristețe, nimeni nu poate s-o spună) că mintea uită până și lucrurile care i-au fost cele mai dragi.

Mio izolă ochii făcând ape-ape ai lui Aoi.

Păreau două bălți mici, două sfere luminoase de ocru, argilă și galben ca floarea de rapiță. Și apoi mai ce? Mai era

⁵ *Fathers' Eye Colour Sways Daughters' Choice of Both Long- and Short-term Partners* (în engl., în orig.). (N. red.)

punctul acela deplasat ușor la dreapta, un soi de lumină nervoasă, care oscila precum soarele printre ramuri.

— Ce fel de local trebuie să renovați? îl întrebă.

— O capelă mortuară.

— Oh...

— Nu vi s-a întâmplat niciodată?

— Ca să spun adevărul, nu.

— E nevoie să regândesc și spațiul de consultanță, și cel de primire a rudelor defunctului. Adesea mergem direct acasă la ei, dar unii preferă să vină la noi. Aș vrea să-l transform într-un loc mai consolator, care să găzduiască mai bine suferința acelor persoane.

Încurcată, ca să se liniștească puțin, Mio începu să-și ia notițe, aplecându-se deasupra blocnotesului.

— Desigur, trebuie păstrate tonurile tradiționale, dar am citit cum culoarea poate să ajute sufletul oamenilor să se simtă în apele lui, continuă el. După cum vă puteți imagina, tot ceea ce însoțește dispariția cuiva provoacă emoții puternice. Aș vrea, așadar, ca locurile pe care și le vor aminti rudele și prietenii peste ani în legătură cu ultimul rămas-bun de la cineva drag să fie cât mai primitoare cu putință.

— Firește, înțeleg.

— Bugetul nostru nu e foarte mare, dar avem convingerea că sfaturile dumneavoastră pot să scoată ce-i mai bun din eforturile noastre.

Când ea își înălță ochii din caietul de notițe, Aoi încă păstra pe chip aceeași expresie concentrată. Mio ar fi știut să prezică ce avea să se întâmple cu fața lui în următorii treizeci de ani: cum vârsta îi va cuta buzele, ridurile, râsul. Văzu cu limpezime – sub acea piele de culoarea chihlimbarului trandafiriu – cum furia îl răzvrătea, iar iubirea îl răscolea. Bărbatul acela, sub imperiul emoției, devenea un altul.

— Credeți că este posibil să obțin consultanța dumneavoastră? Întrebă Aoi, înmânându-i cartea de vizită.

— Cu siguranță.

O întrebă despre costuri, ceru informații despre timpii necesari, despre un posibil calendar pe etape.

Mio verifică agenda programărilor. Urma să se elibereze nu mai devreme de două săptămâni, dar nu-i spuse asta. Presimțea, la rândul ei, urgența, senzația că prezentul împingea ca să iasă din umbră.

Îi aruncă o privire lui Miku, colega ei care acum gesticula în fața unei table imense într-una dintre sălile din Pigment. Îi explica unui grup de studenți, vizibil puși la încercare, teoriile lui Newton despre lungimea de undă.

Hotărî că o s-o roage s-o înlocuiască, și-apoi gata, nici o altă favoare până la primăvară. *Jur*, apoi gata.

— Sâmbătă? propuse ea. Ce spuneți de sâmbătă dimineața?

În seara aceea, ieșind de la muncă, Mio băgă de seamă că orașul era diferit.

Întotdeauna i se păruse minunat: avidă de lumini, capitala se îndopa cu infinite culori de dimineață până seara. Era lipsită de măsură. Și tocmai acea incapacitatea a orașului de a se doza o făcea să-l simtă atât de aproape.

În timp ce parcurgea drumul spre stația de monorail, doamna de la restaurantul unde se servea *katsudon*, ca întotdeauna la ora aceea, dădea la o parte perdeaua *noren*, dar perdeaua nu mai era albastră: din materialul ei se nășteau fâșii paralele de alb și violet, semănând cu motivul tradițional al *kaminari*, fulgerele.

Din striatiile galbene scobite în trotuare pentru a ghida pașii celor orbi, în schimb, Mio văzu cum se ivesc mai întâi stânjenei, și mai apoi mlădițe de *sagittaria trifolia*. Galbenul viră în verde mlăștinos, vălurind pe ultima bucată din drum

până la gară. Când trecu de turnichete, mlădițele se transformaseră deja în șerpi.

Mio era obișnuită să vadă cum lumea se metamorfozează sub propriii ochi, dar în seara aceea înlănțuirea era de-a dreptul vertiginoasă. O culoare înmugurea dintr-alta.

În tren adormi.

Se trezi tocmai la timp ca să coboare la stația ei. Mergând, se gândi în repetate rânduri la Aoi.

Abia când luă loc la masa din camera de zi, în timp ce supa bolborosea în oală și mai lipseau doar zece minute ca orezul să fie gata, abia în acel moment precis în care deschise carnetul de stofă și găsi o mare de alb, abia atunci înțelese că se întâmplase ceva.

Paginile, mereu pline cu însemnări, păreau ciuntite. Se opreau la ora prânzului, apoi nimic. Nu găsi nici măcar numele lui Aoi, nici vreun altul de după el, de parcă lumea s-ar fi oprit în acel punct. Situația o irită.

Mai târziu, cufundată în apa din *ofuro*, își dădu seama că nu mai era enervare, ci excitație.

Cu fața lipită apăsător de pernă, înainte să înceapă o noapte de insomnie, descoperi, în cele din urmă, că nu mai era excitație, ci frică.

Străinul care a asistat la prima întâlnire dintre Mio și Aoi

În ziua aceea în care s-a petrecut întâlnirea dintre Mio și Aoi, printre clienții magazinului Pigment se afla Tanaka Yukio.

Era un decorator de patruzeci și unu de ani, cu o pasiune pentru canapelele cu schelet de lemn și umplutură de stofă și bumbac. Mai precis, preferatele sale erau cele cu brațele răsucite precum un croasant. „Dar”, îi plăcea să repete, „în clipa chiar de dinainte ca forța căldurii să le împingă să crească”. Să expună acel detaliu oricui îi ieșea în cale îi

restituia lui Tanaka-san imaginea frumoasă pe care îi plăcea să o lase despre sine.

În duminicile însorite, Tanaka Yukio paria la cursele de cai desfășurate pe hipodromul din Tama, în timp ce în fiecare duminică ploioasă mergea la cinema cu fiul său, un copil de nouă ani, care afixa un aer isteț, de care nu se îngrija, dar care îi purta tatălui o adevărată venerație, în ciuda meritelor sale reprobabile de părinte. Astfel, în acea alternanță meteorologică, Tanaka Yukio tatona paternitatea și își pierdea banii. Câștigurile în urma pariurilor erau infimezimale și totuși, îmbătrânind, avea să descopere că ceea ce-l seducea cel mai tare era să piardă, tocmai să piardă. Îi plăcea la nebunie senzația că face ceva distractiv și, în același timp, că-și face rău.

În dimineața aceea, Tanaka Yukio abia ce intrase în magazinul Pigment. Avea nevoie de un sfat privitor la culoarea pereților pentru casa unui client important. Respectivului i se pusese pata că îi voia pe toți zugrăviți în roșu, dar laolaltă cu restul elementelor de decor, a căror selecție durase luni întregi, lui i se părea o hemoragie. Atunci nu rămânea decât să caute soluții care să-i împace pe toți sau – iar aceasta era speranța secretă care-l adusese pe Tanaka-san la Pigment – să obțină o părere definitivă de la o autoritate în materie.

Când Aoi s-a apropiat de Mio, pe Tanaka-san l-a încercat o ușoară ciudă că ajunsese al doilea. Ar fi fost de-ajuns cinci secunde mai puțin ca el să fi fost primul la rând. A luat loc pe un taburet și s-a pregătit să aștepte.

Astfel, Tanaka-san a fost martor la prima întâlnire dintre Mio și Aoi. A surprins un freamăt abia perceptibil pe chipul ei, mâna care tot aranja inutil un ciucur și părul care-i cobora într-o parte, pe umărul stâng, ca apele unui singur râu.

Fără să știe de ce și fără ca asta să-l uimească vreo clipă, i-a venit în minte șezlongul canapelei din camera lui de zi. Și-a imaginat-o pe Mio întinzându-se cu picioarele desculțe, și pe Aoi – purtând o tavă plină cu *macaron* și *financier* – așezându-se pe podea, lângă ea. Camera avea pereții de culoarea ciocolatei, iar el se simțea inexplicabil de bucuros să-i poată privi pe ascuns.

Fără ca nici unul dintre ei să o poată bănuie, Tanaka Yukio avea să-i revadă pe Mio și Aoi cu alte trei ocazii în lunile următoare. Și de fiecare dată avea să fie într-un moment crucial al iubirii lor.

În ziua următoare, Mio ajunsese târziu la muncă; părea cu gândurile în altă parte.

Când colegii o întrebară dacă se simte bine, le răspunse că avea pur și simplu o migrenă puternică.

În pauza de prânz nu li se alătură celorlalți în grădină. Se închise în baie și își scoase carnetul din geantă.

Regăsi paginile tot albe, ultimul nume fiind cel al unei femei care o întrebase unde putea găsi o pensulă de 17 milimetri pentru pânza ei.

Sprijini cartea de vizită pe pagina goală și, verificând cu atenție semnele *kanji*, transcrise numele și prenumele lui Aoi.

În următoarele patruzeci și cinci de minute rămase din pauză, încercă în zadar să-l prindă într-o nuanță anume.

Nimic, nu-i venea în minte nici măcar o culoare dominantă. Se simți năucită de obstinația acelei incertitudini. Mai rău: sufletul lui Aoi i se părea plin de lucruri pe care nu le cunoștea. Să fie cu puțință? *Mio, ce tâmpenie!*

Și totuși, oricâte eforturi ar fi făcut, privirea nu reușea să se oprească asupra lui, îi scăpa cu totul. Părea asemeni unui copil mic pe care încerci cu disperare să-l îmbraci, în timp ce el îți alunecă printre degete ca o anghilă.

Când o pomenise de dimineață, migrena era doar o minciună. Acum, ieșind din baie, capul îi plesnea cu adevărat.

Poate, își spuse în timp ce servea o clientă, că meseria acelui bărbat era cea care ducea la confuzia planurilor: intimitatea excepțională care se crea între el și sute de necunoscuți, emoțiile învălmășite care se nasc atunci când atingi moartea de atât de aproape și pentru atâta amar de vreme. Probabil că asta făcea așa de instabilă culoarea lui.

Ceea ce nu avea cum să știe Mio era că sufletul lui Aoi se hrănise încă din copilărie cu tonurile schimbătoare ale mamei – care iubea lalelele la fel de mult cum îi plăcea să râdă deșănțat – și din sticla translucidă și irizată care era tatăl lui – un bărbat discret, care plecase din lumea aceasta cu aceeași discreție cu care trăise.

Era joi după-amiaza, sâmbăta i se părea foarte departe, iar așteptarea aceea îi bătea secunde în stomac.

Mai era totuși un alt lucru de care Mio chiar nu avea cum să știe.

Și anume că și Aoi, în ciuda calmului și autocontrolului care-l caracterizau, se gândea la ea de ore bune.

Ce gândea Aoi în acele ore

Aoi se gândea că până sâmbătă era nevoie să facă o curățenie cu simț de răspundere în firma de pompe funebre.

Începând de miercuri seara – odată întors de la întâlnirea cu Mio – și până vineri noapte inclusiv, mătură, șterse praful și frecă până la luciul fiecare obiect în parte, sub privirile discrete, dar mirate ale surorii lui.

În timp ce era prins cu toate acele îndeletniciri, Aoi se întoarse deseori cu gândul la Mio.

Mai precis, se surprinse meditănd asupra faptului că îi părea foarte atrăgătoare, probabil fără ca ea să facă din asta un caz; în timp ce-și amintea chipul serios al lui Mio, prinsă

cum era să-i explice în detaliu lucruri pe care nimeni altcineva în afară de ea nu le putea înțelege, descoperi ce anume îi plăcuse la ea încă din prima clipă: femeia aceea era și foarte nostimă.

Joi seara, completând documentele unei înmormântări programate să aibă loc după-amiaza următoare, Aoi se gândi că poate sâmbătă, după consultația propriu-zisă – dacă Mio n-o să se grăbească să plece –, ar fi frumos să o invite să mănânce împreună tempura. Ar însoți-o la restaurantul lui Ikeda-san, aflat în fața sanctuarului Tsurugaoka Hachimangū. Astfel, i-ar putea povesti călătoria întreprinsă ca să ajungă la Pigment și să vorbească cu ea. Întocmai cu ea, și nimeni altcineva.

Ca s-o înduplece, i-ar spune că tempura preparat de Ikeda-san era cel mai bun. Cel mai bun din lume!

Vineri dimineața, Miku, colega căreia îi era datoare cu o favoare, o luă deoparte.

Era o clientă nouă care voia să vorbească neapărat cu o angajată, iar în după-amiaza aceea era disponibil numai Tanaka. Însă Tanaka era un bărbat, iar clienta subliniase că un bărbat nu era cel mai potrivit.

— Dar de ce, mă rog? făcu Mio ochii mari.

— E vorba de o chestiune mai delicată, îi explică Miku. Se pare că ar fi specificat despre ce e vorba la telefon, dar trebuie că informația ne-a scăpat. Așa că acum e nevoie să ne grăbim să găsim un înlocuitor pentru azi la ora patru.

— Eu?

Miku voia doar să rezolve problema.

— Crezi că Tanaka-kun ar putea să te înlocuiască la întâlnirea de lucru de la fața locului programată la Kichijōji?

— Da, sigur, cedă Mio. E nevoie doar să facă fotografii pentru catalogul de prezentare. Iar de clientă mă pot ocupa eu.

La ora patru fix, o femeie străină intră pe ușile de la Pigment și se îndreaptă spre ea. Avea părul lung și blond, o rochie de culoarea cernelii, talia prinsă cu o curea nisipie. Ținea de mână două fetițe în jur de șase ani, care i se strâneau de-o parte și de alta a fustei.

Mio observă imediat discrepanța. Copila din partea dreaptă avea trăsături mai fluide, în care notele orientale se distingeau mai puțin; pleoapele bombate, nasul mai lung. Îi semăna mamei. Nu și cealaltă: cea din partea stângă era o ființă cu totul desprinsă de figura adultului de lângă ea.

— Fetițelor, le-a îndemnat femeia, mergeți și vă uitați la cutiile cu tempera. Hotărâți-vă care vă plac, pentru ca apoi să le cumpărăm și să le luăm cu noi acasă. Între timp, eu am să stau de vorbă cu doamna aceasta.

Rostise totul într-o limbă străină, apoi în japoneză, de parcă și-ar fi subtitrat propriile cuvinte.

Fetița care părea un pic mai mare, cea care trecuse cu siguranță prin pânțele femeii, își luă de mână sora și amândouă se îndreptară spre colțul unde erau expuse cutiile tip cadou.

— Mă scuzați, i se adresă rapid lui Mio, e nevoie ca mai întâi să vă explic pe scurt situația.

În timp ce Miku, făcându-i un semn de înțelegere din cap, prelua în grija ei cele două fetițe, Mio îi indică necunoscutei să ia un loc.

Cu o emoție ușor de perceput din prima clipă, femeia (care îi mărturisi că este italiancă: „Mă numesc Sara, îmi pare bine.”) îi explică lui Mio propria ei familie. Una din fetițe, cea mai mare, era copila ei dintotdeauna, în timp ce cealaltă – spuse șoptind –, îi era fiică de aproape șase luni. O luaseră în plasament, iar acum ea și soțul ei urmau demersurile pentru adopție. Problema însă era – își micșoră și mai mult volumul vocii – că cea mică suferise abuzuri

repetate. De aceea era imperios nevoie ca lecțiile despre culori să îi fie date de o femeie.

Sara făcu o pauză de-o secundă după cuvântul *abuzuri*, ca pentru a evalua impactul pe fața lui Mio. Iar aceasta se gândi că un lucru atât de mare, deodată și în maniera aceea, putea să-l pronunțe numai o persoană străină.

Dădu din cap pentru a-i confirma că înțelesese fiecare cuvânt.

Femeia povesti mai departe că terapeuta care se ocupa de familie îi sfătuisese, drept tratament inițial, să dea curs dorințelor fetei. Să o întâmpine, pe cât posibil, numai cu *da*, întărindu-i sub orice formă încrederea.

Ascultând-o vorbind, lui Mio îi veniră în minte scene din filmele americane în care copiii care suferiseră tot felul de traume li se cerea să deseneze ceva. Și în acele spații enorme, pe suluri de hârtie nesfârșite, cei mici înfățișau, cu creioane negre și maronii, aproape întotdeauna, tot felul de figuri de monștri. Își aminti că se întrebaseră cum de adulții nu sunt capabili să prevină anumite orori și că-și răspunsese că ea despre psihologie nu știa mai nimic, însă – iar de asta era sigură –, în funcție de felul în care oamenii își alegeau culorile, ar fi știut să spună cu ușurință cine era fericit și cine nu.

— Iar mai nou, încheie zâmbind Sara, Rui a făcut o fixație pentru culori, pentru cum să înfățișeze lucruri lipsite de materie, precum visele.

— Visele?

— Da, totul a început acum o lună. Într-o dimineață, Rui se trezește și spune că a avut o grămadă de vise, dar că nu le poate desena, pentru că nu-și amintește culorile. Între timp, cealaltă fiică a mea, Alma, a căpătat o adevărată pasiune pentru jocul ăsta inventat de sora ei: mic-dejunul a devenit pe neașteptate un talmeș-balmeș de desene și

discuții trăsnite despre culori... În fine, amândouă fetițele ar vrea să afle mai multe.

— Despre culori?

— Exact. Dincolo de toate acestea, colega dumneavoastră mi-a spus că știți italiană.

— Oh, nu, nu tocmai: verișoara mea trăiește de ani buni în Italia și, oricum, am studiat numai culorile tradiționale ale țării dumneavoastră. Sunt splendide!

— Păi ar fi minunat dacă ați pleca de la acelea... pe care, de altfel, cred că nu le cunosc nici măcar eu, se scuză femeia. Poate albastrul lui Tițian?

— Vreți să spuneți roșul lui Tițian? o corectă rapid Mio.

— Vedeți?

Sara izbucni într-un râs strălucitor, și Mio se gândi că nuanța ei trebuie să fie magenta. Un magenta plin și cât se poate de italianesc.

Jumătate de oră mai târziu, când femeia ieși pe ușile de la Pigment și se întoarse s-o salute de rămas-bun, cu cele două fetițe alături, Mio se simți nespus de ușurată să-și poată scoate carnetul. Mai mult decât orice altceva, era bucuroasă că reușește să transcrie numele *Shimizu Sara*, iar în dreptul său: *magenta*.

Numai la dreapta numelui lui Aoi continua să rămână un spațiu alb.

Pentru următoarele trei luni, o dată pe săptămână, Mio avea să exploreze cutia cu creioane colorate alături de Alma și Rui-chan.

Într-o încăpere nu prea mare, dar luminoasă din magazinul Pigment, au pornit de la culorile elementare, iar de fiecare dată Mio a adăugat, treptat, noi creioane colorate. Fetițele au luat în mână nuanțe diferite, aranjându-le pe o anumită scală, pătrunzând astfel tot mai în adânc în definirea unui roșu sau a unui portocaliu, complicând și

lărgind paleta de cuvinte. Au învățat poveștile diferitelor culori.

— Rui, ai fi zis vreodată că albul ar putea să însemne toate aceste nuanțe?

— Alma, cunoști rozul de Umbria? Și mai știi că și acest al doilea roz poartă tot numele unui oraș italian? Roz de Parma!

— Fetițelor, observați diferența?

Au trecut apoi la tempera, și atunci au învățat cum se naște efectiv culoarea. Săptămână după săptămână le-a făcut să se îndrăgostească nu de *culoare*, ci de toate *culorile* pe care erau capabile să le identifice. În fiecare clipă a zilei, Mio a continuat să păstreze în fața ochilor imaginea celor două fete minunându-se. Într-atât, încât, fără ca ea s-o bănuiască pe atunci, avea să își amintească de ele în clipele când curajul de a mai deveni mamă avea aproape s-o părăsească.

Amintirea acelor ore atât de frumoase, petrecute împreună cu Rui și Alma, avea să-i reaprindă mereu dorința de a mai încerca o dată.

Parte din conversația care a avut loc în acea seară de vineri între Sara și soțul ei, Hiroshi, despre roșul lui Tițian, în timp ce Alma și Rui priveau un desen animat la televizor

— Știai că în italiană există un roșu care-și ia numele de la Tițian, pictorul din Renaștere?

— Ce roșu?

— Uite... se pare că nuanțele de roșu erau într-atât de frecvente în tablourile lui, încât femeile din secolul al XVI-lea își decolorau mai întâi părul, iar apoi și-l vopseau în nuanța aceea deosebită. Folosindu-se de rețete dintre cele mai diferite, își fabricau tot felul de șampoane pentru decolorare, iar apoi își expuneau părul la soare cu ajutorul unei pălării speciale.

— Hmmm...

— Până și acum este la modă acest roșu al lui Tițian când mergi să te vopsești la coafor... Vezi? Este un soi de blond arămiu, cu reflexii roșiatice. Se spune că Tițian îl folosea peste tot în tablouri, pentru bărbați, femei, sfinți și zeități. Pentru fiecare căpăta o semnificație aparte: când senzualitate, când putere.

— Interesant.

— Am citit că Tițian era fascinat de scântelerile focului, cine știe dacă nu cumva pasiunea aceea pentru roșu nu i se trăgea de acolo.

— Data viitoare când mergem în Italia, ducem fetele la muzeu ca să-i vadă tablourile...

— Ar fi tare frumos, da!

Patru

Primul lucru pe care Aoi îl făcea la trezire era să-și viziteze grădina secretă.

Ținându-și castronul cu orez în palmă, observa cum freamătă iedera cățărata pe micul zid, o pată de învolburări amplificate de lumina din zorii zilei. Anotimpul ploios făcea ca aerul să fie încărcat de apă, iar Aoi, căruia nu-i plăcea căldura excesivă, se bucura de începutul acela de vară ritmat de înflorirea hortensiilor. Își lăsa privirea, cu satisfacție, pe salvia înflorită, zăbovea gânditor pe proptelele

pe care le pregătise, cu luni în urmă, pentru lăstarii de ipomea. Apoi, cu vârful bețișoarelor, își ducea încet îmbucăturile de mâncare la gură.

Aoi era copilul unei țestoase. Încă de când era băiețel, se mișca fără grabă în universul foarte mic pe care și-l amenajase în jurul lui. Din afară putea să pară lene, în schimb, era vorba despre grijă: încetinindu-și ritmul de viață, îi dădea curs acelei înclinații înnăscute, care-l însoțea dintotdeauna și-l determina să acorde importanță fiecărui lucru în parte.

În dimineața aceea de sâmbătă, Aoi privi ceasul, apoi cerul și se întrebă dacă o să reușească să meargă s-o ia pe Mio cu bicicleta. Dacă ar fi plouat, ar fi trebuit să iasă imediat din casă: îl irita gândul de a grăbi începutul zilei.

Mio se afla deja în tren, abandonată în voia gândurilor, cu spatele lipit de spătar. Cu geanta așezată într-o parte, lângă ea, cu privirea pierdută dincolo de fereastră.

Era prima dată când lua trenul pe linia Yokosuka de la stația Tōkyō-eki, și era ușor agitată. La fiecare oprire verifica numele stației, deși știa că mai avea câțva de mers. În apropierea orașului Yokohama, emoția de a-l reîntâlni pe Aoi i se păru copleșitoare. Reuși s-o țină la distanță observând peisajul: gară după gară, spațiul dintre case se mărea, verdele câștiga în perimetru.

Femeia care stătea pe locul din fața ei, în mod întâmplător aceeași care, cu câteva zile în urmă, coborâse în gara Ōfuna, eliberând astfel locul pentru Aoi, dormea un somn agitat. Lui Mio i se păru epuizată: Cine știe pe unde muncea?

Se surprinse gândind că pentru anumite meserii mai deosebite era nevoie de un *de ce*. Nimeni nu s-ar fi găsit să-l întrebe pe angajatul oficiului poștal cum de lucrează acolo, sau pe o casieră, dacă locul acela de muncă este visul ei de

mic copil. Dar în cazul unor profesii excepționale, uite că întrebarea își croia drum din vintre până pe vârful buzelor: „Așadar, cum de?”

Astfel trebuie că stăteau lucrurile și cu Aoi, căci a te ocupa de moartea celorlalți nu putea fi decât o alegere.

În gara din Totsuka, femeia care ședea în fața ei deschise ochii și-și lăsă privirea pe Mio. Îi examinează rochia albă cu dungi subțiri roșii, pălăria mare de pai cu o panglică copilăroasă de jur-împrejur, încălțările deschise, de pânză.

Femeia se simți ușurată când Mio coborî în gara Kamakura, permițându-i astfel să-și întindă picioarele. Se uită lung după ea cum dispare în mulțimea de pe peron și se întrebă de ce oare zâmbea de una singură.

Aoi o aștepta la ieșirea din gară. Își sprijinea mâna pe ghidonul unei biciclete ușoare și îi confirmă dintr-o singură privire toate așteptările lui Mio.

O mulțime compactă de turiști făcea trecerea greoaie, iar decorațiile pentru sărbătoarea de Tanabata, amplasate pe cele două laturi ale ieșirilor, atrăgeau bucuria liceenilor în uniformă. Aplecați deasupra unei măsuțe, oamenii își transcriau propriile dorințe pe fâșii de hârtie subțiri, iar apoi atârnau aceste *tanzaku* de tulpinile de bambus, deja doldora de visurile celorlalți.

— Sunt bucuros că ai ales tocmai această zi, spuse Aoi în timp ce parcurgeau încet bulevardul Wakamiya-ōji. În mod curios, în mână ținea un Chupa Chups pe care, din când în când, îl strecura în gură.

Marea de oameni îi împiedica să meargă unul lângă celălalt, și convorbirea li se întrerupea adesea, reunindu-se din când în când precum replicile dintr-un scenariu.

— Cum așa? Dar ce zi este?

— Este *tomo-biki* 友引, ziua liberă pentru cei ca noi, care practică această meserie.

— Nici măcar nu mă gândisem că ați avea una.

— Teoretic, nu, însă de *tomo-biki* nu se oficiază înmormântări. În realitate, la mijloc e vorba de un soi de superstiție din popor, nu are nimic de-a face cu religia, dar oamenii cred că aduce ghinion.

— Așadar e o zi ghinionistă?

— Deloc. Să spunem că un joc de cuvinte îmi dăruiește în fiecare lună patru, cinci zile de pauză, explică Aoi.

Traversară bulevardul larg, inundat de familii, cărucioare și biciclete, și Mio se gândi la cum trebuie să fi arătat orașelul acela în zorii zilei, la cum o să se schimbe, odată cu trecerea orelor, temperatura culorilor, la diferitele nuanțe ale umbrelor și ale luminii proiectate pe case.

Când trecură în grabă pe lângă piața acoperită, Aoi observă privirea curioasă a lui Mio.

— Haideți să aruncăm o privire, dacă vreți, firma este la cinci minute distanță de aici.

Își sprijini bicicleta de zidul de la intrare și pătrunseră împreună înăuntru.

Tarabele erau încărcate cu tot felul de legume deosebite, care erau cultivate doar în peninsula din Hantō: dovlecei lungi de jumătate de metru, vinete albe și crăpăcioase, *okura* – bame roz.

— Ce minunăție, murmură Mio, uimită de felul în care totul acolo strălucea de o culoare diferită decât cea obișnuită.

Însă nu cumpără nimic. Știa că focul înghițea partea pe care o iubea cel mai tare.

— Acolo este, și Aoi indică o clădire de formă neregulată, vopsită în albastru antracit.

Intrarea în firma de pompe funebre era precedată de o deschidere amplă, o platformă acoperită, în care, bănuî Mio, se oprea carul mortuar și era preluat trupul neînsuflețit.

— Aici sunt birourile, în timp ce prin partea asta, spuse el, îndreptându-se spre o ușă mai mare, se ajunge în capela mortuară și în spațiul unde se desfășoară funeraliile și priveghiul.

Mio înainta pas cu pas, atentă să nu i-o ia înainte.

— Aici e locul unde apare numele familiei celui răposat, adăugă Aoi, mângâind un băț înfipt într-un bloc de piatră, de care era agățat un cartonaș. Îl scriem de mână, cu pensula.

Când intrară în biroul lui Aoi, Mio își așeză pălăria mare de pai în cuier, își prinse părul într-un coc și-și luă o expresie de reculegere.

Timp de o oră, străbătură încăperile firmei de pompe funebre. Alunecară pe podele de lemn, apoi de cărămidă. În camera cu *tatami*, amândoi își scoaseră încălțările. Aoi deținea cuvintele, iar Mio, tăcerea concentrării. În timp ce el îi descria propria muncă, ea nu încetă nici măcar o clipă să-și ia notițe și să înregistreze imagini cu telefonul. În patru rânduri, și niciodată din greșeală, îl filmă și pe Aoi. Găsea fascinantă rigoarea lui, și, mai ales, ideea că el nu are nimic de-a face cu ea.

Mio analiza în sine ea cum ar fi putut interveni asupra diferitelor încăperi. Aici e nevoie de *discreție*, poate cu ajutorul unui alb mai puțin plat și țipător. Aici, în schimb, e nevoie de *căldură*, o nuanță mai pală de liliachiu.

La finalul vizitei, Mio scoase din geantă trei calupuri de carton. Erau înșiruiți de cartonașe colorate prinse pe un inel de metal. Lui Aoi i se părură că seamănă cu acele *memory-card* pe care le folosea în școala gimnazială ca să învețe cuvintele în engleză.

— Pentru început, cred că vă puteți hotărî dintre aceste combinații, îl anunță, alăturând trei cartonașe.

Desfăcute sub forma unor semicercuri, desenau arcul unui curcubeu pe biroul lui Aoi.

— *Hatoba-nezumi* 鳩羽鼠, *nise-murasaki* 偽紫 și *benifuji* 紅藤, a continuat ea.

Pe peretele holului care ducea spre încăperea destinată priveghiului, ar fi vrut să înfățișeze florile de *higanbana*, crinii roșii din Nirvana, cu capetele lor filamentoase; îi propuse să decoreze cu alte flori mărunțele colțul pentru copii: trebuia să-i faci să se simtă confortabil chiar și pe aceia care nu puteau încă pricepe nimic despre moarte.

— Sau, continuă Mio, uitați-vă la această altă treime de nuanțe. Oscilează tot între gri, violet și stacojiu. Le găsiți reunite în acest model tipic perioadei Meiji și Taishō.

Absorbită de propriile gânduri exprimate cu voce tare, frunzări paginile unei cărțulii și îi arată câteva exemple lui Aoi.

— Ar fi vorba să alternăm *sunezumi* 素鼠, *urayanagi* 裏柳 și *sakura-nezumi* 桜鼠.

— *Urayanagi*? Întrebă el.

— Da, este vorba literalmente despre culoarea de pe dosul frunzelor de salcie plângătoare, explică rapid Mio.

Zâmbetul lui Aoi o făcu să se oprească.

— Vă plictisesc...

— Nici vorbă, suntem aici tocmai pentru asta. Și-n plus, e atât de frumos să vă ascult.

— Vă interesează?

— Ca să fiu sincer, nu înțeleg prea multe, dar mă interesează extraordinar.

Acel *extraordinar* se așeză pe chipul lui Mio și-i mângâie obraji până o făcu să se înroșească. În jurul lor, lumina părea filtrată de ceva cald, de parcă temperatura s-ar fi ridicat dintr-odată cu câteva grade.

— Mă încred orbește în dumneavoastră, reluă Aoi. Eu unul nu sunt deloc familiarizat cu potrivirea culorilor, dar, dacă mă las pe mâinile dumneavoastră, sunt sigur că rezultatul va fi fără cusur.

— Atunci, aș zice că pentru moment am terminat, răspunse Mio. Odată hotărâte nuanțele și țesăturile, rămâne partea operativă. Evident, mă voi întoarce să coordonez lucrările, în caz că ar apărea ajustări de făcut pe parcurs. Privi ceasul de pe perete. Oh, e deja miezul zilei.

— Yoshida-san, mă gândeam... Dacă nu vă grăbiți să vă întoarceți la Tōkyō, am putea să luăm prânzul împreună.

— Prânzul?

— Aș vrea să vă duc la Ikeda-san, o doamnă în vârstă care împreună cu fiica ei administrează un mic restaurant unde merg de când eram copil: acolo fac cel mai bun tempura din lume.

— Chiar așa? răspunse Mio, amuzată de naivitatea frazei.

— Sunt convins de asta, întări el, izbucnind în râs. Ikeda-san face cel mai bun tempura din lume!

Cel mai bun tempura din lume

După spusele lui Anzai Miku, treizeci și șase de ani, colega lui Mio: „La restaurantul Kawara no Abe din Tōkyō, în zona dintre stațiile de metrou Oshiage și Hikihune, unde logodnicul meu m-a dus să mâncăm înainte să ne urcăm în Sky Tree⁶. Îmi amintesc că în lift mi s-a întors tot tempura înapoi în gât, dar, oricum, era foarte bun! (*râzând*)”

După spusele Sayakăi, sora lui Aoi, treizeci și doi de ani: „Cel preparat de lanțul de restaurante Ten'ya, lângă stația de metrou Ōfuna, unde mergeam să mânânc în fiecare

⁶ Turn de observație și comunicații din Tōkyō, cu o înălțime de 634 de metri și unul dintre cele mai înalte din lume.

săptămână cu colegele de liceu. *Tendon*-ul cu legume era cel mai bun."

După spusele lui Rui-chan, fiica adoptivă a Sarei, șase ani: „Cel pregătit de mama Almei... (pauză), care acum este și a mea."

Numai Dumnezeu știe din ce colț al Japoniei se trăgeau strămoșii ei.

Asemeni unui venin, Mio simțea înăuntrul său o tensiune înăscută spre nemărginire, pe care o puneă pe seama legăturii străbunilor ei cu marea. Înăuntrul ei răsuna ecoul a generații și generații de pescari, mii de bărbați și femei care se iviseră și sfârșiseră în aerul îmbibat de sare, care trăiseră față în față cu oceanul și cu deplina conștiință că sunt insignifianți în raport cu natura.

Neliniștită, obsesivă, nesigură, nimic nu-i era de ajuns vreodată lui Mio. Și totuși, când era vorba să recunoască iubirea în ceilalți, se lăsa cuprinsă de entuziasm, de parcă și-ar fi însușit dialectul unui străin întâlnit din întâmplare.

Astfel, în decursul a numai o jumătate de oră, de când începuseră să meargă de-a lungul bulevardului și până în momentul în care gustă prima înghițitură din prăjeala aceea crocantă, Mio se convinse că Aoi avea dreptate: tempura pregătit de Ikeda-san era, fără vreo urmă de îndoială, cel mai bun din lume.

De la fereastra celui de-al doilea etaj al restaurantului, observau curgerea dezordonată de turiști, bucuria lor de dinainte instalată.

— Cum este să practicați această meserie a dumneavoastră? întrebă Mio pe neașteptate.

Prânzul se încheiase de-o bucată de vreme, dar continuaseră să stea jos și să vorbească. Pe masă zăceau bolurile goale, bețișoarele așezate la loc în suportul lor de hârtie.

— Este o restituire, răspunse el, ștergându-se pe mâini cu *oshibori* și împăturindu-l apoi alături.

Chipul lui Mio luă forma unui semn de întrebare.

— Ce vrei să spunei?

— Este restituită o formă, astfel încât oamenii să poată recunoaște ceva imaterial precum moartea. Când pierdem pe cineva, ne blochează faptul că nu-i mai avem trupul alături. Dar, dacă ne gândim bine, ne blochează și ceea ce se întâmplă chiar în clipa când cineva drag ne moare... Ochii care se afundă în orbite, trupurile care încep să se descompună.

Imaginea aceea o lovi fizic, ca repulsia pe care i-o provoca întotdeauna carapacea strivită a unui gândac.

— Și-apoi sunt persoane implicate în tot felul de accidente sau care mor la finalul unor boli îndelungate, care le schimbă până și trăsăturile feței.

Aoi îi explică astfel că pentru a practica acea meserie era nevoie să deprinzi bazele tanatopraxiei, adică totalitatea tehnicilor de conservare și prezentare estetică a cadavrului. Se foloseau substanțe specifice și instrumente special gândite: pentru fiecare zi în parte era nevoie, în medie, de zece kilograme de gheață. În plus, în unele cazuri, trebuia chemat un îmbălsămător.

— Și machiajul? Cum se aleg culorile?

În ciuda repulsiei, Mio nu-și putea înfrânge curiozitatea care o îmboldea pe dinăuntru.

— Eu nu sunt deloc familiarizat cu potrivirile dintre culori, veți fi înțeleș deja, răsă Aoi. Sora mea este cea care se ocupă de partea asta. Însă adesea am auzit-o spunând că nu există nimic absolut sau corect când vine vorba de machiaj, fie el aplicat pe cei vii sau pe cei morți.

Ceea ce conta cu adevărat în munca lor, continuă Aoi, era relaționarea cu rudele defunctului, care erau întrebate despre parfumul preferat al celui dispărut, felul în care

acesta se machia și, mai ales, despre hainele pe care și-ar fi dorit să le poarte: ceva tradițional sau ceva ce-i plăcea să îmbrace în timpul vieții. Le cereau mereu fotografii, uneori, chiar și o scurtă filmare a celui dispărut, pentru a-i putea reconstrui măcar în parte înfățișarea de dinainte: imediat ce sângele încetează să mai circule prin vene, iar sufletul părăsește trupul, acesta își pierde din volum în locuri nenumărate și imperceptibile.

— Când sufletul părăsește trupul, trăsăturile suferă întotdeauna, atâta doar că nimeni nu reușește să pună în cuvinte ce anume este schimbat.

Din toată acea lungă relatare, de Mio se lipi imaginea acelui *tanè*, pielea ca de albuș lăptos a nou-născuților care se preschimba cu o viteză înfiorătoare din culoarea smântânii fermentate în negru.

— Iată, îi spusese Aoi, trupurile neînsuflețite ale copiilor urlă graba disperată de a se întoarce în țărână.

Ea își coborî privirea. Bărbatul acela spunea lucruri atât de crude și de intime, că se-ntreba cum de reușea să rămână atât de calm. Se arăta liniștit în timp ce îi dădea înaintea cu descompunerea trupurilor, reconstruirea fețelor, până și cu viața sentimentală a surorii: „Nu e căsătorită, nu are copii. Nici măcar nu sunt sigur că și-ar dori.” Cu împăcarea lucrurilor peste care deja ai trecut, Aoi îi povesti și despre discriminarea feroce pe care o suferise în copilărie pe motiv că tatăl lui practica acea meserie, despre călugărița strivită pe care, în clasa a treia, un coleg răutăcios i-a strecurat-o în cutia cu *bentō*: „Așa îi poți face înmormântarea, cum face familia ta pentru ceilalți oameni.”

Bătrâna Ikeda-san veni să strângă masa.

Ridicându-se ca să meargă să plătească, Aoi îi povesti cum, odată, o femeie care rămăsese văduvă la numai treizeci de ani, după slujba de înmormântare, îl rugase să facă dragoste cu ea.

— Dar cum e cu putință așa ceva? întrebă Mio.

— Era copleșită de sentimentul morții. În clipa aceea își dorea să i se întâmple orice care să-i aducă aminte că este vie.

Mio era siderată. Îl privea și nu reușea să priceapă cum putea bărbatul acela să zică astfel de lucruri unei necunoscute, cum reușea să-și păstreze vocea destinsă.

Aproape că părea să existe o breșă în mecanismele de autoapărare și că prin acea crăpătură ieșea la iveală partea lui cea mai secretă.

Ikeda-san, în felul în care și-a notat-o Mio în carnetul său

Ikeda-san: GALBEN-MIMOZĂ și MARDONÉ. La care se adaugă nuanțe de bengal, când își privește fiica, și de curcumă, când își servește clienții⁷.

În după-amiaza aceea de iulie, se plimbară îndelung prin Kamakura.

Odată ieșiți din restaurant, Aoi îi oferi brațul lui Mio, conducând-o prin mulțime. În absența unui trotuar, oamenii se țineau strâns pe lângă zidurile ce mărgineau bulevardul. Își croiră drum cu mare greutate spre uriașul *torii* stacojiu, portalul care domina intrarea în sanctuarul Tsurugaoka Hachimangū. Lumea era veselă datorită festivităților prilejuite de sărbătoarea de Tanabata: ghirlande uriașe de formă cilindrică atârnavă cu cozile lor mlădioase agățate de acoperișul diferitelor clădiri.

Încă de când se dusesese s-o întâmpine la gară în dimineața aceea, Aoi rămăsese încântat de aviditatea care se citea în ochii lui Mio. Privirile ei nu se opreau numai asupra frumuseții peisajului sau a solemnității arhitecturii, ci și în

⁷ Sufletul bengal e la suprafață, sufletul de culoarea curcumei și-l ține ascuns. (N. a.)

fața lucrurilor neplăcute, acele frânturi de oraș pe care oricine altcineva le-ar fi găsit ne semnificative sau de-a dreptul inconvenabile. Case nelocuite, fluturași publicitari strânși precum o mare de hârtie la intrare, coșuri pline de gunoi, pete de tot felul pe geamuri: Mio privea cu uimire rugină care se întindea pe tabla ce acoperea vreo baracă, neglijența care transforma lucrurile în grădini improvizate.

În timpul plimbării, observă îndelung o femeie fără adăpost: purta un costum foarte elegant, care, cândva, trebuie să fi fost de un roz pastelat, și împingea un căruț plin de cartoane, având culorile șterse de soare și de vânt. Aoi îi povesti că de-acum sunt zece ani de când femeia aceea bătea străzile din Kamakura.

Pașii amândurora ajunseseră să-și potrivească ritmul. Trupurile lor începeau să vorbească unul și același limbaj.

Conversând, Mio și Aoi continuau să se tot întoarcă unul spre celălalt. Aproape fără să bage de seamă, urcară treptele abrupte ale sanctuarului, și de sus văzură în cele din urmă marea.

— *Shinbashi-iro* 新橋色! exclamă Mio, arătând spre pata de culoare de dincolo de cele trei *torii*, care creștau orizontul pentru a semnaliza apropierea de sălașul divinității.

— *Shinbashi-iro?*

— Este un verde ca de apă sclipitoare, care a luat naștere în perioada Meiji, când au început importurile de culori chimice din străinătate. Cu această culoare se vopseau chimonourile: era foarte iubit de gheșele din cartierul Shinbashi. De acolo și numele de culoarea Shinbashi.

Aoi zâmbi. Mio nu-și dădea seama nici cât era de atrăgătoare, nici cât de complicat era ca celălalt să-i urmărească vorbele. Se rugară, apoi agățară câte un *tanzaku* de tulpinile de bambus special amenajate în sanctuar cu acea ocazie. Apoi, evitând turiștii, coborâră pe scara laterală. O apucară din nou pe bulevardul pe care se

revărsau copii alergând, femei tinere în chimonouri, perechi ținând în mână legume murate și băuturi.

Ei doi, în schimb, se îndreptară spre culoarea mării.

La câțiva metri în linie dreaptă față de mare, era o mică vilă alburie, scorojită pe de-a-ntregul: tufișurile înghițeau scara de la intrare, se cățarau pe ziduri până dincolo de acoperiș.

— Trebuie să fie nespus de frumos acolo înăuntru, spuse Mio. Natura, când reintră în posesia unui spațiu, descătușează culori neobișnuite.

Și în timp ce el se lansa într-un discurs plin de cifre, despre procentul de clădiri abandonate și îmbătrânirea de neoprit a populației, Mio se lăsă purtată de imaginație și văzu limpede cum Aoi o ia *în podul palmei* ca pe un obiect, cum forțează ușa deja ieșită din țâțâni, pătrunde în mica vilă deja surpată, o așază în mijlocul unei camere ce pare o adevărată junglă. Face dragoste cu ea.

Copleșită de albul lemnului și de verdele crescut spontan în casa distrusă, la un moment dat, Mio păru să nu-l mai zărească pe Aoi. Îi auzea vocea care o striga de undeva de departe și o întreba dacă voia să coboare până la plajă, de unde, spre capătul golfului, în direcția portului Zushi, se zărea insula Enoshima.

Mio, unde ești? se întreba și ea însăși. Se vedea cu ochii minții mai întâi îmbrăcată, apoi, deodată, goală sub trupul lui. Tulburată, o apucă spre scara acoperită la loc de vegetație și ieși în mare grabă din casa aflată în ruină; în stradă, se descoperi la fel de goală, hainele păreau să fi rămas în mijlocul încăperii laolaltă cu trupul lui.

Mio, unde ești?

— Așadar, Yoshida-san, mergem până pe malul mării? Se coboară pe aici, îi spuse Aoi, arătându-i o alee cimentată, care se sfârșea în nisip.

O rafală de gri o trezi la realitate. Cerul era plumburiu, și se ridica vântul.

Ceva mai târziu, întorcându-se de la mare, Mio se simți atât de confuză, încât se rugă.

În micul sanctuar, unde se opriă câteva minute, își împreună palmele și imploră ca durerea aceea pe care o simțea tot mai puternic în piept de niște zile, și cu atât mai puternică de când se afla lângă Aoi, ei bine, dacă tot era menită să dureze, măcar să-l molipsească și pe el.

Șapte dorințe, plus una, transcrise pe tanzaku în ziua aceea și agățate în incinta Sanctuarului Tsurugaoka Hachimangū

Aș vrea să iau examenele de admitere la universitate ~

Aș vrea să găsesc iubirea adevărată ~

Aș vrea să devin un Tyrannosaurus rex ~

Aș vrea ca familia mea să fie mereu sănătoasă ~

Aș vrea să-mi deschid propriul restaurant ~

Aș vrea să am o baghetă magică ~

Aș vrea să reușesc să-i spun ei adevărul ~

Aș vrea să devin mamă ~

Ceva mai târziu în după-amiaza aceea, Mio îi mărturisi lui Aoi cât de mult contau culorile în viața ei. I se destăinui cu lejeritatea cu care se vorbește despre ceva evident.

El băgase de seamă încă de la bun început că, pentru a descrie realitatea, Mio folosea un vocabular foarte bogat. Alături de ea, avea impresia că a spune *roșu* sau *galben* era o jignire sau că a restrânge complexitatea lucrurilor la dimensiunile foarte strâmte ale unui cuvânt precum *albastru* era o greșeală.

Astfel, când Mio îi povesti că mama ei îi dăruia bomboane în schimbul unor cuvinte noi, el nu se arătă tocmai surprins.

Tatăl lui, răspunse Aoi, fusese un mare pasionat de plante și vorbea despre botanică pentru a explica moartea. Nu erau multe lucruri de spus, susținea el, despre plantele care se usucă: nu se oficia nici o înmormântare, era de ajuns să observi transformarea frunzelor.

Apoi, deodată, Aoi își întrerupsese vorbele. Se îndepărtă câțiva metri și răspunse la telefonul care începuse să vibreze. Își acoperi gura cu mâna, ca să-și protejeze cuvintele de larma asurzitoare a bulevardului.

Mio îl văzu aplecându-se, adoptând o postură diferită.

Iată, Aoi pierdea din culoare. Albastrul blugilor, verdele și galbenul de pe tricou căzură pe jos. În schimb, din pământ, din obiectele și persoanele care se află în preajma lui, se desprindeau fragmente de griuri, indigouri, multe de negru și alb, și toate se trăgeau spre el. Păreau să țeasă un mozaic, iar Aoi să fie corpul gravitațional care le atrăgea, adunându-le laolaltă.

— Îmi cer scuze, un telefon de serviciu, îi explică atunci când se întoarse lângă ea.

— Dar nu era ziua dumneavoastră liberă?

— Pentru înmormântări, da. Dar se întâmplă să-mi fie solicitate consultanțe în orice moment. Este o meserie imprevizibilă.

— Trebuie să plecați? întrebă ea. Și, fără să îi dea ocazia să-i răspundă, adăugă: Vreți să vă însoțesc? Adică, aș putea să vă însoțesc?

Aoi o privi uimit.

— Aș putea să amân pentru o altă zi, și, oricum, este doar o consultanță solicitată de o doamnă al cărei tată este bolnav, nu cred că mi-ar lua prea mult timp. Trebuie să o sun din nou peste zece minute.

— Atunci spuneți-i că mergem. Sau vine doamna la sediul firmei?

— Nu, mi-a cerut să mă duc eu la dumneaei, preferă să nu-și lase tatăl singur. Nu locuiesc departe de aici.

— Să mergem, atunci, întâri Mio, cu o convingere care era de neînțeles chiar și pentru ea însăși. Avea o nevoie fizică de a-l vedea pe Aoi cufundat în propria activitate.

— Bine, dați-mi doar răgazul cât să trec pe la firmă și să mă schimb.

Îi întâmpină o femeie cu o pieptănătură voluminoasă, buzele subțiri și rimelul aplicat cu multă grijă, cu sprâncene care păreau conturate cu echerul, ceea ce-i conferea chipului o expresie aspră. Se asigură de identitatea lui Aoi, iar când el dădu să-i explice cine este Mio, făcu un semn cu mâna cum că nu îi păsa.

Înainte să-i invite să ia loc pe *tatami*, le ceru să păstreze un moment de tăcere. Trăgând în lături o ușă glisantă, lăsă să se vadă o siluetă așezată în contralumină: stătea aplecată, absorbită să privească ceva luminos, care nu se putea distinge de la distanța aceea.

Imediat ce avu siguranța că cei doi înregistraseră scena, femeia închise ușa.

De-acum, Ōta-san, tatăl ei, își petrecea zilele numai în felul acela. Stând pe scaun, în fața mesei din bucătărie, cu coatele înfipite în tăblia mesei și bărbia sprijinită în palme. Privea neîntrerupt un pahar cu apă înăuntrul căruia plutea o micuță floare: aștepta să se ofilească. Petrecea ore întregi ținând sub observație punctul de tulburare al apei, locul unde dispărea limpezimea. Îl încerca o anumită plăcere să vadă cum timpul macină lucrurile.

Fiica le povesti toate acestea folosind alte cuvinte, mai aspre și mai iuți. Și să nu care cumva s-o întrebe cum se numește floarea cu pricina, că nu știa, poate iasomie, dar, *sincer*, ce importanță avea? Era îngrijorată, și nu doar pentru tatăl ei, care, de-acum, avea mințile rătăcite, ci și

pentru ea însăși: să te îngrijești de un bătrân care-și ducea zilele în fața unui pahar cu o floare înăuntru, a apei care se murdărea și a lui, care aștepta să se tulbure ca s-o poată arunca și s-o ia de la capăt, *sincer*, era un lucru îngrozitor.

— Ce anume vă dă de înțeles că moartea îi este aproape? o întrebă Aoi pe un ton neutru.

— Nu mănâncă, abia dacă bea câteva înghițituri de apă. Nu-i trece prin minte nici măcar gândul să se ridice de acolo. Ca să-l fac să doarmă, trebuie să-l târâi cu forța până în pat.

Aoi, închis în costumul său negru, o asculta pe femeie și, în același timp, se întreba dacă nu cumva aceasta, descriind obișnuințele tatălui său – care prefera să mediteze decât să iasă, care privea cum o minusculă iasomie se ofilește în apă de parcă universul ar fi ales întocmai acel punct pentru a se manifesta –, în fine, se întreba dacă fiica era în stare să surprindă nu doar neajunsurile acelei întâmplări, ci și frumusețea.

Între timp, Mio arunca priviri fugare prin încăperea în care erau înghesuite cutii, cârpe învechite, grămezi indistincte cu tot felul de fleacuri. Percepea amestecul supărător de bordo și verde-salvie al femeii.

În cele din urmă, Aoi scoase din servietă catalogul cu altare și sicrie. Începură să vorbească despre costurile înmormântării.

— Mașina funerară cât vine?

— Pe o distanță de până la zece kilometri ar fi 20 000 de yen.

— Altarul din spatele mortului?

— Un set complet pentru un *makura-kazari* de lemn alb, incluzând o lumânare, tămâie, urnă, tava cu *mochi* și...

— Cât costă? i-o tăie femeia scurt.

— În jur de 5 000 de yen.

Femeia își lua notițe rapide pe un blocnotes purtând ca siglă în partea de jos a paginii numele unei curățătorii.

Insistă că era convinsă că moartea tatălui ei era o chestiune de zile și că voia să înceapă să pună totul în ordine, să examineze ofertele de prețuri ale diferitelor firme de pompe funebre, să compare din timp serviciile oferite.

— Măine am întâlnire cu o firmă de pompe funebre din Ōfuna, ceva mai târziu cu una din Fujisawa, spuse ea, privindu-i drept în ochi cu un soi de satisfacție răutăcioasă. Deci, *sincer*, nu sunt sigură că vă voi suna din nou.

Luându-și la revedere în pragul casei, Aoi se gândi că acel *sincer* pe care femeia îl tot repeta făcea ca toate celelalte lucruri să apară ca o minciună și că a vrea să uniformizezi lumea la ceea ce e considerat a fi normal – un bătrân pironit în fața televizorului, și nu în fața unei flori plutind într-un pahar – poate că e liniștitor, dar și foarte trist.

— Uneori, se întâmplă să fie și astfel de clienți, spuse el scurt, când își reluară plimbarea.

— Nu vă scuzați, a fost interesant.

După câteva încercări timide de a schimba subiectul de discuție, sfârșiră prin a se cufunda amândoi în tăcere.

Se îndreptară spre gară, și când ajunseră în dreptul turnichetelor, Aoi o întrebă dacă avea planuri pentru duminica următoare.

— Este din nou *tomo-biki*?

— Exact! zâmbi Aoi. Știți, sunt multe alte lucruri care merită văzute în Kamakura.

— În realitate, ziua mea liberă este luna, spuse Mio.

— Adică vreți să spuneți poimăine? și își scoase din buzunar telefonul mobil. Deocamdată, în program e prevăzută o înmormântare la zece, și nimic altceva. Aș avea la dispoziție toată după-amiaza, chiar dacă nu pot fi încă sigur.

Își luară rămas-bun repede și pe un ton neutru. Înclinându-se, trupurile li se apropiară.

Imediat ce Mio se urcă în tren, începu să plouă.

Aoi cumpără o umbrelă de la un *konbini* din gară ca să nu-și strice costumul și, întorcându-se spre casă, îi scrisese surorii un mesaj scurt. Nu pomeni nimic despre bătrânul Ōta-san sau despre fiica acestuia. Aminti pe scurt de Mio Yoshida (așa o numi): spuse că într-o săptămână urma să vină prospectul și că, după părerea lui, o să facă o treabă excelentă.

Răspunsul nu întârzie: *Chiar era necesar?*

Aoi simți toată duritatea acelor cuvinte. Răspunse: *Știu că nu ești de acord, dar eu simt că a fost alegerea corectă.*

Apucând-o în cele din urmă pe străduța lăturalnică unde se înălța vechea casă pe care o închiriasse cu ani în urmă, Aoi își dădu seama că o parte din fericirea strânsă alături de Mio pe durata acelei zile era bun pierdută.

Sări peste cină și, pe întunerice, începu să scruteze cu privirea grădina secretă de pe verandă.

Se gândi la tatăl lui, la felul riguros al acestuia de a gestiona moartea; se gândi la unchiul lui, când îi tot spunea că în unele persoane sălășluiește o anumită grație căreia doar cu mari eforturi i se dă voce. Se gândi mai ales la mama lui, care până în ultima zi a vieții nu făcuse altceva decât să vorbească despre diferențele dintre oameni și despre nevoia atât de greșită de a uniformiza lucrurile. Făcuse din asta o adevărată bătălie, și bună parte din acea bătălie i se datorase tocmai lui, lui Aoi, și felului în care se născuse și care-l făcea diferit față de ceilalți copii.

În starea aceea de veghe de dinaintea somnului, îi veniră în minte cuvintele ei.

Era o amintire? abia dacă avu timp să se întrebe. Sau era unul dintre acele semnale prin care oamenii importanți din

viața noastră ne dau de știre că, într-un fel sau altul, continuă să trăiască înăuntrul nostru chiar și după moarte?

Fără să reușească să-și dea un răspuns, adormi.

Cuvântarea pe care (poate) i-a ținut-o lui Aoi mama lui, pe când era în viață, și pe care el a reconstituit-o în starea de veghe

Imaginează-ți un câmp de lalele, Aoi. Le vezi? Așa, acum imaginează-ți că în marea aceea de flori sunt și unele cu capetele mai înalte decât altele, ba mai mult, că laolaltă cu lalelele se ivesc și vreo trei tulpini foarte înalte de floarea-soarelui, un colț cu iriși, și, ce știu eu, maci sau stânjenei... Mă urmărești, Aoi? Uite, bine. Acum vezi bărbatul acela cu foarfeca de grădină? Îl vezi în timp ce se apropie de florile cele mai înalte? Este nervos pentru că sunt diferite de celelalte. Și știi ce va face acum bărbatul acela? Exact, o să le taie. Acum sunt toate de aceeași înălțime, dar privește, pe câmp multe flori și-au pierdut capul, sunt numai tulpini. Vezi oroarea? Oroarea de a uniformiza lucrurile cu forța?

În orele care au urmat întâlnirii lor, în timp ce Aoi îi scria surorii lui, se spăla pe dinți și încerca să protejeze bucuria zilei petrecute cu ea, Mio căută să alunge cu forța gândul care i se tot întorcea la el.

Aoi era deja atât de prezent în gândurile ei, încât intervenea în desfășurarea obișnuită a vieții ei: când să coboare din tren, să găsească cheile de la casă, să-și usuce părul, să mănânce un măr.

Era ca și cum i-ar fi fost aproape fizic, de parcă, intrând pe o ușă, ar fi trebuit să fie atentă să nu i-o închidă în nas. Era prima dată când, după ani buni, se simțea astfel. Iar ultima oară când i se mai întâmplase ceva asemănător, își riscase viața.

A doua zi era duminică, Pigment era deschis, și Mio lucra întreaga dimineață la prima lecție pentru Alma și Rui: harta culorilor primare și secundare, „botezul culorilor”, metafore mitite ca să le explice marea de unde electromagnetice care-i dăruiesc ochiului uman posibilitatea de a vedea.

Dintr-o întâmplare pe care o consideră surprinzătoare, descoperi că bătrânul care voia să restaureze tabloul pictat de soția lui alesese pentru acoperiș exact nuanța pe care Mio o transcrisese în carnetul ei în dreptul numelui lui: *sabi-shu* 錆朱. Se întreba dacă nu cumva tocmai aceea era culoarea care-i unea pe bărbat și soția lui.

În răstimpul lung al după-amiezii, întâmpină câțiva turiști englezi care citiseră despre Pigment în ghidul lor și voiau să afle mai mult despre magazin, se ocupă de vreo douăzeci de clienți și stabili două consultanțe. Pe când se lăsă seara, redactă un e-mail formal, cu directorul în Cc, către muzeul din Catalonia pentru a cere informații în plus despre acei pigmenți scoși la licitație.

Ieși pe ușa magazinului când afară era deja întuneric, însă neliniștea tot nu îi dădea pace.

Singura alinare, deși copilărească, pe care o încercă, venea din convingerea că rujul pe care-l alesese pentru întâlnirea cu Aoi fusese în deplin acord cu dimineața și după-amiaza petrecute împreună cu el. Inclusiv rimelul, care se întinsese ușor la coada ochiului stâng.

Conștientă că în după-amiaza următoare avea să-l reîntâlnească și, astfel, să fie din nou fragilă, își luă casa la dereticat.

Se luă la trântă cu grămada de vase adunate în chiuvetă, puse rufele la spălat. Scoase aspiratorul, salvă un mic păianjen. Trecând prin fața bibliotecii și încălcând orice criteriu, scoase de pe rafturi cărțile cele mai îndrăgite și le

puse una peste alta, alături. Văzu în acel teanc un soi de ancoră, în caz că lucrurile ar fi luat o întorsătură negativă.

În cele din urmă, deschise larg șifonierul, cu o precauție pe care n-o adopta niciodată. În partea centrală se întindea un rând bine organizat de haine agățate pe umeras, jos, o serie de sertare transparente scoteau în evidență cum ordinea cromatică era peste tot o condiție indispensabilă. În schimb, în partea de sus, se odihnea trecutul lui Mio, o masă lipsită de formă, alcătuită din cutii și plicuri înfășurate într-o pânză albă, ca să nu se aștearnă praful pe ele.

În compartimentul din dreapta găsi, în cele din urmă, ceea ce căuta. Mama și bunica ei, așezate cu grijă în sertarul dedicat chimonourilor. Întinse degetele ca să le mângâie, dar la gândul abstract, și totuși atât de înspăimântător, de a-și afla sfârșitul așa cum și-l aflaseră ele, curajul o părăsi. Închise la loc șifonierul, și se îndreptă din nou spre ușa bucătăriei.

Prepară tarte și biscuiți seara întreagă.

Culoarea rujului și a rimelului purtate de Mio

Culoarea rujului ales de Mio era *usu-kōbai* 薄紅梅, un rozaliu mai deschis decât culoarea prunei, asemănător cu nuanța florii de *usu-kōbai*. În funcție de intensitatea culorii, aceasta se ramifică într-o triplă clasificare, schimbându-și numele în funcție de prefixul care semnifică „palid”, „mediu”, „dens sau bogat” (薄紅梅・中紅梅・濃紅梅). Este vorba despre un colorit foarte folosit la fabricarea chimonourilor.

Culoarea rimelului care i s-a întins lui Mio la colțul ochiului stâng era *ankokushoku* 暗黒色. Deseori folosit în romanele istorice ori SF: un negru complet, care exclude și

absoarbe vederea fără să lase nici măcar o umbră de lumină. În japoneză, reprezintă culoarea orbirii.

Cinci

Emil Cioran scria că „viața este o stare de nesiguranță absolută, că ea e provizorie prin esență, că reprezintă un mod de existență accidental”⁸. Continua susținând că „nu există vindecare, sau, mai curând, toate bolile de care ne-am «vindecat» sunt în noi și nu ne părăsesc niciodată”.

Tatăl lui Mio, care totuși nu-l citise niciodată pe Cioran și cu siguranță nu se putea considera expert în filozofie, credea în mare măsură același lucru. Acele sentimente de nesiguranță și de provizorat însă i le atribuia nu atât vieții – un concept prea vag pentru el – sau amprentei lăsate de boală – de care nu se interesa din principiu –, cât iubirii. Yōsuke Yoshida se convinsese că, asemenea minunatelor broderii de pe un *shiromuku*, care rămân ca atare chiar și când chimonoul se învechește și se uzează, la fel și ființele umane pot să ascundă un suflet atins de boală într-un trup care se arată ca vindecat.

⁸ Din *Căderea în timp*, trad. de Irina Mavrodin, Editura Humanitas, București, 1994, p. 110.

Și totuși, vindecarea cea adevărată nu există. Sănătatea pare restabilită, te ridici din pat, dar e numai o minciună: de anumite trăiri nu te vindeci niciodată.

Yōsuke o cunoscuse pe Kaneko când avea doisprezece ani și o iubise intens de la cincisprezece la șaptesprezece ani. După însă, așa cum deseori se întâmplă, se despărțiseră fără vreun motiv anume. El se îndrăgostise de o femeie mai mare ca vârstă și dăduse uitării amintirea ei.

Și totuși, ani de zile mai târziu, când o reîntâlnise din întâmplare pe Kaneko stând la rând în fața patiseriei Akebono din Ginza, în timp ce o asculta cum îi mărturisește vânzătoarei că trebuia să cumpere prăjiturile *sakura-mochi* pentru aniversarea mamei ei, fiindcă aceasta era topită după ele, Yōsuke descoperise că este din nou îndrăgostit de ea. Ba chiar, în timp ce o observa comandând acele dulciuri din făină de orez, înțelesese că iubirea aceea adolescentină nu se stinsese deloc înăuntrul lui.

Femeia cu care trăia îi ieși din minte. Odată întors acasă după întâlnirea cu Kaneko în Ginza, a fost aproape surprins s-o regăsească acolo, ca de obicei. Copleșit de o emoție pe care nu o cunoștea, Yōsuke și-a cerut scuze fără să se simtă cu adevărat vinovat, și-a strâns în grabă lucrurile și s-a mutat într-un hotel nepretențios.

Pentru el, totul era evident: o iubire împingea o altă iubire în afara cercului, așa cum fac trupurile uriașe ale luptătorilor de *sumō*, când se înfruntă înăuntrul ringului denumit *dohyō*. Ca să o cucerească pe Kaneko, Yōsuke a pus în mișcare un ritual asiduu de curtare. În următoarele zile, și-a făcut continuu apariția în fața casei ei, a cheltuit cu inconștientă economiile pe o lună întreagă ca să-i facă daruri și să-i demonstreze astfel cât sunt de serioase intențiile lui.

După numai o săptămână, o ceruse de soție. Trecând alte șase luni la mijloc, s-a mutat în casa lui Kaneko, acceptând, cu toate consecințele ce decurgeau de aici, să facă parte din familia Yoshida. La finalul unei convorbiri scurte cu tatăl ei, s-a hotărât că, în urma căsătoriei, mirele, și nu mireasa, va lua noul nume de familie.

Astfel s-a întâmplat că Yōsuke Imai a devenit Yōsuke Yoshida.

Cu același sentiment al implacabilului care-l adusese din nou în fața fetei pe care o iubise adolescent fiind, tatăl lui Mio a abandonat atelierul unde era angajat și, sub îndrumarea noii sale familii, a deprins arta vopsitului. A învățat lucruri față de care niciodată până atunci nu arătase vreun interes: cum se făcea un chimonou, broderiile care înfățișau cocori, țestoase și tulpini de bambus, diferitele accesorii precum pumnalul de stofă pe care mireasa îl ține pe piept. Și pe toate le-a iubit din prima clipă.

Lumea s-a mirat de graba acelei nunți, dar Yōsuke continua să repete că pentru el nu era nimic ciudat. Știa că atunci când un sentiment puternic, precum iubirea, își înfigea colții în carnea unui om, putea să clocească pe tăcute acolo înăuntru chiar și decenii, dar mai devreme sau mai târziu avea să erupă.

Timpu era ceva ce inima strunea după bunul plac.

În ciuda certitudinilor lui Yōsuke, cea dintâi surprinsă de întoarcerea lui neașteptată fusese chiar Kaneko.

Ea, care între timp devenise femeie în toată puterea cuvântului și lucra cot la cot cu părinții ei în atelierul familiei, vădea o fire lejeră și cu totul incapabilă de prudență. Îl primise înapoi pe Yōsuke cu veselie, măgulită de iubirea aceea care însă în ochii ei apărea ca ceva nou-nouț.

Sigur că-și amintea de adolescentul slab și nervos, îmbrăcat cu salopeta atelierului mecanic unde lucra, care o aștepta când ieșea de la școală pe când avea cincisprezece ani, de cum i se împleticeau pașii în fața zidului scund de la prima casă de pe strada unde locuia Kaneko, pentru că nu voia ca mama ei să-l vadă îmbrăcat așa; zâmbea gândindu-se la ziua aceea în care se descătușase o ploaie torențială îngrozitoare și-și găsiseră adăpost într-o cafenea unde el îi oferise primul Irish coffee din viața ei laolaltă cu cel dintâi sărut.

Și totuși, din acele întâmplări, Kaneko își amintea mai cu seamă de ea însăși: coada strâns legată la ceafă, mâinile care netezeau continuu uniforma alb-albastră a școlii, bomboana de ciocolată șterpelită pe ascuns de mama ei ca să i-o dăruiască lui Yōsuke cu ocazia vreunei sărbători.

Despre adolescentul acela care-și petrecea orele privind-o neîntrerupt și nescoțând aproape nici o vorbă, n-ar fi știut să spună mare lucru. Trecuse atât de mult timp, că nici măcar nu-i mai părea aceeași persoană.

Ceea ce o seducea acum era mai ales certitudinea firească cu care Yōsuke se apropiase de ea, dreptul pe care și-l revendica asupra persoanei ei, dându-i parcă de înțeles că ar fi cunoscut-o dintotdeauna, și că tot dintotdeauna gândul îi stătea la ea. Că de atunci înainte el avea să-i ierte orice lucru.

Totul se rezuma în fraza pe care Yōsuke avea să adore să i-o șoptească la ureche, chiar și când pasiunea va fi început să se stingă, iar bătrânețea să le macine trupurile: „Kaneko-chan, iubirea pentru tine este o boală de care n-o să mă vindec în veci.”

Yōsuke Yoshida avea să-i transmită și fiicei lui gândul conștient că, odată bolnavi, rămânem astfel pentru totdeauna, nu doar de suferințe trupești, ci și de tot felul de

trăiri. Nu avea să i-l spună niciodată ca atare, și cel mai probabil nici măcar n-ar fi fost în stare să-l așeze în cuvinte, dar chiar și așa, Mio, printre milioanele de filamente ale propriului cod genetic, avea să păstreze și acea certitudine.

Spre deosebire de tatăl ei, ea o să dezvolte o anumită precauție în a se dărui, tocmai ca urmare a certitudinii că, odată acordată permisiunea cuiva ca să intre în propria ei viață, acela avea să fie pentru totdeauna.

Iubirea nu se deosebea cu nimic de o boală, iar când Mio iubea, o făcea fără urmă de rest.

La douăzeci și opt de ani, Mio era convinsă că este asemeni unui pacient imunodepresiv, care n-are voie să se îmbolnăvească pentru că, de fiecare dată când o face, își pune în pericol propria viață.

Și tocmai din acest motiv, când Mio l-a cunoscut pe Aoi, iminența acelui risc i s-a înfățișat într-o clipă. A știut de la bun început că relația aceea urma s-o copleșească: dacă i-ar fi întins mâna, Aoi ar fi tras-o spre el.

Acesta este motivul pentru care nu mai primesc pe nimeni în viața mea, se gândea Mio. Fiindcă, dacă îl primesc, ajunge până aici, și nu mai sunt uși, nu mai sunt semnale de oprire, nu mai sunt filtre. Nu reușesc. Cine are permis de trecere liberă ajunge până unde vrea. De parcă permisul de a-mi pătrunde înăuntru ar fi acordat o dată pentru totdeauna.

Dacă cineva ar fi întrebat-o motivul acelei alegeri, ar fi lăsat să-i scape un suspin. Poate chiar s-ar fi emoționat, spunând: „Singurul lucru pe care-l pot face când cineva, rătăcind înlăuntru, îmi străpunge un plămân sau îmi strangulează, fie și fără să bage de seamă, o arteră, este să înghit veninul, să-mi bag două degete în gât. Chiar și cu costul de a muri un pic și eu.”

Nu am antibiotice, o să-i spună Mio lui Aoi într-o zi, nu am grijă.

Şase

Totul începea cu un telefon negru.

Aparatul suna, şi Aoi ducea receptorul la ureche, pronunţând mereu aceeaşi frază: „Pompe funebre Morioka.”

Era vorba despre un vechi telefon de bachelită pe care tatăl lui Aoi îl luase cu el din casa părinţilor săi, împreună cu alte câteva obiecte care îi fuseseră lăsate moştenire.

Prin aparatul acela trecuseră sute de voci, care începeau toate mai mult sau mai puţin în acelaşi fel:

— Bună ziua, mă numesc Suzuki. Tatăl meu a murit.

— Bună seara, mă numesc Takeda, în noaptea aceasta, mama a murit în somn.

— Bună seara, îmi cer scuze pentru ora... Mă numesc Ōno, sunt la Spitalul Universitar din Fujisawa... fiica mea a murit cu puţin timp în urmă.

Cu siguranţă, Mio ar fi ştiut să identifice culoarea fiecăruia, în timp ce Aoi, căruia culorile îi produceau confuzie, se mărginea să clasifice acele voci în funcţie de gradul de autocontrol şi încredere de sine.

Erau persoane care procedau foarte rapid, de parcă s-ar fi temut că o să-i părăsească forţele. Sau cele care se baricadau în spatele unor formulări rigide, folosind un limbaj formal pentru a se proteja de tăvălugul emoţiei. Mai erau cei care aşteptau vestea respectivă de luni sau

săptămâni bune, mai ales rudele celor grav bolnavi: la început, vocea era liniștită, păreau chiar ușurați, fără să înțeleagă de fapt că era imposibil să te pregătești în vreun fel. Erau și cei care plâneau încă dinainte să-și spună numele sau cei care nu-i dădeau nici măcar răgazul să formuleze fraza cuvenită: „Pompe fune...” Și, în fine, mai erau și cei care îi spuneau direct pe nume („Aoi-kun, tu ești?”), iar asta îl alarma în cea mai mare măsură.

Pentru Aoi, vechiul telefon negru de bachelită era precum o pereche tocită de pantofi, care se uzează cu timpul și sfârșesc prin a se mula perfect pe propria călcătură. Era punctul de început al tuturor poveștilor: cele pe care le adunase tatăl lui și cele pe care acum le strângea el. Însuși gestul de a ridica pentru prima dată receptorul și de a asculta cum i se dă vestea morții cuiva se suprapusese peste conștientizarea faptului că moștenise meseria părintelui său.

Încă își amintea tonul dur din vocea primului său client: „Mă numesc Izumi. În dimineața asta a murit mama.”

Telefonul se găsea în biroul pe care Aoi îl împărțea cu sora lui.

Cu toate acestea, numai el era cel care ridica receptorul; Sayakăi nu-i plăcea să vorbească. Chiar și acum, în timpul întâlnirii stabilite ca să discute detaliile unei înmormântări, se ținea la o parte, cu privirea plecată pentru a evita să i se adreseze vreun cuvânt.

Aoi stătea la birou, și în fața lui erau doi bărbați de o vârstă nedefinită, undeva între treizeci și patruzeci de ani. Povesteau calm cum tatălui lor i se făcuse rău în urma unui atac de cord în timp ce alerga pe plaja din Kamakura. Câțiva necunoscuți îi veniseră în ajutor, o femeie încercase să-i facă masaj cardiac, dar la sosirea ambulanței era deja mort. Avea șaiszeci și patru de ani.

Odată încheiate chestiunile birocratice și alegerea diferitelor accesorii pentru slujba de înmormântare, cei doi fii abordaseră subiectul despre pregătirea trupului celui defunct.

— Nu va intra nimeni în afară de noi? întrebă cu voce joasă unul din cei doi, aplecându-se peste birou.

— Ce vreți să spuneți? Să intre unde anume? întrebă Aoi, care nu înțelegea.

— Să-l vadă pe tatăl nostru în sicriu... înainte de incinerare.

— Numai bonzul care va oficia slujba și personalul care se va ocupa de trupul defunctului. Evident, pe lângă celelalte persoane pe care le veți chema să asiste la slujbă.

— Nu sunt oameni care să umble cu vorba? întrebă fiul mai mic, închizându-și pe jumătate pleoapele.

Avea cearcăne adânci, și lumina soarelui îi crea un real disconfort.

— În meseria noastră, discreția este lucrul cel mai de căpătâi, îi asigură Aoi.

— E vorba că am vrea să poarte niște haine puțin mai diferite...

— ...de femeie.

Aoi era conștient că o anumită reacție a lui ar fi putut să schimbe brusc mersul conversației.

— Este ceva ce putem pregăti fără cea mai mică problemă și în cea mai deplină discreție, spuse pe un ton neutru.

— Tatăl nostru ducea o viață dublă...

— ...pentru care am făcut eforturi să-l iertăm, încheie celălalt.

Deodată, Aoi își explică alegerea lor de a se întâlni la firmă, și nu acasă la cel dispărut, dar, mai cu seamă, emoțiile lor. Cei doi bărbați îi păruseră triști, însă ceva părea întrerupt înăuntrul lor. Probabil că mai înainte era nevoie să

rezolve *acei* nod, pentru ca abia apoi plânsul să-și poată face loc.

— Am hotărât ca măcar acum să-i facem pe plac.

— Și să-l îmbrăcăm așa cum voia.

După cum se întâmpla adesea în astfel de situații, conversația se dezvăluia pas cu pas, pe măsură ce înainta. După o înghesuială de formule toate la fel, se intra în detalii individuale.

— Am vrea și... să-l machiați...

— ...ca pe o femeie.

Aoi își întoarse privirea într-o parte, în direcția în care se afla Sayaka. A fost ca un imperceptibil curent de aer îndreptat spre sora lui.

— Desigur, nici o problemă, spuse ea.

Aveau, din întâmplare, o fotografie care să-l înfățișeze machiat?

— Pentru că, adăugă Sayaka pe un ton potolit, fiecăruia îi place să se machieze într-un anumit fel și se vede frumos în felul său aparte.

Cei doi frați păreau deodată pierduți. Se priviră, căutând un răspuns pe chipul celuilalt.

— Poate în telefonul lui mobil, spuse unul din ei. Aș putea încerca să mă uit.

Scoase dintr-un ghiozdan husa albă a unui telefon, având un Doraemon⁹ în relief. Bărbatul dădu să-l pornească, apoi se opri. Respiră încet, cu maxilarul încleștat.

— Adevărul, admise celălalt, este că încă nu am avut curajul să ne uităm ce-i înăuntru. Din motive de intimitate, știți... E greu de spus dacă tatăl nostru ar fi fost de acord să ne băgăm nasul în treburile lui.

⁹ Protagonistul unei cunoscute serii de manga japoneze, înfățișat sub forma unui robot fără urechi, care călătorește înapoi în timp din secolul XXII pentru a ajuta un băiat pe nume Nobita.

— Firește, e de înțeles, încuviință Aoi.

— Și totuși, știm că este important să facem asta. Trebuie să ne dăm seama pe cine anunțăm. Poate... ba mai mult, cel mai probabil că sunt persoane care au fost importante pentru el, dar de a căror existență noi habar nu avem, spuse fratele mai mare.

Aoi și-i imaginează copii. Cine știe dacă se jucaseră de-a pirații, se întrebă în sinea lui, dacă nu cumva se certaseră pentru o mașinuță de poliție? Cine știe dacă tatăl acela îi îmbrățișase deodată pe amândoi, ridicându-i în aer? Sau dacă încercase să-și apere viața intimă, renunțând să se mai justifice?

— Cu siguranță câțiva prieteni își vor dori să vină să-și ia rămas-bun, continuă bărbatul. Să-i citim însă conversațiile purtate pe Line¹⁰, să trimitem un mesaj cine știe cui pentru a-i spune că tata a murit, că înmormântarea are loc mâine la trei... În fine, înțelegeți cât e de complicat...

— ...mai ales dacă în acele conversații sunt lucruri intime.

Aoi încuviință din nou. Mai mult decât o chestiune de *privacy*, era vorba ca ei doi să se protejeze pe ei, dar și amintirea tatălui pe care fiecare o păstra înăuntrul său.

În momentele acelea, unii dintre Cei Rămași făceau tot posibilul să-și fragmenteze memoria; ca să poată înfrunta mai bine durerea, erau dispuși chiar și să mintă. Nu se atingeau cu nimic de amintirea părintelui, ca în fața unui ceas care stătuse, pe care preferi să nu-l demontezi ca să-l întorci, pentru că nu ai mai ști cum să-l pui ulterior laolaltă. Ești conștient că de-acum n-au să mai fie ocazii în care să te cerți și să faci apoi pace.

¹⁰ Alternativă la WhatsApp, preferată în țări precum Japonia, Taiwan, Indonezia sau Tailanda.

— Dacă vreți, pot să mă uit eu printre fotografiile, se oferi Aoi.

Cei doi frați ezitară.

— Și, firește, aș putea trimite către contactele din agenda lui un mesaj standard ca să le dau vestea și să le invit la priveghi. Sunt convins că impresia mea despre el și despre ceea ce aș putea găsi în mobilul lui l-ar fi lăsat cu totul indiferent pe tatăl vostru.

De data aceasta, încuviințară amândoi cu hotărâre, cu acea recunoștință căreia Aoi îi intuia implicațiile profunde.

După ce și-a luat la revedere de la cei doi bărbați, Aoi și-a petrecut următoarea oră trecând prin fotografiile care se găseau în telefonul acela, poze cu mâncare (mai ales boluri cu *râmen* și *katsudon*), pahare cu bere (în mod clar îi plăcea Guinness), apusuri pe mare, un câine mic în lesă, câteva decupaje din ziare și din nou același câine pe pat rozând un pantof. A mai găsit și câteva flori, un cer brăzdat de un arc de lumină. Puse deoparte șase fotografii în care fața machiată a bărbatului se vedea mai clar: Sayaka avea să reproducă linia lăsată de eyeliner, grosimea buzelor, rimelând genele până la lungimea potrivită.

Unele fotografii îl înfățișau, mereu noaptea, îmbrățișându-se cu diferiți bărbați și femei într-un bar pe care Aoi – frunzărind întreaga galerie de poze – învăță să-l recunoască după iluminat, posterele de pe pereți cu starurile de altădată ale filmului mut, suporturile pentru pahare, armata de sticle din spatele tejghelei. Îi deveni aproape familiar zâmbetul acela copilăresc, cu două găuri în dantură. Pozițiile adoptate în fața obiectivului camerei se asemănau toate între ele. Și totuși, Aoi băgă de seamă că, de-a lungul celor patru ani de fotografii salvate în memoria telefonului, bucuria bărbatului crescuse treptat. Se întrebă

cum le-ar fi putut mărturisi asta și celor doi fii, și anume că tatăl lor fusese fericit, în fiecare an un pic mai mult.

Înainte să stingă telefonul, de pe a cărei husă protectoare se hlizea un Doraemon mare, arătându-și pânțele, scrise un mesaj formal în care comunica vestea, orarul priveghiului, adresa. Apoi îl trimise contactelor de la rubrica „personale” din agenda telefonului.

Un om de toată isprava, se gândi, nimic altceva decât un om de toată isprava.

12 aprilie, bărbatul lipit de geamul trenului de pe linia Yamanote

Ca să-l găsească, Mio ar fi trebuit să se întoarcă înapoi cu patru sute douăzeci și șase de însemnări din carnetul ei.

Și-ar fi amintit atunci de un bărbat pe care, fără voia ei, îl observase îndelung în dimineața de 12 aprilie a aceluia an. Era 7:47, ora de vârf, iar Mio se îndrepta spre Ueno pentru o consultanță. Trenul ei, la fel ca și cel de pe linia din direcția opusă, stătea pe loc din cauza unui accident care avusese loc pe linia respectivă. Iată motivul pentru care cele două convoaie, deși îndreptându-se în direcții opuse (cel al lui Mio alerga spre Ōsaki, cel al bărbatului își redusese viteza apropiindu-se de Shinagawa), se treziseră aliniate deodată la mijlocul drumului dintre cele două gări.

Rămăseseră unul în fața celuilalt, la mai puțin de trei metri în linie dreaptă, timp de aproape douăzeci de minute. Mio nu reușea să zărească în întregime silueta necunoscutului, ascuns cum era de ușile vagonului, însă chipul lui se găsea în prim-plan, la fel ca și partea de sus a bustului și palmele lipite de geamul ușilor, la înălțimea pieptului. Întrezărea un costum de *salary-man*, și-și imaginase că geanta o ținea strâns între picioare ca să nu atingă pământul.

Vocea conductorului de tren repeta formula obișnuită care relata despre un accident petrecut în gara din Hamamatsu-chō. Nu spunea nimic concret, dar toți pasagerii bănuiau că cineva se aruncase sub roțile trenului. Putea pune ră mâșag că și bărbatul din fața ei – lipit de geamul vagonului și care acum își aplecase ochii peste ecranul telefonului – asculta același anunț, obișnuita frază prin care conductorul de tren se scuza pentru întârziere și asigura pe toată lumea de o soluționare rapidă a situației.

Odată ajunsă la destinație și coborând din tren, după ce îi telefonase unei colege de la Pigment ca s-o anunțe de întârziere, își deschisese carnetul și-și făcuse o însemnare pe fugă: *12 aprilie, bărbat lipit de geamul trenului de pe linia Yamanote: RUBINIU, cu pale de portocaliu în profunzime. Are VERDE MOEGI 萌黄 în sânge. E ceva ce crește înăuntrul lui.*

Iar acum, fără ca Mio să poată bănuî ceva, acel bărbat – pe care-l întâlnise cu luni în urmă între două vagoane paralele ale aceleiași linii de tren și care, acum, aștepta nemișcat să plece din această lume îmbrăcat într-o rochie neagră cu o crăpătură adâncă, până în dreptul genunchiului stâng – intra în grija lui Aoi. Nu și-ar fi putut imagina vreodată că Aoi frunzărise îndelung fotografiile aceluiași telefon pe care ea, într-o dimineață de primăvară, îl văzuse în mâna bărbatului lipit de geamul trenului de pe linia Yamanote.

Dacă ar fi știut asta, și-ar fi amintit probabil că zâmbise observând nepotrivirea frapantă dintre privirea serioasă a bărbatului, costumul lui negru de *salary-man* și husa telefonului cu fața veselă a lui Doraemon pe ea.

De când atinsese vârsta pentru a se putea îndrăgosti și până când, din propria voință, încetă să o mai facă, dacă începea să nutrească un interes pentru cineva, Mio îi vorbea în special despre culori.

Povestea lumea așa cum o vedea ea, convinsă că tocmai asta îi seducea pe ceilalți. Iar dacă lucrurile stăteau într-adevăr așa la începutul fiecărei relații – pentru simplul motiv că atunci când era *cufundată în culoare*, Mio se aprindea de o extraordinară pasiune –, încet, încet, odată cu trecerea timpului, toate acestea se transformau într-un obstacol.

La un moment dat, băieții se plictiseau s-o tot audă discutând despre „*piure* sau *purée*, denumit și *euxanthin* sau *euxanthine*”, galbenul-indian obținut din urina vacilor hrănite doar cu frunze de mango, sau despre intenția lui Vincent van Gogh de a exprima pasiunile omului folosindu-se de roșu și verde („Privește toate degradeurile din *Terasa Cafenelei Noaptea*, e ca și cum s-ar afla în război!”). Imediat ce-și încheia o demonstrație, fără să-și tragă măcar sufletul, Mio începea o alta, explicând tonurile șterse ale femeilor romantice din tablourile lui Fukiya Kōji, pictor din epoca Taishō („*Mireasa* este probabil creația lui cea mai frumoasă: ar trebui s-o vezi!”).

Într-o zi, iubitul de la acea vreme i-a cerut, pe un ton grosolan, să vorbească despre altceva, căci el se săturase de lucrurile alea. Ce importanță avea dacă o femeie purta o rochie gri-șoarece sau o bluză neagră ca pana corbului? Îi spuse că în cazul ei culoarea o acapara asemeni unei uriașe vase cu flori, așezată pe o masuță într-o casă mică.

Dar, dacă nu era datorită darului ei special, atunci de ce bărbații aceia o mai invitaseră la masă în oraș?

Devenea răutăcioasă, de parcă i-ar fi jignit lucrul cel mai prețios pe care-l deținea. Îi pune pe rug, îi alunga de la fereastră în timp ce respectivii încă dormeau. Firește, era numai în imaginație, dar făcând astfel reușea să pună o distanță între ea și ei. În carnet, îi arhiva în mare grabă: unuia îi lipsea forța, nuanța lui era prea ștearsă; un altul suferea de-un acces de blândețe, pătat cum era de albastrul

de la șapte seara; iar un altul ronțăia biscuiți *senbei* cu o foame obscenă, avea un galben-muștar, care o îngrețoșa.

— Dar nimeni nu e perfect, o dojenea mama ei, pe când Mio încă mai locuia cu părinții ei.

— Ce-i spui este cu adevărat opusul a ceea ce ai învățat-o tu, îi șoptea Yōsuke soției lui.

În realitate, Kaneko o copleșise cu povețe încă de când era mică, pentru ca ea să se străduiască să devină o soție bună: „Să iubești este o trudă, și fiecare femeie în parte are datoria de a se cizela.”

Așadar, era întru totul normal ca Mio să pretindă același lucru. Cu alte cuvinte, ca și celălalt să fie perfect.

Mio se trezi odată cu zorii, și somnul nu reuși să i se mai prindă de gene. Cu toate că mai erau ore bune până la întâlnirea cu Aoi, hotărî să se pregătească și să iasă din casă. Trenul de la Tōkyō spre Kamakura era pe jumătate gol.

Când ajunse, era abia ora șapte și, din fericire, găsi o cafenea deja deschisă. Luă loc la o măsuță de la etajul al doilea și așteptă. Când i se alătură, Aoi avea un Chupa Chups în gură. Trecuseră ore bune, dar ea nu-i făcu vreo referire la asta. El se limită să observe firimiturile de pe farfurioara lui Mio, care, așteptându-l, se îndopase cu biscuiți și tartine.

Coborâra scările prin pasajul foarte strâmt care ducea la ieșirea din cafenea. În timp ce traversau tunelul care îi scotea de cealaltă parte a gării, Aoi îi povesti despre dimineața lui la firma de pompe funebre, despre cei doi frați și despre înmormântare, despre alegerea lor de a-și accepta părintele drept cine era cu adevărat. De a nu deplânge un tată în general, ci pe tatăl *lor*. Niciodată nu era prea târziu ca să faci pace. Slujba, concluzionă Aoi, urma să se țină a doua zi și se așteptau la o prezență excepțională de aproape

patruzeci de persoane. Bărbatul avea cu mult mai mulți prieteni decât și-ar fi putut imagina cei doi fii ai lui.

Se plimbară îndelung pe străzile din Kamakura, alternând conversațiile dense cu perioade lungi de tăcere. Și, în timp ce-i percepea prezența alături de ea, în amintirea lui Mio ieși la suprafață gândul la iubirile de dinaintea lui. Își aduse aminte de băieții plictisiți de albastrul de Prusia, de bărbații obosiți să o tot audă vorbind despre griul ca de pâclă. Erau ani de când nu i se mai întâmpla să se imagineze într-o relație.

Privind cu atenție pantofii sport ai lui Aoi, alunițele de pe brațe, zâmbind la vederea pasiunii copilăroase pe care o avea pentru acadelele Chupa Chups, Mio recunoscuse senzația pe care o încerci atunci când primești pe cineva în propria viață. Știa deja că-l va iubi, că înăuntrul ei va crește dorința de a se simți vie, o bucurie nemăsurată, într-atât, încât respirația o să-i depășească capacitatea plămânilor. Și împreună cu toate acestea, iată ivindu-se nervozitatea, calmul care se pierdea, bătăile tot mai accentuate ale inimii în așteptarea unui telefon, tacticile ineficiente prin care să abordeze acest joc ale cărui reguli ea însăși – ca oricine altcineva în iubire – le ignora complet.

O să înceapă mai apoi să descopere treptat cine era *cu adevărat* persoana pe care o primise fără prea multă prudență. Pentru că, în definitiv, să te îndrăgostești e ceva ce are de-a face mai cu seamă cu propria persoană. Ca să iubești, în schimb, e nevoie să știi cine este celălalt.

Se întrebă dacă o să-i reușească încă o dată.

După-amiaza aceea a fost un origami de soare.

De la căldură, rimelul i se împrăștie și o lacrimă de un negru întunecat – la fel ca aceea de la prima lor întâlnire – întovărăși ochiul stâng al lui Mio.

Aoi o duse la picioarele Marelui Buddha și, în timp ce intrau în pânțele uriaș de bronz, îi susținu spatele cu

palma; întunecimea care îi întâmpină o emoționă pe Mio. În spațiul acela atât de strâmt, Aoi percepu o intimitate pe care și-o dorea și mai profundă. Alungă un asemenea gând.

La Hase, ciuguliră din câteva *mochi* foarte fragede, cu aromă de căpsune, desfăcură bucățele de carne din frigăruile vândute pe stradă; luară loc la o măsuță de pe terasa unui restaurant fără prea mari pretenții, destupară o bere și transformară valul de persoane în pelicula unui diapozitiv.

Răseră de tot felul de amănunte prostești. Mio îi povesti cum la trei ani se poticnise cu totul în dorința de a-și duce la mare peștișorul roșu, pentru că voia să-i ofere o excursie; află că și Aoi făcuse același lucru în fiecare vară, ani la rând, cu țestoasele pe care le creștea în casă.

Amândoi fiind neîndemânatici, vărsară berea pe măsuță. Îi amuză foarte mult să descopere că puteau fi ridicoli împreună.

În timp ce o privea cum șterge cu șervețele de hârtie dezastrul făcut, Aoi se abținu cu mare greutate să nu-și ducă arătătorul spre ochiul stâng al lui Mio și să-și treacă buricul degetului peste acea mică dără de rimel, care-i părea că-l invită s-o atingă.

Întorcându-se de-a lungul bulevardului șerpuitor care se lărgea, terminându-se în fața râului Geba, se abătură câțiva metri la dreapta, spre ocean. Fotografiară sosirea trenului Enoden, mic, de-ai fi zic că e de jucărie, care tăia ținutul cuprins între Kamakura, Enoshima și Fujisawa. Mio rămase uluită de trecerile miniaturale la nivel de cale ferată, atât de mici, încât nu erau prevăzute nici cu barieră, nici cu semafor. Aoi se minună mai ales că Mio nu mai fusese niciodată în Kamakura.

— Ai mei lucrau mereu, explică ea, iar în puținele dăți în care își luau o pauză, puteai să fii sigur că o să apară o mireasă cu respirația tăiată, un producător de vopsele, un

vânzător de stofe sau vreun sătean care venea să ne viziteze, ivindu-se în atelier chiar și atunci când era închis... Lumea era mereu în întârziere. Și-apoi era de ajuns o ceartă sau o declarație de iubire pentru a amâna sau anticipa o căsătorie.

— Cu înmormântările e totul mult mai simplu, râse Aoi.

Ca să prelungească ziua și pentru că amândurora le era încă foame, hotărârea să meargă să mănânce cel mai bun tempura din lume, cel preparat de Ikeda-san. Iar când fiica acesteia veni să le umple din nou paharele cu ceai, și Aoi îi zâmbi, iar drept răspuns fata îi spuse că-i stătea mai bine cu părul tuns așa decât atunci când îl avea lung până aproape de umeri, Mio – fără vrerea ei, incapabilă să-și înfrâneze sentimentul – simți c-o îmboldește gelozia. Își ascunse tulburarea întrebându-l cum purta de obicei părul, și râse ușor când el îi răspunse că habar nu avea: la un moment dat, sora lui îl privea fix și tăia aerul cu cele două degete – arătătorul și mijlociul – făcute foarfecă, iar atunci el înțelegea că venise timpul să treacă pe la frizer.

Apoi, cu felul său dezordonat și neglijent în care sărea de la un subiect la altul, Mio îi ceru să-i povestească despre cum fusese atunci.

— Ce anume?

— Să iei în primire pentru întâia dată un trup fără viață, să organizezi o înmormântare de la zero, când nu mai făcuseși asta vreodată înainte.

— Ah...

Aoi n-avea cum să-și imagineze, dar punându-i întrebări despre el, în realitate, Mio încerca să se apropie cu mare trudă ca să-i vorbească despre sine. Despre familia ei înghițită de timp și despre cât de departe se afla față de ea ceea ce pentru el, în schimb, însemna normalitatea: nu exista, probabil, muncă de care să se teamă mai tare. Dacă

Aoi ar fi știut toate acestea, cuvintele acelea i-ar fi părut de-a dreptul o declarație.

— A fost impresionant. Am înțeles că nimic nu te pune la adăpost cu adevărat, spuse Aoi. Că nimic nu poate fi prevăzut: chiar dacă ai crescut înăuntrul unui anumit lucru, nu înseamnă că, adult fiind, te vei dovedi în stare să-l și înfrunți.

Aoi învârti paharul, iar în ochii lui Mio ceaiul prinse să se lege în nenumărate nuanțe de lut ars, zahăr brun și ciocolată.

— Îmi amintesc impresia pe care mi-a lăsat-o când am atins trupul primului defunct: deodată, eram terorizat, continuă el. Dar ce te-a apucat? Îmi spuneam. De când te-ai născut, te-ai pomenit cu trupuri neînsuflețite sub același acoperiș, e cu puțință ca acum să-ți fie frică? Ba chiar îi mângâiai pe mână, le spuneai povești... Ei bine, da, râse el, observând expresia uluită de pe chipul lui Mio, făceam și asta pe când eram copil, dar, tocmai, eram doar un copil. În schimb, când a sosit momentul, m-am blocat.

— În ce sens?

— Deodată, mi se părea că-i cunosc în mod intim. Ca și cum îmi muriseră, unul după altul, prietenii, rudele. Într-un fel, mi se părea că știu ceva despre ce le rezervă viitorul, care lor, în schimb, le era complet necunoscut.

Mai ales aspectul acela îl tulbura, explică el mai departe, faptul că oamenii mureau și că el, chiar și fără să-i fi întâlnit înainte, îi cunoștea. Poate că-i zărise cândva pe stradă, traversând în grabă în timp ce semaforul își schimba culoarea; poate că stătuseră în fața sau în spatele lui la coadă la poștă; poate se uitase pe furiș în cărucioarele lor cu cumpărături, așteptându-și rândul la casă în vreun supermarket.

— Brusc, parcă eram plin până la refuz de moarte. Mi se părea că o iau razna. În perioada aceea simțeam o nevoie

disperată de căldură, o nevoie fizică să ating oamenii, tot ceea ce era viu, reluă Aoi.

I se întâmplase să zăbovească la atingerea mâinii unui copil întâlnit pe stradă, mângâind pânțele unui câine, în clipa în care o vânzătoare îi atinge pe neașteptate mâna întinzându-i restul.

— Așteptam clipa aceea în care se petrecea contactul și apoi, *bum!*, era ca o explozie: fiecare celulă a ființei mele se concentra în acea secundă.

Aoi goli paharul dintr-o singură sorbitură.

— Nu aveam relații în perioada aceea, mama nu fusese niciodată foarte darnică în atingeri, și sora mea nici atât. Cam pe atunci am dezvoltat o dorință foarte puternică pentru trup, care nu mi-a trecut niciodată cu adevărat.

La auzul acelor cuvinte, Mio avu o reacție viscerală. Dar preferă să tacă în continuare.

Însă durerea, spuse Aoi, continua să nu i se pară nimic în comparație cu iubirea, aceea era cu adevărat un blestem. Întâlnea în fiecare zi soții rămase fără bărbații lor, copii fără mame, tați rămași fără vreun fiu, nepoți fără bunici. Sfâșiați între cele două maluri ale inimii, unul sfârșea dincolo (în infern, rai sau cine știe unde), celălalt rămânea de partea astalaltă, iar simplul fapt de a fi despărțiți îi făcea nefericiți.

— A fost o perioadă foarte întunecată.

— Și cum ați depășit-o? întrebă în cele din urmă Mio.

— Nu știu. Chiar nu știu, și îi zâmbi, căutând parcă s-o consoleze. Pur și simplu, într-o zi, a dispărut. Precum coșurile de pe fața unui adolescent sau lucrurile acelea care cu o clipă mai înainte există, iar imediat apoi nu mai sunt.

Yūyake-chaimu – muzica ușoară de la cinci seara – începu să se audă și se împrășteie asemeni unui parfum pe străzile orașului. Apusul avea să înghită lumina în câteva clipe. A fost ca un semnal de oprire.

Aoi se ridică de la masă, își netezi hainele.

Mio îl urmă, își prinse din nou părul în coadă. Își întinse brațele în aer. Podeaua părea făcută din apă.

În restaurant nu mai rămăsese nimeni. Era timpul acela de mijloc, în care nu e nici prânz, dar nici cină încă, iar turiștii cutreieră pe străzile orașului.

Aoi se opri să schimbe câteva cuvinte cu Ikeda-san, și Mio se retrase în baie.

Privindu-se în oglinda din toaletă, se trezi gândindu-se că, oricât am crește, oricât de puternici ne-am simți, dorința să ne poarte cineva de grijă nu se va stinge niciodată.

Ieșiră în mijlocul înserării care se lăsa dintr-odată. Și totuși, nu noaptea, ci o nouă zi părea să înceapă de acolo.

Schița unei liste de lucruri care cu doar o clipă mai înainte există, iar imediat apoi nu mai sunt

După Tanaka Yukio: banii, la finalul curselor.

După Sara (mama Almei și a lui Rui): singurătatea, atunci când soțul ei Hiroshi se întinde lângă ea.

După Rui: întunericul, când aprinzi lumina.

După Alma: frica de a dormi singură, înainte de sosirea lui Rui.

După Kaneko Yoshida: un chimonou, înainte să fie îmbrăcat de o mireasă.

După Yōsuke Yoshida: inima lui sănătoasă, înainte să se îndrăgostească de Kaneko Yoshida.

După Momoko (verișoara lui Mio): Roma, imediat ce avionul decolează spre Tōkyō.

După Mio: familia ei, înainte să dispară cu toții.

Întorcându-se de pe malul mării și plimbându-se prin Kamakura, dădură peste un festival de cartier în zona Ōmachi, imediat după trecerea la nivel de calea ferată, unde se deschidea o esplanadă neasfaltată, acoperită de pământ.

Petrecerea se însuflețise și câțiva dintre organizatorii mai în vârstă îi invitară să rămână. Aoi cumpără ceva de băut, în

timp ce în jurul băncuțelor amenajate alerga un roi de copii, purtând brățări fosforescente la încheietură.

Luară loc unul lângă celălalt pe scaunele pliante amplasate ici și colo pe pajiște.

În fața lor se întindea o scenă de lemn, înaltă și îngustă, dinspre care țâșneau șiruri unduitoare de lampioane de hârtie, așa-numitele *chōchin*. Pe scenă, o femeie îmbrăcată în *yukata* le arăta tuturor pașii de dans.

Tobele își întetiră tot mai mult ritmul. Câteva bătrâne în *yukata* de culoare deschisă dansau în jurul scenei, agitând în aer evantaie. Mio era copleșită de frumusețea luminii aceleia, de fâșiile fluorescente și dezordonate ale brățărilor purtate de copii, de mâinile noduroase care mângâiau noaptea. Privea cu nesaț cocurile decorate cu pieptănași de toate culorile, lampioanele roșii și flăcările din spatele lor.

Privind focul care înghițea tufe de mărăcini și crenguțe, Aoi îi povesti cum demult, când cineva murea, i se dădea foc întregii sale case. Moartea trebuia alungată și se credea că defunctul contagia tot ceea ce se afla în jurul lui. Apoi, din rațiuni practice, moartea fusese circumscrisă unui perimetru clar. Muribundul era mutat într-o cameră construită special în acest sens; aceasta era umplută cu tot ceea ce-i aparținuse, iar la moartea acestuia, i se dădea foc.

Mio își lăsă privirea în jos spre mâinile lui Aoi.

Lângă ei, o mamă bătea din palmele micuțe ale copilășului pe care-l ținea în poală; cel mic era atât de concentrat, că nici măcar nu râdea.

Aoi surprinse privirea lui Mio. Neștiind ce să facă, ridică de jos sticla de bere goală.

— Mai bem una? o întrebă.

Mio încuviință dând din cap, și când el aduse alte două beri, ea înhăță gâtul sticlei, strângându-l energic cu degetele ei subțiri. Privi ca vrăjită mișcările contorsionate ale unei

femei în violet și smarald, bujori și roșu ca macul. Se simțea deja ușor amețită de băutură.

Orice festival *matsuri* pretindea frenezie, pierderea conștiinței. Din negura timpurilor, zeci, sute de oameni lăsau garda jos în acele zile și – pierduți și haotici – se lăsau purtați de sentimente care nici măcar nu atingeau precizia unui cuvânt. Mio se întrebă dacă o să li se întâmple și lor la fel.

Pe ascuns, își plecă din nou privirea spre mâinile lui Aoi.

De zile întregi, gândul îi tot stăruia la ele. La palmele lui care masau obrații celor morți. Articulațiile alungite cu delicatețe, membrele ca de ghips care, precum plastilina în mâinile copiilor, redeveneau elastice.

Își imagină oroarea și iubirea, înfăptuite laolaltă.

Despre motivul pentru care Tanaka Yukio se afla în seara aceea la festivalul matsuri din Kamakura, în Ōmachi, și ce anume a văzut acolo

În seara aceea, Tanaka Yukio se afla în mod excepțional în Kamakura, împreună cu fiul lui. Erau acolo pentru a sărbători ziua de naștere a verișorului său, care împlinea nouă ani.

Tanaka Yukio, plictisit de cum decurgea seara, se așezase cu trei rânduri mai în spate față de Mio și Aoi. Își privea fiul cum aleargă în jurul scenei împreună cu verișorul lui, doar un pic mai înalt decât el, amândoi purtând la încheietura mâinii o brățară verde fosforescent. Își verifica mesajele primite pe telefonul mobil.

Cu gândurile aiurea, observă siluetele lui Mio și Aoi conturându-se pe fundalul scânteietor al focului, umbrele lungi ale dansatoarelor, care se întindeau până la picioarele celor doi. Fără să-i recunoască, îi văzu cum își beau berea și râd pe înfundate, fără să se amestece vreo clipă cu petrecerea. Îi treziră cu adevărat interesul numai atunci

când băgă de seamă cum privirea femeii îl urmărea obsesiv pe bărbatul de lângă ea, pe când acesta se îndepărta, cumpăra o altă bere, aducea într-un echilibru fragil două farfurii de plastic cu felii de pepene roșu proaspăt tăiat, intra în clădirea aflată pe pajiște, căutând probabil o baie. Femeia aceea tânără, învăluită în întuneric, nu-și desprindea privirea de pe silueta lui, chipul ei rămânea orientat fix în direcția bărbatului. Părea acul unei busole defecte.

Tanaka Yukio și-o imaginea pe soția lui făcând același lucru, își aminti tot efortul de a o curta.

Se gândi că era un noroc să nu mai fie îndrăgostit ca altă dată.

Aspirația cea mai înaltă a lui Aoi era să planteze semințe. Dacă l-ar fi întrebat cineva vreodată care proiect de viață îi era cel mai la suflet, așa ar fi răspuns. La puterea simbolică a acestuia însă nu se gândise niciodată. Ceea ce-l îndemna era mai curând să înfigă semințele în pământ, lucrul acela cald și umed care-i murdărea degetele.

Grădina secretă în care se dedica acestei operațiuni nu-i aparținea: era a unei mici vile spre care dădea casa lui. Când murise cuplul de bătrâni care locuia acolo, părea că totul avea să fie înghițit de ruină. Nimeni nu mai stropea trandafirii, nimeni nu mai curăța cireșul, nici nu mai culegea mandarinele care atârnavă grele de ramurile îndoite ale pomilor; rezistau numai buruienile și florile cele mai îndârjite. Până într-o zi când, incapabil să mai aștepte vreo schimbare, Aoi începuse să se îngrijească de grădină. Amintindu-și de lecțiile primite de la tatălui lui în grădina amenajată între liniile de cale ferată, imediat ce avea un răgaz, cobora printre plante și, cu răbdare, îi restituia grădinii splendoarea de odinioară.

Și totuși, Aoi știa prea bine. Știa că în decursul unor ani copiii celor doi bătrâni o să vină să demoleze casa, ca să

scoată din bucata aceea de pământ un șir de blocuri mici și foarte înguste. Că o să distrugă totul ca să construiască din nou și să scoată profitul cel mai mare cu putință.

Cu toate că nu avea nici cel mai mic control asupra acelei situații, Aoi spera ca într-un fel sau altul grădina să supraviețuiască. Că frumusețea pe care el o răsădea cu atâta răbdare de ani de zile o putea salva.

Când, copil fiind, citise povestea lui Elzéard Bouffier¹¹ – bărbatul care ascundea ghindele în pământ, care planta și creștea o pădure întreagă cu o asemenea încetineală, încât să nu-l poată descoperi nici țipenie de om –, se îndrăgostise de ideea că o persoană în carne și oase ar putea, fără mijloace tehnologice, să demonstreze lumii cum putem fi, dacă nu grandioși asemeni Lui, atunci măcar „la fel de eficienți precum Dumnezeu și în alte aspecte decât cel al distrugerii”.

Universul îi apăruse deodată ca populat de milioane de noi forme de viață.

Era nevoie să-și păstreze încrederea neclintită ani la rând.

Trebuie să fi trecut de miezul nopții, iar starea de ușoară mahmureală începea să se risipească. După lungi vorbe schimbate pe un ton stingher despre unde ar fi putut merge Mio să înnopteze, având în vedere că ultima cursă de tren era de-acum pierdută, se îndreptară spre casa lui Aoi.

Stând pe verandă, cu grădina în fața ochilor și în timp ce Aoi îi povestea despre creșterea vertiginoasă a iederii și înflorirea cameliilor, Mio se întrebă cum se împăcau în el acele două lucruri: sfârșitul lumii și ceva atât de excesiv precum o grădină secretă. Ce avea a face moartea cu viața neînfrânată a plantelor?

¹¹ Personaj din povestea alegorică *Omul care planta copaci* de Jean Giono (1895–1970). (N. red.)

— Îi cunoșteai pe proprietari? Te înțelegeai cu ei?

Desfăcând al nu știi câtealea Chupa Chups cu aromă de frișcă și căpsune, Aoi răspunse că da, că vara pregăteau mereu tăiței *udon*, din care-i lăsau și lui o porție pe verandă, într-un bol acoperit, ca să-i găsească pentru cină.

Fiecare din cei doi își pierduse perechea la o vârstă înaintată, după șaizeci de ani, și erau – ca în cazul multora – rezultatul unei noi uniri. Faptul excepțional era că se întâmplase la bătrânețe, când nimeni nu se mai aștepta decum la așa ceva. Singurătatea la o anumită vârstă este o cruntă, dar inevitabilă nefericire: cine s-ar fi așteptat că se poate naște o nouă poveste?

Bărbatul, care administra un mic magazin cu articole pentru femei pe strada Wakamiya-ōji, își invitasese vecina de mai multe ori la el acasă. Își zâmbeau adesea de pe verandă, uneori se întâlneau pe aleea care ducea spre intrările celor două case. Însă ea refuzase mereu.

Atunci, el prinse obiceiul să-i vorbească prin intermediul grădinii. Astfel, conversau datorită violetelor, a viesilor care populau cu zumzăitul lor trandafirii împlețiți pe arcul bolții de la intrare.

— Dar ea unde locuia, așadar? Nu am înțeles...

— Aici, exact aici.

Aoi locuia în casa ce fusese cândva a femeii și care dădea spre aceeași grădină ca și cea a bărbatului. După trei ani de curtat, ea își strânsese lucrurile cele mai dragi și traversase, în cele din urmă, grădina.

Acele două case se țineau de mână dintotdeauna, chiar dacă acum nimeni nu-și mai amintea asta. Poate că grija lui instinctivă pentru grădină se datora tocmai acestui fapt, admise Aoi.

Odată cu trecerea anilor, femeia orbise: seara, Aoi îi vedea cum își lăsau picioarele să se afunde în iarbă, iar el o îndemna să miroasă violetele, tufa de trandafiri pe care o

replantase dintr-un colț de la intrare, tufișurile de rozmarin, ale cărui frunze ca niște ace copiii le frecau între degete ori de câte ori treceau pe acolo.

Plantele se înmulțiseră atât de mult, că acum se înghesuiau să-și facă loc. Grădina părea o arcă în care un Noe foarte grăbit adunase laolaltă cât de multe specii vegetale cu putință pentru a le pune la adăpost.

Când Aoi închiriasse casa, amândoi trecuseră de optzeci de ani și nu știau ce să facă cu o a doua locuință. I-o cedaseră cu dragă inimă, însă cu singura condiție ca el să accepte să nu pună nici un fel de barieră, plasă ori gard între propriul spațiu și grădină, să nu despartă cele două case unite dintotdeauna.

Aoi iubise casa aceea încă din prima clipă. Îi amintea de monologurile pline de pasiune ale tatălui său despre botanică, de calmul insuflat acestuia de plante, de metaforele niciodată nemijlocite pe care le însăila între moartea umană și viața vegetală, moștenite de Aoi de la el.

Semnase contractul convins că era vorba despre a doua cea mai bună alegere din viața lui.

Despre ce anume gândea Aoi când se gândea că frumusețea salvează viața

Kyōto se salvase pentru că era frumos. Hiroshima era într-o mai mică măsură, așa că fusese sacrificată.

Un bărbat plânsese descriind splendoarea orașului Kyōto, se rugase să fie cruțată: „Dacă ați ști ce minune e să vezi templele invadate de lumina răsăritului, sau clopotele, seara, bătând ora. Pavilionul de aur, cel de argint și pădurile de bambus, care cântă la adierea vântului prin ele.”

Când bomba atomică a fost lansată, nu s-a întâmpat peste templele din Kyōto. Pentru că orașul Kyōto era atât de frumos.

Calmează-te, Mio! Calmează-te!

Inima îi bătea de să-i spargă pieptul. Orele nopții înaintaseră atât de mult, încât n-ar fi fost de mirare ca dimineața să se ivească dintr-o clipă într-alta în mijlocul lor. Dar încă era întuneric și, după ce-și vorbiseră ore la rând, acum, deodată, tăceau. De parcă ar fi epuizat toate lucrurile pe care aveau să și le spună, tăcerea le părea amândurora într-un fel definitivă.

Aoi se ridică pentru a merge la baie. Întorcându-se în dormitorul spațios, care dădea spre verandă, se opri în cadrul ușii.

Mio făcea eforturi să-și țină emoția în frâu. Ar fi vrut să vorbească, dar nu-i venea să strice cu vorbe banale unicitatea a ceea ce trăia. Să te îndrăgostești, se gândi, însemna poate tocmai acest exces de materie, acest *prea mult* în spațiul limitat al inimii.

Calmează-te, Mio!

Era un imperativ și, deopotrivă, o rugămintă. Încă simțea în gât bubuitul petrecerii îndepărtate.

Respiră!

Trase în piept o gură zdravănă de aer, ca atunci când înfuleci cu înghițituri mari o prăjitură. Pentru ca apoi imediat să simtă că rămâne iar fără aer, căci orice zgomot, oricât de mic, ar fi putut acoperi cuvintele lui Aoi.

Să te afli în mijlocul unui taifun, se gândi, trebuie că se simțea mai mult sau mai puțin la fel.

Aoi se apropie de ea pe la spate. Făcu astfel pentru ca ea, care suferea de teama de abandon, să nu alunece în defensivă și să nu-i mai permită să treacă. Nu ar fi știut să spună cum, dar intuisese acea rezistență din partea ei.

Imediat ce îi atinse șoldurile și o trase lângă el, băjbâind prin întunericul camerei, Mio presimți un început în buricele degetelor lui Aoi.

Era ca un val ce pornea dinspre gleznă, se întindea fulgător de-a lungul picioarelor și înghițea și răsturna

orice lucru întâlnit în cale. I se frânse pe piept, îi arse fața. Mio simți cum o strânge pielea, ca o haină devenită pe neașteptate prea strâmtă, care nu reușea s-o mai acopere.

Atunci se întoarse să-l privească.

Mâinile lui Aoi își croiră drum în jos, Mio băgă de seamă acea răscolire printre pliuri și se întoarse încă o dată, cu tot spatele, de data aceasta ca să își lepede hainele.

— Pot?

Simți în el o vagă ezitare. De parcă ar fi murit de dorință, dar cineva, în plină fugă, l-ar fi apucat de bluză ca să încetinească.

— Scuze, șopti din nou.

Și încă o dată, ea nu spuse nimic, rămase nemișcată, în așteptare.

— Îți place? întrebă Aoi.

Atunci Mio încuviință. Întunericul înghiți certitudinea. Însă Mio, asemeni unui șarpe care adună în ochi căldura trupurilor, deja ardea, iar el o știa prea bine. Din clipa aceea înainte, Aoi nu avea să mai pună nici o întrebare.

Mâinile lui își croiră drum pe șolduri, alunecară între coapse. Degetele i se afundară în excitația lui Mio, ea, întoarsă spre firea tăcută a plantelor din grădina aceea care, asemeni ei, își ținea respirația.

Rămaseră astfel, absorbiți în mișcarea aceea, cu minutele trecând pe lângă, pentru un timp pe care nici unul din ei – nici a doua zi, și nici în anii care aveau să vină – nu ar fi fost în stare să-l socotească. Timpul se oprise în loc, părând să-i aștepte.

În zorii acelei dimineți, Mio și Aoi făcură dragoste de mai multe ori. Imediat ce terminau, o luau cu totul de la capăt: de parcă ar fi învățat o lecție. De fiecare dată diferit și într-un fel care celuilalt i se păru curios, chiar straniu, dar niciodată neplăcut. Se jenară deseori, dar nu râseră

niciodată, de parcă ar fi tranșat între ei o întâmplare importantă.

Se iubiră în felul grijuliu și neostoit al primelor dăți. Nici măcar o singură dată nu avură curajul să se strige pe nume.

Ieșind singură din casa lui Aoi, Mio se simți însărcinată cu el.

În foarte scurtă vreme o să nască o sirenă, poate chiar acum, în timp ce se îndrepta spre scările templului, pe care-l traversează însoțită de clopotele care băteau ora șase dimineața. Nu, nu era o sirenă, marea n-avea nimic a face. O să fie, mai curând, o Viverna, monstrul înaripat, jumătate femeie și jumătate șarpe, care avea încastrat în propria carne un rubin, pe linia precisă care împarte fruntea în două.

Își aminti imaginea tipărită într-o carte mare despre monștri și zâne, cum un *bărbat tâmpit* o găsește adormită și îi fură piatra cu reflexii sângerii, iar ea, Viverna, își pierde deodată culoarea.

Fără să conștientizeze gestul, Mio își trecu de mai multe ori mâinile peste pântec.

În tren, îndreptându-se în grabă spre serviciu, găsi un loc liber. Era epuizată, dar somnul adânc în care, în cele din urmă, căzuse ca-n transă o absorbise într-atât, încât o singură oră de somn foarte profund îi restitui odihna ca după o noapte întreagă. Știa că la un moment dat, cândva în timpul zilei (la ora prânzului? după-amiaza?), o să pice de oboseală, dar acum era prea răscolită ca să considere asta o problemă.

Se trezi când încă mai avea destul până la gara unde cobora ea. Ca să-i treacă timpul cu folos, notă în agendă activitățile din august și puse la punct desfășurătorul unui seminar despre culorile Italiei din Renaștere. Își înmuie

degetele în galbenul venețian, în safirul lui Rafael. În carnet își notă distrasă culoarea câtorva dintre pasageri.

Gândul însă îi făcea întruna un ocol mai mare sau mic, pentru ca apoi să se întoarcă tot la Aoi. Oare încă dormea? La ora trei urma să aibă loc înmormântarea acelui bărbat despre care îi vorbise: cum o să reacționeze cei doi fii ai lui când își vor lua cel din urmă rămas-bun de la tatăl lor, atât de diferit?

Privind afară pe fereastra trenului, se gândi îndelung la cum să-l tragă cât mai înspre ea pe Aoi și să-l facă să rămână.

Abia trecuse de gara din Kawasaki, când, dintr-odată și fără vreun motiv anume, pe Mio o cuprinse teama.

Iubirea o să treacă, se puse în gardă singură; ba nu, iubirea o să rămână, dar o să fie obișnuită: nimic mai jignitor după minunea care fusese noaptea aceea.

Coborî la stația din Tōkyō-eki pradă unei adânci tulburări. Butona agitată telefonul, ca atunci când scuturi o cutie cu bomboane mentolate ca să verifichi dacă a mai rămas ceva înăuntru: nici un mesaj.

Vederea asupra lumii i se alteră din nou, culoarea părea să cadă de pe lucruri, de parcă verdele copacilor s-ar fi desprins de pe fiecare frunză în parte, iar trunchiul ar fi rămas doar o siluetă albă; la fel și cu blocurile, străzile, oamenii, care se desfăceau în umbre lăptoase pe un fundal indistinct.

Calmează-te, Mio!

Nu avu timp nici măcar să treacă pe acasă și să se schimbe. Coborî din trenul de pe linia Yamanote la stația Shinagawa și acolo, într-o parfumerie din gară, își cumpără un fond de ten, un deodorant și un rimel. Se spală pe furiș în baia publică și îmbracă o rochie de in luată de la una

dintre numeroasele tarabe care se întindeau în fața ieșirii dinspre est.

Răscolind prin geantă, văzu că Aoi îi scrisese: se trezise chiar în clipa când ea ieșise pe ușă, își cerea scuze, și spera ca ea să fi găsit un loc liber în tren pe care să se așeze.

Mio, ceva mai calmă, își relua traseul pe linia Yamanote și ajunsese la timp la muncă. Imediat ce sosi, se văzu nevoită să se ocupe de mai multe sarcini de serviciu: un client care voia un roșu care numai roșu nu era, o cutie cu pensule deteriorată de returnat și o comandă nouă de pensete ce trebuia introdusă în baza de date; se perindară apoi o femeie de culoarea cărbunelui cu un copil care plânse până o făcu să se simtă rău și un cuplu de liceeni care, pironiți în fața peretelui acoperit cu pigmenți, făceau dragoste din priviri. În cele din urmă, la două după-amiaza, se simți cu totul răvășită, de parcă deodată i se restituise întreaga noapte trecută.

Încercând să amâne cât mai mult cu putință momentul răspunsului, seara îi scrise lui Aoi că într-adevăr găsisese un loc liber în tren, că ajunsese la timp la serviciu, că a doua zi urma să le întâlnească pe cele două fete despre care îi pomenise. Și el? Cum fusese înmormântarea?

În seara aceea, pregătind supa *miso*, scoicile mărunțele, zeama de carne *dashi* și orezul, Mio stinse până și radioul, nu pornise nici măcar televizorul.

Știa că pentru fiecare persoană care intră în viața cuiva se creau în creier sinapse noi, și cu cât era mai adânc sentimentul care rămânea asociat cu acele racorduri, cu atât mai îndelung avea să rămână în memorie.

Mio își imagină creierul decalotat, așa cum apare în desenele animate. Și acele rețele capilare ale nervilor care păstrau amintirea ochilor mari și liniștiți ai lui Aoi, culoarea de măslină maronie a pielii lui, cu punctișoare de miere și

caramel, maxilarul încheștat și bucuria profundă care-i înălța sufletul când își privea propria grădină povestindu-i despre zambile, cercul orelor sfărâmat sub mâinile lui în timp ce pregătea cu blândețe fețele celor morți. Ei bine, Mio era convinsă că în tot acel ghem de fire care îi era memoria, cele – și numai acelea – care îl reprezentau pe Aoi aveau să emită o lumină extraordinară.

Le-ar fi putut recunoaște imediat, precum autostrăzile săpate în adâncurile unui canion, iluminate pe timp de noapte.

Titlul cărții ilustrate în care Mio găsisese descrierea Vivernei

Guillaume Duprat, *Dans la peau des monstres*, Saltimbanque Éditions, Paris, 2019.

Zile la rând, Mio luptă împotriva expansiunii.

Gândul la Aoi îi înghițea orele. Tot restul părea să-și fi pierdut din urgență.

Nu aveau să se revadă decât abia săptămâna următoare, dar deja visa (ba nu, pretindea!) plimbări lungi, cinema, mese de prânz cu supă *curry* ca fel principal în restaurantul său preferat din Ginza, cum vor cânta la karaoke ridicând prea tare vocea sau cum vor sorbi pe îndelete un ceai într-una dintre micile ceainării din Kōenji. Voia totul și cu o rapiditate absolută.

Încrederea aceasta, se întrebă obsesiv în zilele acelea, încrederea aceasta de unde vine?

Se gândi din nou la confesiunile lungi pe care i le făcuse în noaptea aceea lui Aoi, despre familia ei, despre leșinurile care încă o cuprindeau uneori, alunecarea în hăul alb, crizele nervoase ale mamei și toată furia și iubirea aceea care i se revărsau în spate, în timp ce micuța Mio, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, își vedea în continuare de lustruitul pieptănașilor sau ajuta la aranjarea la loc a fâșiilor de *obi* în atelier. Și apoi despre casa mare, scârțâind

pe la toate colțurile, în care crescuse, timpul petrecut sub streășină privindu-și tatăl, grădina în care se odihneau polonice de lemn și lighenașe, ea care fugea ca să se ascundă în șifonier. Permanentă ei apropiere de viața secretă a acelor culori despre care-i părea că tot nu cunoaște suficient. Nimănui nu-i mai spusese despre goliciunea miresei acoperite de tatuaje și tăieturi, despre dezgustul mereu amestecat cu o nepotolită curiozitate pentru trupurile oamenilor, despre obsesia pe care o dezvoltase pentru culoarea unică a fiecărei persoane. În timp ce Mio vorbea, Aoi rămăsese cufundat în tăcere. Sprijinit de marginea patului, înfășurat în parfumul de mentă și rozmarin care urca dinspre grădină, se mărginea să o privească în întuneric, așteptând răbdător să o iubească.

Acum, gătind, mergând prin casă, punându-și hainele în ordine de trei ori la rând, Mio se întrebă cu surprindere de ce în iubire, până și într-o iubire atât de nouă precum a lor, se făceau atât de multe confesiuni. Iar la mijloc nici măcar nu era o chestiune de încredere, ci mai degrabă o stupoare nesocotită în a te auzi vorbind despre lucruri atât de intime, încât oricui ar fi tras cu urechea la ele i s-ar fi părut un semn de inconștiență. Să dezvălui atât de mult despre tine însuși era periculos: nu de teamă că propriile amintiri ar ajunge să fie împrăștiate prin lume, ci pentru nemăsurata putere emoțională pe care fiecare dintre noi le-o încredințează altora când își povestește *propria* poveste cu *propriile* cuvinte.

Așa cum i se întâmplase să gândească despre Aoi, cu numai câteva zile înainte, când el îi spunea lucruri atât de intime cu o lejeritate nemaiauzită, iată că acum ea se găsea exact în aceeași situație, agravată de faptul că nu stăpânea acea lejeritate naturală. În cazul ei, trupurile erau cele care

accelerau încrederea, de parcă nuditatea era o formă de destăinuire definitivă.

Numai despre moarte nu pomenise nici un cuvânt. Încă aștepta, pentru că însemna să mărturisească ceva de care ea însăși se temea. Risca să compromită echilibrul care se crease cu el, el, care așezase moartea chiar în mijlocul existenței sale.

Singurul moment de răgaz în care Mio reuși să țină cât mai la margine gândul la Aoi se petrecu în timpul lecției cu Alma și Rui.

Sosiră cu o ușoară întârziere, cu sufletul la gură, din cauza unei defecțiuni la un semafor de pe linia Chūō, în direcția orașului Chiba. De la gară, alergaseră ca să ajungă la Pigment, iar Alma, alunecând pe asfalt, își zdrelise genunchii.

Mio se grăbi să-i dezinfecteze și să-i oblojească rana cu o bucată de tifon, pe care o aveau în trusa pentru urgențe din magazin, și asigurând-o pe mama fetițelor că oricum vor avea la dispoziție cele două ore stabilite, își luă la revedere de la Sara, care se îndepărtă sprintenă spre treburile ei.

— Măine se sărbătorește Tanabata, spuse Mio în timp ce lua loc în jurul mesei.

În ciuda previziunilor meteo care anunțau ploaie neîntreruptă pentru zilele următoare și în weekend, Mio se gândi că ar fi de cel mai bun augur să înceapă lecția cu o dorință.

— Rui-chan, Alma, ce vreți să colorăm azi? le întrebă pe fetițe în timp ce pregătea creioanele și blocurile de desen.

Cele mici își luară o mină gânditoare. Privirea lor se înălța spre tavan, iar Mio, care dintotdeauna se întreba ce urmăresc privirile oamenilor când aceștia își scotocesc prin gânduri, continuă:

— Rochițele voastre sunt verde-scaiu și violet-stânjenel. Spuneți-mi un pic, ce culoare vă simțiți azi?

— Eu mă simt roșie ca o roșie! exclamă Alma.

— Inima mea, în schimb, e verde, adăugă Rui.

Mio o privi pe Rui. Văzu limpede cum de firea copilei se lipise sentimentul de distanță fermă și, deopotrivă, nevoia disperată de a scăpa de ea.

— Dar inima nu e roșie? întrebă Alma. Și iubirea?

— Nu neapărat. Și-apoi, nu există un singur fel de iubire, răspunse Mio.

— Adică?

— Păi, e cea pentru părinți, pentru prieteni, pentru colegii de școală, pentru surori.

— Pentru animale.

— Sigur, și pentru animale.

— Și iubirea pentru mama ce culoare are? întrebă lent Rui.

Rostea fiecare cuvânt cu mult calm, de parcă și între cuvinte era nevoie de puțină distanță.

— *Sensei*, după părerea dumneavoastră, ce culoare are? repetă Alma.

Fetițele păreau stârnite la gândul de a atribui o culoare pentru ceva ce nu se vedea.

— Hmm... Eu vă pot vorbi despre iubirea pentru mama mea, spuse Mio. Este bine și așa?

Copilele încuviințară cu hotărâre.

— Pentru mine era diferită în funcție de moment. O iubeam într-o nouă culoare de fiecare dată. Când îmi vorbea, lua nuanța luminii din ziua aceea, fie că era soare sau înnorat, că bătea vântul sau ploua. Apoi, îmi amintesc că era și mai strălucitoare atunci când coseam împreună, și mai închisă și misterioasă când se supăra. Cred că știți că se poate iubi în nenumărate culori, la fel cum se poate visa în toate culorile lumii. Dar pun pariu că voi știți deja asta...

— Atunci mama este un curcubeu! exclamă Alma.

— Mama mea de dinainte era mereu nervoasă, șopti Rui.

— Și tu ce culoare te simțeai? o întrebă sora ei.

— Eu lângă ea nu mă simțeam de nici o culoare, sau poate că eram o culoare, dar nu era frumoasă. Eram mereu de culoarea greșită.

— Dar acum? Cu mama de acum? făcu Mio, intervenind doar cât să le facă să vorbească în continuare.

— Acum îmi place rozul... și galbenul, spuse Rui.

— Însă când mama se supără, urlă o grămadă! protestă Alma.

— Dar nu te face să-ți fie teamă deloc!

— Ba mie îmi este teamă!

— Însă apoi te îmbrățișează, răspunse Rui încet, cu convingere.

Fetițele rămaseră tăcute preț de o clipă. Apoi își zâmbiră, de parcă li s-ar fi întâmplat ceva frumos și ușor jenant.

— Ce ziceți, colorăm? și Mio împinse cu vârful degetelor cutia cu creioane înspre Rui. Alma, ia tu blocurile de desen, hai să începem!

Când cutia atinse mâna lui Rui, își zâmbiră din nou.

Făcură două desene mai mari: câte un *tanzaku* de fiecare, pe care să-l agațe în bambusul din grădina casei lor cu ocazia sărbătorii care se apropia, și un altul, în culori diferite, fiecare alegând o culoare care să exprime un sentiment anume, și pe care, apoi, să-l explice cu voce tare, ca de exemplu, de ce plictiseala este verde-apă, iar tristețea e gri.

În timp ce pe masă tot creștea numărul de creioane, discuțiile dintre ele se lungeau, iar conversația aluneca spre subiecte mai delicate. Rui se destindea, pomenea de școală, de gândacii *dango-mushi* pe care adora să-i facă ghem în palmă, de cărțile cu dinozauri. Alma, în schimb, era o ființă exuberantă ca Sara: purta înăuntru aceeași grabă și

pasiune debordantă pe care Mio le intuise în femeia aceea încă de prima dată când îi vorbise.

Le arată celor două fete o serie de imagini și le explică cum se sustrage culoarea prin comparația simultană de planșe, despre fundalurile răsturnate. Făcu un efort pentru ca ele să ajungă să intuiască discrepanța existentă între culorile reale și percepția vizuală, relativitatea lor absolută. Iată, la aspectul acesta Mio ținea în mod deosebit, ca ele să înțeleagă că ceea ce se vede nu reprezintă neapărat partea cea mai adevărată.

Când Sara sosi, copilele alergară s-o îmbrățișeze. Mama le arată o punguță plină cu *macaron* și o bucură să privească desenele realizate de fiicele ei.

În timp ce-și lua la revedere de la ele, Mio băgă de seamă că-n aer plutea un galben-moale, din acel tip care se schimbă în portocaliu și, mai apoi, în roșu pe măsură ce o piersică se coace și încet, foarte încet, se pregătește să se desprindă de pe ram. Pulpa perfect netedă, iar coaja aspră atât cât trebuie. Și *poc!* se lasă să cadă.

De câte ori s-a gândit Mio la Aoi de-a lungul orei care i-a urmat lecției

Douăzeci și șase.

Dacă în zilele acelea o prietenă ar fi invitat-o să iasă în oraș sau un coleg ar fi rugat-o să se ocupe de un client nou, neîndoielnic Mio ar fi răspuns că nu putea, că era ocupată fără scăpare.

În realitate, nu înceta o clipă să se gândească.

Se întorcea acasă de la muncă, se așeza la birou cu picioarele încrucișate și își petrecea următoarele ore frunzărind diferite dicționare despre culori, luându-și notițe succinte în caiet.

În anumite momente i se părea că este drogată cu o substanță perfidă, că devenise dependentă de ceva ce se

amăgise singură că ar putea controla. Și uite că, abuzând de bucuria aceea fără margini, iubirea începuse să-i înflăcăreze capul și o transforma într-o altă persoană.

La ani distanță, se recunoștea în tatăl ei, în sticla de *sakè* pe care o cumpăra din impuls, dar pe care apoi, la rugămintea sa, soția lui o încuia în bufet, singurul obiect de mobilier din casă care avea încuietore. Oricine ar fi deschis-o, s-ar fi întrebat, nu fără o anumită mirare, ce anume avea în comun un obiect cu cel aflat imediat lângă el. Acolo înăuntru erau păstrate lucrurile cele mai de preț și, totodată, periculoase din casă: bijuterii, documente, băuturi alcoolice, acizi și tot felul de alte obiecte, pe care ei, copil fiind, îi era interzis să pună mâna.

Ei bine, ea era întocmai precum sticla de *sakè*, din care tatăl ei cunoștea fiecare picătură și pe care mama ei însemna cu o cariocă nivelul lichidului, în timp ce, împreună și de comun acord, stabileau gradul de pierzanie pe care el și-l îngăduia în fiecare seară.

Nimeni nu-i vorbise lui Mio despre timpul anterior venirii sale pe lume, despre zilele în care tatăl ei bea peste măsură, se îmbăta, cădea, uita de sine. Și toate acestea pentru că, după părerea sa, soția lui nu-l iubea. Și totuși, exista o poveste fără glas care se aciuase între pereții casei și o făcea să intuiască acel *înainte* al fiecărei istorisiri.

Abia în ziua în care Mio devenise oficial mare, în care prima ei menstruație fusese celebrată în casă asemeni unei sărbători (s-a mâncat orez *sekihan*, iar fetei i-a fost înmănată o bijuterie de familie), abia atunci tatăl ei o invitase să ia loc împreună cu el la masa mare din bucătărie.

Ani mai târziu, Mio continua să asocieze momentul respectiv cu durerea care i se întetea sub pânțele. Emoția de a fi întâmpinată într-o nouă fază a vieții se amesteca

lesne cu surpriza de a-și asculta părintele, de obicei atât de taciturn, pronunțând acele cuvinte. Părea să fi așteptat ani la rând ziua aceea, pentru a-i spune totul.

Cu vorbe confuze, îi explicase că obsesia era o înclinație ereditară și că din acel moment înainte și ea va trebui să fie cu mare băgare de seamă, fiindcă, din ce creștea, din aia și pericolele deveneau tot mai mari. Mai cu seamă – și spunându-i asta își coborâse mult vocea – o sfătuisese pe Mio ca-n viață să-și diversifice pasiunile și afecțiunea: să te concentrezi pe o singură persoană și să-i încredințezi întreaga bucurie numai aceleia era un risc uriaș.

— Mai bine un pic din toate, ca atunci când mănânci.

Mio se încruntase.

— Știu că acum ți se pare dificil ceea ce-ți spun, dar tu bagă la cap, undeva într-un colț, cuvintele acestea și o să vezi că-ți vor veni în ajutor când o să ai mai mare nevoie, ca o șurubelniță.

Ea dăduse din cap cu stupoare și, în același timp, pe ascuns, își ducea un deget spre chiloți. Murea de curiozitate să afle ce culoare avea sângele acela care, după cum spuneau toți, în curând avea să facă din ea un adult.

— Sunt două emoții la care va trebui să fii mereu extrem de atentă, Mio. Atunci când vei fi foarte tristă, iar asta e probabil mai ușor de înțeles, dar mai cu seamă când vei fi foarte fericită.

— De ce? Ce este așa periculos în a fi fericit?

— Când ești fericit, te supraevaluezi, te simți mai puternic. Dar puterea asta conține înăuntru multă slăbiciune, pe care oamenii, de obicei, o ignoră. Te simți extrem de puternic când ești fericit, crezi că vei putea înfrunta orice consecință.

— Și nu e așa?

— Nu, nu este.

Apoi, bărbatul își duse o mână în buzunarul în care își ținea portofelul. Cu degetele acelea mânjite de vopsea, care-i produsese atâta scârbă lui Mio când era mică, scotoci printre compartimentele foarte strâmte și scoase de acolo un bilețel de hârtie. Îl despături în palmă, arătându-i-l fetei.

Pe bucățica de hârtie scria: *Doar pentru că ai antidotul, nu deveni dependent de venin.*

— În ziua în care te-ai născut, am văzut rândul acesta scris în fața unui templu, afișat în avizierul de la intrare. L-am copiat aici, și de atunci îl port mereu cu mine.

Mio încuviință din cap, fără să priceapă în definitiv de ce tatăl ei îi ține acel discurs.

— Ține minte, încheiase, dându-i un bobârnac ușor în frunte, obsesia este ereditară. Caută s-o ții cât mai la distanță.

Despre cele patru motive, conform tatălui lui Mio, pentru care soția lui nu-l iubea

Pentru că ea îl înșela.

Pentru că el știa.

Pentru că și ea știa că el știa.

Pentru că, în ciuda a toate acestea, ea nu înceta s-o facă.

Partea a doua
納戸色 Albastru-ascunziș

Orice descoperire, oricât de mică, implică o redefinire a tot ceea ce până mai ieri acceptaserăm, confortabil, drept unica măsură posibilă a realului.

LEO LIONNI, *Botanica paralelă*

Apoi, preț de o clipă, jocul se va lumina (și vom crede că am descoperit totul, în timp ce nu vom fi înțeles încă nimic).

GEORGES PEREC, PIERRE LUSSON,
JACQUES ROUBAUD,

Scurt tratat despre arta subtilă a jocului de go

Unu

„De îndată ce știm, nu ne mai convine nimic.”¹²

Scriind astfel, Emil Cioran se referea la cunoașterea care-i revelează omului vidul lumii, toate pericolele filozofice ale înțelepciunii. Dacă cineva i-ar fi citat această frază lui

¹² Emil Cioran, ed. cit., p. 143.

Yōsuke Yoshida, cu siguranță el s-ar fi gândit la soția lui. Și de fiecare dată când o făcea, suferea.

N-ar fi știut să explice ce-și dorea concret de la viață, dar de un lucru fusese întotdeauna convins: alegerea partenerei de drum. Dacă prima lor întâlnire fusese întâmplătoare, cea de-a doua purta înăuntrul ei sâmburele dorinței și al tenacității. Într-un singur cuvânt: destinul. Or Yōsuke Yoshida, în ciuda concreteții propriei existențe, credea profund în semne.

Crescuse acordând o atenție sporită unor întâmplări precum semaforul care se făcea verde tocmai când el punea piciorul pe bordura trotuarului, fulgerul care brăzda cerul în clipa în care el pronunța un anumit cuvânt, culoarea unei mașini care sosea în timp ce era la muncă în atelierul mecanic. Credea că lumea este o țesătură densă de semne care rămâneau acolo, tăcute și nemișcate, în așteptarea cuiva capabil să le interpreteze. Nu era nevoie de cine știe ce mari cercetări, ceea ce conta pentru el era să pună întrebările corecte și să rămână în așteptare să vadă.

A doua întâlnire cu Kaneko, cea din fața cofetăriei Akebano din Ginza, a însemnat pentru Yōsuke una dintre cele mai grăitoare demonstrații ale teoriilor lui: soarta nu doar că există, dar periodic se înfățișează în așteptare, pentru ca obiectul atenției sale – el însuși, în acel caz – să bage de seamă.

Abia odată cu trecerea anilor avea să i se dezvăluie latura tragică a întregii întâmplări.

Într-o sâmbătă seara, la cinematograful unde mergea să se recreeze o dată pe săptămână, se proiecta filmul *Dolls*. Titlul filmului nu-i spunea nimic, iar cu afișul nu-și bătu capul. În general, ceea ce privea era mai puțin important. Căuta într-adevăr să evite comediile romantice și filmele americane pe care, dincolo de faptul că-i păreau toate la fel,

le percepea ca prea îndepărtate: apăreau acolo oameni care urlau sau plângeau pe stradă, sau care se sărutau și dansau, lovituri de scenă spectaculoase; toate acestea făceau ca filmele acelea să-i pară absurde și fără ceva care să le diferențieze. Yōsuke Yoshida voia să se recunoască în povești, conștient totuși că nu avea să facă niciodată parte din ele.

Mai văzuse și alte producții semnat de Takeshi Kitano: filmele sale aveau mereu în centru o lume îndepărtată de a lui, și totuși plauzibilă. Astfel, pus la adăpost de numele regizorului, plăti biletul și intra.

În schimb, încă de la prima scenă, păpușile *bunraku* care se mișcau misterios pe ecranul de pânză îl tulburară peste măsură. Și când văzu firul roșu pe care îl trăgea după el protagonistul, un bărbat tânăr, ajuns apatic din cauza sentimentului de vinovăție și a gândului că trebuie să plătească cu propria viață tentativa de suicid a iubitei lui, se blocă. Aștepta cu sufletul la gură continuarea și deznodământul poveștii celor doi iubiți: de fiecare dată când apăreau pe ecran, se ținea strâns de brațele fotoliului, de parcă ar fi riscat să cadă la pământ; plânse ca un copil vlăguit de joc, ștergându-și fața mai întâi cu încheietura mâinii, apoi cu brațul, iar în cele din urmă, cu amândouă palmele, atât de mari îi erau rușinea și emoția de a se simți, în sfârșit, înțeles.

Să vadă filmul *Dolls* de Takeshi Kitano a reprezentat o traumă de asemenea dimensiuni, că Yōsuke Yoshida i-a înțeles cu adevărat însemnătatea abia cu trecerea anilor și numai câte puțin odată. În sfârșit îi era explicată inevitabilitatea uniunii dintre el și Kaneko: legenda despre firul roșu al destinului povestea că ne naștem având degetul mic deja strâns legat de al celui care ne este predestinat, iar el se simțea întocmai astfel, legat de ea pentru veșnicie.

S-a întors acasă cu ochii înroșiți de plâns, era târziu, iar casa, cufundată în beznă. Nimeni n-a băgat de seamă sosirea lui. Yōsuke s-a dus repede la somn și, întinzându-se lângă Kaneko, a întins timid mâna spre ea. Nu a primit nici un răspuns în schimb, așa că și-a așezat palma cât mai aproape de chipul ei, cu o clipă înainte să alunece într-un somn adânc și liniștit.

A doua zi de dimineață, s-a trezit în zori, a luat micul-dejun, și-a început activitățile obișnuite ale zilei. Despre tot ceea ce se întâmplase cu o noapte înainte nu a scos nici un cuvânt. Aparent, totul continua ca și cum nu se petrecuse nimic. În realitate, conștientizarea celor întâmplate persista: Yōsuke Yoshida știa de-acum că, oricâte dezamăgiri și jigniri ar fi putut suferi din partea soției lui, el o să rămână îndrăgostit de ea.

Firul roșu al destinului exista cu adevărat și o lega trainic pe Kaneko de Yōsuke, și pe Yōsuke de Kaneko.

Și totuși, la început, lucrurile merseseră în mod diferit. Când logodna celor doi tineri fusese oficializată, pentru tânăra pereche venise momentul să se gândească cum vor cheltui mica suma de bani pe care o aveau la dispoziție. Kaneko și Yōsuke ar fi putut organiza o petrecere după ritualul de cununie, sau să-și planuiască un voiaj pentru luna de miere. Era cu neputință să le facă pe ambele.

Însăși existența atelierului, cu toți colaboratorii săi, clienți, furnizori și prieteni, impunea alegerea evidentă: trebuia să fie invitați la căsătorie, și apoi la petrecerea de după. Mama lui Kaneko, hotărâtă în intenția ei de a nu ofensa pe nimeni, schiță o listă de invitați care depășea optzeci de persoane. Chiar și primind de la fiecare dintre ei un dar de nuntă, ar fi fost oricum complicat să anticipeze suma necesară. Petrecerea de nuntă deveni obsesia ei: în timp ce rezolva treburile prin casă sau broda, în timp ce se

ocupa de comenzi sau țesături, o auzai murmurând un singur cuvânt: „Imposibil!” N-ai fi putut spune cu certitudine la ce anume se referea, însă, rând pe rând, acel „Imposibil!” suna ba frânt, ba convins, ba neutru ori vesel. „Imposibil!” șoptea femeia către sine, privind lista monstruos de lungă a invitaților. Din când în când, împotriva voinței ei, se vedea obligată să taie unele nume. În ea se dădea o bătălie între părerea de rău că nu dispune de mijloacele necesare pentru a organiza o nuntă în stil mare și satisfacția intimă de a se simți în mijlocul unei dense rețele de legături, care, pentru prima dată, i se desfășura în fața ochilor sub forma acelei liste foarte lungi. De-acum, putea s-o spună fără temerea că ar suna ca o aroganță, atelierul Yoshida era unul dintre cele mai cunoscute și apreciate din întreg orașul.

Mama lui Kaneko își amintea încă sărăcia, sacrificiile, frica. În timpul bombardamentelor asupra orașului său, Tōkyō, își văzuse trecutul făcându-se scrum, iar odată cu el și o bună parte din propriul viitor. Faptul că reușise să aducă atelierul la acel nivel după ani de muncă asiduă o umplea de o asemenea mândrie, că nici măcar nu căuta să i-o explice lui Kaneko: măcar în privința cuvintelor, și tot voia să-și scutească fiica de toată acea trudă. Și oricum, se gândea, nici o poveste nu ar fi fost capabilă s-o facă să priceapă amplitudinea aceluia triumf.

Riscul de a pierde fie și numai o fărâmbă din tot acel succes o făcea anxioasă: începea să i se zbată pleoapa stângă, mâinile îi cădeau pradă unui tremur ușor. Iar asta pentru că, ori de câte ori mama lui Kaneko scotea un nume de pe listă, în fața ochilor îi apărea chipul mâhnit al vreunui furnizor, vopsitor, țesător sau vânzător de ace, și-și imagina micile sau marile măsuri pe care respectivul le-ar fi luat împotriva lor pentru simplul fapt de a nu fi fost invitat la nuntă.

În ultima seară de vară, după obișnuita lor cină frugală, viitorii miri și părinții lui Kaneko trecură din nou cu atenție prin lista de invitați care, în ciuda tuturor eforturilor, nici măcar nu se înjumătățise. Numele erau citite tare, unul câte unul, însoțite de comentariul neîntrerupt și punctual al mamei, care, continuând să-și tamponeze fruntea de sudoare, răspundea cu însuflețire la încercările fiicei sale de a elimina fie și numai unul dintre ele.

Yōsuke știa că partea cea mai consistentă a sumei o vor achita părinții lui Kaneko și că viața lui în casa aceea, pornind cu însăși ucenicia lui, se clădea încă de la început pe o uriașă datorie. Tocmai de aceea, deși ar fi vrut să intervină, consideră oportun să nu deschidă gura. Socrul lui, ca de obicei, se ținu deoparte, cu picioarele întinse pe *tatami* și pânțelele ușor ieșit în afară; arunca o privire distrată când la scena care se desfășura înăuntrul casei lui, când la cea care anima curtea interioară, unde bucăți de pânză colorate atârnavă să le usuce vântul.

Discuția, la care participau exclusiv Kaneko și mama ei, le luă cel puțin două ore. În timp ce tatăl continua să-și facă vânt mișcând impasibil un *uchiwa*, Yōsuke se simțea pradă suferinței. Ar fi vrut ca el însuși să poată garanta o cale de ieșire, dar nu avea nici cea mai mică idee cum și de unde să scoată suma necesară. Poate, dădu să spună la finalul unei runde de discuții vizibil mai aprinse între mamă și fiică, și-ar fi putut lua o slujbă de noapte în atelierul mecanic și să câștige ceva în plus. Femeile se întoarseră și-l priviră cu o asemenea stupoare, de parcă abia atunci ar fi băgat de seamă prezența lui acolo.

Uchiwa din mâna tatălui lui Kaneko se opri deodată.

— Dacă nu te odihnești ca lumea, nu te poți concentra, interveni el fulgerător. Munca noastră nu admite nici cea mai mică greșeală.

În timp ce Yōsuke își pleca umilit capul, Kaneko și mama ei închiseră acea paranteză strict masculină – și, în fond, irelevantă –, făcând niște referiri vagi la necesitatea somnului de noapte și la faptul că nu era motiv de îngrijorare, o soluție oricum se va găsi.

După atâta vorbit, în cele din urmă, ajunseră la o hotărâre: căzura de acord că era mai bine să treacă drept niște excentrici, renunțând la petrecerea de nuntă și, în schimb, să plece într-un voiaj. Ideea era să se bucure toți patru de o scurtă călătorie. Aveau să meargă la Kyōto ca să viziteze niște rude foarte apropiate dinspre tatăl lui Kaneko; apoi, cu ajutorul rețelei de relații care era motivul de mare mândrie al mamei, urmau să urce spre Yamanashi și la Gunma, unde se întindeau cât vedeai cu ochii plantațiile de indigo ale familiei Ono, furnizorii lor de încredere.

Nimeni nu-l întrebă pe Yōsuke dacă are vreo preferință, luând ca sigur că n-ar fi avut nici una. Îl absorbiseră cu totul în familia lor, începând cu numele, iar el fusese fericit că lucrurile se petrecuseră așa. De altfel, prima dată când îi întâlnise pe părinții viitoareii soții se mărginise să le spună că era orfan și că-n viața lui de până atunci nu avusese niciodată răgaz să lege prietenii: munca era singura verigă care-l lega de pământ.

La cina privată care urma să se desfășoare acasă pentru a sărbători cununia lor, Yōsuke ceru permisiunea să-l invite numai pe proprietarul atelierului mecanic în care lucrase ani buni și care, în felul lui distant, firește, îi ținuse loc de tată. La urma urmelor, în ciuda neliniștii care-l încercase pe Yōsuke mărturisindu-și situația, faptul acesta făcu totul să curgă mai lin, iar Kaneko se simți ușurată să nu aibă de-a face cu o nouă familie.

Totul începea sub cele mai bune auspicii.

Imediat după căsătorie – o oficiere frugală la primărie, așezați pe niște scaune dure –, Yōsuke Imai, devenit Yoshida, simțea că-i iese inima din piept de bucurie.

În prima noapte a nunții își căută, în sfârșit, soția.

Până în acel moment, între ei doi nu fuseseră decât sărutări, ba mai mult, Kaneko observase imediat că, față de vremea în care se cunoscuseră adolescenți fiind, odată cu vârsta matură, Yōsuke devenise mai reținut. Totuși, cererea în căsătorie sosise cu o asemenea rapiditate, că nici unul din ei nu se arătă atât de nerăbdător încât să nu poate aștepta până după nuntă.

În noaptea aceea, din delicatețe, părinții lui Kaneko se retrăseseră la somn devreme. Înainte însă lăsaseră în fața camerei tinerilor căsătoriți o tavă plină de bunătăți: „Pentru că în astfel de nopți – îi zâmbise mama fiicei sale – se poate întâmpla să ți se facă foame.”

Ani mai târziu, Kaneko, ultima dintr-un lung șir care să-și mai pună problema, avea să se întrebe adesea dacă mama ei avusese o viață sexuală satisfăcătoare, dacă din relația intimă cu soțul ei avusese vreodată parte de plăcere. Dacă, în fine, acele zâmbete prietenoase dăruite tinerelor mirese înainte de a le lăsa să pătrundă în dormitorul matrimonial însemnau o încurajare – speranța ca fiicelor să le meargă mai bine decât lor – sau o simplă minciună care se voia, dacă nu altceva, măcar o urare de bun augur.

Când însă el o atinse, ea nu simți nimic.

Yōsuke își dăduse seama de asta, așa că mângâie trupul soției lui în mai multe locuri, de fiecare dată aplicând o presiune diferită, dar orice gest făcea nu părea decât un *click* al unui întrerupător de la care tot încerci să aprinzi un bec pe care însă nimeni nu s-a îngrijit să-l înșurubeze.

La finalul întregii isprăvi, îndeplinită foarte laborios, când el se ridică pentru a merge să se spele la baie, Kaneko

rămase nemișcată, ținându-și tavanul cu privirea. Lacrimile îi brăzdau încet chipul, alunecându-i în liniște pe obraji. Nu simțise nici o durere, însă îi venea greu până fie și doar să-și pună dezamăgirea în cuvinte.

Două nopți petrecute cu Yōsuke se dovediră suficiente pentru ca tânăra exuberantă care fusese Kaneko dintotdeauna să se transforme radical. Oamenii din jur puseră totul pe seama maturității dobândite cu prilejul căsătoriei, și însuși Yōsuke se întreabă dacă nu cumva noua seriozitate afișată de Kaneko, rigiditatea care o definea acum, se datorau rolului de soție.

Ea și Yōsuke se întâlneau prin casă numai în intervalele de timp dedicate meselor sau când era vorba să ducă la bun sfârșit treburile care aveau nevoie de mai multe mâini. Uneori, de-a lungul zilei, ascunzându-se în spatele unei uși sau pitindu-se la adăpostul unei umbre, Kaneko spiona trupul bărbatului ei, prins în truda de a învăța meserie de la tatăl ei, în efortul de a muta dintr-o parte în alta ligheanele uriașe pline de culoare, de a amesteca în lichidele acelea întunecate. Îl găsea atrăgător. Noaptea însă, la atingerea aceluiași trup musculos și suplu, în intimitatea celui găfâit de neînțeleș și obscen, i se ridica din străfundurile ființei un dezinteres fără scăpare, care părea o jignire a imaginii pe care și-o croise despre pasiune.

După numai o săptămână, Kaneko începu să se întrebe când va rămâne însărcinată. În definitiv, aceasta părea să fie singura modalitate de a reintra în posesia propriului trup. O văzuse pe Ogawa-san, femeia de la magazinul cu fructe și legume, aducând pe lume șase copii unul după altul, redevenind slabă după naștere și luând-o de fiecare dată de la capăt, până când diferența între perioadele în care era însărcinată și cele în care nu era se șterse de pe trupul ei. Dar, mai cu seamă, văzuse cum, de unde mai

Înainte soțul îi dădea mereu târcoale, imediat ce-i creștea pântecul, el dispărea.

Yōsuke, care în trecut avusese și alte experiențe – mai curând satisfăcătoare –, se convinsese că sexul nu era ceva ce se învață prin suprapunere, ci se reinventează de la capăt cu fiecare partener în parte. Poate că tocmai acolo era nodul: el nu avea nici o grabă, în schimb ea, da.

Pentru prima dată în viața lui, Yōsuke nu reușea să ajungă pregătit la întâlnirea cu o femeie, care se întâmpla să mai și fie soția lui. Era foarte excitat, și totuși, când stingea lumina și se apropia de trupul lui Kaneko, îi presimțea întreaga absență și eșua.

Ajunse la concluzia că de vină era amplitudinea sentimentelor sale: acesta trebuie să fi fost motivul pentru care ea nu-l găsea atrăgător. Se rugă să reușească să o iubească mai puțin. Dacă ar fi iubit-o mai puțin, își spuse, poate ar fi reușit să facă mai bine dragoste cu ea. În ciuda bunei sale intenții, nu reuși.

După o lună, când Yōsuke se strecura în *futon* și se întindea lângă ea, Kaneko – care, în definitiv, nu voia să aibă un copil – începu să se prefacă deja adormită sau suferind de vreo indispoziție. Nu era nevoie să spună ce anume. El se simțea atât de umilit, încât uneori îi cerea până și scuze; gustul eșecului prindea rădăcini atât de adânci, încât Yōsuke deveni curând incapabil să mai înșface fie și cea mai mică fărâmbă de disponibilitate pe care Kaneko i-ar fi îngăduit-o în acele foarte rare dăți și datorită complicității alcoolului sau a unei anumite dispoziții ceva mai generoase a trupului.

La numai câteva luni după căsătorie, relația lor redeveni castă. Iar când Kaneko se convinsese, fie și arătându-se binevoitoare față de soțul ei, că nu va trebui să mai îndure noi asalturi din partea lui, începu chiar să-i dăruiască din nou câte o mângâiere sau un sărut fugar pe obraz.

Doi ani mai târziu, Kaneko înțelese că și ea putea iubi.

Că o să poată simți plăcere, ba mai mult, că trupul ei părea făcut să se bucure de trupul celui alt.

Dar se convinse că, pentru a face asta, era nevoie să greșească. Trebuia să greșească în primul rând moral, și abia apoi trupește. Iar mai înainte de toate, era esențial să se simtă pierdută, coborând astfel orice scut în fața sentimentului de vină și a fricii de a-i face rău celui care, în ciuda a tot, continua să o iubească. În definitiv, își spuse, nu era vina ei că nu simțea nimic în brațele bărbatului ei; avea dreptul la o singură viață și nu intenționa să renunțe la plenitudinea acelei singure existențe doar fiindcă dintr-o întâmplare nenorocoasă soțul ei nu o emoționa.

— Uneori pur și simplu nu te găsești unul cu altul, îi spusese pe ton de confidență o clientă care își însoțise fiica pentru ca aceasta, la rândul ei, să-și aleagă chimonoul de mireasă.

Dincolo de toate, Kaneko știa, din istorisirile femeilor care frecventau atelierul, că până și acolo unde în tinerețe fusese o pasiune uriașă, odată cu trecerea anilor, aceasta se stingea, precum bucățile de stofă pe care le întindea la soare și pe care, după ceva timp, le găsea decolorate. Același lucru era valabil și-n ce privea sexul, care era frumos, ba chiar important, dar mai devreme sau mai târziu dispărea: rămânea doar iubirea, care nu întotdeauna avea a face cu sexul.

Într-o seară, în casa familiei Yoshida sosiră un vechi prieten al tatălui și fiul acestuia, un bărbat tânăr, de aceeași vârstă cu Kaneko. Amândoi lucrau în piața mare de pește din Tōkyō, la Tsukiji.

A fost o cină cu multă voie bună. Au mâncat și au băut cu toții până la căderea nopții. Terminaseră ambele sticle de *sakè* aduse în dar de oaspeți și se pregăteau să destupe berile. În încăpere plutea o atmosferă plăcută, destinsă,

presărată de acele rare izbucniri și intensificări specifice unei beții ușoare.

Singurul care continua să rămână rigid și nu-și golise nici măcar primul pahar era Yōsuke. Fiul oaspetelui îi privea soția cu o vădită insistență, iar pe Kaneko, care purta o rochie nouă și strânsă pe talie, părea să o măgulească atenția primită. Yōsuke băgase de seamă tot și ședea impasibil și tăcut, cu spatele drept, de parcă ar fi ținut să arate unui grup de copii obraznici cum te porți civilizată.

La un moment dat, Kaneko încercă să se ridice ca să meargă la baie, dar se prăbuși peste tânărul bărbat. Sfârși efectiv în brațele acestuia, scenă la vederea căreia toți scoaseră un „Oh” foarte sonor, care reverberă în întreaga încăpere.

Văzându-și soția lipită de un altul, atât de în largul ei cuprinsă de trupul aceluia (preț de o clipă, i se păru că ea îi intră celuilalt de-a dreptul în piept), și auzind-o pe Kaneko izbucnind în râs – minunea aceea pe care căsătoria o stinsese și care îi lipsea atât de mult, de-i venea s-o ia razna –, Yōsuke se aprinse de o mânie fără scăpare.

Sări în picioare și părăsi camera fără să-i mai pese de vreunul, apoi străbătu în mare grabă holul care traversa casa: se simțea de parcă ar fi fost cuprins de flăcări.

În timp ce părăsea încăperea, își trăgea lovituri foarte violente peste față, iar când emoția depășea baierile trupului, se dădea cu capul de ce-i ieșea în cale. Ceea ce avea să facă de atunci încolo toată viața: să încerce cu disperare să suprapună durerea trupească peste cea interioară; mai târziu, când Mio va observa vânătăi și urme de răni pe trupul lui Yōsuke, va înțelege imediat că tatăl ei trecuse printr-una din crizele sale de furie. Ca să nu riște să le facă rău celorlalți, își îndrepta loviturile împotriva lui însuși.

În noaptea aceea, Yōsuke ieși din casă pe când soția lui încă mai râdea, iar râsul ei năvalnic se auzea până și din stradă, în liniștea ceasurilor trecute de miezul-noptii. Rătăci îndelung prin Tōkyō, de la gara Kagurazaka străbătu pe jos întreaga distanță până la Kudanshita: merse fără încetare ore la rând.

Când se întoarse, casa toată era cufundată în tăcere, oaspeții dormeau în camerele lor. Kaneko era întinsă în *futon*, abandonată unui somn care părea interior, atât era de profund.

Yōsuke se întinse lângă ea, cu o durere surdă în piept, cu picioarele continuând să-i pulseze de parcă și-ar fi continuat singure drumul. Dormi numai o oră. Când sosi dimineața și lumina se răspândi prin cameră precum zahărul pudră, Yōsuke, pradă ororii, băgă de seamă că soția lui zâmbea în vis.

În momentul acela, a fost sigur că între soția lui și oaspete se întâmplase ceva. Nu văzuse nimic concret, și cu toate acestea avu convingerea că, în absența lui, Kaneko i se dăruise celuiilalt.

Multă vreme după, străbătând cu gândul propria viață, Kaneko avea să identifice tocmai acel moment drept începutul a tot.

Tocmai suspiciunea soțului a aprins în ea fitilul trădării. Pentru că, spre deosebire de ceea ce gândea Yōsuke, în noaptea aceea ea nu făcuse nimic, își imaginase multe, asta da, însă nimic altceva. Și cu toate astea, faptul că Yōsuke luase întâmplarea drept sigură și continuase zile la rând să-i bată aporouri, aruncându-i comentarii pe jumătate provocatoare și replici nervoase, o eliberă.

Ca și cum lipsa de încredere a soțului ei fusese cea dintâi crăpătură, presupusa trădare, Kaneko hotărî ca de atunci

încolo să-și trăiască propria plăcere trupească în afara căsătoriei.

Își iubea soțul? A fost o lungă perioadă de furie în care a crezut că nu. L-a disprețuit, s-a arătat jignitoare și moșică: în definitiv era vina lui dacă ea era constrânsă să-l înșele și să-și pună în pericol propria reputație. Kaneko se dăruia numai unor bărbați întâlniți întâmplător, care nu aveau nici un fel de legătură cu familia sau cartierul. În acele întâlniri se împleteau vitalitate, practică și pasiune, dar lipsea întotdeauna atașamentul interior. Trupul se desprindea de suflet, care, în schimb, rămânea teafăr în căușul palmelor lui Yōsuke, la care se întorcea mai apoi.

Când Kaneko a înțeles că, dacă l-ar fi părăsit, Yōsuke și-ar fi pierdut mințile, înăuntrul ei s-a cuibărit din nou mila, un sentiment afectuos, trainic și rar, care a împins-o să se îngrijească de soțul ei așa cum faci cu un copil delicat și neîndemânatic, căruia îi sacrifici o parte din tine, numai să îl știi la adăpost.

Astfel s-a întâmplat că, fără să renunțe totuși la întâlnirile cu alți bărbați, Kaneko a dezvoltat o atenție maniacală în a nu se lăsa descoperită: nu pentru că s-ar fi temut de furia soțului ei, ci de durerea acestuia.

A devenit ca o albină care se cuibărește într-o floare, adună tot nectarul și polenizează câmpuri întregi de violete.

Iar despre florile pe care le-a explorat cu meticulozitate și dedicare nu mai păstrează apoi nici o amintire.

Și astfel au decurs lucrurile timp de patru ani.

Pentru ca apoi, după cum era de prevăzut, albina să-și aleagă o floare. Și să se îndrăgostească.

Takenori Okada era de fel dintr-un orășel care dădea spre golful Kanagawa.

Cu toate că avea un aspect plăcut, din cauza carierei care-l absorbea cu totul, nu-i fusese deloc la îndemână să-și

găsească o soție; trecând de patruzeci de ani, acceptase în cele din urmă să o ia de soție pe fiica directorului companiei de electrocasnice la care lucra și al cărei administrator urma să devină într-o zi. Pentru ca viitorul său ginere și fiica lui să se poată cunoaște înainte de căsătorie, tatăl miresei le impusese celor doi să-și organizeze împreună nunta, să se ocupe personal de petrecerea de după ceremonie și de orice alt aspect, inclusiv alegerea chimonoului.

Din acest motiv, Takenori Okada stabilise o întâlnire cu viitoarea lui soție la atelierul familiei Yoshida și astfel, într-o dimineață de iunie, o întâlnise pe Kaneko.

Încă din prima zi, bărbatul se trezi că în loc să-și ațintească privirea asupra femeii care-i fusese promisă, aceasta se îndrepta continuu spre tânăra minionă care o îmbrăca pe cea dintâi în voaluri de lumină. Rămase ca trăsnet, dar și amuzat de sentimentul acela nepotrivit. Dorința creștea înăuntrul lui ca o plantă agățătoare, însă el, convins că nu exista nici o cale prin care acea fantezie să se poată realiza, preferă să se destindă.

O asculta pe femeia aceea mărunțică vorbind despre chimonoul greoi, despre cum până și o siluetă fragilă devenea impunătoare îmbrăcând un *shiromuku*. Și îi povestea lui, care o asalta curios cu întrebări, despre șireturi și panglici, despre țesăturile care se îmbinau între ele pentru a umple silueta miresei, ascunzând forma originală a trupului. Îi spune cum două mâini nu erau de ajuns pentru a-l îmbrăca, ci patru; era nevoie așadar de două persoane. Îți zdreleai genunchii tot aplecându-te pentru a pune la punct chimonoul și-ți distrugeai inclusiv soldurile, dar ce minune să te apropii de îmbrăcarea completă: era, nici mai mult, nici mai puțin, ca și cum ai fi condus de mână mireasa spre altar.

— Ridicați brațele, lăsați-le în jos, vă rog, sus bărbia, fiți bună și priviți spre podea acum, spunea, și cealaltă se supunea ascultătoare și detașată.

Obişnuit cu femeii care se încredințau în mâinile lui, Takenori se simți tulburat de independența afișată de Kaneko. Gândul la ea se ridica în aer precum o cicadă care pe neașteptate, după ani, își croiește drum afară din pământ și se pregătește să zboare. Îi pretindea întreaga atenție, și foarte curând el n-a mai fost în stare să se abțină.

Își luă obiceiul de a se duce singur la atelierul Yoshida, inventând de fiecare dată o nouă scuză: o broderie pe care viitoarea mireasă poate c-ar fi vrut-o diferită (pentru ca apoi să dezmințā cererea cu pricina), modalitatea de plată pe care n-o înțelesese până la capăt, curiozitatea care-l cuprinsese deodată despre semnificația ceremoniei. Întrebări la care, după spusele lui, numai Kaneko deținea răspunsul.

Făcu în așa fel încât să se nimerească mereu la ora închiderii, când știa că rămânea singură.

Află cu tenacitatea unui adolescent programul exact când mama lui Kaneko părăsea atelierul, cum clădirea acestuia era separată de restul casei în care locuia cu părinții și soțul ei, dar și că, vrând, ea putea să încuie ușa cu cheia ca să i se adreseze numai lui. Se îndrăgosti de mirosul de pânzeturi și mușetel care se ridica în aer ori de câte ori ea își aranja părul slăbit din strânsoare la finalul unei zile de muncă și îi făcea semn să ia loc, răspunzându-i cu răbdare la toate nelămuririle.

Dorința de a o revedea deveni ca o febră.

Într-o zi în care se simți de-a dreptul înfuriat de acea dorință disperată de ea, i se adresă pe un ton obraznic, care în același timp suna a rugămintē:

— Yoshida-san, ce ziceți dacă am merge să bem un ceai împreună?

— Credeți că se cuvine? îi răspunse ea, amuzată.

— Nimic din ceea ce este mai frumos în viață nu se și cuvine.

Leșiră în tăcere din atelier, de parcă amândurora le era limpede că, odată cu acel gest, încălcau un pact. Nu aveau să fie prea multe cuvinte la mijloc. Se urcă în mașină alături de el, și Takenori o plimbă prin oraș. Încă de când se așezase pe scaunul de lângă, în timp ce el strângea mai mult decât era cazul volanul, calibrând în gestul acela echilibrul pe care-l pierdea tot mai mult, Kaneko își pregătea minciuna. Imediat ce coborî din mașină, căută o cabină telefonică, și în timp ce vorbea cu mama ei la telefon își dădu seama că scuza pe care o inventase îi va îngădui ca de acolo înainte, nu o singură dată, ci de trei ori pe săptămână, să-și adjudece patru ore numai pentru ea.

În cele din urmă, Takenori o conduse de-a lungul scărilor, ca să păsească dincolo de a nu știu câta ușă:

— Iată, asta e casa mea, bucătăria în neorânduială, iar aici, veniți încoace, Kaneko, pot să vă spun așa?

Mi-a intrat în sânge, se gândi Kaneko după o săptămână.

Se așezase pe un leagăn într-un mic parc aflat la vest de Shibuya și, ridicându-și privirea, îl văzu pe Takenori venind spre ea. Îl privea și i se părea că nu reușește să-ți țină emoția în frâu.

Să te îndrăgostești poate că înseamnă acest exces de materie, își spuse aproape șoptit, acest prea mult în spațiul limitat al inimii.

Și iată-l pe el care, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat, ținea ferm lanțurile leagănului, o ajuta să se ridice, relua firul unei conversații pe care o începuse cu o zi mai înainte, o prindea strâns de mână și o ducea departe de acolo, mai întâi spre un restaurant, iar apoi spre un hotel, ca să câștige mai mult timp să facă dragoste.

Nu vorbiră niciodată despre nunta lui care se apropia.

La scurtă vreme, Takenori avea să dea buzna în biroul superiorului său, să rămână cu trupul aplecat timp de zece minute încheiate și, în ciuda tuturor protestelor lansate de director, să retracteze fiecare lucru în parte, căsătoria cu fiica acestuia și întreaga sa carieră, convins că propria lui existență își lepăda vechea piele, iar el nu putea decât să se supună acelei transformări. Era asemeni unei molime intrate într-un banc de pești; nimeni nu știa de ce anume ținea boala sau cum să-i salveze, bancuri întregi de creaturi care dispăreau cu brutalitate de pe fața pământului, pentru ca apoi, deodată, viața să-și reia firul încă și mai viguros, o mare întreagă ce sporea prada, plasele pescarilor pline până la a se rupe.

Takenori hotărî să se întoarcă la Hayama. Deodată, Tōkyō îi devenise de nesuportat: capitala i se părea fiica unei lumi care nici că voia să audă vorbindu-se despre lentoare – mâna cuiva bătându-te permanent pe umăr ca să circuli mai repede, să muncești mai repede, să spui *yoshi yoshi* în viteză – în timp ce el, în acel moment, avea nevoie mai cu seamă de tihnă.

Kaneko, care crescuse în Tōkyō, îi explicase că în orașul acela erau și oaze de lumină și dilatări infinite, în care, cu cât graba se făcea mai simțită în jur, cu atât creștea rezistența la viteză. Acolo puteai să zăbovești, ba chiar să te oprești din iureș.

— Cum altfel crezi că am reușit să ne întâlnim noi? zâmbea ea. În orașul ăsta e loc pentru toți și toate, chiar și pentru iubirile greșite.

În timp ce-și organiza mutarea de la Tōkyō la Hayama, rezilia contractul de închiriere, mergea la primărie și își demonta bucată cu bucată existența care se încheiase odată ce pusese piciorul în acel atelier, Takenori încercă să și-o imagineze pe Kaneko departe de el: simți că se sufocă. Își dădu seama că îi era cu neputință să îi stabilească limpede

contururile. Nu mai exista nici o margine, își spuse, dar fusese oare vreodată? Kaneko îi intrase în sânge.

Dacă în zilele acelea și-ar fi făcut anumite mărturisiri, ar fi aflat, în mod curios, că se defineau unul pe altul cu aceleași cuvinte: ceva care intră în sânge, o febră fără leac.

Pe câte legături între mine și lume își pune amprenta bărbatul acesta? se gândea Kaneko. Odată ce se va sfârși, cine știe câte lucruri nu-mi vor mai fi permise?

Câte cântece pe care nu le voi mai putea asculta, se gândea Takenori, mâncăruri pe care le voi privi cu suspiciune, bucăți de oraș pe care nu le voi mai putea vizita, cuvinte care mi-o vor aduce fără-ncetare în gând.

Continuau să se iubească pătimaș, însă amândoi păreau să știe că, în cele din urmă, timpul lor era sortit să ia sfârșit.

Sarcina își făcu simțită prezența cu o anumită insistență.

Imediat ce o bănuî, Kaneko se grăbi să își revendice trupul lui Yōsuke. Nu o făcu pentru a-l păcăli, ci pentru că știa că soțul ei își dorea un copil la fel cum înecatul dorește cerul când îl privește de pe fundul mării, gata să se sufocă. Lipsa unui fiu începuse să devină de le o vreme un semn de suspiciune apăsător, ba uneori chiar o acuză la adresa familiei lor. Ce este un pom în lipsa roadelor sale? Ce este un măr fără merele lui? Ce este o vie fără un ciorchine de struguri?

Kaneko îl iubea pe Yōsuke, îl iubea pe tatăl ființei pe care se pregătea s-o aducă pe lume și iubea și lumea care o întâmpinase și o primise cu douăzeci și șapte de ani în urmă, o lume din care nu voia să fie izgonită ca să pătrundă într-un rai pe care nu-l cunoștea și care mereu avea să i se pară mai puțin ispitor decât atelierul în care crescuse.

Deși nevoită să se lupte cu înțepăturile feroce din partea de jos a pântecelui, făcu dragoste cu Yōsuke. El nu suspectă sarcina abia observabilă a soției, cât, mai degrabă, ambiția

acesteia de a avea un copil. Era surprins și intim răsplătit de acea suspiciune, iar în cele patru dăți câte i-au fost îngăduite, au făcut dragoste neașteptat de fluid și bine sincronizat. Yōsuke se gândi atunci că poate încă mai era o posibilitate să recupereze totul: bucuria, soția, pasiunea.

După câteva săptămâni, Kaneko adună întreaga familie pe verandă. Le vorbi despre stările de rău pe care le pătimea, dar rămase vagă. Îi lăsă să presupună orice, în așa fel încât să-și însușească, încă de la bun început, ideea acelei noi ființe: voia ca aceasta să fie întâmpinată ca un oaspete care este invitat, știind că venirea lui va însemna o revoluție.

Evenimentul a fost sărbătorit cu o petrecere în stilul familiei Yoshida, fără prea multe surle și trâmbițe, dar nu înainte de a planifica riguros lunile care urmau, așa cum cerea spiritul practic al familiei: discutară despre eventualitatea ca ea să nu mai poată fi în stare să-și desfășoare cât mai bine sarcinile în atelier, despre impedimentul produs de trupul tot mai mare în procesul de îmbrăcare, despre locul unde urma să doarmă nou-născutul, alăptarea la sân, despre diversificare. Despre tot ceea ce-ți vine la gură în acea îmbătăre cu viitor care e venirea pe lume a unui fiu sau a unei fiice.

Primele luni de sarcină au fost crunte.

Kaneko vomita în fiecare zi, rămânea să se plimbe de colo-colo prin casă, terorizată la gândul să consume încă o mâncare pe care o va da afară nedigerată. Mirosul vopselurilor o dezgusta și, sprijinindu-se de pereți cu mare trudă ca să ajungă la baie, își ținea respirația când pașii i se intersectau cu ai soțului sau ai tatălui.

Dormea singură. Ieșea seara cât să facă o plimbare, când usturimea din stomac îi dădea un strop de pace, și atunci se târa până la cabina telefonică pentru a-l suna pe Takenori.

Rămâneau așa, minute lungi, fără să-și spună aproape nici un cuvânt.

El, între timp, se întorsese la Hayama. Se ocupa de micul magazin de biciclete care îi aparținuse tatălui său. Se simțea pierdut, chiar mai insignifiant decât ființa la a cărei venire pe lume contribuise. În fiecare zi, după muncă, se ducea și se așeza în fața mării, rămânând acolo în tăcere: îl împingea nevoia de a-și aminti lui însuși că nimic din ceea ce-l privea nu era cu adevărat important. Folosea oceanul ca să-și măsoare propria durere și s-o pună apoi la locul ei. Iubirea pentru femeia aceea nu avea să-i treacă prea repede. Știa totuși că trebuia să facă în așa fel încât să-i treacă, pentru că, în ciuda pasiunii nemărginite dintre ei doi, Kaneko nu avea nici cea mai mică intenție să-și abandoneze întreaga viață de până atunci pentru el.

— Pot să deschid un atelier cu rochii de mireasă la Hayama, îi promise Takenori, nu va trebui să-ți abandonezi munca dacă vii cu mine.

Însă Kaneko nu avea nici măcar o urmă de ezitare:

— Îmi lipsește curajul, îi răspunse, nu vreau să le fac rău părinților mei.

Ca și cum ar fi fost vorba de pudoare, în convorbirile acelea nu-și pomenea niciodată bărbatul; și totuși, după Takenori, tocmai acea tăcere era semnul cel mai manifest că ea își iubea soțul și că nu avea să renunțe la Yōsuke.

— În orice caz, indiferent că o să fie un băiat sau o fată, va fi un Yoshida, spunea Kaneko.

Și părea că acela era singurul lucru care conta cu adevărat.

S-au mai văzut însă o ultimă dată. Într-o seară în care se găsea la Tōkyō în vizită la niște prieteni, el închirie o mașină și se înfățișă în dreptul casei ei. Kaneko coborî în stradă când afară era beznă, luă loc în mașină lângă Takenori și,

așa cum fac copiii foarte mici când se joacă de-a v-ați ascunselea, nu-l privi în ochi, amăgindu-se astfel că el n-o vede. Se rușina cu ea, avea pântelele deja mare, iar pe fața suptă i se citeau urmele insomniei.

— Sunt foarte urâtă, îmi pare rău, șopti, în timp ce lacrimi mari îi brăzdau încet chipul.

Drept răspuns, el o sărută și o mângâie cu toată blândețea și deopotrivă foamea de care era în stare.

Se folosiră de trupuri ca să-și vorbească despre dorul din ei și nostalgia timpului care, de-acum, se găsea mai degrabă în urma decât în fața lor. Vorbiră puțin, de parcă le-ar fi fost frică să nu spună lucruri greșite, de teama imposibilității de a mai repara o discuție și de a nu rămâne cu amintirea aceea pentru totdeauna.

Și totuși, în cele din urmă, Takenori prinse curaj:

— Deci este o fetiță... O voi putea vedea?

Era prima dată când o întreba așa ceva.

— Îți voi povesti în scris fiecare zi, fiecare săptămână, fiecare lună din viața ei, pe măsură ce va crește.

— Dar îi vei spune despre mine?

— Numai dacă va fi nevoie. Dar mă rog să nu fie niciodată.

— Kaneko?

— Va avea un tată și o mamă, Takenori, va fi iubită de bunici. Va primi întreaga moștenire a familiei noastre, este o Yoshida. Restul nu contează.

El rămase tăcut, cu sentimentul că se poate de limpede că fiecare cuvânt al lui Kaneko era definitiv. Se imagina cu pumnii ridicați, apărându-se de lovituri invizibile. În definitiv, dacă niciodată înainte nu-i adresase întrebarea aceea, era pentru că în străfundul său cunoștea deja răspunsul.

— Și pot să-ți promit încă de pe acum că va avea cel mai bun cu putință tată din lume.

Takenori încuviință din cap.

Și fraza aceea îl rănea, dar știa că niciodată Kaneko nu o să se desprindă de atelier, de familia ei, de obișnuința cartierului în care crescuse. Takenori o respecta, îi respecta alegerile, toate alegerile, chiar și cele mai insignifiante din care e făcută orice viață. Și, chiar dacă s-ar fi opus, oricum nu s-ar fi schimbat nimic.

Preț de o clipă se gândi la fetiță. Se întrebă dacă o să moștenească ochii lui, se rugă să nu.

Apoi Kaneko șopti ceva foarte iute și de neînțeles și coborî din mașină fără să se mai întoarcă. Fusese un gest deliberat, ca să evite să-și ia rămas-bun.

El nu încercă să o prindă din urmă, rămase pe loc. O privi cum intră în casă. Nu porni mașina până când nu și-o imagină întorcându-se în *futon*, încolăcită precum o cochilie de melc în jurul fetei care îi plutea în pântec.

Știa că Kaneko se va ține de promisiunea de a-i scrie și de-ai povesti despre copilă. Dar era și pe deplin conștient că n-o va mai îmbrățișa niciodată.

Doi

Gândul la Mio se înrădăcina în Aoi cu o viteză nemaiauzită.

Îl asemuia cu creșterea vertiginoasă a azaleei în luna mai sau cu înflorirea cireșului între martie și aprilie: o pregătire

îndelungată, atât de lentă la început, încât părea extenuantă. Pentru ca apoi să se întâmple, să explodeze. Și el se întreba dacă nu cumva, în realitate, planta aceea fusese mereu acolo, ascunsă în spatele unei tufe de hortensie. Cum altfel să-și explice rapiditatea, încăpățănarea într-ale creșterii?

Aoi știa că mai devreme sau mai târziu va trebui să înfrunte acea conversație, să-i povestească lui Mio motivul pentru care se cunoscuseră. Să îi explice că întâmplarea n-avea nimic a face și, chiar și dacă avea, era o poveste petrecută *înainte*, ceva pentru care ei nu purtau nici o vină. Era o poveste despre tați, da, despre tați și mame, care hotărâseră pentru Mio și inclusiv pentru el.

Trebuia. Și totuși, cu cât înainta gândul la ea, cu atât mai tare creștea în Aoi frica de a greși.

Mio se va simți înșelată, îl va dosi în sertarul întâmplărilor greșite din viața ei. Și Aoi se imagina deja în fața porții casei ei, zdrelindu-și încheietura degetelor de la atâta ciocănit.

În noaptea aceea îi vorbi îndelung. Voia ca Mio să simtă cât era de dornic să se deschidă față de ea, voia să presimtă puterea care decurge din a-i cunoaște fragilitățile celui alt. Era singura cale posibilă pentru a-i explica – când își va găsi curajul – de ce în ziua aceea venise s-o caute la Pigment.

Mai cu seamă, trebuia să-și facă iertat avantajul trecut sub tăcere în timpul acelor săptămâni: el știa totul, ea, nimic.

— Dormi? Trebuie să-ți vorbesc...

— Despre ce?

— Îți povestesc despre tata, vrei?

Erau în pat, ea privea colțul de cer care se zărea de la fereastră. În ochii ei, întinderea aceea de negru se preschimba de la un minut la altul, înaintând și

desfăcându-se în zeci de nuanțe de negru diferite, laolaltă cu lumina lunii și a felinarelor, cea venind de la *kōban* și de la spitale.

— Sigur, spune-mi de el, șopti Mio, trăgându-și vocea, spune-mi ceva frumos ce te-a învățat el. Sunt convinsă că tații rămân prin învățăturile pe care ni le dau, cel puțin așa a fost pentru mine.

El se gândi o clipă:

— Cred că lucrul cel mai de preț pe care mi l-a predat tata e să nu mă tem de moarte.

— Oh, Doamne, exclamă Mio, ridicându-se în șezut. Se poate învăța așa ceva?

— Spunea că moartea este ca o plantă înrădăcinată în fiecare dintre noi. Că ne naștem cu sămânța asta deja înăuntrul nostru și ea prinde rădăcini, încolțește, crește încet, încet, pe măsură ce creștem și noi, murmură Aoi.

Prin geamurile deschise pătrundea mirosul acela cu totul aparte pe care-l emană noaptea, somnul aparent al grădinii. Maci, crini, parfumul atât de dulce și caduc al bobocilor.

— Repeta că moartea era ceva prețios, că există o limită firească a existenței și gândul că în fiecare zi facem încă un mic pas spre acea graniță ne folosește ca să trăim mai bine.

Mio își sprijini capul de pernă și închise ochii, permițându-i acelei idei să-i traverseze trupul. Un fior se cățăra de-a lungul picioarelor, alunecă dincolo de curba genunchiului, zăbovi o clipă deasupra sexului, urcă mai departe pe pântec și, în cele din urmă, se cuibări în palma mâinii drepte. Deschise din nou ochii, pluti în întunecimea patului: căută pieptul lui Aoi, atentă să nu-i alunece din palmă fiorul acela. În cele din urmă, distanțele odată bine socotite, își apăsă palma pe locul din dreptul inimii lui.

O simțea? Acum o simțea? Simțea frica ei toată?

— După un doliu, viața se învață de la capăt, continua el.

Pentru unii era un nou început, pentru mulți alții, o tentativă disperată de a compensa. Zi după zi, învățai să-ți fie din nou foame, îți îngăduiai de la capăt setea, și chiar dorința sexuală. Însă era nevoie de timp, ca atunci când te obișnuiești că poți duce o viață bună chiar și fără un picior sau un plămân. Nu vor crește la loc, dar vei deprinde lecția *de a trăi în lipsa*, care în definitiv însemna tot ce era nevoie să știi despre un doliu. Să înveți să *trăiești în lipsa*. Inclusiv să crești însemna să *mergi mai departe fără*, și în fiecare an, la fiecare cotitură, trebuia să lași în urma ta ceva.

Iată ce anume îl învățase tatăl lui. Iată ce anume înțelesese Aoi în bucata de drum străbătută în lipsa lui. Oamenii ieșeau din timp, o făceau în fiecare zi, în felul neregulat, dar continuu al lucrurilor care-i aparțin naturii. Și prin meseria pe care o practica, Aoi era convins că atinge direct viața, nu doar că participă la ea, ci că-și afundă mâinile înăuntrul ei.

— Vezi cât de puternică este viața tocmai în capacitatea de a supraviețui dispariției părinților, îi spuse. Ei au fost cei care te-au adus pe lume și, astfel făcând, ți-au asigurat existența chiar și după dispariția lor.

Lumea își putea permite să îi dea uitării, însă copiii vor păstra în memoria proprie umbra lungă a strămoșilor.

Mio nu scotea nici un cuvânt. Era la un pas de somn: se pregătea să alunece în culoarea ei preferată, acel albastru care-i amintea de copilărie și de misterul de la șase ani. Voia să rămână trează însă, fiindcă îi părea că Aoi vorbește tocmai despre ea, că o conducea într-un loc unde știa că i-ar fi făcut bine să poposească.

— Odată, am citit o frază: „Ceea ce încă nu știu mă (re)ține.” O spunea un poet, nu-mi amintesc numele. Uneori am impresia că mori abia atunci când nu mai sălășluiește în tine dorința, când îți lipsește curiozitatea să știi ce se va mai întâmpla după.

— Vrei să spui că mori din plictiseală? întrebă Mio.

— Nu tocmai, dar pe aproape.

Cu spatele la grădină, Aoi îi povesti despre o femeie care, cu ani în urmă, stabilise o întâlnire la firmă: voia să se informeze despre cum să-și lichideze trupul după ce o să moară. Folosise întocmai aceste cuvinte: „Să-mi lichidez trupul.” În dimineața aceea îi pusese diagnosticul de cancer osos.

Când el îi deschisese pe masă catalogul cu serviciile funerare pentru a-i arăta obiectele, procesul și costurile, femeia făcuse un gest de țăfnă.

— Nu sunt la restaurant, spusese drept răspuns, n-am cerut meniul.

Aoi făcuse o plecăciune scurtă, cerându-i scuze.

— Uitați ce e, de înmormântare nu-mi pasă câtuși de puțin. Îmi mai rămân doar trei luni. Arătați-mi metoda cea mai puțin costisitoare, cea mai rapidă. Ceva fără atâtea zorzoane.

Părea furioasă pe viața care îi mai rămânea în față, agățată de trupul ei precum o pungă care, într-o zi cu vânt, se proptește în creanga unui copac.

După nici măcar douăzeci de minute, femeia plecase ținând în mână o foaie pe care Aoi notase cu precizie costurile, modalitatea de rezervare a serviciului de ridicare a trupului neînsuflețit, transportul direct de la spital la crematoriu.

În zilele următoare, așa cum i se întâmpla adesea cu cineva care apela la el pentru o înmormântare, Aoi începu să o întâlnească pe femeia cu pricina pe stradă. O recunoștea după chipul ei mereu întunecat, nefericit. Până când, într-o dimineață, a intrat la Maruyama – cafeneaua aflată pe Wakamiya-ōji și unde obișnuia să meargă împreună cu sora lui, Sayaka – și o surprinsese prinsă într-o conversație

foarte animată: vorbea cu un bărbat care trebuie să fi avut aproape aceeași vârstă ca și ea. Îl mirase imaginea cu totul diferită a femeii atunci când zâmbea. O lună mai târziu, o întâlni din nou întâmplător: privirile abia dacă li se intersectară. Mergea alături de bărbatul de la cafenea, care ținea de lesă un Jack Russell – a nu știu câta prelungire a existenței lor. Aoi își amintea că observase rujul de pe buzele femeii. Cine știe, se întrebă, dacă ea îi spusese partenerului său despre diagnosticul definitiv.

Iubirea însă nu crede în moarte. Se simte mai puternică.

„Îmi mai rămân trei luni”, îi spusese lui Aoi. Însă abia un an și jumătate mai târziu s-a întâmplat să-i fie încredințată efectiv luarea în primire a trupului ei neînsuflețit. Contrar a ceea ce presupusese, femeia nu murise pe un pat de spital, ci acasă. Aoi și sora lui depuseseră un efort vizibil ca să-i îndepărteze toate firele de păr, de la Jack Russell. Erau peste tot, împletite cu propriul păr, care se rărise în urma tratamentului, avea până și-n urechi, ba chiar îi găsiseră unul și în gene.

Slujba fusese intimă și blândă. Bărbatul care trăia cu ea se îngrijise de fiecare lucru: fotografiile, hainele pe care să le îmbrace, un trandafir din grădina lor, bețișoarele pe care le lua cu ea peste tot, fiind mofturoasă, dulciurile preferate, de așezat în sicriu.

Aoi aflate astfel că femeii îi plăcea jazzul, că într-o vreme administrase un snack bar, că nu se căsătorise niciodată, nici nu avusese copii; își petrecuse tinerețea îngrijindu-și mama bolnavă. Neîncrederea în viață îi trecuse abia în ultima vreme, când, contrar oricărei așteptări, se îndrăgostise. Bucuria acelui sentiment care sosea atât târziu o întremase: voia să vadă cum avea să se termine, Aoi era convins de asta.

— Ceea ce încă nu știu mă (re)ține, repetă Aoi. O privi pe Mio: Înțelegi ce vreau să spun?

Da, cred că da, reuși să-i șoptească la timp, chiar înainte să alunece în albastrul ei preferat. Albastrul *nando-iro* 納戸色.

Nando-iro 納戸色, *albastrul-ascunziș, în felul cum Mio li l-a explicat Almei și lui Rui trei zile mai târziu*

Denumirea vine de la cuvântul „debara, cămară”.

Vă veți întreba cum ar putea să arate această culoare. Și totuși, fetițelor, uneori culorile cele mai sugestive își au originea tocmai în aceste asocieri misterioase.

Această culoare este catalogată printre nuanțele de albastru: amestecă în ea griul, un cobalt și un strop de verde.

Sunt numeroase ipoteze despre originea numelui.

Imaginați-vă partea din spate a unui dulap din casă, seara. Poate, se spune, *nando-iro* era culoarea întunecimii care se întrevedea într-o debara sau un dulap. Sau poate că era nuanța perdelei care se folosea pe post de ușă la șifonierele de odinioară, un soi de cortină. Poate, în schimb, numele provine de la nuanța uniformei pe care o purta responsabilul cu garderoba din Castelul Edo.

Deci, fetițelor, care dintre ipoteze vă place mai mult?

Subiectul care ne inspiră frica cea mai mare este și cel despre care vorbim cel mai mult.

Mio îndepărta moartea. O înnebunea gândul că o istorie este judecată pornind doar de la sfârșit. I se părea o jignire. După ce întreaga viață depuneai toate eforturile pentru ca mintea – cizelată odată cu școala, bunele maniere, călătoriile, întreținerea inimii – să aibă parte de ce e mai bun, iată că în cele din urmă trupul i-o lua înainte.

Îi era groază de înmormântări. Este nedrept, se gândea, ca persoanele să fie amintite astfel, toate tulburate de fragmentul microscopic al propriului sfârșit. Și acum, după

ce ani la rând își ținuse frica la distanță, iată cum aceasta își făcea din nou apariția arogantă prin intermediul lui Aoi.

A doua zi dimineța după povestirile despre tatăl lui, Mio se trezi când Aoi era deja la muncă, ocupat cu o consultanță mai delicată. Ea își luase câteva zile libere: voia s-o facă pe turista între Kamakura și Zushi, să ajungă chiar până la peninsula Miura și înspre orașelul Hayama, despre care Aoi spunea că e splendid. O să doarmă acasă la el, care i se va alătura imediat ce munca i-o va permite.

O aștepta mai târziu la firmă, îi scrisese: își amintea drumul?

Când Mio sosi, poarta cea mare de la intrare era deschisă, părea că înăuntru nu era nimeni. Nu sună, intră fără să facă zgomot.

Din holul cufundat în semiîntuneric al firmei de pompe funebre, zări o fâșie de lumină, care venea de la o ușă întredeschisă. Se apropie și prin crăpătura ușii întrezări o femeie tânără, cu părul pieptănat pe spate și privirea complet ațintită asupra mâinilor. Acoperea cu pudră fața unui cadavru, strângea în mână un soi de paletă precum cele de pictură. Atingerea îi era foarte delicată, iar Mio se pierdu la vederea acelor prafuri, uleiuri, acel kit special cu ajutorul căruia tânăra așeza din nou la locul lor trăsăturile vieții.

Nu și-ar fi putut aminti niciodată dacă trupul era cel al unui bărbat sau al unei femei: tânăra îi atrăgea toată atenția, vădea o precizie aproape senzuală. Emană un gri foarte profund, stropit cu minuscule puncte de lumină. Părea să țină strâns înăuntru o anumită tristețe și să nu facă nimic pentru a o îndepărta.

Cu excepția lor, încăperea era pustie, însă Mio avea senzația că putea percepe prezența rudelor celui defunct. Presimțea răsuflarea reținută, nerăbdarea, un suspin încet,

scârțâitul neliniștit al scaunelor. Erau încă acasă, sau poate în sala de așteptare, și totuși gândul lor se găsea deja acolo.

Mio văzu cum tânăra îndreaptă urmele lăsate de răni, acoperă vânătăile produse de perfuzii și injecții, cum netezește toate leziunile provocate cel mai probabil la spital, în încercarea disperată de a menține trupul în viață. Apoi, pentru a evita ca secrețiile trupului să iasă, să se scurgă pe catafalc și să păteze haina albă și prosoapele, tânăra introduse mici bucăți de bumbac în nări, în gură, printre dinți. Folosi o pereche de pensete, mâna dreaptă i se mișca atotștiutoare, în timp ce stânga îi servea drept scut, ca pentru a ascunde gesturile cele mai concrete de privirea celor apropiați.

Nu se afla nimeni în fața ei. Și totuși erau toți.

În acel moment s-a întâmplat ca fata să-și ridice ochii și s-o vadă. Privirea i-a devenit rigidă într-o clipă. Fără să spună o vorbă, făcu o mică plecăciune spre publicul absent, străbătu cei patru metri care o separau de ușă și o închise.

Mio rămase împietrită. Nemișcată, în mijlocul holului înghițit la loc de întuneric, auzi pașii care se întorceau la trupul neînsuflețit, trupul tinerei afundându-se în scaun, mâinile reluându-și activitatea.

La scurtă vreme după aceea, când Aoi o ajunse din urmă pe hol, o apucă de încheietura mâinii și o trase cu delicatețe spre biroul lui, Mio spuse numai: „M-am rătăcit.” Era tulburată, se rușina.

Cu glasul pierit, îi povesti ce anume se întâmplase. Încercă să fie iute.

— Era sora mea, ea se ocupă să machieze defunctul. Îți pomenisem asta, cred, răspunse Aoi.

— Trebuie că i-am părut lipsită de pudoare, cred că s-a supărat. Îmi pare rău.

— Nu-ți face griji, poate că era doar jenată, o asigură el. E o fire mai tăcută. Orișicum, se simți ușurat la gândul că

Sayaka nu avusese timpul necesar pentru a zăbovi prea mult cu privirea pe chipul lui Mio.

— Îmi pare rău, repetă ea. Mi se pare că am încălcat un lucru sacru.

— Nu ai încălcat nimic, însă adevărul e că scena la care ai asistat reprezintă unul dintre momentele cele mai sacre din munca noastră. Sora mea îl numește trecerea către nemurire, zâmbi Aoi. Sunt ultimele ore de moarte, dacă se poate spune așa.

Mio își încruntă sprâncenele.

— Vino, spuse el, să ieșim.

O conduse afară, într-o curte interioară mică. În mijlocul ei, o alee ca o fâșie îngustă de piatră ducea la un altar de lemn deschis la culoare, un sanctuar în miniatură. Statui micițe înfățișând vulpi populau laturile aceluia spațiu.

— La liceu, eu și Sayaka am avut același profesor. Preda literatura japoneză, dar în tinerețe se specializase în textele vedice, scripturile sacre ale hindușilor. L-am reîntâlnit foarte mulți ani mai târziu, când el ieșise deja la pensie, iar eu începusem să lucrez de puțină vreme. Îi murise soția, iar el se pregătea de înmormântare alături de copiii lui și de o mare de nepoți. Chiar și cu acea ocazie, în timp ce purtam trupul neînsuflețit înăuntru, iată că profesorul nostru aduse din nou vorba de Vede... Era într-adevăr fixat pe-o idee, râse Aoi. Când i-am exprimat condoleanțele noastre, el ne-a răspuns că nu era motiv de îndurerare: moartea conține înăuntru ei nemurirea, ne-a spus, și nemurirea se întemeiază pe moarte. Din păcate, nu-mi amintesc toată cuvântarea pe care ne-a ținut-o în ziua aceea.

Mio nu avu vreme să-i răspundă, că o voce dinăuntru îl chemă înapoi pe Aoi.

— Trebuie să mă întorc la muncă, scuză-mă. Unde te vei duce în dimineața asta?

— Aș vrea să mă plimb prin Zushi. Poate chiar să vizitez sanctuarul din Hayama.

Aoi nu spuse nimic, dar o fixă cu privirea preț de-o clipă lungă.

Puțin mai târziu, Mio se găsea din nou pe străzile orașului.

În timp ce Aoi era ocupat cu o înmormântare, telefonul i se umplea de mesaje dense primite pe Line, în care Mio își revărsa bucuria locurilor pe care le vedea, fotografiile pe care le făcea, culorile care i se lipeau de retina memoriei și a căror istorie, folosire sau compoziție i-o explica și lui.

Atunci, el căuta să se tragă deoparte preț de câteva minute, își sprijinea spatele de vreun perete, ca și cum s-ar fi distanțat puțin de lume, și citea despre albastrul-păun care exista încă de la 1598, dar care a fost astfel botezat abia trei sute de ani mai târziu, despre polemica vehementă privind folosirea exclusivă a negrului cel mai negru din lume (*vantablack*, sau *vertically aligned nano-tube arrays*), sau despre galbenul-păpădie (*tanpopo-iro* 蒲公英色), o floare ignorată vreme îndelungată în Japonia, care, tocmai din acest motiv, avea să primească un nume numai datorită limbii engleze.

Aoi zâmbea în fața acelei acumulări de lucruri pe care nu le știa, trimițându-i drept răspuns comentarii scurte, care ei i se păsură mereu pătrunzătoare. În mod surprinzător, își spuse, cuvântările ei despre culori nu îl plictiseau deloc.

Acum Mio se îndrepta spre tunelul care urma s-o poarte spre Zushi și de acolo, cu autobuzul, de-a lungul urcușului sinuos care ducea la sanctuarul din Morito-jinja.

Timp de-o jumătate de oră, luă loc pe treptele de piatră ca să contemple impunătoarea *torii* stacojie, înfiptă în mare, nemișcată, la capătul unei cărări foarte lungi, cufundate în apă.

Nu știa că și altcineva, ani la rând, se așezase pe aceeași piatră.

Și că de fiecare dată se gândise la ea.

Fragmentul din Vede, pe care profesorul l-a citat la înmormântarea soției lui

Moartea le-a vorbit Zeilor: „Dacă astfel stau lucrurile, cu siguranță toți oamenii vor deveni nemuritori. Care va fi atunci destinul meu?” Și Zeli i-au răspuns: „De acum înainte, nimeni nu va deveni nemuritor după trupul său. După ce vei fi luat în primire trupul ca parte ce ți se cuvine, numai atunci oricine e pe cale să devină nemuritor, prin operele înfăptuite sau înțelepciune, va și deveni. Adică după ce își va fi lepădat trupul.”

SB X, 4, 3, 9

După-amiaza, i se alătură și Aoi, și împreună merseă să mănânce la Ikeda-san.

Se consumară lucruri practice, lucruri lejere. O mare de galben și de azuriu.

Se angajară în conversații banale, despre prognoza vremii, despre Aoi care vădea o anumită obsesie în a o verifica, iar mai apoi despre numărul de turiști întâlniți de-a lungul străduței Komachi-dōri, despre specialitățile culinare de sezon și despre ce magazin avea să ia locul vechiului Lawson în curba din care pornește urcușul spre templul Kenchō-ji. În fiecare *konbini* sau magazin de *dagashi* în care intrau, Aoi arunca o privire la rafturile cu dulciuri ca să evalueze ofertele de acadele Chupa Chups, mereu în căutare de noi arome. Prietenii, spuse el, îi aduceau adesea câte unul cu arome neobișnuite drept suvenir din călătorii: cu gust de cartof, miere caramelizată, fructul pasiunii.

Însă după hohotele de râs – ca atunci când, apucând-o deodată pe o străduță din centru, acolo unde erai convins că un zid o să-ți blocheze calea, descoperi, în schimb, că

pavajul continuă –, iată că și între ei se iviră subiecte de discuție mai adânci. Erau conversații capabile să-i răsucescă într-o asemenea măsură, încât dorința de a se săruta și de a-și sorbi unul altuia cuvintele de pe buze deveni dureroasă. Rămaseră însă nemișcați, așezați la masă, privindu-se nu mai mult de-o clipă în plus.

Până când, după o porție de tempura de sepie și una de creveți prăjiți, ieși la iveală teoria liniilor a lui Mio. Își așază bețișoarele unul lângă altul, sprijinindu-le pe marginea castronului gol acum:

— Eu așa îi văd, ca două linii.

— Ce anume?

— Oamenii în iubire.

Mai exact, erau două linii care porneau de pe versanți diferiți ai lumii. Se întâmpla, continuă Mio, ca într-un anumit punct – la jumătate, în mare parte – acele două linii să se întâlnească și să continue una lângă alta, chiar atingându-se în unele puncte. Mai mult decât rar – ba era chiar o excepție – se întâmpla o coliziune sau o suprapunere. Astfel, acele linii, pornite din direcții opuse ale universului, nu doar că se întâlneau la mijloc, dar acționau una asupra celeilalte. Se îndeseau, căpătau soliditate. Era ca un proces de altoire.

Mio își deschise carnetul cu coperte de stofă și se apucă să deseneze o serie de linii drepte. Aoi o privea: bretonul îi cădea pe față, îi mângâia în treacăt genele. Apoi întoarse carnețelul spre el:

— Uite, vezi?

Aoi zâmbi:

— Și cine ajunge primul?

— Cine ajunge unde?

— Spui că oamenii sunt asemenea unor linii care se întâlnesc într-un punct anume și că iubirea este întocmai

acel punct. Și că apoi se depășesc, văzându-și mai departe de drum.

— Da.

— Ei bine, mă întrebam care ajunge primul.

— Cine ajunge primul... La punctul de întâlnire, vrei să spui?

El dădu din cap.

— Nu știu. Să sosească amândoi în același moment este complicat, așa îmi pare.

— Atunci, întotdeauna este unul care iubește mai mult decât celălalt, observă Aoi.

— Îmi pare că e ceva ce trebuie să accepți într-o relație, nu crezi? Mio se arăta dezinvoltă pronunțând acele cuvinte. Era mereu cuprinsă de uimire să se audă spunând lucrurile cele mai corecte pentru ca apoi să se dezică de ele imediat ce o cuprindea neliniștea.

Instinctiv, se gândi că ar fi vrut să fie ea cea care iubește mai puțin, s-ar fi simțit astfel mai liniștită. Imediat după, se întrebă dacă nu cumva tocmai acea nesiguranță – să iubești mai mult decât ești iubit – însemna garanția cea mai solidă a iubirii.

Da, așa trebuie să stea lucrurile. Iubirea sălășluiește în intenție. În practica ei neîncetată, fără să stai să te uiți în ce punct ai ajuns, în ce punct se găsește celălalt.

Dincolo de pereți, pe străzile din Kamakura, se răspândea muzica de la cinci seara. Se anunța astfel lăsarea umbrelor, întoarcerea copiilor acasă.

— Mergem?

În timp ce Aoi plătea, oprindu-se ca de obicei să schimbe câteva cuvinte cu Ikeda-san, Mio întorcea pe toate fețele gândul că în oricare dintre fazele sale iubirea asumă înfățișări complet diferite, că *iubirea de acum* nu este *iubirea de după*. Cine îi spusese fraza aceea? Poate o prietenă de la

școală, poate vreun băiat cu care se sărutase. Poate că o citise într-un roman *manga*.

Ceva mai târziu, în timp ce străbăteau pe jos drumul lung care separă Kamakura de Ōfuna, cumpărară dintr-un *shōtengai* pește și legume, piersici mari cât palma și o prăjitură cu brânză dulce care-i atrăsese toată atenția lui Mio. Aoi spuse că în seara aceea voia să gătească pentru ea, ca să sărbătorească zilele libere pe care și le îngăduise pentru ei doi. Pe drumul de întoarcere, în tren, se lipiră obosiți de speteaza scaunelor.

Din dimineața aceea nu se atinseseră nici măcar o singură dată, dacă nu puneau la socoteală momentul în care Aoi o trăsese spre biroul lui, când Mio o spionase din hol pe Sayaka, în timp ce aceasta pregătea acel trup neînsuflețit. Și totuși, aerul care aluneca printre ei doi în blocuri compacte părea mai dens, impregnat de dorința trupurilor.

Până și aerul dintre noi, avea să scrie ceva mai târziu Mio în carnetul ei, *își are propria culoare*. Iar culoarea aceea îi atingea în treacăt pielea, putea să o perceapă limpede. Era ca și cum trupurile celor doi îndrăgostiți suferiseră un soi de expansiune și crescuseră, atingând un volum invizibil în ochii celorlalți.

Coborâră din tren când cerul tot era o pată albăstruie.

Turiștii ocupau în întregime peronul de pe latura opusă, unde trenurile se încărcau cu sute de persoane, ducându-le spre Tōkyō și Yokohama.

Își făcură drum prin mulțime, înaintând în direcția opusă față de fluxul dens de turiști.

Ieșind din gară, se îndreptară cu pași lenți spre casa lui Aoi. Se lăsa înserarea, clădirile înfășurau străzile în umbre tot mai lungi, parcurile revărsau valuri de copii și redeveneau spații nelocuite. Ce culoarea purta acel

moment? se întrebă Mio. Întregul peisaj îi apăru de un alb-bezea, îmbibat în acea nuanță specială pe care ea le-o atribuia lucrurilor golite de sens în clipa aparte în care se îmbogățesc cu o semnificație proprie.

Înveșmântată în tăciuni aprinși, cuprinsă ca de văpaie, Mio traversa noaptea împreună cu Aoi.

Mirosul mării îi ajungea din urmă în valuri. Aoi întinse mâna și atinse în treacăt spatele lui Mio. Ardea și ea, ardeau amândoi.

Cufundați în labirintul de străduțe care ducea acasă, a fost un moment în care ea a simțit cum o copleșește frica fără nume că lui i s-ar putea întâmpla ceva.

Frica a împietrit-o, amuțind-o.

Încetează să mai fumezi chiar și acea singură țigară!

Traversează doar pe verde, privește cu atenție la dreapta și la stânga!

Nu muri, Aoi! Nu muri, pentru numele cerului!

Se gândi cu atâta intensitate la el, încât Aoi se opri din mers.

Chipul lui Mio era încruntat, ea însăși se simțea incapabilă să-și explice propria frică.

— Te simți bine? o întrebă.

— Da, așa cred.

— De la bere? Ți se învârte capul?

— Poate...

Voința ei, se gândea Mio, numai voința ei de a-l salva pe Aoi avea să-l protejeze cu adevărat. Oamenii se gândeau mereu prea puțin la propria lor persoană, era atât de epuizant să-i ții în viață.

Era atât de tulburată, că simți nevoia urgentă să-i povestească ceva, orice.

— Vezi cicatricea asta? și se aplecă spre piciorul stâng.

— Cum ți-ai făcut-o?

Atunci Mio îi povesti de întâmplarea aceea când, copil fiind și încercând să prindă un fluture, căzuse în canalul de scurgere din spatele casei. Cel care o scosese afară din apă nu fusese vreun adult, nici una dintre femeile de pe margine, care se puseseră pe urlat, ținându-și copiii mici în brațe. Fusese, în schimb, idiotul cartierului, băiatul care-și schimonosea fața în fel și chip și care adesea era cuprins de spasme pe neașteptate, cel față de care Mio încerca o repulsie și o groază nemaiauzite, cu pântecul lui umflat, privirea fără expresie, bluza prea mulată, care îi lăsa mereu descoperite o fâșie de burtă și buricul răsucit. Nu se despărțea niciodată de o pălărioară de care-și prindea, în fiecare zi, zeci de flori și frunze strânse de pe drum.

Și deodată, lovitura de scenă: ea care, udă learcă și îngrozită de spaimă, i se agăța cu putere de grumazul masiv ca de animal, el care, cu gesturi precise, fără nici măcar o mișcare făcută în gol, o așeza în brațele cuiva de care Mio nu-și mai aducea aminte.

La spital i-au identificat contuzii pe picioare, brațul de pus în ghips, zgârieturi și tăieturi de tratat cam peste tot. După două săptămâni petrecute în casă, i s-a permis să iasă afară, iar din acel moment încolo, fetița și-a reluat viața dintotdeauna.

Prin cartier a continuat să întâlnească aceeași privire a băiatului, aceeași expresie ancestrală de animal care așteaptă. Rămăsese la fel ca întotdeauna, rătăcind cu privirile spre un punct care trecea dincolo de ea, care trecea dincolo de oricine.

— I-ai mai vorbit?

— Nu, niciodată. Și totuși, de la acea întâmplare, ceva s-a schimbat.

— Adică?

— Când drumurile ni se încrucișau, el privea întotdeauna în altă parte, cu excepția unui singur moment. Un sigur

moment în care își pleca abia sesizabil ochii. Iar eu rămâneam foarte concentrată, așteptam...

Ca o masă pe care o pregătești pentru un oaspete care s-ar putea opri să mănânce, dar despre a cărui sosire nu ai nici o certitudine – alegi farfuriile din cel mai bun serviciu, alegi florile cele mai parfumate de pe terasă –, fetița care era Mio pe atunci își pregătea zâmbetul.

— Și în acel moment, care nu trebuie să fi durat mai mult de o secundă, băiatul mă vedea. Părea că-mi zâmbește la rândul lui, șopti ea. E frumos să te înșeli în privința oamenilor, să-ți schimbi părerea.

Aoi încuviință din cap, dar nu scoase nici un cuvânt. Înțelese că amintirea aceea era un secret.

Era convins că Mio nu i-o mai împărtășise niciodată nimănui altcuiva și se întrebă dacă nu cumva venise clipa să-i spună că, da, era cu adevărat frumos să înțelegi că ai greșit, să-ți acorzi șansa de a îndrepta o greșală.

Ei bine, se gândi făcându-și curaj, în scurtă vreme avea să-i vorbească despre sine și despre tați. Nu în general, ci despre tatăl lui Mio: bărbatul acela pe care el, Aoi, îl avusese în apropiere ani la rând. Doar că pe atunci nu știa că el era tatăl ei.

Numărul de linii pe care Mio le-a trasat în carnet ca să-i explice lui Aoi teoria ei despre linii

Doisprezece.

Cu o seară mai înainte, Aoi încercase să-i împărtășească gândul acela care devenea tot mai de neoprit înăuntrul lui: fusese acea conversație despre cum ceea ce încă nu știm ne ține în viață, însă în cele din urmă Mio adormise și apoi, la scurtă vreme, la fel și el.

Ziua următoare, Aoi se trezise devreme. Nu îndrăznise să-i tulbure somnul. În orice caz, se gândise că dimineața nu e momentul cel mai potrivit ca să-i spună ceea ce trebuia să-i

spună. Asemeni unui pasaj de trecere secret, care devine accesibil doar la niște ore anume și sub vraja anumitor cuvinte, își spusese că era necesar să găsească momentul cel mai bun.

Se gândise că i-ar servi mai bine întunericul.

Întorși acasă după amiaza petrecută la plimbare, Aoi pregăti un *donburi* cu legume locale și peștișori argintii, specifici golfului din Kanagawa. Mio își răsfoia absorbită carnetul, plin de persoane întâlnite din întâmplare și de culori unice pe care le identificase în fiecare-n parte.

— Și eu, deci? Eu ce culoare am în ochii tăi? o întrebă amuzat Aoi.

— Încă nu știu, îi răspunse sincer. Și-mi place așa.

Mâncară în liniște, fără foame, pândind momentul în care distanța o să se fărâmițeze cu totul.

S-a întâmplat în timp ce spălau vasele, pe când Mio le clătea, iar Aoi le ștergea, dându-și lucrurile din mână-n mână, ca trupurile lor să se apropie. Și iată măsura în care eul se poate despica în sute de lamele, ca în aurul tablourilor lui Klimt, creând spațiu pentru noi și pentru acel galben auriu, *yamabuki-iro* 山吹色, care în gândurile lui Mio era sinonim cu luxul și pasiunea.

Au făcut dragoste din nou și îndelung.

Mio a observat încă o dată avântul neașteptat al lui Aoi, care în timpul zilei își măsura vorbele și pașii cu zgârcenie, iar noaptea devenea un cu totul alt om. Nu se sătura parcă niciodată de trupul ei. Părea că i-l primește ca pe un ansamblu de părți, o alipire având la origine o dezintegrare îndepărtată și pe care el, tocmai el, avea sarcina să-l recompună încet, cu acea dorință extrem de concentrată care, pe alocuri, aproape că o jena. Era ca și cum și-ar fi propus să studieze puful fin care acoperea picioarele lui Mio, scobitura subrațului, harta venelor mai proeminente, linia osoasă a șirei spinării, pliurile ondulate ale sexului. Și îi

plăcea ca fiecare părticică să o exploreze câte puțin pe rând, să o cunoască așa cum face un nou-născut: cu gura, cu nasul, mânuind-o îndelung.

Lui Mio îi lăsa impresia unui bărbat care intra și ieșea din sex ca atunci când, într-o sală de cinema, te adâncești într-un film și uneori, în timpul proiecției, privești în jur ca să-ți amintești unde ești și ce anume faci.

Dar, mai presus de toate, rămânea cu senzația continuă că Aoi îi măsura temperatura asemeni unui șarpe, căutând în trupul ei căldura.

Trecute două ore, se regăsiră într-o lume redusă la nivelul elementar al cuvântului.

Ușa camerei era întredeschisă, lumina stinsă. Televizorul, uitat aprins în bucătărie, lumina o fâșie îngustă de pardoseală la intrare.

Aoi se îmbracă la loc, desfăcu o acadea Chupa Chups, începu să sugă din ea. Apoi apucă o lanternă și se duse în grădină ca să verifice trandafirii. Strângea în mână foarfeca mare de grădinărit, căutând vlăstari și, în același timp, explorându-și propria bucurie printre plante. Îi era teamă, dar se simțea mai cu seamă împlinit, atins de acel fel de fericire conținând sâmburele unor mari promisiuni.

Mio își făcu un duș, se întoarse în bucătărie și-și scoase din congelator înghețata de vanilie pe care o cumpărase de la *konbini*. Voia să aibă în gură ceva ce să nu se consume imediat, ceva care s-o facă să stea potolită. Avea nevoie să se gândească la lucrul acela uriaș care se petrecea înăuntrul și în afara ei.

Luă loc pe verandă și rămase așa, privind silueta întunecată a lui Aoi, lumina prea puternică a lanternei care lovea pe rând plantele. A continuat să-l caute cu privirea, cu acea greutate pe care o încerci când, cuprins de dorință, ești năpădit de un soi de orbire față de obiectul iubirii tale, care-

ți apare tot mai îndepărtat de tine, în timp ce tu l-ai vrea deja la pieptul tău. Până când el intră înapoi, se spală pe mâini, se cuibări lângă ea. Cu palma, sprijini capul lui Mio pe umărul lui și îi dădu un sărut pe părul despletit, în timp ce ea continua să ducă lingurița la gură, absorbită în gânduri.

Rămaseră astfel pentru un timp ce părea infinit.

— Mă duc să arunc un ochi pe prognoza vremii, spuse la un moment dat Aoi, ridicându-se ca să se îndrepte spre bucătărie.

— Deci te interesează de-adevăratelea, îl tachină Mio.

— Vreau să aflu dacă mâine, înainte să te întorci la Tōkyō, reușesc să te duc la mare.

Își trase pe el bluza cu mâneci lungi și se grăbi spre ușă, în timp ce se auzea deja coloana sonoră a telejurnalului de la miezul nopții.

Mio se gândi iar la conversația despre linii, la invadarea spațiului de către cel care iubește mai mult. Se întoarse, iar lumina de la televizor pe care o întrezărea pe podea fu acoperită preț de o clipă de umbra lui Aoi. O cuprinse teama că inima ei înaintase cu mult mai mult decât a lui.

— Nu te-am auzit niciodată vorbind cu sora ta. Când sunteți numai voi doi, vorbiți mai mult? întrebă Mio.

Stăteau întinși pe pat, ea își ținea picioarele drepte în aer, întinzându-și pulpele.

— Sayaka nu e prea vorbăreață.

— Dintotdeauna?

— Se prea poate, nu-mi amintesc. Probabil că amândoi ne-am schimbat.

— Dacă aș fi avut o soră, cred că i-aș fi vorbit cât e ziua de lungă, de dimineață până seara, exclamă Mio și, imediat ce rosti acele cuvinte, se simți nespus de copilăroasă și deopotrivă fericită că le spusese.

Întinse picioarele pe pat, începea să resimtă oboseala adunată a zilei.

— După moartea tatălui nostru, când am hotărât să mă ocup de afacerea familiei, ea a fost cea care m-a ghidat, chiar și cu felul ei atât de zgârcit de a comunica.

Încă de mică, Sayaka arătase o slabă dorință de a împărtăși ceva. Rămânea tăcută luni la rând, apoi lega o prietenie și înăuntrul acelei relații înflorea de fiecare dată. O puteai vedea împărtășind neîntrerupt tot felul de cuvinte cu prietena ei de suflet. I se întâmpla de fiecare dată când schimba școala sau clasa: redevenea tăcută și se trăgea deoparte, cel puțin până când își găsea din nou un unic partener de vorbă – întotdeauna unul singur, pe rând –, capabil s-o facă să se simtă îndeajuns de inconștientă încât să se deschidă.

Persoana de care se simțea cea mai legată din întreaga familie era unchiul, fratele mai mare al mamei. Trăise cea mai mare parte a vieții sale la Tōkyō, pentru ca apoi, la scurtă vreme după nașterea lui Aoi, să se întoarcă cu totul pe neașteptate în Kanagawa și, de atunci, să trăiască în casa care le aparținuse bunicilor, unde mama lui Aoi mergea să-l viziteze uneori.

Unchiul apărea în toate fotografiile care înfățișau petrecerile de Anul Nou, sărbătorile cele mai importante și zilele de naștere din copilăria lor, dar, în mod curios, nici unul dintre ei doi nu păstra amintirea acelor momente, într-atât încât, făcându-se mari, Sayaka și Aoi se întrebaseră dacă nu cumva de vină o fi fost absența cadourilor, pe care de obicei el nu le făcea, cu excepția bicicletelor. Îi dăruise câte una fiecărui membru al familiei, schimbându-le cu altele de-a lungul timpului, în funcție de vârsta nepoților sau de trebuința pe care o avea fiecare dintre ei. Proiecta pinioanele, cât de lejeră să fie șaua, volumul coșului din față sau al scăunelelor. Chipul i se lumina mai ales atunci când

putea să îndeplinească o cerere specială: o mică șa de la o firmă străină, greu de procurat, suportul pentru placa de surf în perioada în care Aoi făcuse o fixație pentru valuri și se ducea să le încalece în fiecare dimineață înainte de cursurile de la facultate.

Crescând, unchiul devenise tot mai prezent în viețile lor: cu Aoi era întotdeauna afectuos, dar față de Sayaka părea să-l miște o curiozitate profundă.

Nu intervenea ca să-i vorbească, o observa cu răbdare, interesat să vadă ce se întâmplă cu trupul și mintea ei în continuă dezvoltare. Părea un entomolog în fața unui ou cu puțin înainte ca acesta să eclozeze: omida care își împinge corpul afară, și-l subțiază, se transformă în crisalidă și în mare grabă își întinde aripile înaintea ca acestea să se usuce. Până când se transformă în fluture.

Observa toate etapele din creșterea fetei cu mirarea omului de știință în fața unei mari descoperiri. Cu trecerea anilor, indică perspicace trăsăturile ei principale: inteligența întunecată, grija pentru detalii, acea retragere a ei la contactul cu oamenii, prudența ieșită din comun care, fără vreo distincție, o ținea la distanță de vulgaritate, de succes, de fericire.

— O înțelegea mai bine decât oricine altcineva, spuse Aoi. Sayaka a păstrat mereu o distanță de-un metru față de persoane, este în firea ei, dar unchiul se străduia să scurteze din lungimea asta. Spre deosebire de părinții mei, care lăsând-o în pace își dădeau și lor pace, ei doi erau de nedespărțit.

Mergea împreună cu ea ca să prindă crabi pe stâncile de pe țărmul din Zushi, și apoi să-i elibereze pe plajă numai ca să-i privească cum se întorc grăbiți în mare, se duceau pe bicicletă până la mica insulă Enoshima, unde ajungeau cu puțin înainte de apusul soarelui, și se cățarau până la templul Zeiței Benten pentru o rugăciune. Aproape fără să-

și adreseze un cuvânt, înfruntau un drum lung de ore bune ca să găsească acele *kiridōshi*, vechile puncte de acces în Kamakura, risipite prin munții de acolo, din împrejurimi, care, cândva, conduceau pelerinii în oraș.

Mio asculta poveștile lui Aoi, îi plăcea felul lui de a-și alege cuvintele: era capabil s-o facă să vadă lucrurile acelea cu ochii minții.

— Eram chiar un pic gelos, dar știam că Sayaka reușea să se deschidă în felul acela numai față de el. Comunica cu trupurile, stând unul lângă celălalt, în tăcere, și privind ceea ce se afla în fața lor. Lăsau să grăiască peisajele, experiențele pe care le trăiau împreună. Îmi dădusem de altfel seama că, în definitiv, nu prea aveam motiv să fiu gelos, că oamenii se aleg unii pe alții, chiar și înăuntrul aceleiași familii.

Mio încuviință. Gândul îi zbură imediat la tatăl ei, la momentele când o ridica apucând-o de subraț și o cufunda în *ofuro* lângă el. La cărțile ilustrate, la calmul lui și la acele puține convorbiri prin care răscumpăra ani de tăcere: *Mio, de-ai ști cât de frumoasă era mama ta când stătea atunci la coada din fața acelei cofetării din Ginza, destinul se simte, e ca un sfârșit în aer, o să vezi, o să-l simți și tu*. La iubirea aceea, pe care dintotdeauna o intuisese uriașă.

— Unchiul nu trecea niciodată pe la firma de pompe funebre, continuă Aoi. Cu Sayaka își dădea întâlnire direct la mare sau la gară, sau la ultimul semafor de pe bulevardul Wakamiya-ōji. El arăta o puternică neîncredere față de munca tatălui meu, aproape o aversiune.

Lui Mio nu-i fu deloc greu să înțeleagă asta.

— În familie, intuiserăm asta de ceva timp, dar cumva subiectul nu era adus în discuție. Tata repeta că ceea ce nu înțeleg până la capăt le provoacă oamenilor frică, și cred că-l includea și pe unchiul nostru în cuvintele acestea. Nu se aveau rău, se respectau, dar între ei era o slabă apropiere.

Și totuși, când tatăl lui Aoi murise, unchiul își închisese de pe o zi pe alta magazinul de biciclete și, în felul acela cu totul surprinzător în care se schimbă uneori lucrurile, începuse să lucreze alături de ei doi la firma de pompe funebre. Se făcuse cât de util putea, învățase de la capăt o altă meserie. Nu se plânsese niciodată, ascunzându-și pe cât posibil spaima pe care trebuie să o fi simțit cu siguranță.

— Un magazin de biciclete? întrebă Mio, ridicându-se în capul oaselor. Era tulburată de sentimentul că aceea era o conversație care începuse deja în altă parte, în timp ce ea era absentă.

— Da, unchiul meu avea un mic magazin de biciclete, răspunse Aoi, agitat deodată.

Iată, se gândi el, iată de unde trebuia să înceapă. De la unchiul deosebit care fusese pentru ei; de la cum fusese ca un al doilea tată pentru Sayaka, singurul prieten adult pe care ea și-l permisesse. De la capacitatea acelui bărbat manierat de a se lăsa contaminat de viață, de la aprobarea pe care o acorda de la bun început, pentru că, așa cum zicea întotdeauna, „un da nu vine niciodată singur, ci implică un altul, o întreagă înlanțuire de da-uri, până când viața se impune sub forma unei afirmații definitive”.

Da, numai *da* zicea unchiul. Singurul *nu* îl auzise pronunțând atunci când Aoi tot insista ca el să-i dea un semn de viață fiicei lui, să-i scrie ca să-i spună cât de mult se gândise la ea în toți anii aceia, cât de mult o iubise, chiar și așa, la distanță.

În definitiv, abia când aflase povestea lui intimă, Aoi își explicase curiozitatea întru totul feminină a unchiului pentru sora lui, legătura care trebuie să-i fi părut atât de asemănătoare cu cea dintre un tată și o fiică.

— Aoi, îl întrerupse Mio. Cum se numea unchiul tău? Care era numele lui?

Care era numele unchiului lui Aoi

Takenori Okada.

Trei

Anumite întrebări le pui când le cunoști deja răspunsul.

Uneori din joacă, alteori din plăcerea de a auzi repetată o poveste pe care o știi pe de rost, rînd cu rînd, sau căreia, dacă nu altceva, îi intuiești finalul.

Când Mio întrebă care era acel nume, Aoi i-l spuse repede, însă firește că ea îl știa deja.

El se grăbi să-i explice cum în tot acel timp avusese de gând să-i spună adevărul, dacă nu chiar din prima zi, atunci imediat din a doua, dar și cum apoi fusese luat pe sus de o forță cu totul neașteptată, un sentiment pe care până în acel moment nu îl crezuse cu putință.

În după-amiaza aceea de sfârșit de iunie, ieșind de la Pigment, Aoi traversase străzile din Tōkyō cuprins de bună dispoziție. Era nespus de surprins și fericit că tânăra femeie, pe care și-o imaginase rece și ostilă, se dovedise în schimb comică, jovială. Cine s-ar fi intersectat cu el ar fi putut pune pariu că acel tânăr trebuie să fi primit numaidecât o veste bună. Și că vestea aceea era dintre cele importante.

Aoi o simțise așezându-se înăuntrul lui încă din primele clipe, într-un număr de minute cu neputință de socotit, cu fiecare zi în parte care trecea. La vremea aceea încă nu știa

că Mio, dintotdeauna, practica incendiul, că amesteca o nouă limbă cu benzina și dădea foc tuturor lucrurilor. Dacă nu mai iubea pe careva, era gata să dea foc chiar și persoanelor, terorizată de gândul suferinței. La sfârșitul fiecărei relații, ca să evite tentația de a se întoarce, Mio strângea un rug și arunca acolo tot ce îi amintea de iubirea aceea. Aoi încă nu putea bănuși că într-o zi s-ar putea teme ca el însuși să nu sfârșească pe rug. Atunci și-ar fi imaginat-o pe Mio cu brațele încrucișate, cu frumusețea aceea vâscoasă a ei, absorbită să privească spiralele de fum care se pierd în aer, o bucată de Aoi care se desfăcea în cerul de deasupra ei.

Acum stăteau pe verandă. Grădina în fața lor, fereastra deschisă, acoperită însă de plasa pentru țânțari.

După ce o cunoscuse la Pigment, îi șopti privind întunericul de dinaintea ochilor, era convins că o să-i vorbească, poate chiar imediat ce se va fi încheiat consultanța, în fața unei porții de tempura de la Ikeda-san. Că o să-i arate o fotografie cu unchiul lor și o să-i povestească despre bărbatul acela deosebit, despre moștenirea lui în întregime din hârtie. O să se nască o prietenie, se gândea. Da, era frumos să și-o imagineze pe Mio ca parte din familie. La început, Sayaka o să fie geloasă, dar apoi o va primi cu brațele deschise: căci, privind-o direct în față, o să descopere asemănarea, și fie și numai acest fapt o să i-o facă dragă. S-o observe cum își rotește încheietura în exact același fel în care o făcea și el, sau cum ridică din sprâncene cu aceeași mișcare ca a lui, toate acestea o să sfârșească prin a o cuceri.

Curând însă, Aoi își dădu seama cum gândul la Mio se schimba de la oră la oră înăuntrul lui, precum o soluție chimică care se depozitează în laborator și ale cărei alterări ulterioare trebuie însemnate. Cu o tulburare pe care de-

acum nu o mai putea distinge de bucurie, se trezea bântuind noaptea prin casă, căutându-și leacul într-o sticlă de bere, într-un *senbei*, în orice putea să ducă la gură.

Când în cele din urmă se ajunsese la sex, latura lipsită de onestitate din el văzuse în asta un liant, demonstrația vie că fiecare lucru conlucra să-i aducă laolaltă. În momentul acela voia doar să o convingă pe Mio că relația lor, născută poate pe fundamente greșite, merita în schimb o șansă.

În timp ce Aoi purta mai departe acea conversație foarte apăsătoare, se gândea la ce era acolo în mijloc și nu se vedea.

Cu un gest instinctiv de supraviețuire, își aminti prima lună cu Mio, se gândi la obsesia cu care începuse să-și repete singur – pentru ca astfel să realizeze încurcătura în care aluneca – că trebuie să merite tot efortul să iubească în felul acela disperat, prematur, incomplet. Se gândi la clipa în care, îngrozit, înțeleșese că, indiferent cum ar fi decurs lucrurile cu ea, viața lui era pe punctul să se spargă într-un înapoi și un după și cum, chiar dacă de acolo înapoi ar fi urmat mai degrabă multă bucurie, nimic nu ar mai fi fost cum era.

— Mio?

— Spune mai departe, spune-mi *practic* ce s-a întâmplat.

— Practic... repetă Aoi. În jurul său nu vedea decât umbre.

Trebuie că era trecut de unu noaptea. Își adună laolaltă gândurile, începu:

— Practic, unchiul meu a întreținut, vreme de mai bine de treizeci de ani, o corespondență cu o femeie, o femeie pe care a iubit-o nespuse de mult, dar care nu a putut să fie a lui până la capăt. Trecuse deja de patruzeci de ani când a cunoscut-o, iar ea era căsătorită. În cele din urmă, ea și-a continuat viața în Tōkyō, iar el s-a întors să trăiască la Hayama.

Încetinea, privind în același timp la profilul ei nemișcat și tăcut de pe verandă. Dacă Aoi nu ar fi fost convins de contrariu, ar fi crezut că ea doarme.

— Mio?

— Spune mai departe, am zis.

— Cei doi au avut o fiică.

El închise ochii, trase în piept tot aerul de care era în stare.

— Știu că mama ta a murit, Mio, că toți ai tăi din familie sunt morți. Știu asta numai pentru că era ceva ce ne privea și pe noi. Am știut despre incendiul din casa de la Gunma.

Mio își acoperi fața cu mâinile de parcă ar fi vrut să îi șteargă toate trăsăturile și, trăgându-și tot părul pe spate, îl înnodă în jurul degetelor:

— Se duseseră să-și viziteze niște prieteni, spuse cu o voce abia șoptită. Era prima lor vacanță după ani întregi de muncă neîntreruptă.

A avut nevoie de ceva timp ca să pronunțe acele cuvinte. Fraza i se închea cu mare efort, ca o creatură pe care un copil o ține strâns de coadă.

În amintirea lui Mio, dispariția familiei îi apărea ca imaginea bruscă a unei mici căzi golite dintr-odată, cu dopul scos din greșeală: o rotire foarte scurtă în jurul scurgerii și apoi direct în jos, înghițiți cu toții de gaura neagră a lumii.

Când îi telefonaseră, abia ce ieșise de la duș, cu părul ud despletit pe spate, aburul care încețoșa oglinda din baie. La celălalt capăt al firului, o voce întrebase dacă vorbea cu Yoshida Mio, iar faptul că se recunoscuse imediat în sunetul distinct al numelui îi dăduse de înțeles că se întâmplase ceva. Apoi, ca la un botez sau o punere sub acuză, fuseseră pronunțate numele tatălui și al mamei, al bunicului și al bunicii.

De ce tocmai în această ordine? se întrebasese în timp ce răspundea, și asculta, și încuviința, cu apa care-i picura încet din păr, formând o băltoacă pe podea. În timpul aceluia telefon, își pusese o mulțime de întrebări de felul acela, de parcă ar fi căutat un permanent motiv de distragere care s-o poată ține la adăpost de descrierea incendiului („A izbucnit, cel mai probabil, din cauza unei defecțiuni a sobei.”) și, totodată, de parcă analizând culoarea ojei de pe unghii („Starea în care se găsesc trupurile nu permite recunoașterea acestora.”), vocea stridentă a polițistului („Mai sunt și alte rude pe care să le contactăm?”), mirosul de supă care pătrundea prin fereastra întredeschisă („În cât timp ați putea ajunge la Gunma?”), ar fi încercat să rămână ancorată încă puțin în realitatea concretă a lumii.

Câteva ore mai târziu, se suise într-un tren spre Gunma, o polițistă o întâmpinase cu mașina la gară, autobuzele treceau numai în zilele de lucru, o dată la patru ore. Generalități, documente de identificare schimbate, Mio se urcase în mașină și luase loc lângă ea. Drumul parcurs era o linie discontinuă de culoare, câmpuri și apoi case sfrijite cu acoperișuri albastre, ferme, plantații cât cuprindeai cu ochii până la orizont. Polițista conducea și tăcea, Mio privea și tăcea.

Odată ajunsă la destinație, ceea ce îi copleșise inima a fost acea uriașă îngrămădire de culoare. Sau, mai bine spus, fusese tocmai ceea ce nu mai era. Mai cu seamă casa familiei Ono: splendoarea unor ruine abia ivite, apoi zidurile scorjite precum foița aurie sau argintie a unei bomboane de ciocolată. Focul, stins de-acum, lăsa să se vadă împletitura foarte strânsă a bânelor de lemn, schela înnegrită a celui de-al doilea etaj, acoperișul care dispăruse, asemeni unei pălării luate și duse departe de vânt.

Cu numai puțin înainte, între pereții săi găzduise tot felul de mâncăruri, *futon*-uri și bețișoare folosite, perechi de

pantofi, pălării decolorate de soare, câțiva oameni. Și, printre acei oameni, pe singurii care știau să-i recunoască vocea lui Mio dintre altele o mie, care își aminteau culoarea sub semnul căreia se născuse: *hai-zakura* 灰桜, gri-cenușă și roz-floare-de-cireș.

Mio îndeplinise tot ceea ce i se ceruse să facă, fără să crâcnească. Documente, semnături, răspunsuri, informații repetate, și iar de la capăt, documente, semnături, stai jos, ridică-te, adresă, răspunsuri, întrebări puține. Se lăsase ajutată în toate, neprefăcându-se nici măcar o singură dată că ar ști.

Se întorsese la Tōkyō a doua zi. Își pierduse toate amintirile din copilărie și nu mai vedea nici o culoare.

Stând alături de Aoi pe verandă, Mio fixa cu privirea grădina compusă din griuri și tonuri de albastru abisale, albul învechit al felinarului care lovea frunzele plantelor din grădina casei din față.

Se gândi din nou la zilele care urmaseră după ce își pierduse familia, micile crăpături, sentimentul că atunci când ți se întâmplă ceva tragic pătrunzi într-o stare de-o asemenea fragilitate încât, de acolo înainte, s-ar putea întâmpla orice: după mașina de spălat, ești convins că se va strica clanța unei uși, apoi vei sta de vorbă cu cineva drag, apoi va apărea riscul să fii prins într-un accident la o intersecție.

Aoi, care rămăsese în tăcere, conștient că era nevoie de un spațiu gol pentru ca Mio să-și poată aduce la suprafață amintirea, își reluă povestirea.

— În zilele acelea, unchiul meu era năucit, repeta fără încetare că focul este ceva blestemat, nu se oprea din plâns. Atunci a fost prima dată când mi-a vorbit despre tine. Știam de ani buni de existența ta, dar nu și cum te numești, unde locuiești, nici cu ce te ocupi. Voia să te întâlnească, să te

ajute... S-a mai liniștit abia când i s-a spus că o verișoară a ta se întorsese în țară ca să-ți fie alături. A cerut ajutorul unui avocat ca să te poată întâlni, voia să evite să dea buzna în viața ta într-un asemenea moment... Nu știa dacă mama ta îți vorbise sau nu despre el. Ea îi scrisese că nu, dar cine știe, poate că tu intuiseși ceva. Oricum, nu voia să fi el cel care să-ți vorbească despre povestea de demult. Cel puțin nu în asemenea circumstanțe...

Ce fapt grotesc, își amintea Mio că gândise la moartea părinților și bunicilor ei. Încui ușa casei cu gândul că te vei întoarce după câteva minute, o lași în dezordinea obișnuită de toate zilele, frunzele de spanac la înmuiat în apă, scoicile rămase necurățate, și, în schimb, zilele trec, iar tu nu te mai întorci: de-acum fructele s-au umplut de viermi în coș, pe periuța de dinți s-a depus un strat dens de praf.

— Știu că prin avocatul care te-a contactat ai aflat oricum de existența unchiului, însă nu ai vrut să-l întâlnești. El te înțelegea, nu a insistat niciodată.

Mio continuă să privească umbrele. Își amintea vag o dimineață foarte friguroasă, o clădire cu pereții de sticlă și un necunoscut în costum albastru care îi vorbea. Numele cabinetului de avocatură se repeta pe hârtie, pe cartea de vizită, pe fiecare ușă. Și ea, care își repeta obsesiv: *O să uiți totul, Mio, liniștește-te, n-are importanță, este o minciună, o informație care nu-ți folosește la nimic, o s-o uiți, fii calmă.*

Nu era vorba că nu o știa, nici că ar fi considerat-o o informație care se putea ignora. La mijloc era mai degrabă faptul că Mio hotărâse conștient să elimine ideea că are un alt tată.

Dezlegase acel nod spunându-și că oamenilor cu siguranță nu le folosea să-și cunoască arborele genealogic, ca să știe cine sunt cu adevărat. În definitiv, își spusese, lucrurile pe care nu le știm vor fi întotdeauna mai numeroase decât cele pe care le știm. Ba mai mult, lucrurile

pe care *nu le știm* sunt cu mult mai importante decât cele pe care, în schimb, *le știm*. Sunt parte din acel loc gol prezent în oricare dintre noi, acela în jurul căruia se formează identitatea fiecăruia. Este mult mai important un eveniment mărunț, pe care-l trăim la persoana întâi și pe care îl îngrijim cu devoțiune, decât marea istorie care nu ne atinge deloc.

O plănuță într-o glastră, pe care o uzi în fiecare noapte cu iubire, valorează mai mult decât o pădure în flăcări, îi spusese cândva tatăl ei, iar Mio trăise foarte bine până atunci fără să știe de la cine moștenise nasul sau linia buzelor. Asemănarea, dacă exista vreuna, era mai cu seamă interioară.

Firește, modul în care i se adusese la cunoștință existența acelui al doilea tată favorizase refuzul. I se părea că nedreptatea era cu atât mai mare: ca tatăl ei, cel abia dispărut, să devină victima unei duble jigniri și într-un fel atât de ireparabil, încât moartea devenea problema mai mică. Și că, dimpotrivă, mama ei pierdea tot dreptul la nostalgie și blândețe, ca să devină cea necredincioasă, personajul cel rău din poveste. Totul ar fi devenit atât de meschin și de lipsit de culoare, că hotărî să șteargă cu buretele acea informație.

Așa că în ziua aceea, în timp ce avocatul îi vorbea, încercând să folosească o sensibilitate de care, în ciuda tuturor eforturilor sale, nu dispunea („Tatăl dumneavoastră se numește Takenori Okada. Locuiește în Hayama, în prefectura Kanagawa, unde administrează un magazin de biciclete. Și-a exprimat dorința de a vă întâlni și de a vă ajuta, în cazul în care dumneavoastră ați avea această plăcere”), Mio încuviința din cap. Și totuși, nu era de fapt prezentă acolo.

Vizualiza tot albul din cameră, îl atrăgea spre ea ca un magnet, iar el, ascultător, i se aduna în palme. Iar acolo

înăuntru se arunca Mio. Trambulina era fotoliul din biroul de avocatură în care stătea arborând o ținută corectă, dar iat-o în vârful picioarelor, aproape goală, cu părul prins sub cască. *Aruncă-te, Mio.* Și ea se arunca, împrăștiind cu stropi de lapte și stridie, care se împrăștia pe pardoseala lucioasă.

N-aveți decât să-mi vorbiți, nu mai sunt aici. Nu mă veți găsi nici dacă m-ați căuta o sută de ani. Eu sunt în altă parte.

În întuneric, Aoi continuă să vorbească.

— Și eu voiam să te cunosc, știi? Dar el mi-a spus nu, îi era teamă să nu te tulburi... Mi-a spus s-o fac, să te caut, după ce nu va mai fi nici el.

— A murit, deci?

A fost primul lucru pe care Mio l-a întrebat de când Aoi îl pomenise pe unchiul lui. Nici măcar nu intenționase s-o facă, convinsă cum era că a vorbi însemna să autorizeze *lucrul* acela, să-i permită să se întâmple. Însă întrebarea îi ieșise fără vrerea ei. O întrebare prostească, de altfel, își zise reluând firul conversației, gândindu-se la toate acele verbe conjugate la trecut. Era evident că murise. În ciuda acestui fapt, realizase cu adevărat asta abia în acel moment.

— Acum o lună. Era bolnav de mulți ani... Era mai mare decât mama ta.

Mio se gândi la renunțări. La toate acele renunțări care apasă asupra noastră și pe ceilalți. Fiindcă atunci când se întâmplă ceva ireparabil ai mereu nevoie de un țap ispășitor în căruia să pui toate vinovățiile. Ea refuzase întâlnirea, el nu-i spusese că mai are puțin timp la dispoziție.

— Ne lipsește mult unchiul, spuse Aoi, iar surorii mele probabil încă și mai mult. A avut parte însă de o existență fericită. A plecat mulțumit de cum îi fusese viața. Odată mi-a mărturisit că suferise că nu v-a avut alături pe mama ta și

pe tine, dar că totul, într-un fel sau altul, se legase de minune... Da, a spus chiar așa: că tristețea se legase de minune cu bucuria și că, în definitiv, nu avea regrete.

Ochii lui Mio se umplură de lacrimi, ca atunci când privea un film și, pe neașteptate, se emoționa în fața unei scene, fie și una banală.

— Despre tine spunea că, deși nu te văzuse decât în fotografii, ești frumoasă ca mama ta, că ai trăsăturile ei, dar că ești mai înaltă. Repeta că ești inteligentă, o femeie specială, cu un dar extraordinar în privire, că-ți place să înveți, și râdea zicând că pe asta nu ai luat-o de la el. Când îl întrebam de ce nu insistă să te întâlnească, îmi răspundea că tu ai deja un tată al tău, că era un bărbat deosebit, un bărbat cu o vigoare morală cum el nu avusese niciodată, și că mama ta alesese cel mai bun tată pentru tine.

Mio văzu în pupile ce i se întâmpla în suflet. Culoarea se retrăgea din toate lucrurile din jur, se îndepărtau nuanțele de roșu, gradientele de verde și de albastru, punctele de galben și portocaliu. I se întâmplase același lucru la întoarcerea din Gunma, după ce văzuse casa incendiată: pierduse, zile întregi, capacitatea de a mai percepe culorile. Atunci nu-i mărturisise nimănui prin ce trecea, de altfel, nu mai era nimeni căruia să-i vorbească despre asta. Știa că fenomenul acela nu avea de-a face cu ochii, ci cu sufletul rănit, care în lipsa iubirii nu știe ce să facă cu frumusețea.

Uneori, când se simțea disperată și confuză, culorile dispăreau din nou, totul devenea o unică întindere de griuri, o lume cutremurătoare, în care singurul punct de sprijin rămâneau contrastul și liniile.

— Mio, am greșit nevorbindu-ți despre toate acestea de dinainte, șopti Aoi. Mama mea spunea că singurele noastre vâsle sunt greșelile pe care le facem și că pentru a merge înainte și a ne îmbunătăți trebuie să le folosim cât mai bine.

Sper doar ca greșeala mea să fie dintre acelea care se pot repara... se întrerupse, apoi, ridicându-se, adăugă:

— Așteaptă.

Se întoarse după câteva minute, strângând în mână un plic gros de hârtie. Din el scoase teancuri compacte de foi de forme și culori diferite.

— Sunt scrisorile pe care mama ta i le-a scris unchiului meu de-a lungul anilor. Expeditorul este mereu același, Kaneko Yoshida.

Mio încuviință din cap, dar numai pentru ca Aoi să-și continue vorba.

— Mi-ai vorbit despre obsesia ei pentru felul tău de a vedea, despre cât te-a făcut să suferi. Eu am citit schimbul acesta de scrisori, Mio, am citit cuvintele pe care mama ta le alegea ca să povestească despre tine.

— Nu spune nimic...

— Nu, nu-ți voi spune nimic, aș vrea să fii tu cea care le citește, dacă și când te vei simți în stare. Însă de bucata aceasta am nevoie ca să-ți vorbesc despre mine.

Mio lăsa să-i scape un „îhm” abia perceptibil prin care consimțea.

— Tatăl tău era...

— Nu-i spune așa.

— Ai dreptate, scuze. Unchiul meu nu vedea culorile așa cum le văd ceilalți.

— Ce va să zică asta? îl întrerupse Mio.

— Era daltonist și tocmai din acest motiv mama ta era îngrijorată: se temea că și tu ai putea fi la fel. Pentru meseria familiei tale ar fi fost un adevărat dezastru și, deși unchiul o asigurase că daltonismul este aproape exclusiv masculin, ea își făcea griji pentru ochii tăi. Nu o făcea din răutate.

— Daltonist, silabisi Mio, de parcă ar fi pronunțat un cuvânt străin.

— Este un dar uriaș vederea ta extraordinară.

— Nu e deloc extraordinară, răspunse ea.

— Ba este, i-o întoarse Aoi. Știi și tu prea bine că e așa.

Mio ridică din sprâncene iritată. I se părea că orice lucru frumos, strecurându-se în conversația pe care o purtau acum, o să iasă apoi purtând urme de arsuri.

— Chestiunea însă e alta, explică el. Daltonismul este un defect de familie, și bunicul meu patern era daltonist și...

Mio așteptă, presimți o mică denivelare, o curbă dincolo de care începea un drum cu totul diferit.

— La fel sunt și eu. Este ceva ce se moștenește, Mio.

— Daltonist, silabisi ea din nou. Nu era nici măcar o întrebare, ci un cuvânt care stătea în picioare de unul singur.

— Nu disting roșul. Verdele mi se pare șters, rozul am impresia că e gri și confund adesea și alte culori.

— Nu mi-ai spus asta niciodată. A fost o altă frază lipsită de interogație, pronunțată cu o voce pierdută.

— Știu, îmi pare rău.

— O altă minciună, murmură ea încet, de parcă nu voia să fie auzită, însă Aoi percepu tristețea care i se insinua în tot trupul. Percepu refuzul, își imaginează sfârșitul: a fost gândul cel mai apropiat de intuiția a ceea ce ar însemna să se simtă văduvit de ceva în lipsa căruia nu se putea imagina. Și totuși, virajul acela cu totul neașteptat, aproape nesocotit, acea incredibilă adăugire cu nimic planificată care era iubirea pentru Mio, trimisese totul în aer. Ce s-ar fi făcut de acum înainte fără ea?

Aoi alungă acel gând angoasant, se concentrează pe ochii ei, chiar dacă ea nu îl privea.

— Știam că nu o să fie un simplu detaliu pentru tine. Așa cum nimic din ceea ce are de-a face cu culorile nu este. Însă nu am considerat niciodată de cuviință să-ți ascund un

asemenea lucru fundamental, nu l-am văzut niciodată ca pe ceva în stare să pună distanță între noi.

— Eu îți vorbeam despre cum văd lucrurile, iar tu păreai să înțelegi.

— Te înțelegem, Mio, iar vocea lui deveni rugătoare. Te înțeleg *mereu* când îmi vorbești. Ceea ce transmiți este iubirea ta pentru viață, frumusețea pe care o vezi, chiar și cea ascunsă în lucrurile mai puțin sigure. Ador să te ascult în timp ce îți descrii lumea. Te înțeleg pentru că, într-un sens anume, și eu trăiesc într-o lume diferită de cea a tuturor celorlalți. Aoi respiră adânc, încercă un zâmbet timid. E ca și cum ochii mei ar vorbi limba unei minorități, a unei mici comunități care percepe culorile într-un mod diferit.

Pe Mio o cuprinse duiosia la auzul acelei fraze pe care, ar fi putut să pună pariu, Aoi o învățase de mic copil, ca să le explice celorlalți defectul său de vedere. Își aminti bucuria îngemănată și misterioasă când fusese prima dată a lui. Senzația că rămăsese însărcinată cu o creatură legendară, o Viverna care, lipsită de rubinul încrustat în frunte, probabil că vedea așa cum vedea Aoi. I se păru unul dintre acele semne pe care destinul le risipește în glumă, prea înainte de vreme, și pe care sufletul îl dă la o parte, nefiind încă pregătit să-l înțeleagă.

— Ești supărată?

Nu, Mio nu era supărată, dar se simțea ca o neghioabă. Își aduse aminte de grija aproape bolnăvicioasă cu care își alesese hainele și machiajul înainte de fiecare întâlnire cu Aoi, de explicațiile foarte detaliate despre cele șapte tipuri de albastru ale cerului, de descrierea paletelor extinse de tonuri de alb dintr-un *shiromuku*.

— M-ai lăsat să-ți vorbesc despre culori fără să-mi spui nimic.

Sau poate că da, era furioasă. Cum putea crede că o s-o înțeleagă fără să înțeleagă culorile?

— Ai venit să mă întâlnești, a continuat ea, știai cine sunt, nu m-ai făcut părtașă la nimic din câte cunoșteai, m-ai făcut să intru cu totul în viața ta, iar să ies, acum, mi-e atât de greu, te-ai prefăcut că ești ceea ce nu ești.

— Și totuși, Mio, niciodată nu am fost atât de sincer cu o persoană cum sunt acum, nicicând nu m-am deschis astfel. Ceea ce simt e ceva cu totul nou pentru mine.

— Mă simt oricum trădată, răspunse Mio pe o voce absentă. Sunt sigură că înțelegi.

Se simțea vorbind cu un calm imperturbabil, care nu-i era nicicum firesc. Se mira cu fiecare cuvânt rostit, întrebându-se care să fi fost înțelesul acelei nopți care, cu fiecare ceas scurs, i se așeza pe suflet ca o rugină.

Nesigur, Aoi își lăsă o mână pe ea, însă Mio, cu un gest instinctiv, se trase înapoi.

Iată, tocmai așa ceva trebuia evitat.

— Și acum ce facem? se întrebă Mio, ridicându-se în picioare.

În momentul acela ar fi vrut să-l îndepărteze cu totul pe Aoi, să se comporte de parcă el nu existase niciodată. În viața ei de dinainte, negase lucruri cu mult mai mari decât el, avea să-i iasă și de data asta: era de ajuns să pregătească un nou rug. Și totuși, simți că acum costul o să fie aproape de nedus. Nu o relație superficială care se demontează fără prea multă strădanie, ci îndrăgostirea tenace, respirând acel aer definitiv, în care te încearcă un puternic presentiment că în sfârșit ai ajuns acasă.

În timp ce se îmbrăca la loc, luptându-se cu țesătura hainelor și cu mânia care îi clocotea tot mai tare în sânge, se gândi că singurul lucru pe care ar fi vrut să-l știe era cum să facă în așa fel încât să nu mai știe nimic. Să uite totul.

Dacă tatăl ei ar fi fost acolo, lângă ea, probabil că și-ar fi apropiat buzele de urechea lui Mio și, cu parfumul acela al lui aducând a frunze de salcâm-indigo și a măr, cu acea tandrețe supusă care îl însoțise toată viața, i-ar fi șoptit fiicei lui că sunt momente în care, imediat ce știi, nu te mai afli în armonie cu nimic.

Imediat apoi însă i-ar fi zâmbit, adăugând că, într-un fel sau altul, în cele din urmă totul se așază la locul său. *Chiar așa este, Mio, te asigur, i-ar fi spus. Totul se așază. E de ajuns să te înarmezi cu răbdare și curaj.*

Patru

A fost o zi de un refuz fără rest.

Mio nu avea stare să vorbească, să întâlnească pe nimeni. Iubirea involuntară, care din iubire e partea ei cea mai mare, o copleșea.

— Am nevoie de o zi de tăcere, își spuse, în care să nu scot nici o vorbă, să nu-i fac nimănui pe plac.

Așa că rămase în tăcere, cu totul mută, până seara.

Trimise un e-mail la muncă prin care îi anunța că nu se simte bine. La *konbini*, când merse să-și cumpere niște *onigiri* și un ceai pentru prânz, dădu din cap fără să vorbească, se limită la a-și pleca ușor capul în semn de mulțumire.

Acaparată pe dinăuntru de iubirea aceea care o invadea, Mio era incapabilă să se arate lumii exterioare. Inima îi era luată ostatic. Înfășura și desfășura obsesiv amintirea lui, anumite fraze pe care le pronunțase, felul în care, de la gestul simplu de a-i da la mână o farfurie de pus la loc în dulap, ajunseseră goi în pat, sau cum fusta ei aterizase uimitor deasupra unui castron murdar fără să se păteze.

Se trezi în aceeași stare și în dimineața de după, și la fel în cele care îi urmau. Nu simțea foamea, nu-și simțea trupul: n-ar fi știut să spună pe unde sfârșise nucleul său lăuntric, timp de o clipă chiar se îndoii c-ar fi avut vreodată unul.

Imediat ce se ridica din pat, aerisea instinctiv camera, ca să alunge nopțile cu insomnie și gândurile de un negru-cerneală 墨色, care îi ținuseră companie. Lua micul-dejun cu gândurile aiurea, apoi se pregătea să iasă din casă. În timp ce se spăla și îmbrăca, ca și cum ar fi redactat o notă la restaurant, recupera cu minuție toate mărturisirile făcute lui Aoi, leșinurile, bărbatul care o salvase din canal, frumusețea orbitoare a viitoarelor mirese în atelierul familiei, dorința de a fugi pe care o citea în ochii unora dintre ele, urletele mamei, acea dată în care se ascunsese în șifonier ca să evite loviturile și descoperise acel albastru extraordinar: albastrul *nando-iro*, tatăl ei – da, îi vorbise până și de tatăl ei –, care în fiecare sâmbătă dispărea ca să se ducă la cinema și să privească viețile celorlalți. Și apoi dragostea, cea mărturisită și cea făcută, gândurile extraordinare dedicate numai lui Aoi, toate episoadele și micile fericiri care acum îi arătau măsura exactă în care își îngăduise să i se abandoneze lui. Și tocmai amintirea acelei încrederi fără rest o făcea să se simtă trădată.

Se întâmpla ca pe drumul spre muncă să întâlnească vreun coleg. Îi zâmbea, schița o plecăciune, și totuși rămânea distantă, de parcă salutul ei venea din tocul unei ferestre dintr-o clădire îndepărtată. Celălalt îi răspundea tot cu un zâmbet, intuia poate ceva, își înclina capul. Când Mio pășea dincolo de pragul magazinului Pigment, deja nu-și mai amintea să se fi întâlnit cu cineva pe stradă.

Purta cu sine gândul la Aoi dincolo de ușile glisante ale magazinului până la vestiarul din spate, unde își lăsa în dulăpior cele câteva lucruri ale sale și îmbrăca șorțul cu inițialele companiei brodate pe piept.

La serviciu era distrată. Făcea greșeli, dar nu se îngrijora din pricina asta, ca și cum s-ar fi simțit protejată de tragedia în care se afundase. În zilele acelea, lucra cu foițe de aur pe care le manevra cu ajutorul unor bețișoare și trebuia să repete operațiunea de cel puțin trei ori la rând, iar unui client care căuta un kit de acuarele îi indică colțul cu culori de ulei. Până și turul pigmentilor, pe care de obicei îl ținea cu entuziasm pentru grupurile de elevi de la școlile de artă, se dovede un adevărat dezastru.

Erau zile în care Mio se simțea pe marginea unei crize de plâns, altele în care, de nicăieri, ajungea să sughițe de la atâta râs uitându-se la o emisiune de la televizor sau de la un joc de cuvinte făcut de o colegă. Și iată cum viața, care cu numai o zi înainte i se păruse o tragedie, se transforma într-o comedie.

Era în altă parte.

— Yoshida-san, sunteți bine? o întreabă directorul într-o zi.

— Arătați cam palidă, vă simțiți bine? o întreabă și Sara când, miercuri, le aduse la lecție pe cele două fete. Și apoi, gândind cu voce tare: Japonezii lucrează prea mult.

De la ultima lor noapte împreună, Mio primise nenumărate mesaje de la Aoi.

Numai o singură dată încercase să o sune, însă ea nu răspunsese. Cu un e-mail atât de sec, încât nu îngăduia întrebări ulterioare, îi încredințase unei colege proiectul de consultație pentru firma de pompe funebre.

Din zilele care urmară, o uimi mai cu seamă alternanța de stări: furia și năzuința, dorința de a arunca totul în aer și, totodată, certitudinea tenace că avea să-i treacă.

Gândul la Aoi îl îndepărta așa cum alungi un cerșetor insistent care te urmărește, chiar dacă n-ai nimic să-i dai. Apoi, ca de nicăieri, era ea cea care îl căuta, de parcă s-ar fi jucat de-a v-ați-ascunselea, iar el se pitise încă prea bine, iar cina era gata, iar ea trebuia să-l găsească în ascunzătoare cu orice preț, nenorocire!, și cât mai degrabă.

Mio se simțea confuză. Dar mai ales lipsită de coerență.

Până și relația ei cu mâncarea suferi o asemenea alternare feroce: erau zile în care o asalta o foame devoratoare – intra în *konbini* și-și umplea coșul de pâinici dulci, *mochi* pufoase, sendvișuri, budinci cu fructe de sezon, bastonașe de morcovi –, în schimb, erau și altele în care deschidea gura numai ca să bea câteva sorbituri de apă și să înghită o pastilă pentru durerea de cap. Însă, indiferent că postea sau se îmbuiba cu mâncare, Mio slăbea văzând cu ochii, de parcă mâncarea s-ar fi dezintegrat înăuntrul ei. Durerea îi consuma multe resurse, dar care anume? Ardea proteine? Zaharuri, grăsimi, sau poate carbohidrați? Ce parte din trup era consumată mai mult de suferința interioară?

Și totuși, așa cum i se întâmpla întotdeauna, în ochi se petrecu metamorfoza cea mai adâncă. Uneori, ieșind dimineața din casă, fiecare detaliu i se părea înfășurat în culori orbitoare, alteori, în schimb, realitatea așa cum o știa era strivită de o inexplicabilă opacitate. Și apoi mai erau

distincțiile de netăgăduit ale tonurilor: într-o zi, roșul învăluia în fier și foc întregul peisaj, a doua zi era un albastru care picura gheață din toate părțile, pentru ca în ziua următoare culoarea să se desprindă efectiv din lucruri, iar Mio să alunece într-un alb fără margini, care-i făcea lumea imposibil de distins.

Numai când le învăța despre culori pe Rui și Alma avea parte de o pauză: miercurea, intra la Pigment, întâlnea chipul celor două copile și totul își recăpăta obiectivitatea. Își încheia lecția, ieșea din magazin și iată cum era din nou înghițită de culorile din Tōkyō, de lumina invadatoare a cerului, firmele strălucitoare, și mai apoi de semnele *kanji* mocirloase care, la fel de bine, te invitau să intri, fără nici o distincție, într-un *host club* sau într-un magazin de jucării din lemn.

Mio își iubise întotdeauna orașul, Tōkyō, pentru suprapunerile lui continue, îngrămădirea de siluete care se reflectau pretutindeni, nesfârșitele unghere de umbră din nenumăratele cartiere, acea temperare neașteptată a nuanțelor care se amesteca laolaltă cu strălucirea culorilor neon. Îi era de ajuns să-și ridice privirea spre firele care vibrau în aer încărcate de electricitate și care trasau linii albăstrii pe asfalt, ca să-i apară ca niște drumuri paralele trasate în cer, partituri care acompaniau întunericul ascuns în pașii oamenilor.

Cu toate astea, în acele zile, Mio ajunsese să urască până și orașul: era prea mult pentru ea.

Întorcându-se spre casă, dacă se întâmpla să zărească pe drum un restaurant de tempura sau orice altceva care îi amintea de Aoi, o cuprindea nervozitatea. Intra în gară și se surprindea verificând fără vrerea ei la ce oră pleca următorul tren din stația Yokosuka: parcurea cu gândul cât i-ar fi luat să ajungă la Kamakura ca să ia cina cu el.

Într-o seară, ca să se liniștească, deschise carnetul cu coperte de stofă și se gândi să scrie cât mai sincer cum se simțea, dacă nu în legătură cu propria ei familie, măcar în legătură cu Aoi. Să rezume în două rânduri (nu mai mult de două) ce sentimente o încercau.

Ei bine, scrise că nu-și dorea ca Aoi să fie departe de ea.

Și, în fraza următoare, că nu-l voia nici în apropierea ei.

Și atunci ce vrei?

Fără să poată găsi un leac pentru ceea ce nu știa căta contradicție, Mio puse carnetul la loc.

Se convinse de cum contrariul unui lucru nu este întotdeauna contrariul său.

Roland Barthes despre contrariul unui lucru care nu este contrariul său

1 septembrie 1979

— Sunt nefericit, trist la Urt.

— Dar sunt oare fericit la Paris? Nu, aceasta este capcana. Contrariul unui lucru nu este contrariul său etc.

Lăsam în urmă un loc în care eram nefericit, iar asta nu mă făcea fericit să-l părăsesc.

Aoi o aștepta.

Știa că se simțise trădată, în definitiv era de acord cu ea.

A doua zi după confruntarea lor nocturnă, trecu pe la sora lui. Voia să-i explice ce se întâmplase și, mai cu seamă, să ingenuncheze în fața altarului casei și să-i vorbească tatălui. În fapt, Sayaka încă locuia în casa care le aparținuse părinților lor: o vilă nu prea mare pe două etaje, în care crescuseră și îmbătrâniseră toți patru, umăr lângă umăr, timp de mai bine de douăzeci de ani.

Fata ascultă mărturisirea lui Aoi, dar nu îi răspunse. Intui iubirea pe care fratele ei i-o purta acelei femei și-și acordă un răgaz ca să înțeleagă până la capăt însemnătatea celor întâmplate. În timp ce-și pregătea cina în tăcere,

Sayaka își imagină ce urma să se petreacă de acolo înainte. Previziunile pe care le făcu privitor la Mio și Aoi aveau să se adevărească toate cu exactitate, dar nu scoase un cuvânt.

Își urară noapte bună și Aoi intră în camera unde era amenajat micul altar al casei. Închise ușa în urma lui, își împreună mâinile în fața *butsudan*-ului. Alături ardea fitilul unei lumânări, toată lumina absorbită era consumată de flacăra.

Aprinse bețișorul de tămâie și așază ceea ce adusese ca ofrandă, apoi sunetul blând al gongului umplu toată încăperea. Îi zâmbi mamei din fotografie, care îi întoarse la rândul ei zâmbetul. Fusesse o femeie veselă, care întotdeauna scotea din lucruri ce era mai bun. Privind-o, Aoi se gândi că acum mai mult ca oricând avea nevoie să recupereze acea parte din ea pentru sine.

Se concentră pe chipul sever al tatălui, în spatele căruia recunoștea acea ezitare care îl chinase toată viața. Se întrebă care dintre cele două versiuni pe care i le cunoscuse era cea mai autentică: bărbatul care se mișca fără ezitări în fața trupurilor neînsuflețite, făcând disperarea rudelor să se îndrepte spre o durere recunoscută și prețioasă, sau cel care avea tendințe autodistructive și pe care uneori, seara, îl auzise scâncind – duhnind a alcool și țigări – cu capul îngropat în poala soției.

Se gândi la fragilitatea taților. La cât și-ar fi dorit ca Mio să-i fie aproape ca să stea de vorbă despre golul acela care se află în centrul oricărei ființe umane și despre cum fiecare, în felul său, caută să-l umple de unul singur.

Privește, i-ar fi zis, întinzând degetul spre o a treia fotografie care înfățișa un bărbat în vârstă, dar încă în putere, cu gene dese ca ale lui Mio. Privește: și acesta era tatăl tău, nu singurul, poate nici cel mai important, cel mai probabil nici măcar cel mai bun, dar și el era tatăl tău. Era un

bărbat foarte amuzant. Îi plăceau nespus jocurile de cuvinte. Avea o ironie foarte fină, știi? Cred că ți-ar fi plăcut.

Lumea continua să moară, o făcea în fiecare zi. Nu îi reușea de nici o culoare să înceteze să iasă din timp.

Aoi se simți recunoscător pentru volumul mare de muncă de la firmă. Dintotdeauna considera că singurul mod de a ieși dintr-un lucru este să intri în altul: să muncească, să nu se gândească la Mio.

În prima zi de *tomo-biki* îi scrisese un mesaj scurt. Se gândise îndelung la faptul că poate tocmai munca lui făcea în așa fel încât ei să-i fie atât de greu să-i atribuiască o culoare anume, pentru că el se atinge de durerea și iubirea celorlalți, se adapta la emoțiile celui pe care-l avea în față. Sau poate că avea dreptate ea, poate că într-adevăr el nu deținea nici o culoare. Ar fi fost frumos însă dacă Mio ar fi inventat una pentru el, fie și o culoare artificială ca acelea despre care îi vorbise cândva, o culoare care ar fi fost vizibilă și pentru el... Nu, nu era cu adevărat nevoie. Era de ajuns ca ea să i-o descrie în felul ei: ar fi reușit să o vadă cu ajutorul cuvintelor ei.

Nu primi nici un răspuns. În schimb, continuă să-i adreseze gânduri în fiecare zi, ca atunci când îți scoți din șifonier haina cea mai bună și o lași la aerisit, fără să ai nici cea mai vagă idee când și dacă o vei mai purta vreodată.

Despre modul în care poți să ieși dintr-un lucru

După Aoi, să intri într-un altul.

După Mio, să te concentrezi pe o culoare, să înoți înăuntrul ei și să-i parcurgi întreaga istorie.

După Sayaka, să nu faci nimic, nici măcar să te gândești. Să aștepti.

După Takenori, să mergi la templul Morito-jinja, să iei loc pe treptele de piatră, să privești cu atenție marea *torii* de culoare stacojie, înfiptă în mare.

După Kaneko, să-ți repeți propriul nume de botez și de familie de nenumărate ori.

După Yōsuke, să mergi la cinema, să-ți imaginezi că intri în alte vieți. Apoi să te plimbi pe jos.

O săptămână mai târziu, aveau loc festivitățile prilejuite de sărbătoarea *o-bon*, iar la firma de pompe funebre a lui Aoi se prezentă o familie care dorea organizarea înmormântării unei bătrâne care nu era din partea locului. Femeia venise în Kamakura ca să-și întâlnească o prietenă și în timpul nopții suferise un infarct.

Fiul defunctei era un bărbat tânăr, cu un chip calm și jovial, soția, în schimb, era foarte serioasă și uscată, atât la chip, cât și la vorbă. Împreună cu ei erau doi copii. Ceea ce îl impresionează pe Aoi, și ar fi vrut atât de mult să-i povestească lui Mio, a fost că nici unul dintre ei nu se arăta prea răvășit în fața morții. De-a lungul anilor, trăiseră de mai multe ori doliul, îi explicase tatăl: familia lor era rezultatul, cu toate urmările sale, altor două nuclee precedente.

Ascultându-i, gândul lui Aoi zbură imediat la perechea de bătrâni care locuise cândva în casa învecinată cu a lui, la grădina aflată la mijloc și care îi legase. Și își aminti cuvintele lui Mio despre planete, supernovele din cărțile ilustrate care explodează pe cer și materia care se încheagă pentru a da viață unui lucru nemaivăzut până atunci.

Observă cele patru persoane pe care le avea în față cu o atenție sporită: abia atunci băgă de seamă că fetița – care nu slăbea din ochi telefonul negru nici măcar o clipă – aducea prea puțin cu mama, dar, în același timp, se *contopise* totuși cu ea. Se întâmpla probabil în fiecare familie ca membrii ei să sfârșească prin a se asemena sau

ca, în obișnuința de a vedea acele persoane unele lângă altele, să pară de la sine înțeles că trăsăturile coincid, încât, în cele din urmă, ochiul găsea legături imposibile și se încredea în ele.

— Am vrea ca la intrare, spuse bărbatul, alături de fotografiile cu mama mea să fie proiectate și cele înfățișând alte persoane importante din viața noastră. Cele care au dispărut înaintea ei. Tatăl meu, în primul rând, și Akiko, prima mea soție, dar și fiica și mama lui Yui, care au plecat dintre noi acum mulți ani.

Soția lui, netulburată, încuviință din cap.

Lui Aoi i se păru foarte frumos că înmormântarea era concepută ca un moment de aducere aminte, că odată cu moartea acelei femei erau pomenite morțile celor mulți care o precedaseră. Îi evoca gândul conform căruia fiecare durere trebuie primită și depășită, și promitea că și de data aceea avea să se întâmple la fel.

În decursul anilor, fusese martor la toată paleta de reacții provocate de moartea cuiva apropiat. Cunoștea inima cauterizată în grabă, care se deschidea cu mari eforturi, îl cunoștea pe cel care, după o asemenea pierdere, rămânea convalescent pentru tot restul vieții, sau pe cel care se fereca în sine cu șapte lacăte și-și refuza până și pregătirea doliului. Sufereau, de parcă ar fi fost în apnee, numai la simpla amintire, chipul li se schimonosea de atâta de trudă.

Și totuși, în cazul acela lucrurile stăteau diferit. Familia aceea era conștientă, suferea, dar în felul firesc al celui care știe că și asta face parte din viață.

Au ales lemnul pentru sicriu, serviciul de transportare a trupului neînsuflețit, i-au înmănat punga înăuntrul căreia se afla rochia de in alb, cu o lălea imprimată pe piept, cu care să o îmbrace („A fost mereu preferata ei”), fotografiile defunctei și ale celorlalte rude dispărute, au semnat

documentele în timp ce băiatul cel mic dădea deja din picioare și-și tot trăgea mama de mână.

— O să mergem să vorbim cu ea acolo? întrebă deodată fetița mai mare, arătând spre telefonul negru.

Tatăl se întoarse și păru să înțeleagă ceva ce însă lui Aoi continua să-i scape:

— Da, Hana, o să mergem la primăvară.

Bărbatul mângâie părul fetei și povesti despre un loc din Prefectura Iwate, pe versantul prăpăstios al unui munte, unde, într-o grădină privată, fusese instalată o cabină telefonică. Oamenii băteau drumul până acolo ca să vorbească cu cei dragi ai lor, dispăruți dintre cei vii, la receptorul unui telefon care nu era legat la rețea și care, în schimb, le purta vocile în văzduh.

— Este un loc special pentru noi. Acolo ne-am cunoscut eu și soția mea.

— Și Telefonul Vântului arată exact ca acela de-acolo, exclamă fetița, arătând spre aparatul negru de bachelită de pe birou.

Aoi îi ascultă vorbind îndelung despre locul acela în care fiecare dintre ei părea să fi depozitat trăiri importante. Își notă câte un nume, în așa fel încât să poată face o cercetare mai târziu.

— Cine știe, adăugă bărbatul, poate c-ar putea aduce alinare și cuiva dintre cunoscuții dumneavoastră.

La finalul zilei, toate detaliile pentru înmormântare fiind puse la punct, Aoi se îndreptă spre supermarket ca să-și facă niște cumpărături: nu mai gătise din acea ultimă seară petrecută cu Mio. Zile la rând se hrănise numai cu *bentō* gata preparate și luate de la *konbini* și începea să se resimtă.

Pe stradă, din întâmplare, văzu din nou familia aceea. Ca să evite momentul jenant al unui salut prea apropiat, făcu

în așa fel ca ei să nu-l bage de seamă. Păreau atât de liniștiți, încât nimeni nu și-ar fi imaginat că a doua zi urmau să asiste la înmormântarea unei persoane dragi.

Însă Aoi știa prea bine că durerea este ceva ce așteaptă, că îngăduie mai mult de un armistițiu; la început, nu trece dincolo de ungherul unde se află, se arată cuminte, dar, odată atins un anumit nivel de conștientizare, izbucnește, se revarsă, și în cele din urmă e nevoie de multă trudă ca să o delimitezi. Durerea este asemeni unui copil care nu ascultă, și tu, care șchiopătezi în urma lui, tot mai istovit de oboseală. Dacă nu învinge prin forță, învinge prin slăbiciune. Iar tu, în oricare dintre cazuri, ieși perdant.

Acum se găseau în fața magazinului Floresta, cu teigheaua plină ochi de gogoși de toate formele și culorile. Copiii erau complet seduși de pinguinii glazurați și de vulpile de caramel și vanilie. Tatăl râdea: „Încă una? Dar cât mâncați voi doi?”

Cu doar o clipă înainte să-și plece definitiv privirea, Aoi observă că fetița ridică ambalajul conținând un dulce nou ca să-l ducă la gură și că în secunda aceea își închise ochii, vrând parcă să se concentreze cât mai mult cu putință pe un singur simț odată.

Continuând să meargă repede spre supermarket, își îngădui, însă, reveria de a se pune în locul acelui bărbat, de a fi preț de o clipă tatăl acelei copile și de a se simți împăcat în momentul acela. Spera ca într-o zi nu foarte îndepărtată să-și întemeieze și el o familie. Îi părea dovada definitivă a propriul impuls către viață.

Apoi, cu tot optimismul de care era în stare – și care, în fața magazinului de orez și lichioruri, se preschimbă în tristețe, pentru ca apoi să încerce un nou salt spre bucurie odată ajuns la intrarea în *konbini* –, Aoi își împinse într-atât gândul până la a-și imagina că ar fi fost frumos să întemeieze acea familie cu Mio.

Gândul era mărturia de netăgăduit a drumului atât de lung pe care dorința aceea nicicând exprimată îl parcursese deja înăuntrul lui.

Acela a fost momentul când a încercat să o sune: ea nu a răspuns. Și totuși, el se simți pregătit să o mai aștepte o vreme.

Numele și adresa acelui loc special despre care vorbea fetița

Kaze no denwa. „Telefonul vântului”.

Undeva în Prefectura Iwate.

Pe versantul abrupt al Muntelui Balenei, din Kujirayama.

Tōkyō dădea pe dinafară de fantasmе.

Locuri precise în care presimțeau prezența unor creaturi din lumea de dincolo amestecate în mulțime. Iar de când Aoi intrase în viața ei, Mio simțea căldura lucrurilor și totodată percepea niște curenți ciudați care o traversau pe neașteptate. Abia atunci realizează de câte cimitire era plin orașul: erau ca niște răni minuscule, miriade de mici tăieturi pe pielea brațului.

Într-o zi, plimbându-se prin districtul Yanaka, fu atrasă de o cofetărie de *taiyaki*, care promitea să fie delicioasă, și se aventură de-a lungul unei cărări care mărginea calea ferată. Începeau „țepii de porc spinos”, mici dale înfipте în ciment care semnalau prezența mormintelor dincolo de gardul îmпреjmuitor. Cireșii de vară erau de-un verde aprins, și privind spatele aplecat al unei bătrâne, care își făcea de treabă deasupra unei lespezi de piatră cu găletușa plină de apă și un mic polonic, îi veni în minte o întrebare absurdă pe care să i-o adreseze: dacă morții ei sunt bine. Atunci, Mio se gândi la propriii morți și la iubirea pe care le-o purta.

Ca să-și abată gândurile, se îmbuibă de internet și seriale TV. Înghiți pe nemestecate toată filmografia regizorului Ōzu pe care o avea acasă, din simplul motiv că imaginile alb-

negru o relaxau. Privi cu o curiozitate nouă scena înmormântării din filmul *Tōkyō monogatari*¹³, și pe raftul cu vechile dvd-uri care-i aparținuseră cândva tatălui ei găsi un film cu titlul *O-sōshiki* (*Înmormântarea*), care nu-i atrăsese atenția niciodată până atunci.

Fără să realizeze vreo clipă, acela era felul ei de a-i rămâne aproape lui Aoi. Sufletul încă i se ținea strâns lipit de al lui printr-o urzeală de aluzii care se înmulțiseră în timpul întâlnirilor lor, și atâta timp cât aderența aceea persista, probabil că Mio nu avea să-i simtă prea mult absența.

În ciuda acestui lucru, și în ciuda faptului că încă nu-și îngăduia să fie într-un totu onestă cu ea însăși, era doar o chestiune de zile, poate de ore, pentru ca proviziile sale de rezistență să se epuizeze și, în urma lor, să se producă deflagrația: acapararea fără rest din partea iubirii, care pretinde obiectul dorinței sale (imediat! acum!), altfel amenință cu moartea.

— Iubirea cea mai puternică este iubirea potrivnică, se trezise spunându-i unei colege, cu câteva zile în urmă. Chiar și atunci când cel care se împotrivește ești tu însuși.

Iubirea potrivnică. Era valabil și pentru ea.

Cu cât contesta mai tare sentimentul acela, cu atât acesta prindea forță.

Sufletul este dezgolit și totul îl cotopește.

Asta o știa prea bine Mio, care se întorcea în fiecare zi acasă și găsea același plic de hârtie plin ochi de scrisorile mamei ei. Rămâneau acolo, pe jos, la intrare, de parcă n-ar

¹³ Filmul *Poveste din Tokyo*, considerat capodopera regizorului Ōzu și apărut în 1953, spune povestea înstrăinării membrilor unei familii, pe care numai înmormântarea mamei pare să-i readucă laolaltă.

fi fost convinsă nici să le invite înăuntru, nici să le scoată afară.

Erau dimineți în care nu le arunca nici măcar o privire, sau anumite seri foarte concentrate în care reușea chiar și să uite de ele, ore în care ochiul le evita automat.

Cu aceeași alternanță epuizantă cu care abordase gândul la Aoi, uneori se ducea până la intrare, își întindea degetele ca să dezlege nodul care lega plicul și, câteva clipe mai târziu, și le retrăgea. Își spăla obsesiv mâinile, spunându-și că o făcea ca să nu păteze scrisorile. Dedică atât de mult timp operațiunii, încât destul de repede își dădu seama că se mințea singură și că, de fapt, nu căuta decât să tergiverseze momentul: nu-i era teamă să le murdărească, îi era frică doar să le citească. În definitiv, nu era convinsă că este pregătită să afle.

Mio se dovedise întotdeauna foarte pricepută să elimine gândul la lucrurile care-i făceau rău: rămânea prinsă în puterea lor săptămâni la rând, obsesia o făcea să danseze de parcă o pereche de pantofi roșii i-ar fi cuprins picioarele. Apoi, de pe-o zi pe alta, parcă evacua o casă: în doi timpi și trei mișcări, puneă la punct cutii și pachete pe care le trimitea departe, spre o destinație necunoscută până și ei.

După tragedia abătută asupra familiei ei, timp de mai bine de un an, evitase cu obstinație muzica, pentru că știa că o emoționează, evitase să rămână trează noaptea târziu, evitase filmele triste, conversațiile profunde. Iar acum, gândul să ia toate acestea de la capăt o făcea să verse.

Și totuși, inevitabilul se întâmplă. Într-o seară, la sfârșitul unei zile foarte urâte, în care totul fusese negație.

Mai târziu avea să se întrebe cum de se întâmplase tocmai de data aceea și nu într-alta. Avea să se justifice spunându-și că ziua respectivă fusese cu totul un dezastru și că inima îi era ocupată să se gândească la altceva. Oboseala o făcuse probabil să lase garda jos.

Și-atunci, Mio făcu totul deodată, fără vreo înștiințare dinainte: se confruntă cu iubirea ascunsă a mamei ei, plicul doldora de scrisori care zăcea de săptămâni întregi la intrare. Și se așternu pe căutat o soluție pentru ochii lui Aoi.

Scenele preferate ale lui Mio din filmul O-sōshiki (Înmormântarea de Juzo Itami, 1984)

(1)

Flica defunctului, încorsetată în perfecțiunea chimonoului negru specific ritualului, gulerul tivit cu alb, pieptănătura amplă și circulară care-i pune în evidență luminozitatea chipului; ea care, între un moment și altul al slujbei, se urcă pe un trunchi fixat prin niște corzi rezistente pe verandă și, ținându-se strâns, se leagănă pe deasupra copacilor, de parcă ar redeveni fetiță în casa copilăriei sale. În același timp, soțul ei face dragoste cu o altă femeie.

(2)

Când se îngrămădesc toate acele fețe deasupra trupului neînsuflețit al celui care fusese capul familiei și înlănțuirea cadrelor în care rudele, inclusiv copiii mici, își trec de la unul la altul piatra cu care să bată cuiul care trebuie să închidă definitiv sicriul: loviturile diferite ale copiilor și ale adulților, cu acel raport invers proporțional al forței, drept care cine e mai mic lovește mai tare piatra. Acel *poc poc* ce sună ca un adio, un cântec de leagăn.

Întorcându-se de la muncă, geanta petrecută de-a curmezișul pe umăr și sandalele în picioare, Mio închise ușa în urma ei. Purta o pălărie de paie cu boruri largi, rochia lila cu o curea de culoarea ciocolatei și a vaniliei, un ruj de un roz-flamingo întins pe buze. Se așeză pe jos chiar la intrare, picioarele întinse în spațiul strâmt care o separa de ușa.

Făcu totul în grabă, ca să evite apariția oricărui gând și, odată cu acesta, a fricii: ridică plicul mare cu scrisori, dezlegă panglica subțire și apucă una la întâmplare. Caligrafia mamei ei se dezvălui cu încetineală. I se păru mișcarea unui mic animal care până cu o clipă mai înainte stătea ghemuit în somn, iar acum se întindea la soare.

Kaneko îi povestea lui Okada-san că sosise primăvara, aerul era mai jilav și o viitoare mireasă anulase deodată comanda de *shiromuku*, ba chiar și nunta, pentru că îi murise mama și nu voia să sărbătorească nimic până în anul următor. Scria mai departe că Mio învățase la grădiniță să scrie cifrele 1, 2 și litera *o*. Îi povesti cum îi făcuse pe toți ai casei să izbucnească în râs spunându-le că atunci când o să fie înaltă de douăzeci (douăzeci de ce anume nu-i lămurise), o să poată în sfârșit să mănânce picant. *Pentru Mio, îi scria lui Okada-san, picant este o cucerire a vârstei adulte. Pentru că, atunci când se apropie de bunicul ei și-l roagă să-i dea să guste ce are el în pahar – de obicei o băutură alcoolică –, el îi răspunde că e picant, ceva de oameni mari, și că sigur ei nu i-ar plăcea.*

Mio împături la loc scrisoare, scoase o alta din plicul mare. Acum era iarnă, el îi lipsea teribil, însă dorul acela îi ținea tovărășie – spunea ea –, ca o prezență care îi ținea locul și care-i era mereu alături. Vorbea despre ochii lui Mio, despre cât de neclar îi era de ce Mio folosea toate acele cuvinte ca să spună un singur lucru. Îi promitea că o să aibă răbdare, însă îi mărturisea și faptul că îi venea greu să fie atât de continuu aproape de fetiță și că el probabil că idealizase rolul de tată și de mamă. *Nu-mi închipuisem niciodată că atâtă frică presupune să aduci pe lume o ființă umană. Îmi pare că m-am condamnat la frică. Mio este imprudentă: aleargă, sare de pe scaun, își julește continuu coatele și genunchii. Nu folosește la nimic s-o cert.*

Mio împături scrisoare înainte să ajungă la sfârșit. Mai scoase una.

Hârtia era mai deteriorată decât a celorlalte de dinainte, de parcă ar fi fost citită de multe ori. Înțelese imediat motivul și se simți copleșită de aceeași emoție pe care trebuie s-o fi simțit și Okada-san citind-o prima dată: nicicând nu-și simțise mama atât de aproape.

Era din 16 august, o zi de vineri. Și în ziua aceea aparte, la ora aceea pe care și-o imagina cufundată deja în întuneric, Kaneko luase un stilou ca să-i scrie acelui bărbat că îl iubea, fără să-i spună însă că îl iubește. Vorbea despre intrări, despre un labirint cu o mie de intrări, despre el, care era întocmai acel labirint în care ea se pierdea, în care era atât de ușor să intre, dar a cărui ieșire îi era aproape cu neputință să o zărească.

Mio rămase cu răsuflarea tăiată, citea, și inima îi bătea nebunește, ca atunci când descoperi un secret despre care nu ar fi trebuit să afli vreodată. Pe undeva, existase timpul acela, un timp îndepărtat la care Mio nu asistase și despre care nimeni nu-i povestise vreodată, dar el existase cu adevărat. Iată cum știa mama ei să iubească.

Și-o aminti stând în picioare, în bucătărie, șortul de care își ștergea mâinile, privirea severă pe care i-o arunca, gesturile iuți și ușor necioplite. Toată acea poftă de viață pe care o exprima când scria unde sfârșea când era acasă?

Mio scoase o altă scrisoare din grămadă, aproape de parcă ar fi vrut să înlocuiască o emoție cu alta.

Vremea era sufocantă. Micuța Mio mâncase pepene roșu și, ca să se dea în stambă, în loc să scuipe semințele, le înghițise: când zâmbise, îi găsiseră două lipite de dinți și îi făcuseră o fotografie foarte amuzantă. Fetiței îi plăcea mult culoarea lila, în zilele acelea voia ca totul în viața ei să fie lila.

Mio părăsi scrisoarea și-și fixă cu privirea rochia; zâmbi, pentru că de perioada aceea lila nu-și aducea aminte.

Trecu la scrisoarea următoare.

Abia odată cu aceasta descoperi, spre uriașa ei stupoare, că deși iubea aproape cu abnegație tot ce ținea de *shiromuku*, Kaneko Yoshida îl îmbrăcase o singură dată: iar asta nu se întâmplase la propria ei nuntă, dar, mai cu seamă, urâse experiența aceea.

Într-o zi de mai, mama ei îi scria lui Okada-san cum, odată dobândită certitudinea că nu o să aibă parte de ceremonia de cununie de la templu și că, astfel, nu va avea niciodată ocazia să îmbrace chimonoul de mireasă, i se cuibărise oricum dorința de a vedea cum i-ar fi arătat chipul înconjurat de tot acel munte de stofe. În scrisoare îi povestea despre seara de dinainte de ceremonia de la primărie, ultimele ore înainte de acea simplă semnătură care urma să facă din ea o femeie căsătorită, iar pe Yōsuke să-l preschimbe dintr-un Imai într-un Yoshida.

Tocmai în seara aceea și-a rugat mama s-o îmbrace. Alesese un *shiromuku* dintre cele pe care le închiriau; urmărind întregul proces de îmbrăcare, Kaneko observase cu melancolie gesturile îmbătrânite ale mamei sale, încă foarte eficiente, dar tot mai uscate. Și totuși, lucrurile nu merseseră cum se aștepta. *Eram răvășită. Îmbrăcată în acel chimonou, pe care îl adorasem dintotdeauna, nu mă simțeam deloc în largul meu, cu fiecare strânsură, tot mai prizonieră în țesăturile pe care mama continua să le așeze concentrată, să le înnoade, să le învăluie în jurul meu. Mi se părea o colivie, am fost neliniștită întreaga seară.*

În seara aceea, se gândi Mio punând scrisoarea la loc în grămadă, mama ei trebuie să fi presimțit toată greutatea unei căsnicii. Și-o imaginea tânără femeie, înfricoșată. Asemeni mireselor pe care Mio, în copilăria ei, le spionase în atelier, și ea trebuie să fi purtat în suflet o dorință aprigă de

a fugi, un imbold de nemărturisit de a ieși din casă și de a se face nevăzută în întunecimea toamnei, a iernii, a primăverii, a verii care-și făcea tot mai simțită prezența.

Se întrebă dacă mama ei luase întâmplarea ca pe o presimțire.

Mio continuă să citească toată noaptea. Nu întotdeauna ajungea până la ultimul rând al scrisorilor: când dădea peste ceva ce o tulbura – o mărturisire prea intimă, o frază moșicică ce o privea, o dare de seamă amănunțită despre o ceartă domestică pentru a cărei izbucnire Kaneko nu-și asuma niciodată vinovăția –, trecea la următoarea. Apoi, asaltată de o aviditate cu totul nouă, lua încă o dată în mână scrisoarea precedentă, citea iar anumite rânduri și o abandona din nou, ca să treacă la o alta.

Despre mama ei rămase cu impresia unei femei pătimase și copilăroase, care avea iubirea continuu pe buze, și totuși pretindea imperios să rămână de una singură și că-și este suficientă. Sfârși prin a i se părea egoistă atunci când își arogase față de Okada-san dreptul la alegere, cel la forță, până și cel la slăbiciune. De-a lungul acelei nopți, Mio se întrebă în repetate rânduri ce anume văzuseră la ea nu doar tatăl ei, ci și bărbatul acela pe care nu-l cunoștea.

Apoi însă despătura o altă foaie de hârtie, tot la întâmplare, și iată că dinăuntrul ei se iveau o altă femeie, prevenitoare, foarte ageră la minte, care își regăsea și întărea în muncă propriile fragilități.

Acea era partea cea mai bună din ea, se gândea Mio, acea oscilare între forță și slăbiciune, gestul acela de a-și apuca imperioasă partenerul de încheietură, pentru ca imediat după să-i dea drumul, aproape uluită de ceea ce crezuse că e în stare să facă. Să te îndrăgostești de ea trebuie să fi fost o experiență asemănătoare cu o beție.

Mio se simți răscolită de interioritatea mamei ei, îi veni aproape să țipe la ea, de parcă în fața ei, în loc de foi de

hârtie împrăștiată pe podea, ar fi fost chiar ea în persoană. Citind scrisorile lui Kaneko către Okada-san, îi reveneau în minte frazele acelea insuportabile despre ce înseamnă să fii o soție demnă, să-ți începi și să-ți sfârșești viața înăuntrul cercului trasat de căsnicie, devotamentul pe care o soție i-l datorează soțului ei. Avalanșa de inconstanță, care o acoperea acum, era deopotrivă tragică și ridicolă: în definitiv, însăși Mio era demonstrația concretă a felului cum mama ei nu dăduse niciodată curs propriilor sale vorbe.

Apoi însă o ierta. Înțelegea că este un spațiu imens între ceea ce considerăm că este corect și ceea ce reușim să facem. Și că, la urma urmelor, ceea ce-i rămânea după fiecare lectură era o nostalgie nerostită. Faptul de a conștientiza că în incendiul acela pierduse încă și mai mult decât credea.

Încetă să mai privească la televizor, abandonează internetul și seriarele TV, lăsă până și cărțile deoparte.

În fiecare zi, Mio se întorcea acasă, se spăla pe mâini și, înainte să-și pregătească cina, o citea pe mama ei. Deveni unul dintre momentele preferate ale zilei. Sfârși prin a mânca tot mai târziu, apoi își luă obiceiul să-și cumpere un *bentō* pe drumul de întoarcere, ca să nu mai piardă timp în bucătărie.

Clandestină în trecutul altuia, îi fura secretele mamei: „Mama, ce-ai făcut în ziua cutare? Cine erai?”

Printre rândurile din scrisorile ei, descoperi o lejeritate și o ironie necunoscute. Se simți prinsă la mijloc între bucuria de a o afla atât de veselă și mâhnirea de a nu fi cunoscut-o deloc.

Într-o zi de marți, cu douăzeci și șase de ani în urmă, îi scria lui Okada-san că ar fi trebuit să-i predea timpului, aceluia care se scurge la fel pentru toți, lecția timpului lor aparte. Că trebuia ca ei doi să predea lumii lecția despre

cum să numere mai încet, pentru ca ea să nu fie obligată să urce într-un tren ca să-l ajungă din urmă în orașelul acela îndepărtat unde el se mutase, și să convingă realitatea să deschidă un colț unde, într-o bună zi, ei doi să se poată regăsi.

Și-o imaginea timidă în brațele unui necunoscut, fericită la gândul de a-l întâlni din nou. Și, cu toate acestea, întâlnirea aceea o amâna de la o dată la alta: îi explica cât era de ocupată, cât de greu îi era să facă rost fie și doar de o clipă numai pentru ea. Îi zicea că-i pare rău, dar că nici în toamna aceea nu se vor putea reîntâlni. Iar el trebuie să fi încetat să mai bată vreun apropo despre asta, pentru că, la un moment dat, din felul cum scria mama ei, părea evident că tot ceea ce mai rămânea din ei doi era întocmai asta: doar să-și scrie.

În scrisori însă, Kaneko vorbea în mod special de viața cotidiană și, mai cu seamă, îi povestea lui Okada-san despre fetița sa. Totuși, când își pomenea fiica, era aproape mereu cuprinsă de mari îngrijorări: gândul că ar putea fi diferită, dar mai cu seamă gândul că nu ar reuși s-o înțeleagă.

Nu vorbește, copila nu vorbește. Știu că mi-ai spune să fiu pozitivă, dar am nevoie să știu că e sănătoasă. N-aș putea răbda vreodată să fie bolnavă. Ce m-aș face?

Mi-am cusut o rochie albastră cu ajutorul tehnicii shibori, lăsând ca boabele de orez să definească modelul fanteziei. Am făcut una la fel și pentru Mio, care m-a ajutat. Mi s-a părut foarte bucuroasă de întreaga experiență. Ar trebui să reușesc să-ți trimit o fotografie luna viitoare, este chiar frumoșică. Dar sper să nu devină vanitoasă, ar fi un dezastru.

Uneori, o vezi că stă nemișcată, se fixează asupra unui lucru pe care îl vede numai ea și pare cu totul surdă la lume.

O strigi și nu te aude. Sper să nu aibă vreo problemă cu auzul.

Mio se emoționează citind într-o scrisoare în care Kaneko mărturisea: *Mi-e teamă că nu vede culorile, că se preface ca să pară la fel ca noi.* Privi cu atenție data. Era din perioada în care Mio avea cinci ani. Își aminti apropoul făcut de Aoi, și fie și numai pentru acel unic motiv scrisoarea îi deveni dragă în mod deosebit.

Din felul în care mama ei își întărea motivele pentru propriile temeri și pune la pământ, lovitură după lovitură, optimismul lui, Mio își imaginează că Okada-san încerca de fiecare dată să o liniștească. Ea nu se afla în posesia pachetului de scrisori pe care bărbatul i le trimisese lui Kaneko, cel mai probabil mama ei le arsesese sau ascunsese, pentru a evita să descopere cineva întreaga poveste. Când se gândea la enormitatea secretului pe care mama ei i-l ascunsese, suspiciunea și surpriza făceau loc înăuntrul ei furiei. I se păreau o samavolnicie. Pentru că istoria noastră este mereu transmisă mai departe: povestea vieții fiecăruia dintre noi este atât de îndepărtată în timp și de erodată de trecerea vremii, încât suntem la mila memoriei celorlalți, a celor care ne-au crescut sau cunoscut pe când eram copii. Și fiecare dintre noi ar trebui să aibă dreptul să-și cunoască în întregime propria istorie, oricare ar fi aceasta.

Fuse cu adevărat Mio exact fetița aceea despre care vorbea mama ei, se putea încrede în ea? Când, mai apoi, se va fi așternut un pic de calm, ce avea să facă Mio cu tot ceea ce afla acum? Cât putea să înglobeze înăuntrul său, fără să riște prea multe pericole?

Scrisoarea din acea zi de vineri, 16 august

Vineri, 16 august

Pentru mine, ești un labirint cu o mie de intrări.

Este ușor să pătrund înăuntrul tău, îmi întinzi continuu mâna. Dar, odată ce sunt înăuntrul tău, mă rătăcesc. Și atunci rezist, închid ochii, îmi reiau pașii și, într-un fel sau altul, ies de acolo.

Astfel, ca prin minune, sunt afară din labirint și simt că mă aflu din nou pe calea mea, cu mâinile pe chimonoul viitoareii mirese pe care o am în fața mea, mama care îmi cere să pregătesc cina și pretinde să fiu mai drăguță cu ea și tatăl meu, Mio care îl întreabă pe Yōsuke dacă mâncarea are o culoare specială, dacă oare culorile lucrurilor pe care le mâncăm ajung înăuntrul nostru sau dacă nu cumva saliva și dinții le nimicesc repede, și culoarea este distrusă astfel imediat.

Mă plimb prin Kagurazaka, o salut pe Takeda-san, îmi fac drum până la Kudanshita, iau bicicleta mamei mele și tai orașul urcând și coborând. Sunt cu totul prezentă în viața mea.

Dar uite că zăresc una dintre cele o mie de intrări în labirintul tău și atunci zăbovesc, zăresc mâna ta care se întinde spre mine și pe care, fără să recunosc asta, eu o căutam deja prin mulțime de ore bune.

Nu strâng nici o experiență cu tine. Nu reușesc să te evit. Pentru că intrările tale sunt din cele care își schimbă locul în timpul nopții, iar dimineața, când ocolesc vreuna – pentru că mi-e teamă să mă pierd din nou în labirint, să nu mai reușesc să ies de data asta, că toate strategiile adoptate până acum ar putea să nu mai fie de ajuns –, ei bine, cu coada ochiului descopăr că tocmai intrarea cu pricina deja nu se mai află acolo. Așadar, dușmanul, minunatul dușman care ești tu, nu mai are nouă sute nouăzeci și nouă de căi pentru a ajunge la mine, ci din nou o mie. Și încă o dată, de la capăt.

Ești un labirint cu o mie de intrări.

Kaneko

Mio petrecu o după-amiază întreagă ca să-i explice scala nuanțelor de albastru și îmbinarea tonurilor de alb unui bărbat care venise la Pigment pentru că voia să renoveze interioarele restaurantului său de pește.

Încercase zadarnic să-l sfătuiască, însă respectivul nu părea dispus să cedeze controlul asupra nici unui aspect cu nici măcar o câtime. Epuizată, după aproape trei ore, îi ceru unui coleg s-o înlocuiască: situația nu se îmbunătăți. Clientul părăsi magazinul nemulțumit, cu albumul lui la subraț și o privire nefericită. Mio se întrebă dacă nu cumva ceea ce căuta bărbatul acela pretins atotștiutor era doar confirmarea că nu greșește. De ce oamenii țineau cu tot dinadinsul să aibă mereu dreptate?

Ajunse acasă răvășită de oboseală. În tren, carnetul cu coperte de pânză rămăsese închis, în ultima vreme nici un chip nu-i atrăgea într-atât atenția încât s-o îmboldească să-i noteze în culoarea.

Închise ușa în urma ei și aprinse lumina.

Sângele îi curgea prin vene din inerție, respirația i se poticnea. Înțelese că hăul alb se tot apropia, i se făcu frică.

Se întinse pe pat și făcu ceva ce nu mai făcea de o bucată bună de vreme: socoti pe degete orele care separau pe fusul orar Tōkyō de Roma. Își sună verișoara.

În clipa în care îi auzi vocea, Mio fu cuprinsă ca de o văpaie de o culoare caldă și profundă, de acel maro de Verona pe care i-l depistase cu mulți ani înainte și pe care, imediat ce verișoara ei se mutase în Italia, îl luă drept semnul de netăgăduit că în culoarea pe care o emană trupul nostru stă înscris și destinul care ne așteaptă.

Momoko era singura persoană pe care o simțise îndeajuns de aproape ca să-i permită să o ajute atunci când familia ei dispăruse. Cu toate că avea un soț și o fetiță încă mică, și în ciuda faptului că locuia în cealaltă parte a lumii, când Mio îi dăduse vestea tragediei, Momoko își luase două

săptămâni de concediu, se urcase în primul avion și venise să-i fie alături.

În seara aceea, în timpul conversației lor, Mio nu făcu nici un fel de aluzie la scrisorile mamei ei, nu-l pomeni pe Aoi, nici nu-i spuse lui Momoko despre moartea lui Okada-san. De altfel, nici măcar cu niște ani în urmă, când aflase de existența acestuia, Mio nu suflase un cuvânt către verișoara ei, nici către nimeni altcineva.

Acea omisiune făcea parte din felul ei de a nega atunci când nu voia sau nu reușea să înțeleagă. „Dacă nu vorbești despre un lucru, lucrul acela nu există”, își spunea Mio. „Dacă nu te gândești la un anumit lucru, lucrul acela nu există.”

Pe Momoko o întrebă despre ea, ce mai făcea, dacă era fericită. Dacă avea de gând să se întoarcă în Japonia curând, ca s-o viziteze.

Când Mio îl întâlnise pe Aoi, se întrebase dacă nu era prea devreme.

Încă de la început, legătura lor i se păruse, într-un anume sens, definitivă, iar gândul acela o tulburase. Își amintea cuvintele verișoarei ei, devenită mamă când încă nu era pregătită. O impresionaseră mai cu seamă niște vorbe ale ei despre importanța ca nou-născuta să nu o prindă pe ea încă fetiță.

— E nevoie să cresc în grabă și eu, îi spusese într-o zi Momoko.

Ea izbucnise în râs în fața chipului foarte serios al verișoarei.

— Serios, Mio, nu glumesc. Aș vrea s-o rog să aibă răbdare, să aștepte ca eu să mă simt puțin mai matură, ca să pot să-i răspund cum se cuvine și s-o cresc așa cum trebuie; de unul singur, nici un copil nu poate s-o facă.

Părea îngrijorată mai cu seamă la gândul că în străinătate nu va putea folosi nimic din ceea ce știa din copilăria ei trăită în Japonia.

— Învățăturile mele nu ar valora nimic.

Greșea, evident că Momoko greșea. Și totuși, nu folosisese la nimic să-i dea toate asigurările.

Când, luni mai târziu după acea conversație, își îmbrățișase din nou verișoara – revenită la Tōkyō cu soțul și fiica pentru o scurtă vacanță –, Mio regăsise în ea bucuria aceea ținută în frâu, teama de a nu fi pregătită. Dar mai era acolo, înăuntrul ei, și o fericire cu totul nouă, un sentiment de care probabil că nici măcar ea nu-și dădea seama, dar care învăluia într-o culoare strălucitoare noua familie.

Acum Mio știa că frica aceea de a nu fi pregătită nu însoțește doar o sarcină, ci se arată și în legătură cu persoanele decisive, cele care închid cercul. Era ea oare pregătită pentru felul acela de iubire?

În clipa aceea, în timp ce vorbea cu Momoko, și pe ecranul computerului se întrezărea cea mică, ocupată să se joace cu o ditamai grămadă de plușuri înaripate – care scoteau niște sunete neașteptate, acoperind vocea mamei –, Mio o întrebă cum fusese pentru ea, cu mult înainte să devină mamă, să se îndrăgostească.

— M-am prins imediat, încă de la prima întâlnire, răspunse Momoko, amuzată de întrebarea neașteptată. Dacă nu aș risca să par orgolioasă, ți-aș spune că nu mi-a trebuit mai mult de cinci minute.

— Și nu ți-a fost teamă?

Momoko își aținti privirea în ecran.

— Mio, nu-mi spune că ai întâlnit pe cineva? Nu care cumva te-ai îndrăgostit?

Ea schimbă subiectul în grabă. Vorbi despre cu totul altceva, iar la scurtă vreme după închise convorbirea.

Era în afara oricărui dubiu că nu l-ar iubi. Căci îl iubea. Și se găsiseră în chip neverosimil.

Dintotdeauna, Mio practicase un joc al relansărilor. Iubirea, așa cum o trăia ea, începea și se sfârșea într-o zi. În orele acelea trebuia să cuprindă totul: seducerea, cucerirea, asigurarea. Trebuia să fii inepuizabil ca să fii cu ea, să repeți lucrurile până la sfârșeală. Să-i vorbești limpede: „Îmi place de tine, Mio, îmi place de mor.” Probabil că ar fi fost extenuant pentru oricine.

În zilele petrecute împreună însă, Aoi nu se lăsase tulburat. Mio i se păru încă de la bun început ca o mică vietate ascunsă sub pământ, din acelea care, când muți o piatră, se ivesc afară nenumărate, o întreagă familie. Aoi se arătă surprins, firește, dar niciodată amenințat de nevoia aceea continuă de iubire. Poate că tocmai fermitatea lui o făcea pe Mio să se simtă în siguranță.

Îi lipsea. Aoi îi lipsea.

Într-o zi, vorbind cu Alma și Rui despre imaginea reziduală teoretizată de Goethe, Mio se emoționează realizând cât de precisă era metafora aceea pentru ea: privirea ei ca o ștampilă se opriese atât de îndelung asupra lui Aoi, că acum Mio era îmbibată cu totul de el și îl vedea pretutindeni.

O lacrimă îi brăzdă obrazul. Alma și Rui băgară de seamă și, îngrijorate, o întrebară ce culoare se simțea.

— Păreți obosită, *sensei*. Aveți fața mamei când nu doarme.

Când fetițele insistară, în fața tăcerii prelungite a lui Mio – „*Sensei*, vă simțiți bine?” –, ea le răspunse că da. Și că nu doar lucrurile urâte, ci și cele frumoase ne fac uneori să plângem.

În timp ce le asculta pe Alma și Mio sușotind și povestind pe rând ultima oară când li se întâmplase să plângă de bucurie, Mio le zâmbi fetițelor, alungând cu încheietura

mâinii acele lacrimi încete pe care, fără să o știe, le moștenise de la mama ei.

— Se numește emoție puternică. Ei bine, după părerea voastră, emoția puternică ce culoare are?

Imaginea reziduală teoretizată de Goethe, așa cum Mio le-a explicat-o Almei și lui Rui

Goethe scria că nuanțele puternice tind să genereze în câmpul înconjurător impresia prezenței culorii lor complementare, un soi de aureolă de o tonalitate diferită... Imaginați-vă o parte din trupul vostru care a suferit o lovitură, iar durerea pare să pulseze nu doar în acel punct precis, ci pe întreaga suprafață, de jur împrejur. În opinia lui Goethe, același lucru se întâmplă în cazul imaginii reziduale care apare atunci când fixăm îndelung o culoare, și apoi ne luăm privirea de la ea... Vă amintiți jocurile cu iluziile optice? Chiar dacă nu mai este acolo, pentru o perioadă scurtă continuați să vedeți imaginea pe care o priveați cu intensitate puțin mai înainte. Când vă gândiți atât de intens la cineva e posibil ca apoi, indiferent ce faceți, oriunde v-ați uita, să vi se pară că zăriți persoana respectivă. Așa sunt și culorile complementare. Goethe le numea de-a dreptul „necesare”, de parcă fiecare și-ar fi revendicat contrariul... Goethe credea că fiecare culoare puternică exercită un soi de violență asupra ochiului și, de aceea, îl constrânge într-un fel să opună rezistență, fie și folosindu-se de o alta pentru a o echilibra pe cea dintâi. Din același motiv, o culoare pare mai vibrantă dacă i se alătură complementara: *se pun în evidență pe rând și generează un soi de vibrație reciprocă*. Ca două persoane care sunt foarte diferite și care, tocmai datorită acestei diferențe, ies și mai bine în evidență când sunt una lângă alta. Cunoașteți pe cineva așa?

De când citise prima scrisoare trecuseră două săptămâni. Între timp, Mio se deprinsese să-și cunoască mama îndeajuns încât să fie în stare să creeze o *altă ea*, o femeie care mai înainte nu exista. Ca mamă, continua să fie complicat de acceptat, ca femeie, în schimb, începea s-o înțeleagă.

La un moment dat, mai simplu, Mio înțelesese că nu o să-i fie de ajuns să sufere o indigestie de la toate acele scrisori. Avea nevoie de luni de zile pentru ca durerea aceea să se poată sedimenta și, oricât de mult s-ar fi străduit, nu avea să descifreze niciodată cu exactitate ce se petrecuse între mama ei, tatăl său și Okada-san.

Era oricum deja mult mai calmă. În asemenea măsură încât, de parcă faptul de a fi deschis o ușă era condiția necesară ca să deschidă o alta, într-o noapte, înainte să meargă la somn, scrisese cuvântul DALTONISM în motorul de căutare al telefonului mobil: și a fost ca și cum deschisese o cutie a Pandorei.

În zilele următoare, descărcă o aplicație uimitoare care îți permitea să vezi așa cum văd daltoniștii. Făceai o poză și programul ți-o reproducea sustrasă culorilor: roșul dispărea, verdele îi călca pe urme, amestecându-se într-un fel aproape de neiertat cu galbenul. Se miră singură să descopere o nebănuită frumusețe în acea alterare, i se părea o lume foarte ordonată.

De pe site-ul universității din Waseda află despre o întâlnire care urma să aibă loc sâmbăta următoare. Fără să-și bată prea mult capul cu detaliile, îi scrisese repede un e-mail profesorului care organiza întâlnirea. În mai puțin de o oră primi și răspunsul.

Dacă emoția nu reușea să o scoată afară din labirintul acela, își spuse Mio, atunci sânguința măcar o să scurteze drumul.

Cu o noapte înainte de întâlnirea de la universitate, Mio încheie definitiv corespondența dintre mama ei și Okada-san. Așezând deasupra grămezii ultima scrisoare, își puse pentru prima dată o întrebare anume: Ar fi reacționat diferit la aflarea veștii despre existența adevăratului său tată dacă asta s-ar fi petrecut într-un timp îndepărtat, de dinainte de tragedie? Mio se întreabă dacă refuzul ei de a-și întâlni celălalt părinte, de a ști măcar câte ceva despre el – care, în definitiv, nu-i făcuse nimic rău și care, dimpotrivă, nerevendicând nici un drept dintre cele cuvenite, îi permisesse să crească în familia pe care mama ei o alesese pentru ea –, ei bine, se întreabă dacă negarea aceea apriori nu cumva se născuse din obișnuința cu totul umană de a compara orice lucru, de a căuta mereu preferatul în mod absolut. De a gândi în funcție de ierarhii, subevaluând cât spațiu pentru iubire există înăuntrul fiecăruia. Pentru că iubirea este ceva ce sporește și celelalte emoții. Se întreabă așadar – în cazul în care destinul i-ar fi îngăduit să îi întâlnească – dacă nu ar fi cu putință să ai chiar și șase tați, opt mame, zece frați, doisprezece bunici? Și să-i iubești pe toți?

Când familia ei dispăruse de pe o zi pe alta, pentru Mio, ideea de tată era încă atât de dureroasă, încă să-i adauge o nouă figură i-ar fi părut o adevărată jignire. O luase drept sigură gelozia pe care tatăl ei, cel cu care crescuse, trebuie s-o fi simțit față de Okada-san. Considerase just să-i apere memoria de orice întinare. De altfel, amintirea tinde să capete formă absolută exact în momentul în care materia sursă se sfârșește.

În zilele acelea se întrebasese de nenumărate ori dacă tatăl ei știuse de Okada-san. Și, dacă știa, cum reacționase la început, ce simțise.

În anumite momente, lui Mio i se părea că trebuie să gestioneze o ceartă între niște copii foarte mici, care vor să

se joace în grădină, dar pretind să li se dea și-o înghețată, care pică de somn, însă nici prin cap nu le trece să se oprească din alergat. Și-atunci ea se afla acolo ca să descurce toate acele emoții, să-i spună tatălui ei că o să-l iubească mereu, că nimeni nu o să mai fie ca el, iar mamei, că o s-o ierte în cele din urmă, cu toate că la mijloc erau atâta lipsă de coerență și furie. Mio nu-l ura deloc pe Okada-san. Dacă doar ar fi putut să-i vorbească, i-ar fi zis că, din păcate, fusese nevoită să facă o alegere între el și celălalt tată al ei: își cerea scuze, dar nu se simțise în stare să-l includă în viața ei.

Era o muncă uriașă. Trebuia s-o confrunte în doze mici.

Dacă tatăl ei, Yōsuke, știa. Cum anume aflase. Ce simțea

Știa.

Știuse imediat, din prima clipă în care Kaneko le spusese că este însărcinată.

Simțise o mare bucurie, deși obscură și întortocheată, din moment ce vestea aceea îi apăru drept răspunsul la întrebarea lui cea mai mare: *Kaneko mă iubește?*

Da, Kaneko îl iubea, pentru că rămăsese. Iar fetița aceea, micuța și adorata Mio, avea să fie fiica lui.

Partea a treia

瓶覗色 *Culoarea unei priviri aruncate
pieziș unei ulcele*

— *Și acum înțeleg ce fel de om ești.*
— *Ce fel de om sunt?*
— *Ești așa cum te văd eu acum.*
— *Nu știu cum mă vezi.*
— *N-are importanță. Nu e nevoie să te vezi tu. Te văd eu și înțeleg cum ești.*

YASUNARI KAWABATA, *Păpădiile*¹⁴

Unu

— Sunt daltonist, își începu profesorul prelegerea.

Nu vedea roșul, pe care îl confunda implacabil cu verdele. La fel era și fratele lui, deși acasă nimeni nu îi corectase vreodată. La școală îi plăcea mult să deseneze, avea chiar talent; dar într-o dimineață, în timp ce toată clasa lucra la un desen, învățătorul se oprise în spatele lui, îl lăudase pentru compoziție și trăsături, adăugând, în schimb, că toate culorile lui erau murdare. Îi venise să intre în pământ de rușine. Din ziua aceea, se întorcea mereu către colega lui de bancă, rugând-o să-i spună ce culoare avea fiecare creion. Acela, spuse profesorul, a fost momentul în care înțelesese că daltonismul putea să fie un handicap, un soi de malformație. Și își amintea că mai gândise – cu o intuiție

¹⁴ Trad. de Andreea Sion, Humanitas Fiction, București, 2018, p. 166.

precoc pentru vârsta lui – că problema nu ține de datele obiective, ci de înclinația fiecărei persoane în parte.

— Pentru că nu există niciodată nimic obiectiv, zâmbi bărbatul, stând în picioare în fața tablei. Ar fi de ajuns să știm asta. Dacă am accepta asta, restul ar fi un joc de explorare a ceea ce este diferit, dorința de a te explica și de a asculta explicațiile celuilalt.

Mio stătea în partea din spate a unei săli nu prea mari de la etajul patru, într-unul dintre numeroasele sedii ale Universității Waseda. Când profesorul o întrebase în e-mailul lui de răspuns dacă ar vrea să participe la dezbateri sau doar să audieze, răspunsese că prefera să asculte. Era interzis să-ți iei notițe pe computer sau pe telefonul mobil, dar puteai să-ți notezi de mână discuțiile și să fotografiezi ceea ce era scris pe tablă. Mio nu făcea nici una, nici alta. Se gândea, iar acea unică operațiune o acapara complet. Se afla acolo pentru Aoi, ca să înțeleagă.

Îi erau vii în minte cuvintele lui la sfârșitul ultimei nopți petrecute împreună, când ea se ridicase de pe verandă și se pregătea să plece:

— Ceea ce apropie doi oameni nu e să împărtășească totul, îi spusese el, să practice aceeași meserie, să vorbească aceeași limbă sau să vadă aceeași culoare: ceea ce îi unește cu adevărat este acel ceva nou care se naște din uniunea lor.

Și totuși, Mio nu se putea împăca cu gândul că Aoi nu va cunoaște niciodată partea cea mai bună din ea, aceeași care pune pe plan secund trăsăturile ei cele mai rele de caracter, nestăpânirea, obsesia, nepriceperea ei de a găti și cânta. Cum altfel o să-i poată ierta izbucnirile de furie, chipul obosit și demachiat seara? În definitiv, ce avea ea special în afară de vederea ei extraordinară? Fără culoare, Mio se simțea un nimeni.

Acum privea femeile și bărbații prezenți în mica sală, îi asculta vorbind: tânărul cercetător care își ținuse în frâu ambițiile din cauza daltonismului, bătrânul care trebuie să fi suferit profund pentru că fusese discriminat în copilărie. I se întâmplase asta și lui Aoi? Careva îi spusese că desenele lui aveau culori oribile? Și Okada-san, înaintea lui? În școala primară fusese dat deoparte?

— Dar suntem convinși că există o culoare corectă? întrebă la un moment dat unul dintre participanți. La urma urmei, ceea ce îi dă nume unei culori este doar un cuvânt.

Mio îl privi cu atenție. Era un bărbat în vârstă, mic de statură. Părea un copil născut deja bătrân.

Ceea ce nu este descris nu există, se gândi ea. Și pentru prima dată avu senzația că intuiește cum poți iubi chiar dacă nu vezi realitatea în același fel cu celălalt. Că, dimpotrivă, tocmai acela era secretul unei relații durabile: indivizi profund diferiți care – prin simplul fapt că nu luau nimic drept sigur – puneau la bătaie mai mult timp și mai multe cuvinte ca să se înțeleagă.

Când întâlnirea ajunsese la final, Mio mulțumi și se strecură afară din sală. Traversând campusul universității, în timp ce primele semne ale amurgului brăzdau cerul străjuit de clădirile din Tōkyō, simți cum o cuprinde o mare blândețe.

Pas după pas, își dădu seama că distanța pe care o pusese între ea și Aoi se micșora văzând cu ochii. Ba mai mult, era ca și cum în clipa aceea i-ar fi pășit alături. Ca și cum de data aceasta, spre deosebire de atunci când căuta peste tot semnele morții – cimitire, scene cu înmormântări din filme –, l-ar fi ținut chiar de mână.

Trăia separarea aceea ca pe o întoarcere. O primenire pentru a se întoarce la el.

Doi

Ceea ce Mio ignora în privința lui Aoi, aspect pe care Aoi însuși îl ignora în bună măsură, era că în fața morții el se dovedea foarte calm, în timp ce viața, dimpotrivă, îl răscolea. Și, mai mult decât orice, tocmai acel concentrat de emoții al vieții care este iubirea.

Celor care îi mărturiseau că se tem de moarte, Aoi le răspundea că nu aveau de ce să se teamă, pentru că, atunci când murim, lucrurile pe care le consideram importante deja nu ne mai aparțin.

Absența lui Mio însă îl făcea să se clatine. Dacă mai înainte simțea înăuntrul lui o asemenea fericire, de risca să-l tâmpească, acum serile nu se mai sfârșeau, zilele de odihnă, dimpotrivă, erau cele mai extenuante: să meargă la Ikeda-san și să ia loc la masa unde mâncase împreună cu ea îi aducea numai suferință. Oricare experiență i se părea micșorată, precum un gust educat cu mâncăruri foarte sofisticate și care, deodată, se trezește hrănit numai cu materii prime.

Nu știa cum să iasă din starea aceea. Încercase să-i scrie pe Line mesaje scurte, la început destul de dese, dar tot mai rare pe măsură ce timpul trecea. Un telefon când i se păru că-și pierde simțul rațiunii. Apoi tăcere.

Abia când sosi trupul unei defuncte, și problema de rezolvat i se păru că depășește supărarea dinăuntru, Aoi îndrăzni să ridice receptorul telefonului negru de bachelită și se hotărî să formeze numărul de la Pigment.

Fără să ezite, întrebă dacă Yoshida-san este în magazin, iar dacă era, ceru să i-o dea degrabă la telefon, vă rog. Da, era urgent.

— Am nevoie de ajutorul tău, Mio. Accept și un nu, dacă va fi un nu. Dar, te rog, e cu adevărat urgent.

— Ce anume? Mio nu voia să fie abruptă, dar era surprinsă. Ce anume e urgent?

— O femeie a cerut să fie îmbrăcată în *shiromuku*. Înmormântarea este mâine și nimeni nu este disponibil să ne ajute.

Tăcere. Și apoi:

— Vrei să spui un trup neînsuflețit?

— Da. Mulți nu se simt în largul lor într-o asemenea situație, nu sunt obișnuiți cu așa ceva... Înțeleg asta, dar este o îmbrăcăminte de-o asemenea complexitate, că fără un expert nu am ști unde, ce și cum să facem.

Mio continua să tacă.

— Ținea mult la asta, reluă Aoi. Și-a pierdut soțul în război, avea aproape o sută de ani... Nouăzeci și opt, mai precis. Nu le-a mai fost îngăduit timpul să-și officieze cununia, moștenise rochia de la mama ei, o dusesse la croitoreasă să i-o modifice, dar apoi... Vocea i se frânse. Scuză-mă.

Era prima dată când Mio îl auzea plângând. Se emoționează.

Tulburarea profundă a lui Aoi era provocată de gândul la femeia aceea, dar mai cu seamă de bucuria de a o auzi pe Mio după atâtea săptămâni, ca o îmbrățișare care te cuprinde la capătul unui lung urcuș.

— Nu, e în regulă. Lucrez până la șapte, trec pe acasă să iau cele necesare pentru îmbrăcat, apoi vin.

— Mulțumesc, Mio.

— Pe mai târziu.

Mio dădu la o parte pânza.

Dintr-o cutie mare, abandonată în fundul șifonierului, scoase brâul cu ustensile, pe care mama ei îl purta mereu legat în talie. Era o fâșie de stofă moale și plină de

buzunare, asemănătoare cu cea a tâmplarilor. Ca și cum ar fi verificat precizia lumii, făcu recensământul fiecărui obiect în parte, etalându-l pe masă. Dintr-un alt plic scoase afară restul.

Și iată cum lumea copilăriei ei ieșea din nou la iveală.

Catarama mici, medii și mari, spatule, ustensilele necesare pentru cusut, cartonașe pentru *obi-ita*, ace de siguranță, agrafe, o pereche de mănuși albe din bumbac, de purtat în procesul de îmbrăcare a chimonoului și de fixare a *obi*-ului, un săculeț de plastic în care să-și bage pantofii la intrare și eventualele resturi, un evantai pe care să i-l împrumute clientei în caz că i-ar fi fost cald, șervețele umede dacă nu exista posibilitatea să se spele pe mâini, o oglinjoară portabilă, bucățele de tifon, prosoape, bureții de aplicat machiajul și dischete demachiante din bumbac pentru a retușa și perfecționa îmbrăcămintea, role de panglici din bumbac, o batistă albă.

— Cu acestea, spunea mama ei, se plăsmuiește forma perfectă.

Albul se îngălbenise, șervețelele umede se uscaseră, țesăturile, unele, erau roase de timp, dar cea mai mare parte a lucrurilor se găsea în stare bună.

— Și-apoi, Mio, amintește-ți că atunci când îmbraci o mireasă, la ea acasă ori în sala de ceremonie, trebuie să ai mereu la îndemână o mică escortă de obiecte, pe care ea ar putea să le fi uitat, și o poveste frumoasă de spus ca s-o liniștești.

Care erau obiectele? Care era povestea?

Mio nu-și mai amintea. Își amintea, în schimb, că mama ei, în timp ce îmbrăca diferitele mirese, părea uriașă.

Copil fiind, când intra în atelierul familiei, se pitula mereu într-un ungher, fără să scoată un cuvânt. Din colțișorul ei, asculta conversația femeilor, lansa priviri intermitente către viitoarele mirese. Atunci i se întipărea o lecție importantă,

și-anume că pentru a vedea e nevoie să le rămâi invizibil celorlalți.

Mama ei urca și cobora de pe scăunel, îngenunchea ca să aranjeze mantia de deasupra, se apleca până când aproape atingea podeaua cu obrazul ca să se asigure de lungimea chimonoului; se rotea neîncetat în jurul siluetei viitoarei mirese, care rămânea nemișcată și maiestuoasă, sau mărunță și țeapănă.

Făcându-și de lucru în jurul femeilor neclintite ca niște statui, pe care le îmbrăca strat cu strat, într-un fel anume, Kaneko se regăsea pe sine. În acele momente de intimă apropiere cu o altă ființă umană, Mio își amintea că-i surprindea, înflorind pe chip, zâmbetul ei cel mai frumos.

— Nu a fost o alegere, dar am iubit această îndeletnicire încă de când eram copil, îi spunea fiicei sale.

De la bun început o fascinase ideea că fiecare trup îmbracă chimonoul în felul său irepetabil.

— Nu este o piesă vestimentară ca oricare alta, nu există o măsură. Abia în procesul de îmbrăcare îți descoperi propria măsură.

Cu degetele împreunate în formă de triunghi, Kaneko scruta atent cum cădea acoperământul de cap de la *shiromuku*, proporția care se crea între linia gulerului, porțiunea descoperită a chipului și albul care învăluia peruca.

— Să îmbraci bine un chimonou este în întregime o chestiune de echilibru și geometrie, Mio.

Kaneko începea prin a atinge coloana vertebrală a miresei de parcă ar fi fost scheletul unui pește. Netezea cu palmele orice cută, anula orice umflătură a țesăturii. Trebuiau să fie rapide și atente, pentru că acolo unde o parte se aranja, cu aceeași mișcare, o alta se deranja.

De la vârful coafurii la umflăturile adăugate la umeri și pe piept, trebuia creat un munte drept, un triunghi echilateral

în proporție de 3, iar de acolo, coborând până la marginea chimonoului, una de 7.

— Totul stă în asta: „3 : 7”.

Părea măsura unui *haiku* imposibil de pronunțat.

Mio își privea mama încântată de siguranța pe care o vădea. Acasă i se părea așa nervoasă, mereu supărată, o lamentație nesfârșită. Dar în atelier păstra tăcerea: era fericită să fie acolo, să îmbrace femeile care, într-un anume fel, se îndreptau spre drumul corect, același pe care Kaneko îl vedea ca unica soluție pentru viața unei fete.

Cu timpul, Mio învăța tot ce era nevoie. Îi plăcea cum fiecare mireasă era diferită în felul ei: nu doar în ce privește măsurile și proporțiile chimonoului, ci și în felul în care culoarea chipului – care înainte de îmbrăcarea hainelor era pictat într-un alb lăptos, iar buzele desenate pe verticală cu un roșu sângerieu – se armoniza cu acea cascadă de nuanțe de alb și garniturile în roșu ale vestimentației.

Și ea, asemeni lui Kaneko, iubise acea meserie încă din prima clipă. Însă lui Mio îi fusese dată posibilitatea să aleagă și, când sosise momentul, preferase să-și continue școala. Îi fusese teamă să moștenească, dimpreună cu afacerea familiei, și obligația de a se ridica la înălțimea mamei, și a bunicii, și a tuturor femeilor din neamul Yoshida de dinaintea ei.

Dar Mio, deși rămăsese pe neașteptate singură pe lume, nu vânduse atelierul: îl dăduse în folosință altcuiva. Secolul se schimbase, și tot mai multe tinere alegeau să se căsătorească în haine occidentale, sau chiar să nu se căsătorească deloc. Acum atelierul Yoshida nu mai confecționa exclusiv *shiromuku*, ci de acolo se puteau închiria chimonouri pentru petreceri private, pentru întâlniri

de *omia*i, pentru celebrările de ziua majoratului¹⁵. Uneori, administratorii atelierului organizau ședințe foto pentru albumul de familie, iar altele în scop comercial: veneau atunci modele care îmbrăcau hainele tradiționale și li se făceau fotografii ce ajungeau apoi în reviste, pe pagini de internet sau tot felul de pliante.

Și acum, în timp ce ferestrele trenului de pe linia Yokosuka în direcția Kamakura îi oglindeau numai propria imagine, lui Mio i se făcu un dor arzător să se întoarcă în atelier. Nu o mai făcuse niciodată în tot acel timp: teama de a-și găsi răvășite locurile copilăriei era mai puternică decât plăcerea de a se vedea mare tocmai acolo unde fusese mereu cea mică.

Fixând cu privirea întunericul de dincolo de geam, eliberat de luminile orașului, se întrebă dacă noaptea privirea lui Aoi nivela lipsa roșului. Dacă în mijlocul întunecimii, mai ales în zilele în care conștientizarea faptului că vede diferit era mai amară, Aoi se simțea la adăpost.

O să reușească să-l privească în ochi, fără să se gândească neîncetat la cum trebuie că arăta lumea văzută de el?

— În funcție de anumite tonuri pe care le capătă fața, se înțelege cât se îndepărtează moartea, spuse Sayaka. Pentru tine, care înțelegi atât de bine culorile, nu ar trebui să fie greu să le identifici.

Cu jumătate de oră înainte, Aoi o întâmpinase pe Mio la intrarea în firma de pompe funebre. Ea nu-și dorise să îi

¹⁵ În tradiția japoneză, majoratul se sărbătorește colectiv, într-o festivitate care se ține în a doua zi de luni din ianuarie.

iasă înainte la gară, iar el îi găsisese chipul atât de încercat, că nici măcar nu îndrăzni s-o întrebe ce mai face.

Imediat ce păși înăuntru, Mio observă cum lucrările efectuate (pe care i le cedase unei colege, dar ale căror fotografii le verificase pe ascuns) pusese în valoare încăperile firmei și cum acea combinație de gri, violet și stacojiu – pe lângă capetele filamentoase ale crinilor Nirvana de la intrare – făcea spațiul mai frumos și mai primitiv.

Aoi îi mulțumise cu o plecăciune adâncă și îi indicase drumul, la capătul căruia îi arătase trupul defunctei:

— Se numea Naoko Izumi.

A văzut deîndată albastru, un albastru profund precum cel al oceanului când te scufunzi la o asemenea adâncime, încât lumina nu mai pătrunde. Un amestec de albastru *nōkon* 濃紺 și negru *shikkoku* 漆黒. Mio se întrebase dacă era culoarea femeii sau dacă aceea era culoarea pe care o capătă oamenii când au murit de foarte puțin timp.

Mio se limitase să evite privirea lui Aoi, să asculte câteva remarci ale lui despre raritatea înmormântărilor șintoiste față de cele budiste, despre felul diferit de a amenaja altarul.

După care, între ei doi se așternuse o tăcere compactă, din care îi scoase Sayaka. Fără să se prezinte măcar, sora lui Aoi intrase în cameră și începuse să vorbească.

Aoi era uluit și deopotrivă hotărât să nu-și arate mirarea. Nu-și auzise niciodată sora să schimbe atâtea cuvinte cu un străin, cu atât mai puțin la acel nivel de mărturisire.

— Este uimitor să te gândești la felul cum mintea, odată cu trecerea timpului, se îmbunătățește, devenim mai înțelepți și mai culți, în schimb, trupul se deteriorează, spuse Sayaka cu însuflețire. Mereu m-am gândit că problema este tocmai asta: trupul este primul lucru, cel prin care venim pe lume.

Mio dădu din cap fără să înțeleagă. Se simțea prea timorată de prezența ei ca să vorbească.

Din tot ce îi povestise Aoi, Sayaka i se părea din toate punctele de vedere fiica mai legitimă a celui al doilea tată pe care nu-l cunoscuse: ea, în schimb, îl frecventase pe Okada-san ani la rând, avea o mulțime de amintiri cu el, cel mai probabil îl ascultase vorbind chiar și despre Mio, despre acea fiică secretă care refuza să-l întâlnească. În felul nedeslușit în care se ivesc emoțiile când sunt foarte intense, lui Mio i se părea că trebuie să se justifice în vreun fel. Își dorea să se facă iertată, fără să știe prea bine cum sau de ce. La urma urmei, se gândea, dacă faci pe cineva să sufere, persoana care îl iubește o să te urască.

Și totuși, Sayaka se arătă oricum altcumva decât ostilă. Dimpotrivă, era atât de afectuoasă, că Mio făcu un efort să găsească punctul comun între tânăra care cu ceva vreme în urmă îi trântise ușa în față în timp ce pregătea trupul unui defunct și cea care acum îi zâmbea, explicându-i cât era de complicat să machiezi persoane decedate.

— Pare simplu, dar de fiecare dată este o operațiune profund diferită. Nu există un singur mod corect de a alege forma și culoarea.

Sayaka îi povesti lui Mio despre o ocazie în care o fiică o certase la înmormântarea mamei sale. „Machiajul dumneavoastră lasă de dorit”, îi spusese. „Nu ar fi trebuit să ne lăsăm pe mâna unei persoane cu atât de puțină experiență.” Sau cazul unei femei care, văzându-și tatăl bărbierit, cu fața netedă și semnele profunde lăsate de zăcutul îndelungat acum îndepărtate, avusese o reacție mâniașă: „Tatăl meu nu se îngrijea, nu s-ar fi bărbierit niciodată pentru înmormântarea lui”, protestase ea. „De ce ați făcut asta?”

În felul acesta, Sayaka învățase să pună întrebările corecte înainte de a se apuca de lucru. Știa că, dacă ar fi

greșit, și imaginea de ansamblu a defunctului ar fi ieșit nefirească, la înmormântare, rudele ar fi fost încercate de mânie sau, în cazurile și mai grave, de o formă mai adâncă și diferită de suferință.

— Înainte de machiaj, este baia, care, dacă vrei, este o operațiunea încă și mai delicată.

Sayaka era obișnuită să întrebe rudele dacă voiau să o ajute la spălatul trupului. Câte cineva se oferea întotdeauna, și ea îi învăța pe aceia să nu le fie teamă, să îl săpunească la fel ca atunci când era în viață, masând capul, absorbind apa cu o pânză de bumbac, uscând apoi părul.

— Te liniștești odată cu împlinirea gesturilor. Chiar dacă în același timp, desigur, ți se rupe inima în fărâme să acționezi asupra unui trup. Mulți realizează abia în acel moment că se află în fața morții. Și totuși, mereu e atâta gingășie.

Era nevoie să implici familia cât mai mult cu putință. Astfel, experiența avea să le rămână întipărită pentru totdeauna în amintire.

— În cazul lui Izumi-san, în schimb, spuse, arătând spre trupul neînsuflețit din fața lor, nu e posibil să implicăm nici o rudă. Acest chimonou presupune într-adevăr o muncă prea elaborată.

— Ah, îmi pare rău...

— Să nu-ți pară rău, facem un lucru important. Pot să-mi imaginez deja emoția puternică pe care familia acestei doamne o va încerca atunci când o vor vedea îmbrăcată în *shiromuku*... Ba mai mult, îți mulțumesc din suflet, Mio, că ai acceptat. Ne era teamă că nu vom reuși să le îndeplinim rugămintea. Nu-i așa, Aoi?

Fratele încuviință din cap.

Mio își plecă ochii. Acum era în stare să înțeleagă cât de asemănătoare este o nuntă de o înmormântare: tot ceea ce se întâmpla acolo devenea o amintire.

— Mă duc să mă pregătesc, spuse Sayaka, îndreptându-se spre ușa. O să caute un șorț și pentru Mio, la fel și mănuși de bumbac.

— Mănuși am deja la mine, răspunse ea. Mi-e de ajuns numai șorțul.

— Și eu merg să mă pregătesc. Mă întorc într-o clipă, șopti Aoi. Și imediat după adăugă: Numai să nu-ți fie teamă să rămâi singură.

Mio își îndreptă privirea spre bătrâna întinsă într-o poziție fixă, mâinile încrucișate și o batistă albă așezată pe față.

— Nu, femeia aceasta nu-mi provoacă nici o teamă.

Părea că emană deja o culoare ceva mai puțin clară decât înainte, un albastru mai puțin intens.

Aoi lăsă ușa să culiseze și dispăru pe hol, în spatele surorii lui.

Atunci, Mio se îndreptă spre geanta pe care, cu numai două ore înainte, și-o pregătise în mare grabă. Își prinse părul cu un elastic într-un coc strâns și înalt. Mângâie cu nostalgie instrumentele mamei: cu siguranță nu și-ar fi imaginat niciodată că într-o bună zi Mio avea să le folosească pentru un cadavru. Și totuși, era convinsă de asta, i-ar fi aprobat gestul. Deodată, își aminti atelierul familiei, tinerele femei care, ezitând, pășeau dincolo de cadrul ușii. Ceea ce făcea ca acele clipe să apară ca definitive în ochii lui Mio era transformarea completă a culorii lor: de când intrau și, ore mai târziu, până când ieșeau din atelier, viitoarele mirese dobândeau lumină, puncte de fugă, umbre.

Când era copil, lui Mio îi părea rău pentru faptul că nici una dintre acele tinere nu-și mai amintea de ei, în timp ce ea și întreaga familie nu aveau să le uite niciodată. De altfel, în atelierul Yoshida erau păstrate zeci de albume cu

fotografii în care erau surprinse figurile timide sau semețe ale mireselor.

Adolescentă fiind, îi spusese bunicii:

— Chiar și tânăra aceasta, pe care abia ce ai îmbrăcat-o, peste numai câteva zile va pierde orice amintire despre noi. Nu-ți provoacă tristețe?

— Și de ce ar trebui să-mi provoace tristețe? Sigur, cu timpul, în ea se vor estompa toate detaliile zilei de azi, ce anume a mâncat, dacă ploua sau era vreme frumoasă, fețele celor care au ajutat-o să-și aleagă chimonoul și să se îmbrace. Va păstra însă vie amintirea felului în care s-a simțit în clipele acelea, emoția copleșitoare când era pe punctul să-și schimbe numele de familie, să o apuce pe drumul unei vieți diferite, sau poate asemănătoare, dar sub un cu totul alt nume. Iar numele este totul. Simplul fapt de a fi acolo, Mio, de a fi prezent într-un moment atât de important în viața cuiva... nu-ți pare un lucru splendid?

Când începură, era nouă seara. Aoi pregăti apa, ligheanul, bucata de stofă.

Îi explica lui Mio fiecare etapă, ca s-o facă participantă la ritual.

— Familia ne-a cerut să folosim procedeele tradiționale. Nu și-au dorit să folosim nimic altceva ca s-o spălăm decât apă, alcool și pânză.

Îi povesti despre cum se folosește apă caldută, însă obținută în mod contrar. La apa rece se adăuga fierbinte și nu invers. Se numea *sakasa-mizu*, „apa în sens invers”: în ritualul de înmormântare, fiecare lucru era contrariul său. Îi explică cum, odată încheiată îmbrăcarea, poziția trupului cerea ca pernuța să fie îndreptată spre nord, altarul să fie amenajat în spatele capului, cu fața îndreptată spre vest, așa cum se spunea în tradiție că murise Buddha.

Mio îl privi pe Aoi uscând trupul defunctei. O făcea pe sub pânză, ca să nu lase la iveală nici o fâșie de goliciune. Trupul acela părea el însuși o casă de vacanță, cu șifoniere, biblioteci, paturi acoperite de țesături pentru ca praful să nu se așeze pe ele cât timp locatarii săi se întorceau la viețile lor obișnuite din restul anului.

Continuară astfel ore la rând.

Aoi și Sayaka masau brațele bătrânei, ca să înmoaie încheieturile și să-i permită lui Mio să procedeze cu îmbrăcarea fără să vatăme trupul neînsuflețit. Deseori, ea ezita, avea o teamă irațională că i-ar putea face vreun rău. Aoi și sora lui nu spuseră nimic, nu o grăbiră, așteptară în schimb ca odată cu fiecare gest să se simtă încet, încet mai stăpână pe sine.

Ridicau cu multă delicatețe capul femeii și, în timp ce Mio le împărțea indicații precise cum să aranjeze mai bine materialul, îi cereau confirmarea la rândul lor.

Când și când, Mio suferea. Ceea ce îi ținea vigilența trează erau acele momente în care – întorcând unul dintre nenumăratele straturi ale *shiromuku* – un braț îi aluneca, iar uscăciunea pieptului și a șoldurilor îi confirma cuvintele pe care i le spusese Sayaka la sosirea ei și pe care abia acum le înțelegea: ne naștem ca să naștem, trăim cu unicul scop de a fi vii.

Mintea se întrerupea, trupul își continua în felul său călătoria.

Chiar și pe durata procesului lung și trudnic al îmbrăcării, deși schimbau între ei numai indicații și sugestii practice, între Mio și Aoi continua să plutească aceeași tensiune teribilă.

Sora lui Aoi băgă de seamă tulburarea vizibilă a lui Mio, supunerea ei, privirea pe care fratele ei și-o ațintea în permanență asupra sa.

Sayaka făcuse un efort s-o ajute pe Mio să fie în largul ei, să se simtă bine primită, așa cum, era convinsă, și-ar fi dorit unchiul. Și îi reușise, iar acum, din acele ocheade pe care fratele ei și tânăra și le aruncau pe furiș ca doi copii, înțelese că nu mai era nevoie de ea.

Se întoarse la felul ei tăcut de-a fi.

S-a dovedit cu adevărat dificil să îmbrace trupul defunctei în *shiromuku*.

Și nu doar din cauza imobilității, ci și pentru că trupul bătrânei era uscat și curbat: trebuia ca adesea chimonoul să fie umplut cu mici prosoape, rotocoale de vată. Totul avea să fie incinerat odată cu ea.

După o pauză de ani buni, Mio constată că era încă de pricepută să lucreze cu țesăturile.

Îi așezară pe cap peruca *tsuno-kakushi* pe care familia o adusese împreună cu restul hainelor. Sayaka îi pieptăna părul cu blândețe, prinzându-l cu ajutorul unor agrafe pentru ca peruca să se fixeze bine de cap. Trebuiră să renunțe doar la acoperământul alb pentru cap, mult prea greoi.

Depuseră sicriul în capsula frigorifică și, deschizând fereștruciile de deasupra care lăsau chipul la vedere, se emoționară. Inclusiv machiajul era cel pe care-l cerea tradiția pentru mirese: albul făinos al feței, liniile clare separând restul chipului, buzele vopsite pe verticală în roșu.

Când terminară, era trecut de miezul nopții. Ieșind pe ușa firmei, se simțeau atât de obosiți, de păreau că băuseră toată noaptea.

Sayaka încălecă bicicleta și, după un scurt semn de salut, se făcu nevăzută în noaptea așternută peste Kamakura.

Aoi, în schimb, își împinse bicicleta de ghidon, pășind alături de Mio. Pe un umăr ducea geanta ei. Hotărâseră ca

Mio să doarmă în patul lui Aoi, iar el pe canapeaua din sufragerie.

— Îți mulțumesc încă o dată, era important pentru mine. Izumi-san merita să i se îndeplinească această ultimă dorință, șopti el.

— Aoi, pot să te întreb ceva?

Deasupra lor, luna trona uriașă.

— Firește.

— După tine... Nu știu, cu toată experiența ta...

— Da?

— La un moment dat... Măcar după ceva vreme... reușești cu adevărat să accepți moartea? întrebă Mio.

— Sigur că o accepți, răspunse Aoi, fluturând un zâmbet. Bicicleta îi aluneca alături ca o fetiță de mâna mamei.

— Vezi tu, îmi place nespus calmul tău, reușești chiar și să faci haz pe tema asta. Pe mine, numai și să pronunț cuvântul acela, și mă cuprinde un tremurat ușor. Din acest motiv m-am simțit atrasă de tine încă de la început. Pentru această apropiere pe care o împărtășești cu singurul lucru de care-mi este cu adevărat frică, singurul căruia nu reușesc nici măcar să-i atașez o culoare.

Mio regretă imediat că mărturisise ceea ce simțise pentru el. Oboseala îi accentua slăbiciunea.

Aoi păstră o vreme tăcerea.

Ea continuă:

— Nu am mai participat niciodată la o înmormântare, nici măcar la cea a părinților și bunicilor mei.

— De ce?

— Mi se părea un adio spus nu doar lor, ci și amintirii pe care le-o păstram ... Tu, în schimb, poți și să-i mângâi pe morți.

El încetini pasul, îi căută privirea lui Mio.

— Fapt e că eu unul nu văd toată această diferență între înainte și după. Serios, știu că poate suna absurd. Însă

lucrurile le iubim, chiar și dacă încetăm să le mai folosim... Asemeni unei cărți: când ai terminat-o, îți este încă și mai dragă, nu? Deși, în definitiv, știi deja că nu o vei mai reciti niciodată.

Aoi se opri și așteptă ca ea să se întoarcă în sfârșit și să-l privească în ochi.

— Dacă nu te poți împăca la gândul că totul are un sfârșit, concluzionează el, cum poți să accepți că are un început?

Trei

Ziua următoare a fost plină de flori.

Când rudele femeii aflară că Mio își petrecuse noaptea întreagă îmbrăcând-o conform ultimei sale dorințe, o întrebară dacă nu voia să participe la înmormântare.

Ea încuviință, oricum de ore bune nu făcea altceva. Și poate că tocmai aceea era soluția: să primească totul cu brațele larg deschise, fără ca măcar să încerce să înțeleagă ce se întâmpla.

Se așeză în spatele încăperii, îi văzu pe apropiații lui Izumi-san luând loc, privi cu atenție altarul plin ochi de obiecte a căror simbolistică o intuia cu mare dificultate, scufundându-se în marea de negru a hainelor și într-un munte de flori. Încă nu știa, dar avea să plângă îndelung, iar în unele momente chiar și cu sughițuri. Avea să-i permită să

înflorească unui sentiment pe care-l păstra în adâncurile sale de ani buni, emoționându-se pentru fiecare slujbă de înmormântare la care nu participase.

În timp ce călugărul budist recita sutra, iar lui Mio i se părea că vede acea voce materializându-se în fire groase de un profund galben de miere, își aminti a doua noapte de dragoste cu Aoi.

— Știam că sunt diferită, îi spusese întinsă peste picioarele lui, cu pânțele gol, dar nu-mi amintesc să fi suferit din cauza asta. Pentru mine a fost mereu motiv de frumusețe în faptul că suntem diferiți, așa cum este motiv de pace că suntem egali.

Aoi nu răspunsese, poate că se gândea la el însuși, la felul lui de a vedea culorile, la munca tatălui său. Mio îi povestise cum, copil fiind, într-o zi citise o frază care mai apoi, de-a lungul anilor, o repetase de atât de multe ori, încât ajunsese s-o stâlcească și s-o facă a ei. Ba mai mult, dacă ar fi întrebat-o careva, probabil că ar fi răspuns că nu o citise nicăieri, ci că pur și simplu o cunoștea.

— Spune-mi-o, zisese Aoi, temperându-și un căscat.

Trebuie că era trecut de trei noaptea: dinspre grădină se zărea o lună subțire, ca o unghie tăiată.

— Ești pregătit? Fii atent, că-ți poate schimba viața!

Aoi răsese. Cu mâna, îi făcuse un semn ca o invitație.

— Când ne aflăm în echilibrul forțelor proprii, ne este cu neputință să percepem alte lumi, spusese ea dintr-o singură răsufflare.

Ei bine, dacă ar fi trebuit să identifice axul propriei sale vieți, Mio ar fi scos la iveală fraza aceea. După ea, cuvintele acelea întăreau ideea că până și în dezechilibrul său și al oricui altcuiva ar fi întâlnit vreodată era ceva bun. Că obsesia aceea care o împingea să privească oamenii la ora de

vârf numai ca să găsească în ei o culoare era felul său de a percepe acel altundeva.

— Dacă te gândești, atâta timp cât ești bine, nu exiști cu adevărat. Nu simți și, în definitiv, nici măcar nu înțelegi, conchise Mio. Ai nevoie să-ți pierzi un pic echilibrul, ca să vezi lucrurile... Nu crezi și tu la fel, Aoi?

Între timp, rudele lui Izumi-san depuneau camelii în sicriu.

Unul după altul, i le așezau pe lângă față, pe gât, în spațiile dintre peruca *tsuno-kakushi* și marginile de lemn ale coșciugului. Cei responsabili cu florile le tăiaseră tulpinile ca să nu li se umezească corola, iar acum cei de față își afundau pe rând mâinile în coșurile de paie.

Apoi, fiica defunctei scoase din geantă o carte. Aoi avu o scurtă tresărire citind titlul: era romanul *Păpădiile* de Kawabata. Femeia îl așeză în sicriu împreună cu un biscuit *hato-sabure* în formă de porumbel, de care mama era mare amatoare, și trei *wagashi* care înfățișau silueta fragmentată a unei hortensii, a unui val din ocean, a unei brazde de iarbă în mijlocul căreia strălucea un punct galben ce se voia un licurici.

Și nepoatele așezară flori lângă chipul străbunicii lor.

— Ce are pe păr? Își întrebară mama.

— Vă place?

— Da, e frumoasă.

— Străbunica e îmbrăcată în mireasă.

— Și cu cine se căsătorește?

— Cu străbunicul, în sfârșit se duce să-l întâlnească îmbrăcată așa cum își dorea.

Femeia își trase nasul emoționată, dar zâmbea. Se întoarse și o căută cu privirea pe Mio. Făcu o plecăciune în direcția ei.

La intrarea în sală, un ecran înfățișa vederii, într-o succesiune lentă, vreo douăzeci de fotografii ale defunctei, surprinsă în situațiile cele mai emoționante și banale: cu un batic legat strâns în jurul capului în timp ce se urca pe o bicicletă, în fața unei mașini de cusut de un verde-lăstar, prinsă în munca ei de croitoreasă, cu una dintre nepoate, foarte mică, în brațe.

Și totuși, printre imaginile înfățișând-o pe Izumi-san și toate gesturile rudelor care se perindaseră în orele acelea, Mio intercală continuu amintirile propriei familii. Lucruri practice și înduioșătoare, ca atunci când bunicul ei ieșea în grădină cu foarfeca de grădinărit în mână și, dintre toți trandafirii, îl alegea pe cel mai frumos, îl aducea în casă și-l punea mândru într-un pahar așezat apoi în mijlocul mesei din bucătărie. Sau când, într-o după-amiază, curățând morcovi și cartofi de coajă, Mio își întrebase bunica, cu acea lejeritate a celor doisprezece ani pe care-i avea, dacă îl iubea pe bunicul, dacă îl iubise întotdeauna. Ea îi răspunsese cu o voce liniștită că în vremea în care se căsătorise nu iubirea era cea care ținea laolaltă cuplurile, ci echilibrul vieții în doi și, încă și mai înainte vreme, aranjamentul dintre cele două familii. Însă ea își respecta soțul, mereu îl respectase, și probabil ceea ce acum se numește iubire, cândva, însemna tocmai asta: respect. Amintirile erau atât de vii, că Mio simți pe cerul gurii aroma stufatului pe care îl mâncaseră în seara aceea, portocaliul strălucitor al morcovilor, care se decolora la contactul cu sosul de soia, și carnea.

Își imaginea că la intrarea în sală nu mai rulau fotografiile cu Izumi-san, ci acelea cu mama ei care, la masa din bucătărie, în semiîntuneric, citea cărți învelite într-o supracopertă de un galben-garoafă-indiană și... Deodată, o revăzu în timp ce scia: Kaneko se afla pe verandă, grădina era ocupată de pânzele întinse să se usuce la soare, era aplecată deasupra hârtiei cu un stilou în mână, clopoțelul

de vânt clinchetea împins de briza verii. Își nota comenzile pentru atelier, poate liste de cupoane de mătase, ace sau diferite *obi* din Kyōto? Sau îi scria o scrisoare pasională lui Okada-san? Îi povestea de Mio, care învățase să meargă pe bicicletă, sau despre momentul când pretinsese o rochie scurtă, la fel ca aceea a colegelor de școală? Și apoi uite-l pe tatăl ei, Yōsuke, ea care se strecura grăbită în *ofuro*, convinsă că înăuntru nu este nimeni și, în schimb, îl găsea acolo, nemișcat, la înmuiat într-o apă deja călâie, cu ochii închiși și prosopul sprijinit sub cap. Momentul acela existase cu adevărat, pentru că și-l amintea, își amintea mirarea și blândețea din clipa aceea. Nostalgia, căreia nu-i îngăduise ani la rând să iasă la iveală, acum dădea năvală cu totul.

Acea a fost clipa când Mio a izbucnit în plâns fără să se mai poată abține, privindu-l drept în ochi pe Aoi, care se afla într-o latură a sălii, ocupat să supravegheze fiecare pas din ceremonial, și pe călugărul care oficia o slujbă ale cărei cuvinte Mio nu le înțelegea, însă a cărui voce modulată o liniștea, și valurile de flori asemeni unei coline care promite să continue până se pierde în linia orizontului, și pe singura fiică pe care Izumi-san reușise s-o aibă la timp de la tânărul ei soț ucis în război, ajunsă la rândul ei o femeie bătrână, ba chiar bunică, și pe cei trei copii ai ei având în jur de patruzeci de ani, cu două fetițe la rândul lor, și multe batiste strânse în mână, hainele negre, machiajul aproape inexistent la femei, părul îngrijit pieptănat al bărbaților.

În fața acelor lacrimi care îi curgeau încet pe obraji, a privirii împăienjenite și a sughițului care-i întrerupsese de mai multe ori ritmul respirației, Mio hotărî că de atunci înainte o să-și acorde acel timp în fiecare zi. Fie și numai o oră, o să întâmpine cu brațele deschise gândul la doliu, la durerea provocată de absența propriei familii.

Aoi, de la depărtare, îi arunca priviri îngrijorate. Trebuie să-i fi părut ciudat ca înmormântarea unei persoane atât de marginale în viața lui Mio să fi făcut o impresie așa de puternică asupra ei. *Deși, în cele din urmă, dacă stai să te gândești, suntem cu toții la marginea vieții celorlalți, o să-i spună câteva săptămâni mai târziu. Și totuși, e de ajuns atât de puțin ca să ne găsim din nou în centru. E de ajuns atât de puțin pentru ca în centrul lumii noastre să sosească cineva care, cu numai o clipă mai devreme, era în afara a ceea ce cuprindeam cu privirea.*

Precum el pentru ea, precum ea pentru el.

Când slujba s-a încheiat, s-au urcat cu toții în micul autobuz care îi aștepta la ieșire.

Mio și Aoi au luat loc în față, lângă șofer, iar în urma lor, apropiatii defunctei se așezaseră pe scaunele din spate. Fiica ținea în brațe o fotografie înrămată a lui Izumi-san, cu fâșiile de atlas negru atârând în laterale asemeni unei cortine.

Drumul a fost scurt, autobuzul urma încet mașina mortuară. Traversară centrul orașului Kamakura, cățărându-se de-a lungul străzii care ducea la tunelul din Tsukubu, în direcția spre orașul Zushi.

Coborâra într-o piațetă care părea să se ivească din verdele muntelui. Verdele acela o umplea cu totul. Îl vedea oare și Aoi?

Mio se aținu cât mai aproape de el, atentă să nu-l deranjeze în timp ce conducea familia spre crematoriu și dădea indicații personalului. Sicriul le-a fost predat celor responsabili și, pentru o ultimă dată, cuprinși de nostalgie, membrii familiei își luară rămas-bun de la mama, bunica, străbunica și tot ceea ce fusese în viață Izumi-san.

În sala de așteptare special amenajată, Mio mănca alături de ceilalți un mic *bentō*, pe care ținuseră cu orice preț ca ea

să-l primească. Conversațiile se legau mai ușor, amintirile amuzante se îngrămădiră în jurul mesei; fetițele povesteau despre micile lor succese, adulții o întrebau pe Mio despre atelierul de chimonouri de mireasă, despre munca ei la Pigment.

Aproape sfârșită de oboseală, observa necunoscuții aceia mâncând, notându-și în minte culoarea fiecăruia; carnetul îi rămăsese în geantă, ca un talisman purtător de noroc. Apoi, spre finalul mesei de pomenire, îi văzu râzând cu toții de o întâmplare petrecută cu multă vreme înainte, al cărei sens Mio nu-l prinse, dar în acea mișcare identică a gurii, în acel moment de împărtășire deplină a emoției, avu un soi de revelație: descoperi deopotrivă în nurori și gineri, în fetița care mesteca zgomotos, în tatăl care-și mângâia barba, în fiica lui Izumi-san care-și aranja ochelarii pe nas, acel ceva pe care toți îl aveau în comun. O nuanță de albastru adânc, aceeași pe care o recunoscuse în cea plecată dintre ei.

Cine știe de ce, dar nici măcar nu-i trecuse vreodată prin minte un gând atât de simplu: purtăm în trup culoarea celor care ne-au dat viață, moștenim o parte din acea nuanță, ne putem chiar contagia de ea, precum de-o boală. E de ajuns și numai să petrecem timp împreună, să împărțim aceeași casă, masă, un proiect de viață.

În clipa aceea, așezând bețișoarele de lemn înapoi pe masă, Aoi îi mângâie abia în treacăt mâna. Mio nu-și ridică privirea, dar nici nu-și retrase mâna.

Deodată, la difuzor se auzi o melodie și cu toții fură anunțați că procesul de incinerare se sfârșise. Din acel moment, urmau să fie alese oasele; se apropia finalul ritualului.

Se ridicară cu toții de la masă, parcă ușurați. Ce fusese mai greu din acea durere părea lăsat în urmă.

Iată, așadar, ce se întâmpla la o înmormântare.

Mio rămase deoparte, ca vrăjită. În urnă odihnea ceea ce cândva fusese carne, iar acum se transformase în pulbere sau fum; oase mărunțele, care se fărâmițaseră precum cochiliile. Pe tavă, în schimb, erau aranjate oasele mai mari, de un alb lăptos, strălucitor.

Privi cum fiica și nepoții iau în mână niște bețișoare lungi – asemănătoare celor folosite în bucătărie ca să scoți tempura din oala cu ulei sau când întorci legumele în tigaie – cu care apucă oasele rămase ca să le depună în urnă. În aer domnea o atmosferă de-o autentică și adâncă mirare. „Cât sunt de albe”, spunea careva. „Par atât de netede”, „Mi-e teamă să nu-mi cadă vreunul”, „Cine știe dacă toate oasele ajung așa”.

Păreau că trăiesc o experiență suprarreală, care nu avea nimic de-a face cu înmormântarea.

Mio îi privea cu atenție pe angajații crematoriului, impecabili în costumele lor lipsite de orice cută, mișcându-se în acel spațiu ca niște maeștri de ceremonii: mânușile imaculate, postura extrem de dreaptă, părul imobilizat de gel, chipul care se sustrăgea oricărei intruziuni.

Executară un vals final de formule și plecaciuni, iar emoția puternică lăsă loc unui armistițiu, o lejeritate care le făcu pașii să alunece mai ușor prin piațetă.

Se urcară în aceeași ordine înapoi în autobuz: acum, o nepoată ținea în brațe fotografia înrămată a lui Izumi-san, iar fiica purta în poală urna închisă într-o cutie mare de atlas alb.

Câteva minute mai târziu, erau înapoi la firma de pompe funebre, și acolo familia își luă la revedere. Le mulțumi lui Aoi și Sayakăi, subliniind cum totul decursese fără cusur: organizaseră o ceremonie sobră și tradițională, așa cum își doreau.

Fiica lui Izumi-san i se adresă apoi lui Mio, care rămânea mereu undeva într-o parte, în spatele lui Aoi. Nu se limită

numai la a-i mulțumi, ci îi strânse cu putere mâinile amândouă, într-o plecăciune adâncă, plină de emoție. De parcă își sincronizaseră salutul, și ceilalți membri ai familiei se aplecară în direcția lui Mio.

Se simți învăluită de căldura lor:

— Eu vă mulțumesc vouă, din adâncul inimii, spuse. Mulțumesc că m-ați făcut părtașă la un moment atât de intim.

Plângea din nou, iar apoi totul prinse a se stinge rând pe rând, fiecare culoare să-și piardă din forță, rudele plecară și se găsi singură în biroul firmei de pompe funebre. Decorul curat și primitiv, telefonul negru de bachelită pe birou.

De pe hol auzi apropiindu-se un murmur de voci: Aoi și Sayaka își spuneau ceva.

Căzu în hăul alb, pierzându-și forma asemeni unei haine care alunecă de pe un umerăș.

Se prăbuși pe fotoliu, nu mai văzu nimic.

Patru

Din leșin, de care nimeni nu-și dăduse seama de fapt, Mio alunecase în somn. Ar fi trebuit să prindă trenul spre Tōkyō, dar părea atât de epuizată, că au preferat să o lase să doarmă câteva ore pe fotoliul din birou.

Puțin mai târziu, trecând pragul casei lui Aoi, se simți golită pe dinăuntru, de parcă într-o singură zi i se consumase întreaga sa capacitate de a fi vie.

— Nu e nimic grav, murmură Mio, când îl văzu pe Aoi atât de îngrijorat, dar trebuie să mă odihnesc încă puțin.

Se lăsă dezbrăcată, rămânând în *leggings* și tricou. Apoi se întinse pe pat, fără să se mai trezească până a doua zi dimineața. Fu mirată să-l găsească pe Aoi dormind lângă ea, și deșteptându-se de-a binelea, se întrebă ce anume se întâmplase. El era îmbrăcat cu aceleași haine din ziua precedentă: părea să fi ațipit din greșeală, veghind probabil somnul ei.

Dincolo de verandă, lumina strălucea în toată splendoarea ei: de la fereastră, Mio observă doi copii care se plimbau foarte aproape de grădina secretă a lui Aoi, întinzându-și mâinile fără să se atingă. Păreau doi acrobați care executau un număr pe sârme îngemănate. Mio rămase să-i privească îndelung, până ce-i ieșiră din bătaia ochilor și, în locul lor, apăru un cuplu de adulți, poate părinții lor. Apoi nimic altceva, timp de minute bune.

Abia în acel moment își aminti de înmormântare, de *shiromuku*, de iubirea lui Sayaka pentru acel bărbat pe care – atunci când îl pomenea – îl numea mereu „unchiul nostru”. Se simți luată pe sus de evenimente, de parcă toate acele întâmplări, chiar și cele mai elementare, ar fi fost mai mari decât ea.

Se întoarce și îi privi spatele lui Aoi, iar dorința de a-l avea năvăli feroce, ridicându-i-se din pântec ca o stare de greață. Inima îi bătea cu asemenea putere, că toată casa părea să se cutremure. Alungă totul în spate, își spuse că sexul nu rezolva nimic: era doar un armistițiu, o pauză. Și totuși, chiar dacă era conștientă de toate astea, dorința continua să o ardă pe dinăuntru. Se simțea ca ținută în

lesă, era aidoma unui cățeluș care voia să o cotească la dreapta, în timp ce stăpânul îl trăgea la stânga.

Își aduse aminte cum – cu ani în urmă – își impusese să se lipsească pe cât posibil de pasiune sau, cel puțin, să nu amestece lucrurile. Sexul și iubirea i se păreau două elemente care ajungeau să se acordeze numai dintr-o pură întâmplare și doar pentru o scurtă bucată de vreme, pentru ca apoi, odată consumată perioada de milă, să se războiască în sunet de compromisuri, ca să-și adjudece timpul rămas.

Adolescentă fiind, Mio îi studiase atentă pe cei de-o vârstă cu ea care îi plăceau; fascinația ei îi atrăsese, la rândul său, interesul băieților. Însă dorința îi inspira teamă. Nu se întrebese niciodată cum ajunsese la o concepție atât de clară și negativă despre pasiune, nici ce responsabilitate purtase pentru asta familia ei, uniunea ușor strâmbă a părinților ei.

Mio se ridică din pat cu delicatețe, pentru ca salteaua să nu se zdruncine nicicum. Aoi își schimbă poziția, și ea se opri la jumătatea drumului, nu voia ca el să se trezească.

Trupul lui o distrăgea, dorința de a o lua cu totul de la capăt, pornind de la acea ultimă noapte în care făcuseră dragoste, o tulbură. Se îndreptă spre baie și începu să se îmbrace în grabă.

În mod curios, toate persoanele pe care Mio le iubise de-a lungul vieții ei aveau un somn greu. La fel și Aoi, iar ea se folosise de orice șiretlic pentru ca el să continue să doarmă: dintotdeauna o liniștea să aibă o cale de scăpare.

Acum Mio o să urce cu inima în devălmășeală în primul tren spre Tōkyō, o să-și întindă picioarele, o să-și ia în brațe geanta cu instrumentele mamei sale și o să închidă ochii până la gara din Kagurazaka. Apoi o să pășească repede printre băncuțele din Shinjuku, pline ochi de studenți și

navetiști, și în cele din urmă o să ajungă acasă, în timp ce ziua își va fi intrat pe deplin în drepturi.

Și la mijloc o să treacă anii.

Își repetă fraza cu o voce șoptită: „Și la mijloc o să treacă anii.”

Iată ce s-ar fi întâmplat, dacă Mio și-ar fi luat tălpășița pe ascuns. Totul atârna de cum hotăra să continue lucrurile. Putea să lase furia s-o domine, îngăduind astfel ca daltonismul lui Aoi și faptul că-i ascunsese îndelung adevărul despre familia lor să erodeze tot ceea ce fusese frumos în relația lor. Sau își putea îmbrățișa voința de a fi fericită.

Fericirea, îi spunea mama și, mai înaintea ei, bunica – și sus, tot mai sus de-a lungul cercurilor concentrice ale familiei, același lucru i l-ar fi repetat fiecare femeie aparținând neamului Yoshida –, fericirea e o chestiune ce ține de tenacitate, și nicidecum de soartă.

— Ce tot trângănește lumea? Doară fericirea nu există! exclama bunica scandalizată. Fericirea ți-o faci cu mâinile tale în casă, întocmai la fel ca o vopsire reușită.

În sufletul omului zace o nevoie de pericol. De parcă simplul fapt de a lua în considerare posibilitatea ca totul să meargă rău ne-ar putea salva să cădem în plasă.

Și-atunci așteaptă, își zise Mio, așteaptă ca el să se trezească: nu mai pleca pe furiș de data asta.

Se așeză pe jos, împinse ușor ușa de sticlă a verandei. Deschise plasa de țânțari și-și afundă picioarele în iarba moale din grădină. Era ca și cum s-ar fi aflat pe marginea unei piscine, când nu ai nici un chef să te scufunzi cu totul, dar să-ți afunzi picioarele în apă până la genunchi e o desfătare.

Se simțea ciudat de liniștită: trecuse ca printr-o furtună și, în ciuda unui mare talmeș-balmeș de crengi și frunze

împrăștiate pe tot drumul, de acolo în scurtă vreme fiecare lucru avea să se întoarcă în matca lui.

Mio se gândi atunci că, în răspăr cu ceea ce credea încă de mică, inclusiv pasiunea dintre ea și Aoi folosise unui scop anume. Fusesse fundamental ca ei doi să ajungă să împartă același pat, să privească pe rând tavanul și, în definitiv, să nu se convingă de cum se întâmplaseră lucrurile, să nu înțeleagă nimic, nici despre înrudire, nici despre vederea deraiată a amândurora; se convinse că fundamental fusese până și să se simtă dezamăgită de el, să îl facă responsabil de rea-credință, de înșelăciune. Acum era convinsă că totul fusese de folos pentru ca ea să înțeleagă cum, în anumite călătorii, în definitiv, scopul e ultimul lucru care contează. Ce se alege de comoara din basme, cum schimbă *cu adevărat* acele bogății extraordinare viețile protagoniștilor, nu ajunge să știe nimeni niciodată. Nu se povestește pentru că, la urma urmei, nu este important. În basme se întâmplă mai degrabă ca eroii să pornească la drum ca să obțină ceva ce, în chip misterios, se transformă în altceva.

Mio se gândi că ar fi trebuit să-l întrebe pe Aoi despre acel celălalt tată: ani de zile o lăsase să-și trăiască viața liniștită, așa că, fie și numai pentru acest motiv, era convinsă că el o iubise.

Se ridică de pe verandă. Se întoarse să doarmă lângă Aoi.

Se treziră târziu; noaptea precedentă continua să le atârne în spate.

— Am picat cu totul, îmi pare rău, se scuză Aoi.

— Eu sunt făcută vraiște, însă mâine trebuie neapărat să mă întorc la muncă.

Aoi fu de părere că o gură din aerul de mare avea să-i întremeze pe amândoi. Iar pentru mic-dejun puteau să treacă pe la o cafenea din stațiunea Zaimoku-za.

Când ajunseră pe țărm, oceanul era liniștit, silueta muntelui Fuji se profila în spatele insulei Enoshima, dincolo de salba de munți care străjuiește golful Sagami-hara.

— Adesea veneam aici împreună cu mama, făceam un exercițiu de vedere, spuse Aoi. Eu o întrebam culoarea anumitor lucruri, iar ea îmi adresa aceeași întrebare. Era ca și cum aveam o versiune dublă a lumii. Uneori, părea că nici unul dintre noi nu avea dreptate, ba dimpotrivă: că dreptatea nici măcar nu exista.

Mio își aduse aminte de episodul povestit de o femeie în timpul întâlnirii de la Universitatea Waseda: își cumpăraseră o geantă crezând că este maro, și în schimb era violet.

— Știi, m-am gândit îndelung la daltonismul tău, șopti Mio.

Aoi păru că rămâne fără replică.

— Și la ce anume te-ai gândit?

— Că, pentru anumite persoane, culoarea nu este neapărat importantă, ci mai curând o încurcătură. Uneori e numai un cuvânt.

— De ce spui asta? o întrebă Aoi. Eu unul nu aș minimaliza în acest fel.

— Pentru că presupun că te-a făcut să suferi.

— În realitate, mama mea se simțea rău din cauza asta, se temea că, pe măsură ce voi crește, voi suferi cine știe ce discriminări.

— Și nu a fost așa?

— Nu, nu pot să spun că m-a influențat mai mult decât alte aspecte.

Când aflase că nepotul lui avea același defect de vedere ca și el, unchiul se apropiase de Aoi de parcă deodată ar fi făcut parte dintr-un grup special în cadrul unei înrudiri deja restrânse: „N-o asculta pe mama ta”, îi spusese, „nu înțelege că nu e nici o problemă în a vedea lumea astfel. Și tatăl nostru era daltonist, iar ea, din păcate, a rămas

traumatizată din cauza asta. Adevărul este că el, tata, își dorea cu disperare să intre în poliție, iar faptul că acea meserie îi fusese refuzată îl îndurera”.

— Sigur, reluă Aoi, nu spun că uneori nu este enervant, ca atunci când trebuie să-ți cumperi haine sau cineva îți cere să-i dai un lucru de-o anumită culoare, și tu nu știi sigur care este. În schimb, probabil că abia gândindu-mă la tine, la cum ai fi reacționat, a fost prima dată când mi-am considerat vederea cu adevărat o problemă.

— Îmi pare rău.

— Nu trebuie să-ți pară rău. Este ceva frumos, m-a făcut imediat să realizez cât de mult țin la tine. Ezită preț de o clipă, fixând oceanul din fața lui. Mă întreb mai cu seamă dacă vei putea accepta vreodată că unul ca mine, care nu știe absolut nimic despre culori, te iubește atât de mult.

Mio se simți răvășită. Așeză cuvintele din nou în ordine. Era o declarație? Fu cuprinsă de o vâlvătaie având aceeași culoare care o amuza atât de tare copilă fiind: *kamenozoki-iro* 瓶覗色. Așa cum era obișnuită să reacționeze atunci când îi era teamă că pierde controlul, se concentrează pe culoare și o parcursese cu precizie de la un capăt la altul, de parcă ar fi ținut o lecție unei clase venite la Pigment. Albastrul palid – însemnând literal „culoarea unei priviri aruncate pieziș unei ulcele” –, care, conform ironiei oamenilor din epoca Edo, lua naștere prin cufundarea rapidă și superficială în vopseaua indigo.

Oare aceea să fie culoarea iubirii? E cu putință să fie atât de estompată?

Tulburată, încercând să schimbe subiectul discuției, Mio îl întrebă despre copilăria lui.

— Aici am crescut, de fapt, în stațiunea Zaimoku-za. Locuiam chiar în spatele templului Hōmyō-ji. Sora mea încă trăiește acolo, dar sper ca în curând să se hotărască să se mute într-un loc nu atât de încărcat de amintiri.

Cu ochii copilăriei, Aoi se revăzu bătând străduțele cartierului unde se născuse, marea care ruginea orice lucru, nisipul care se strecura în buzunare. Și, mai cu seamă, aerul care prindea sărătura în firele de păr.

Zăriră o mică tonetă pe plajă, Mio vru o înghețată.

În timp ce Aoi continua să se gândească cu voce tare la daltonismul lui, Mio își lîngea înghețata, însă abia dacă-și dădea seama ce gust avea. Se gândea, în schimb, la necesitatea de a accepta ambiguitatea anumitor emoții, la bucuria de a-l avea alături pe Aoi și teama că sentimentul acela obsedant și lipsit de control o va lua din nou de la capăt.

— Ca să zic așa, spuse el deodată, după mine, tu mănânci ceva galben, cu verde și maro.

— Poftim?

— Înghețata ta. Ce culoare are?

— Amestecul de lapte și căpșune este *toki-iro* 鶉色, rozul pal al penelor ibisului japonez, dispărut în 2003. Este o culoare nelipsită de pe chimonourile femeilor tinere.

— Și astalaltă?

— Crema este de-un galben napolitan. Între 1728 și 1738 a fost denumit gălbior. Își trage numele de la orașul Napoli, pentru că se credea că se obține din mineralele provenind din Vezuviu, vulcanul care îl străjuiește.

Aoi arătă spre ultima cupă de înghețată.

— Ciocolata, în schimb, e de culoarea ceaiului negru, cu intarsii ca de fildeș zgâriat, de la nuci.

— Ce minunăție, spuse el plin de încântare. Nici dacă aș vedea ca oricare altul, nu aș reuși să văd ca tine. Așa, cel puțin, am o scuză: te întreb ce culoare are lumea și mă bucur de surprizele tale. E un avantaj, dacă te gândești bine.

Mio își aminti de vremea când aceeași întrebare i-o punea mama ei, care nu-i dădea nimic – o carte, o haină sau vreo

piesă de veselă –, dacă ea nu-i spunea ce culoarea avea lucrul respectiv. Își aduse aminte severitatea cu care o pedepsea când descria lucrurile în felul său mustind de tot felul de expresii.

— Cum era Okada-san? întrebă ea pe neașteptate.

Aoi se miră nespus de întrebare, dar încercă să nu lase să se vadă.

— Când era tânăr, făcea surf, chiar acolo, pe bucata aceea de mare, spuse și indică un punct al golfului unde în jur de zece siluete îmbrăcate în negru încercau să încalece niște valuri modeste. Avea o pasiune bolnăvicioasă pentru cărțile cu detectivi, abia termina una, că începea imediat alta. Nu-i plăcea să călătorească, nu-i plăcea cu avionul. Cred că, tânăr fiind, își dorise să vadă America și Europa, dar bunicii nu câștigau suficient din magazinul de biciclete ca să-și poată trimite fiul în străinătate. Ca să fiu mai clar, el a mers la facultate, mama mea, nu... Când pica pe gânduri, făcea desene ciudate pe hârtie, toate numai în formă de spirale, pe spatele bonurilor. Sora mea a păstrat câteva dintre ele, le-a strecurat printre paginile cărților sau le-a pus prin sertare. Când și când mai iese câte unul la iveală!

Mio zâmbi gândindu-se la acele mâzgălituri.

— Unchiul a fost mereu foarte ordonat, se certa mereu cu mama pe subiectul ăsta. Sayaka a moștenit-o pe ea, este tare dezordonată.

Aoi continuă să înlănțuie episoade ciudate, curiozități, banalități care vorbeau despre Okada în felul său de a fi zi după zi, amintiri care o făceau pe Mio să râdă. Înțelesese că acele săptămâni de așteptare fuseseră importante pentru ea, că avea nevoie să-i fie restituit tatăl câte puțin pe rând, cu imagini iuți, fără a intra prea adânc în profunzimi.

Se plimbau fără grabă, cu pași dezordonați. Capetele lor se aplecau ușor unul spre celălalt, pentru ca vântul să nu le

fure nici măcar un cuvânt. Întoarseră spatele oceanului, îndreptându-se spre intersecția din Geba, unde cândva oamenii descălecau pentru a se apropia de sanctuarul Tsurugaoka Hachimangū.

Era nevoie de luni de zile presărate cu asemenea povești, ba chiar de ani, pentru ca Mio să înceapă să se gândească firesc la Okada-san. Ba chiar să povestească despre el atunci când o să vorbească despre ea însăși, incluzându-l cu naturalețe în familia ei.

Privindu-l în treacăt pe Aoi, care continua cu dezinvoltură să adauge detalii și amintiri, Mio se întrebă din nou aproape înfricoșată ce o făcuse fericită înainte să-l cunoască pe el.

A doua zi, în fața casei de vizavi, care străjuia grădina secretă a lui Aoi, dintr-o camionetă cu inscripția Kawai & Co. o să coboare patru bărbați în combinezon alb și cască. O să plece jumătate de oră mai târziu, odată terminată constatarea de la fața locului.

În răstimp de o lună, o să-și facă apariția excavatorul, apoi schelele și benzile de avertizare, delimitând căderea resturilor de tencuială. Fixară demolarea casei pentru cinci săptămâni mai târziu.

Cinci

Din ziua înmormântării lui Izumi-san trecuseră două săptămâni, în timpul cărora Mio și Aoi schimbaseră scurte mesaje.

El îi scrisese că restaurantul lui Ikeda-san urma să-și sărbătorească cei patruzeci de ani de activitate și, fără să o invite direct, spusese că avea de gând să meargă să ia masa acolo chiar în timpul aniversării. Adăugă că până la finalul lunii va trebui să treacă pe la Pigment ca să finalizeze plata pentru consultanță și că astfel, cu acea ocazie, îi va cere sfatul unde ar putea lua prânzul.

Mio îi răspunse că patruzeci de ani de activitate însemnau o realizare excepțională. Că, una peste alta, și ea avea starea sufletească să sărbătorească, din moment ce – iar aici folosi chiar trei semne de exclamare, urmate de un emoticon cu ochii ca două stele – câștigaseră licitația, obținând pigmentul din schije de lemn brazilian fernambuc de la muzeul din Catalonia. Adăugă, într-un mesaj succesiv, că dăduse o mică avere ca să își achiziționeze o veche cutie de lemn, lăcuită și tapisată pe dinăuntru cu mătase, ca să păstreze în ea scrisorile mamei. Îi mai scrisese că își sunase verișoara din Italia și că-i pomenise de Okada-san, explicându-i cine anume fusese. Și că vorbindu-i despre el se simțise în largul ei.

Sâmbătă dimineața, înainte să meargă la muncă, Aoi i-a telefonat. Voia să-i povestească înmormântarea unui bărbat foarte cunoscut în oraș. Fusese o slujbă specială, cu foarte mulți membri ai familiei.

Marți a fost rândul lui Mio să-l sune pe Aoi. Îi mărturisi că era tristă, pentru că săptămâna următoare urma să fie ultima lecție ținută pentru Alma și Rui. Îi mai spusese că și el ajunsese parte din discuțiile lor, atunci când vorbiseră despre daltonism, pentru că un coleg de școală al lui Rui spusese întregii clase că el nu reușea să vadă deloc

albastrul. Și astfel descoperiseră că ochiul lui John Dalton, chimistul englez de la care își luase numele acest fenomen fiziologic, încă era păstrat în orașul Manchester într-un mic vas de sticlă. Datorită unei cărți ilustrate, Mio le explicase fetițelor felul în care calul percepe mediul înconjurător în tonalități dominante de gri și gălbui, dar și cum ochii unei vaci, în condiții de stres sau de frică, tind să privească ușor în laterale. Iar apoi că roșul era invizibil pentru câine, pisică și vacă, în timp ce pasărea colibri îl adoră, pe când râmei nu-i rămâne decât lumina. Aoi râdea ascultând revărsarea aceea de descrieri, în mijlocul cărora Mio nu făcea nici măcar o pauză.

Legătura lor ar fi putut să continue astfel cine știe pentru cât timp, dacă Mio, ieșind de la Pigment după ultima lecție cu Alma și Rui, în loc să ia trenul obișnuit ca să se întoarcă acasă, aproape fără să-și dea seama de ceea ce făcea, n-ar fi urcat în cel de pe linia Yokosuka și n-ar fi coborât apoi în gara din Kamakura.

Când Aoi sosi acasă, împingându-și bicicleta de-a lungul aleii și cu un Chupa Chups strâns între buze, o găsi pe Mio stând în fața porții, cu capul sprijinit de genunchi.

Uimit, propti bicicleta de zid și îi zâmbi. Apoi scoase cheile de la casă și deschise ușa. O lăsă mai întâi să intre, și apoi o sărută.

Lui Aoi îi lipseau cuvintele pentru astfel de momente precise, în schimb, îi strânse mâinile cu putere și, nefiindu-i de ajuns, frământă încă o părticică de trup precum aluatul între degete. Îi spuse că o iubește, în felul acela sec în care un întreg sentiment e dus în spate de un singur cuvânt.

Conducând-o de-a lungul holului de la intrare, apoi către camera lui, casa îi primi înăuntrul ei.

Titlul cărții ilustrate, în care Mio le-a arătat și explicat Almei și lui Rui vederea animalelor

Guillaume Duprat, *Zootica*, Éditions du Seuil, Paris, 2013.

— Aș vrea să locuim împreună o culoare – șopti Aoi, întinzând un braț sub capul lui Mio. O culoare în care să ne refugiem atunci când lucrurile merg rău.

Ea își întoarse capul, își întinse picioarele sub cearșaf. Vara era pe sfârșite, iar când se lăsa seara, temperaturile redeveneau plăcute.

— Trebuie să fie o culoare pe care și tu, și eu să o vedem la fel, continuă el.

Pentru a nu știu câta oară, Mio se gândi la ea și Aoi stând în dreptul aceleiași ferestre, dar privind două peisaje ușor diferite. Străbătută ca de ceva ce uitase și încercase în zadar să recupereze, ceva ce, în schimb, îi revenise în minte chiar în clipa în care nu-l mai căuta, Mio găsi răspunsul la întrebarea care o chinase de la bun început.

Care era culoarea lui Aoi?

Își dădu seama că uitase cu totul de întrebarea aceea, pentru că între timp îi dispăruse urgența. Nu-i mai păsa, nu-i mai păsa chiar deloc. Așa cum nu-și cunoștea propria culoare, nu avea s-o cunoască vreodată nici pe cea a lui Aoi. Ceea ce conta era noul care avea să se nască din unirea lui și a ei: culoarea *lor*.

Se simți patetică și bucuroasă: culoarea *lor*. Zâmbi și-și spuse că descoperirea aceea trebuia consemnată în carnet: uneori nici măcar nu e nevoie să cunoști culoarea de la care pleci.

— Nu te convinge? se întrerupse Aoi.

Se dăduse jos din pat, iar acum o privea de la înălțime.

— Despre ce vorbești? întrebă Mio.

— Despre culoarea noastră. Nu vorbesc despre altceva de mai bine de zece minute, își reluă el vorba, râzând. Am înțeles: nu trebuie să port discuții abstracte, sau risc să te plictisesc.

Ea îi zâmbi, dând deoparte cearșafurile.

— Căzusem pe gânduri, iar acum mi s-a făcut și-o foame de lup.

— *Oyakodon*? propuse el.

— Știi să-l prepari?

— Dă-mi o jumătate de oră, murmură vesel Aoi, îndreptându-se spre bucătărie.

Hai-zakura 灰桜, rozul cenușiu al florii de cireș, culoarea pânzei în care Mio fusese întâmpinată la venirea în această viață, continua să o însoțească. În grădina secretă a lui Aoi, umbra unei vrăbii luminate de un felinar îi păru că are întocmai acea nuanță. Seara se lăsa vertiginos, iar ea se afunda înăuntrul lui Aoi.

Luna, împingând umbrele în casă, transformă camera într-o grădină.

Mâncară, cu foamea adunată toată numai în ochi. Dorința frângea acțiunile, le întrerupea.

După cină, Mio spuse:

— În timp ce te așteptam, am văzut anunțul pus în fața casei de vizavi. Ce-o să se întâmple acum?

Aoi o privi în tăcere.

— O vor demola, așa cum e corect să se întâmple.

Își lipi palma de pântecul ei. Se întrebă de unde i se trăgea lui Mio plăcerea de a-și da capul pe spate.

— Și totuși, nu e corect.

— Ești tristă? întrebă Aoi.

— Grădina ta... Atât de frumoasă, atât de îngrijită...

— O voi recrea în altă parte. De-a lungul anilor, am strâns semințele de la fiecare plantă, știam că mai devreme sau mai târziu urma să se întâmple asta.

Din acel moment, de parcă la mijloc ar fi fost un acord tacit, nu mai pomeniră despre asta.

Aoi o să continue să se aplece asupra trupului lui Mio, care-și întinde brațele în spate, o să-i sărute locul cel mai vulnerabil al gâtului, o să socotească cu buzele viteza bățăilor inimii ei cu răsuflarea întretăiată.

O să-și plimbe limba pe vena pronunțată, ca să guste graba lui Mio. Ca să știe dacă era din nou pregătită.

De unde i se trăgea lui Mio plăcerea de a-și da capul pe spate și despre cum o descoperise Aoi

Într-o zi, răsfoind un album cu fotografii cu Mio de când era mică, Aoi avea să înțeleagă că plăcerea aceea are de-a face cu abandonul și că dintotdeauna făcuse parte din ea, încă din leagăn.

Foarte mică fiind, îi plăcea să-și inverseze poziția dreaptă a capului, să privească dându-l pe spate, să lase sângele să-i vină în cap. Adulții rămâneau siderați în fața aceluia gest abrupt, speriați la gândul că le-ar putea aluneca din brațe. După o primă clipă de spaimă, tăbărau cu cearta: „Încetează, e periculos! Nu te mai iau în brațe dacă faci așa!” Însă, pentru Mio, gestul acela era instinctiv, avea să-l repete toată viața.

În leagăn, adolescentă fiind, privea parcul cu susul în jos, trunchiurile în vârful coamelor copacilor, terasele la picioarele blocurilor care se înaltau tot mai înalte în jurul ei. Își amintea fețele celorlalți copii care râdeau de ea și de obsesia ei, în timp ce-și așteptau rândul să se dea în leagăn în felul cum o făcea ea, ca să priceapă și ei ce era așa de fascinant. Cu sprâncenele în locul gurii și nasurile pe frunte, Mio îi lua peste picior. Leagănul nu-l ceda nimănui, cel puțin nu până nu o strigau să vină la cină.

Mio se pregătea să-și petreacă sfârșitul de săptămână la Aoi și, cu acea ocazie, își pusese în gând să încheie și rocada hainelor din șifonier pentru anotimpul rece. Cocoțată pe scaun, în timp ce dădea jos cutia uriașă în care se odihnea

rezumatul copilăriei ei, s-a întâmplat ca tocmai atunci să se dezechilibreze sub greutatea acesteia.

Înăuntru erau așezate spre păstrare țesăturile în care se născuse, prima rochiță, primii pantofiori, un caiet din clasele primare, o medalie primită pentru o lucrare despre producția de lapte, o păpușă cu părul făcut câlți, o rochie lila și zeci de alte mărunțișuri, a căror semnificație o cunoștea numai ea. Dar, mai cu seamă, acolo se afla bilețelul pe care, cu ani în urmă, i-l dăruise tatăl ei: *Doar pentru că ai antidotul, nu deveni dependent de venin.*

Alunecă de pe scaun și numai printr-un miracol nu-și frânse coloana.

Ateriză pe teancurile ordonate de haine, pe care le împăturise și așezase pe podea, cu gândul să le pună deoparte pentru vara următoare. Se trezi așa, desfășurată ca un chimonou așteptând să fie îmbrăcat, cu brațele larg întinse, picioarele abia depărtate, cu fața toată numai o mirare și tot conținutul cutiei împrăștiat în jurul ei: un pachet de fotografii polaroid, o cutie muzicală de lemn sub formă de carusel, zeci de decupaje din ziar, în care se vorbea despre atelierul Yoshida, un ventilator de mână minuscul, care puțin mai avea s-o lovească.

În timp ce se ridica la loc în picioare, fu acoperită de o ploaie deasă de culoarea fildeșului.

O mapă de carton, care de ani buni se odihnea apatică în spatele șifonierului, se deschisese cine știe cum și elibera acum, unul câte unul, nenumărate plicuri cu scrisori. Zburau în lung și-n lat prin încăpere, strecurându-se printre haine și accesorii, iar podeaua se acoperea de obiecte redeșteptate deodată, după ani de nemișcare.

Când valul se potoli, Mio apucă un plic la întâmplare dintre cele multe care aterizaseră chiar pe ea. Știa deja despre ce putea fi vorba, și totuși fu o adevărată explozie să

descoperire scrisul lui Okada-san, precizia cu care transcrisese numele și adresa casei lui Kaneko.

Nu îl deschise; nu citi nici o scrisoare.

În schimb, se ridică și începu să le adune cu grijă, făcându-le teanc sub fereastră. După ce se convinsese că nu strivise nici una, ridică la loc scaunul, recuperează mapa de carton din care căzuseră și le băgă înapoi înăuntru.

Abia atunci văzu și citi ce era scris pe etichetă: *Pentru Mio, după ce n-am să mai fiu.*

Deschise Line și apăsă pe căsuța care însemna Aoi. Scrise doar atât: *Le-am găsit.*

Și fu cât se poate de limpede că aveau să împărtășească și lucrul acela.

Toate scrisorile lui Okada-san i le înmână lui Aoi a doua zi. Își luă timpul necesar: știa că pentru acea dorință de absolut spre care îi tindea firea era nevoie să primească viața în doze mici. Trebuia să-și prescrie cantitatea corectă, pentru ca antidotul la venin să-și facă efectul.

Și-atunci, în anumite seri, înainte de cină, Aoi o să-i lase o scrisoare pe masă, lângă locul ei, sau pe pat, pe perna ei. Iar ea o s-o tot poarte în geantă sau în buzunar, până când o să se simtă pregătită să o deschidă. Apoi, o să i-o înapoieze fără să-i spună un cuvânt, iar după alte câteva zile, el o să-i prescrie încă una, ca siropul pentru durerea de gât.

Numai la pasiunea pentru Aoi nu reuși să găsească vreun leac, într-atât încât, în anumite momente ale zilei, când făcea eforturi extraordinare să se concentreze, rătăcea prin camere în speranța că ceva – un fruct, o carte, un pigment, o bomboană – o s-o ajute să se liniștească la loc.

Când erau împreună, Aoi se întorcea uneori spre ea și, instinctiv, o întreba: „Unde ești?” Voia să înțeleagă la ce

punct al poveștii ajunsese Mio: „Mio, unde ești? Inima ta cât a avansat? În ce direcție?”

I se întâmpla chiar să viseze asta, cum o roagă să-l aștepte, căci el rămăsese în urmă. Senzația pe care o încerca Aoi era cea experimentată de toți ceilalți bărbați pe care îi frecventase înaintea lui: Mio, care alerga nebunește, iar ei care abia țineau pasul în urma ei. Oricât de vrăjiți erau de uluitoarea dâră de lumină pe care o lăsa în urmă, mai devreme sau mai târziu, încetau să o mai urmeze. Ea era prea rapidă.

Aoi însă, spre deosebire de ceilalți, nu renunța.

— Mio, unde ești?

O întreba din priviri, cu ochii lui mari și potoliți, apoi se așternea pe urmele ei. Uneori, o regăsea acolo, exact în brațele lui, și înțelegea că nu se îndepărtase nici o clipă. Alteori, privea atent o culoare și, cu toate că nu o înțelegea, își imagina că ea trebuie să se ascunsese acolo înăuntru. Precum acea foarte ciudată nuanță de albastru, despre care îi vorbise într-o zi, cea care poartă întocmai denumirea întunericii din fundul unui șifonier.

Adesea, Aoi o găsea în același colț al memoriei: în mijlocul esplanadei neasfaltate unde, în seara aceea din prima lor vară, fusese instalată o scenă de lemn, șiragurile de lămpioane roșii *chōchin* se legănau precum florile de bouganvillea în timpul festivalului *matsuri*, când priviseră lumea așezată cerc, urmărind mișcările dezarticulate ale bătrânelor îmbrăcate în *yukata*, toba *taiko* la care bătea administratorul cartierului de făcea să vibreze pământul, evantaiile desfăcute în seara înțesată de insecte. Aceași seară în care Mio îi șoptise la ureche:

— Dar tu te gândești vreodată la viețile celorlalți? La faptul că noi nu știm nimic despre ei, și nici ei despre noi? Uită-te la oamenii ăștia, dansează cu toții la unison, dar nu știu nimic unii despre ceilalți.

Pe chipul lui Mio vibrau luminile petrecerii, el se oprise din făcut vânt cu evantaiul și o privise.

— Sunt ca viețile secrete ale culorilor, știi? îi spusese ea.

— Viețile?

— Da, șoptise ea, apropiindu-și exagerat buzele de urechea lui. Și Kandinski susținea că „fiecare culoare trăiește o viață misterioasă numai a ei”. Mio repetă cuvintele de câteva ori ridicând vocea, pentru că zgomotul tobei o acoperea.

Poate, se gândea acum Aoi, poate acela a fost momentul în care m-am îndrăgostit de ea.

Epilog

Era un moment precis pe care lucrătorii de la compania Kawai & Co. aveau să și-l amintească o bună bucată de vreme.

Imediat ce coborâra din camionetă, observară nedumeriți ceea ce li se ceruse să radă la pământ și instinctiv se priviră în ochi.

— Dar ăsta să fie locul? Suntem siguri?

Unul dintre ei a vrut să facă niște fotografii ca dovadă; un altul a sugerat să ceară încă o confirmare, nu se știe niciodată, poate că la mijloc fusese o greșeală. Încă un altul, conștient de latura mai puțin generoasă a propriei meserii, nu scosese nici un cuvânt și se apucase să descarce cu

răbdare echipamentul: fierăstraie, cuțite de tăiat pomii, saci mari în care să îndese trunchiuri, crengi și frunze. Și flori, da, până și acel mic munte de flori.

Puțin spre nimic se schimbase față de seara de dinainte, când Aoi trecuse pentru ultima dată ca să curețe ramurile pomilor și să ude. Îndepărtase cu grijă cartonașele care indicau speciile, pentru a evita ca acestea să sfârșească la gunoi. Cunoștea plantele acelea încă de pe când erau doar o plăsmuire a pământului. Știa pe de rost până și felul cum crescuseră ramurile, preferințele fiecăreia în ce privește lumina și apa, bolile învinse de-a lungul anilor, altoirile.

În ciuda faptului că îi prevăzuse cu certitudine sfârșitul, Aoi se ocupase de grădină cu grija lui obișnuită, incapabil să îi rabde agonia. Adevărul e că, acolo unde putuse, transplantasă plantele în vreo treizeci de vase de dimensiuni de tot felul, care acum sălășluiau la el acasă. Fuseseră ore febrile, petrecute în speranța de a salva tot ceea ce îi permitea spațiul pe care-l avea la dispoziție: spera ca plantele să reziste până la o nouă mutare. Însă nu putuse să facă nimic pentru pomi, parcela cu trandafiri, tufele de azalee.

Astfel că acum, în fața privirilor uluite ale grădinarilor, se deschidea o adevărată seră, o oază fără cusur, care îi costa multă trudă ca să fie culcată la pământ.

Trei săptămâni mai târziu, dincolo de geamul verandei, în grădina unde fierăstraiele își vedeau de lucru făcând bucăți ultimele tufe de trandafiri, tăiau crengile și apoi trunchiurile în rondel, asta după ce excavatoarele și alte mașini, a căror denumire o cunosc numai băieții, făcuseră să se surpe pereții casei, se afla un bărbat care fixa nemișcat întregul spectacol.

Se numea Tanaka Yukio și purta atârnat de gât un aparat de fotografiat. De câteva luni îl pasiona fotografia. Se

îndrepta spre casa surorii lui ca să-și ia fiul căruia, în ultima vreme, îi plăcea să se joace cu vărul său, când priveliștea acelui dezastru îl oprise în loc.

Privirea ațintită în sus, pierdută prin hățişul de ramuri; nestemate gata să cadă la pământ.

Ridică obiectivul aparatului și apăsă pe buton.

Mio și Aoi urmau să descopere totul abia mulți ani mai târziu când, în cadrul unei expoziții, o să-și vadă chipurile pierdute unul într-altul, în fața distrugerii acelui colț de natură. Conturul fețelor lor era înrămat de crengile frânte ale unui cireș care nu avea să mai înflorească, de grația dispărută a acelei grădini, care de-acum nu mai era un secret pentru nimeni.

În exact acel moment imortalizat de fotografie, așa cum își vor aminti cu nostalgie, vorbeau despre dorința de a se muta într-o căsuță dintr-o zonă mai verde, poate chiar una cuibărită pe coasta unuia dintre numeroșii munți din prefectura Kamakura. Cu o voce hotărâtă, Mio își făcea cunoscută intenția de a le cere celor de la Pigment să lucreze part-time: depășind neîncrederea îngândurată a lui Aoi – care nu voia ca ea renunțe la ceva –, îi mărturisea că i-ar plăcea atât de mult să pună pe picioare un birou de consultanță despre culori, poate chiar să închirieze un spațiu care să fie inundat de lumină și de unde să se vadă oceanul.

În cele zece minute scurse între acele cuvinte și realizarea fotografiei, Mio și Aoi își găsiseră culoarea.

Glosar

akikusa – literal, „iarba tomnatică”.

azuki – varitate de fasole mărunță și de culoare roșu brun, ingredient de bază în cofetăria japoneză, din care se face marmelada *an*.

bentō – mâncare preparată în casă sau cumpărată deja ambalată pentru a fi consumată ca pachet la școală, serviciu sau în călătorii.

bunraku – teatru de păpuși tradițional japonez, acompaniat de cântecul *joruri*.

butsudan – în tradiția budistă, altarul familiei, amenajat în casă.

chōchin – lampion japonez; hârtia din care se confecționează abajurul lămpilor.

dagashi – dulciuri la preț convenabil

daimyō – domnitor feudal.

dango-mushi – crustaceu terestru, din clasa Isopoda, al cărui nume științific este *Armadillidium vulgare*. Foarte răspândit în medii umede și având caracteristica de a se face ghem când se simte amenințat de un pericol.

dashi – bază pentru supă, zeamă de carne.

dohyō – ringul în care se desfășoară *sumō*.

donburi – castron, farfurie adâncă.

furikake – bucățele de alimente (pește uscat, semințe de susan, alge tocate), ambalate de obicei în pliculețe sau borcane, care sunt presărate peste orezul alb simplu, pentru a-l aroma.

gomennasai – „îmi pare rău”, „scuze” sau „mă scuzați”.

goshoguruma – carul tras de boi, folosit ca mijloc de transport de aristocrație în trecut.

hato-sabure – biscuiți cu unt în formă de porumbel, specifici orașului Kamakura.

hiragana – sistem de scriere de tip silabar, care alături de *katakana* și *kanji* constituie sistemul de scriere al limbii japoneze. Se caracterizează prin linii elegante și rotunjite, de o eleganță feminină.

hozuki – plantă perenă (*Physalis alkekengi*).

jūnihitoe – cele douăsprezece straturi ale chimonoului purtat de femeile de la înalta curte imperială.

kaminari – fulger.

kan'i jūnikai – sistemul de împărțire pe clase sociale introdus începând cu anul 600 d.H., vizibil în funcție de acoperământul de cap lung și subțire care se purta la curte.

kanji – caractere ideografice de origine chineză care, împreună cu *hiragana* și *katakana*, constituie sistemul de scriere al limbii japoneze.

kannushi – preot care oficiază ceremonialul de înmormântare de rit șintoist.

katsudon – cotlet de porc servit deasupra unui bol cu orez.

Kaze no denwa – Telefonul Vântului.

kiridōshi – vechile puncte de acces în orașul Kamakura, risipite prin munții și dealurile din împrejurimi.

kōban – secție de poliție de cartier, de mici dimensiuni.

konbini – magazine de cartier, deschise 24 de ore din 24, 365 de zile pe an.

maccha – ceai verde sub formă de pulbere.

makura-kazari – în sens literal înseamnă „decorarea pernei” și este parte din ritualul de înmormântare deopotrivă budist și șintoist.

matsuri – festivaluri specifice din tradiția japoneză.

mochi – aluat din făină de orez care se prepară în baie de aburi și se bate până când devine elastic. Ingredient de

bază pentru multe feluri din bucătăria japoneză și pentru o bună parte din dulciurile tradiționale.

mōshiwakearimasen deshita – formulă din limba japoneză formală pentru a cere iertare.

noren – tip de perdea.

obi – fașă pentru chimonou dintr-o țesătură rigidă și densă, care se strânge în jurul taliei.

obi-ita – parte componentă a chimonoului care folosește la a ține în ordine *obi*-ul.

o-bon – sărbătoare de vară, de origine budistă, pentru pomenirea celor morți.

ofuro – parte integrantă din cultura japoneză, *ofuro* (termen onorific), denumit și *furo*, este un ritual cotidian care constă în cufundarea în apa fierbinte din cadă, după spălarea anterioară a trupului, cu scopul relaxării. Prin extensie, adesea prin *ofuro* tinde să se indice cada în sine.

okura – malvacee, plantă comestibilă, parte din alimentația japoneză.

omiai – întâlnire organizată cu scopul de a pune la cale o căsătorie.

onigiri – orez fiert și aranjat în porții de formă sferică sau triunghiulară, cu umplutură de prune sărate, bucățele de somon sau alte ingrediente, adesea înfășurate în alge.

oshibori – prosop mic umezit, cald sau rece în funcție de anotimp, pentru a te șterge pe mâini la restaurant.

oshiire – șifonier încastrat în perete, garderobă specifică pentru casele japoneze.

oyakodon – fel de mâncare pe bază de carne de pui și ou.

rāmen – tăiței din făină de diferite cereale, serviți într-o supă. Fel de mâncare de origine chineză, este foarte răspândit în Japonia.

sakasa-mizu – ritual funerar al spălării cu apă caldă, în sens invers față de cum se petrece în mod obișnuit.

sakura-mochi – tip de desert tradițional, constând într-un *mochi* cu umplutură din pastă de fasole, învelit într-o frunză de cireș.

sekihan – orez fiert cu boabe de fasole roșie, deseori consumat în zile de sărbătoare.

senbei – biscuiți din orez, de diferite forme, dimensiuni și arome. Biscuiții *senbei* sunt de obicei sărați, dar se găsesc și în variante dulci.

shibori – tehnică japoneză de decorare a țesăturii cu ajutorul unor desene pestrițe obținute printr-o tehnică aparte de vopsire

shichi-go-san – sărbătoare care se celebrează în sanctuarele șintoiste pe 15 noiembrie pentru a sărbători creșterea băieților cu vârste de trei și cinci ani și a fetițelor de trei și șapte ani.

shiromuku – chimonourile de nuntă.

shōji – ușă glisantă construită dintr-o structură de lemn subțire și hârtie translucidă de culoare alburie, prezentă în casele tradiționale japoneze, folosită pentru a separa încăperile.

shōtengai – cartier comercial.

soba-cha – ceai din *soba*, hrișcă coaptă.

sora-mame – bob.

sumimasen – „îmi pare rău”, „permiteți, vă rog” „scuze” sau „mă scuzați”.

taiko – tobă.

taiyaki – dulciuri în formă de pește, umplute cu dulceață de fasole.

Tanabata – sărbătoare care pică pe data de 7 iulie sau 7 august în fiecare an.

tanzaku – fâșie de hârtie pe care se scriu versuri de tip *haiku* sau *tanka* ori dorințele personale și care apoi este agățată de tulpinile de bambus în timpul celebrării sărbătorii de Tanabata în iulie-august.

tempura – pește și legume prăjite.

tomo-biki – este compus din *tomo*, care înseamnă „prieteni”, și *hiki*, *hiku*, care înseamnă „a trage”, așadar a trage către sine. Conform superstiției, pentru firmele de pompe funebre să lucreze în ziua de *tomo-biki* ar însemna să-și împingă spre mormânt prietenii și rudele proprii, de aici motivul pentru care este zi de odihnă.

torii – poartă monumentală de sine stătătoare, așezată la intrarea într-un sanctuar șintoist.

tsuno-kakushi – acoperământ pentru cap de culoare albă, în formă de diademă, care lasă la vedere creștetul capului miresei, în ceremonialul de nuntă shintoist.

uchiwa – evantai.

umeshu – lichior din prune.

wagashi – dulciuri de cofetărie tradiționale.

yōkai – creaturi supranaturale aparținând mitologiei.

yoshi yoshi – onomatopee, care în japoneză înseamnă „bravo”, „bine”, „haide, hai”.

yukata – chimonou de bumbac, de vară și informal.

yūyake-chaimu – muzică ușoară, care se aude la apus în unele orașe din Japonia

yuzu – o varietate deosebită a bergamotei japoneze.

Carnetul de culori al lui Mio

akabeni-iro 赤紅色 – roșul ca de mușcată purtat de femeile din înalta societate din Kyōto.

ankokushoku 暗黒色 – un negru complet, care exclude și absoarbe vederea fără să lase nici măcar o aparență de lumină. Reprezintă culoarea orbirii.

benifuji 紅藤 – culoare asemănătoare glicinei palide, cu reflexii stacojii, un violet în tonuri foarte subtile de roșu, foarte popular în perioada Edo, folosit pentru vopsirea hainelor purtate de tineri.

enpaku 鉛白 – un alb extrem de vechi, de plumb, folosit inclusiv pe trupuri, înainte să se știe cât e de periculos.

gofun-iro 胡粉色 – o varietate de alb extras din pulberea obținută din cochiliile de stridie.

hai-zakura 灰桜 – gri-cenușă și roz-floare-de-cireș.

hatoba-nezumi 鳩羽鼠 – un tip de violet deschis, de culoarea glicinei, amestecat cu o nuanță de gri, conținând un punct de roșu.

kamenozoki-iro 瓶覗色 – un albastru palid, însemnând literal „culoarea unei priviri aruncate pieziș unei ulcele”, care, conform ironiei oamenilor din epoca Edo, lua naștere prin cufundarea rapidă și superficială în vopseaua indigo.

kinari-iro 生成色 – albul brut.

kogecha 焦茶 – maroniul frunzelor arse de ceai.

kuri-iro 栗色 – galben-castană.

kyōshiki 凶色 – culoare purtând ghinion, de doliu, de rău-augur.

moegi 萌黄 – verdele primilor lăstari de primăvară, o culoare tradițională, care datează din epoca Heian.

murasaki 紫 – culoarea violet.

nando-iro 納戸色 – este albastrul preferat al lui Mio, albastru- ascunziș.

neri-iro 練色 – albul ca de aluat, un alb cu un punct de galben foarte palid.

nibi-iro 鈍色 – un gri intens care, original, era folosit pentru hainele de doliu, o nuanță obținută din scoarța diferitelor tipuri de stejar japonez, precum *kashiwa* și *kunugi*. Este vorba de o culoare întunecată, care era percepută ca sinonim pentru toate culorile închise.

nise-murasaki 偽紫 – un violet închis având o bază albăstruie, cu sensul literal de „mov fals”, născut din istețimea poporului în perioada Edo, în care era interzisă folosirea „adevăratului violet”, exclusiv dedicat, în schimb, păturilor celor mai înalte ale aristocrației.

nōkon 濃紺 – un tip de albastru foarte închis.

oitate-iro 老竹色 – culoarea bambusului îmbătrânit, este un verde ușor întunecat, care amintește de nuanța cenușie a bambusului învechit.

ryūryoku 柳緑 – verde salcie.

sabi-shu 錆朱 – un roșu brun, ca de rugină, apropiat de maro.

sakura-nezumi 桜鼠 – o culoare cenușă, cu reflexii estompate de roz-cireasă.

seitai 青袋 – un albastru sobru și profund (punctat cu negru-cărbune și străfulgerări de galben-castană).

shikkoku 漆黒 – negru lac, adânc și lucios.

shinbashi-iro 新橋色 – un verde ca de apă sclipitoare, care a luat naștere în perioada Meiji, când au început importurile de culori chimice din străinătate.

shinryoku 新緑 – verdele nou, cel mai aprins din an.

sumi-iro 墨色 – culoarea cernelii, negru cerneală.

sunezumi 素鼠 – nuanță de gri.

tanpopo-iro 蒲公英色 – galben-păpădie.

tobi-iro 鳶色 – culoarea nuanțelor roșiatice ale zăganului.

toki-iro 鶉色 – roz pal, culoarea penelor ibisului japonez.

unohana-iro 卯の花色 – albul florii deutzia.

urayanagi 裏柳 – „culoarea de pe dosul frunzelor de salcie plângătoare”.

usu-kōbai 薄紅梅 – o nuanță de rozaliu mai deschisă decât culoarea florii de prun.

yamabuki-iro 山吹色 – un alt tip de galben care provine de la numele florii omonime, așa-numitul „trandafir al Japoniei” sau *Kerria japonica*.

zōge-iro 象牙色 – culoarea fildeșului.

Mulțumiri

Socrul meu s-a născut cu un prenume și un nume de familie, a crescut cu un alt nume de familie, a îmbătrânit cu un alt prenume.

La naștere se numea Okada Takenori. Acum se numește Imai Yōsuke.

S-a născut într-o vreme în care pentru a intra în posesia sunetelor propriei familii trebuia să divorțezi: așa a procedat mama lui. Își dorea să-l dăruiască propriilor copii, să-l dea mai departe în așa fel încât să nu întrerupă linia aceluiași nume de familie, care însemna atât de mult pentru ea: „Imai”. Astfel, deși își iubea soțul și i-a rămas alături până în ultima clipă a vieții ei, a mers la primărie și s-a întors

nubilă în ochii statului. „Era o femeie extrem de puternică, încă îmi amintesc cutremurătoarele ei izbucniri de furie”, îmi povestea socrul meu uneori, râzând. Acum îi privesc figura austeră, așa cum o înfățișează o fotografie alb-negru așezată pe *butsudan*, altarul familiei din camera cu *tatami*, unde, în fiecare seară, el se roagă pentru sufletul mamei, al tatălui și al celorlalți înaintași.

Apoi, având în vedere că în Japonia fiecare nume reprezintă nu doar un sunet, ci un mic mănunchi de trăsături, o dublă sau o triplă de semne *kanji*, care rând pe rând adoptă diferite semnificații, și ținând cont că „Takenori” era unul dintre cele foarte complicate, pe care lumea îl pronunța mereu în mod greșit, și pentru că obosise să-și corecteze mereu interlocutorul, socrul meu s-a botezat din nou.

În fine, schimbarea de nume se dovedește a fi un viciu de familie. Poate o desfătare. Cu atât mai mult cu cât acum, fiul lui, Ryōsuke, mi-a adoptat numele de familie – pentru a-i face un dar tatălui meu –, alăturându-l numelui său: Imai Messina 今井メッシーナ.

Această întâmplare, împreună cu o profundă conștientizare că iubirea nu este ceva ce se întemeiază pe ceea ce este mai bun în noi – putem să fim iubiți profund pentru ceva ce nu exprimăm în maniera pe care s-o percepem ca fiind cea mai bună – s-au aflat în mare măsură la originea acestei povești. Iubirea nu o primești niciodată ca urmare a unor merite.

Mereu am crezut că Laura cea mai intensă se ivește abia odată cu scrisul meu, acea Laura pentru care merită efortul de a-i suporta și lenea, izbucnirile de mânie, capriciile de fetiță alintată, tristețea neașteptată care o fac să plângă și câte-o zi întreagă. Ei bine, Ryōsuke nu a citit nici una dintre cărțile mele, și cu toate acestea mă iubește. Or acesta a fost un gând destabilizator ani la rând, până când, în cele din

urmă, am înțeles că tocmai faptul că nu mă iubește pentru capacitățile mele scriitoricești îmi dovedește, în schimb, că mă va iubi pentru totdeauna. Chiar și când nu voi mai ști să scriu, când nu voi mai avea nimic de demonstrat. Pentru că Ryōsuke mă iubește întocmai pentru cea care sunt și pe care eu nu reușesc să o văd. Exact așa cum Aoi o iubește pe Mio. Nu culoarea, ci ea însăși este cea importantă.

Mulțumesc Cristinei Banella și lui Mario De Santis. Voi doi sunteți temelia mea. M-ați ținut strâns, strâns de mână în timp ce mă gândeam la acest roman, studiam sursele, îmi plângeam tatăl, înfruntam moartea lui și-n cele din urmă scriam cartea, îi găseam o casă și o încheiam într-una dintre cele mai scurte veri din viața mea.

Îi datorez foarte multe lui Francesco Marocco: pentru acea primă povestire pe care mi-a citit-o cu voce tare, pentru aspectele legate de pasiune la care m-a făcut să mă gândesc, pentru lungile sale cuvântări, pentru micul său Jack Russell, ale cărui tumbe le cunosc atât de bine, pentru lucrurile pe care le-am scris pentru el și care, mai apoi, s-au topit firesc în această carte importantă. Erbaccio, în anul acesta de pandemie – așa cum ne găsim în două colțuri opuse de lume, fiecare cu fusul lui orar – ai devenit omul care vreau să rămâi pentru totdeauna.

Mulțumesc Mariei Cristina Guerra, prietenă, agent secret, femeie ale cărei fragilități sunt pline de aur și frumusețe.

Mulțumesc lui Marco Peano, Paola Gallo și Ernesto Franco pentru că m-au primit în familie. Marco, mulțumesc pentru răbdarea ta și toate acele *emoticons* îngrozitoare ale tale. Ne-am aliniat complet în privința pierderii și a frumuseții. E un lucru rar.

Mulțumesc lui Tommaso că a intrat în viața mea.

Mulțumesc lui Ryōsuke, care mi-a fost alături așa cum numai iubirea știe să o facă, iubirea adevărată, cea

deopotrivă imperfectă, cea care nu-ți salvează viața, dar te ține strâns de mână în orice moment, oriunde vei ajunge, fie și de una singură. În această fază finală, să constat cum până și pasiunea se întoarce la mine a însemnat darul cel mai mare.

Și, ei bine, mulțumesc acestui îngrozitor an de pandemie, i-aș da două peste ceafă și chiar și-un șut, dar îi mulțumesc până și acestuia. În lipsa imobilității generale, a golului, a singurătății și a tristeții, nu aș fi scris niciodată această carte. Aș fi fost mult prea ocupată să mă bucur de viață. Or, în schimb, am crescut.

Pentru că eram precum Mio, care considera intolerabilă pasiunea și tot ceea ce nu era perfect.

Și după un an și jumătate sunt tot ca Mio, care învață să o accepte, care o așază cu greutate în locul cel mai bun și începe din nou să o deprindă. Sunt asemeni ei, care știe că, așa greșită cum e în multe privințe, continuă să fie frumoasă.

L.I.M.

Notă importantă

Întâmplările și personajele din acest roman sunt rodul imaginației autoarei, și orice referire la fapte petrecute cu adevărat sau la persoane care au existat în realitate – acolo unde nu se specifică în mod diferit – trebuie considerată

întâmplătoare. Din loc în loc, am adus mici modificări la topografia locurilor narate, la cronologia evenimentelor istorice, la obiceiurile locului, din motive ce țin de dramaturgia textului.

Cărți de referință

Iannis Ritsos, *Quarta dimensione*, Crocetti Editore, Milano, 2013 [*A patra dimensiune*, trad. de Nina Cassian, Editura pentru Literatură Universală, București, 1964].

Iannis Ritsos, *Spiegazione necessaria* în «Poesia», n. 239, anno xxii, Crocetti Editore, Milano, 2009.

Leo Lionni, *La botanica parallela*, Carlo Gallucci editore, Roma, 2012.

Georges Perec, Pierre Lusson, Jacques Roubaud, *Breve trattato sulla sottile arte del go*, Quodlibet, Macerata, 2014.

Roland Barthes, *Dove lei non e*, Einaude, Torino, 2010 [*Jurnal de doliu. 26 octombrie 1977–15 septembrie 1979*, trad. de Em. Galaicu-Păun, Editura Cartier, Chișinău, 2009].